

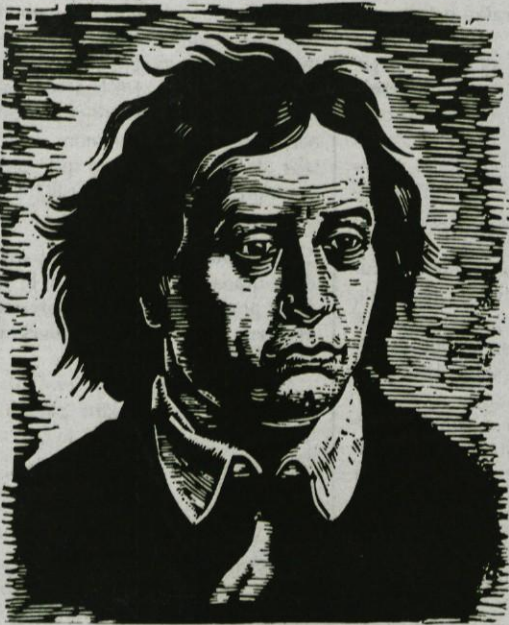
SLAMNIK

GLASILO OBČIN DOMŽALE, LUKOVIČA IN MORAVČE

ČE BI
NEVOŠČLJIVOST
GORELA,
NE BI
BILO TREBA
DRV.

(SLOVENSKI PREGOVOR)

Osmi februar – slovenski kulturni praznik

Prešernov dan je praznik, ko ne slavimo le spomina na velikana slovenske poezije, ampak tudi dan, ko v slovenskem kulturnem prostoru nagradimo kulturno ustvarjalnost Slovencev. Slovenski kulturni prostor je mnogo širši kot je ozemlje države Slovenije, saj vključuje tudi zamejstvo, pravzaprav pa tudi vse tiste dele sveta, kjer živijo skupnosti Slovencev. Kjerkoli živimo Slovenci, je prostor za pisano slovensko besedo, za likovno in drugo umetniško ustvarjalnost. Slovenci smo se ohranili kot narod prav zaradi svoje kulture. V naši burni zgodovini smo se vedno znali ubraniti pred tujimi vplivi, pa naj je šlo za pritisk italijansko, nemško, madžarsko ali srbohrvaško govorečih sosedov. Zgodovina Slovencev je hkrati tudi zgodovina slovenske kulture. Slovenci imamo sedaj prvič v zgodovini svojo državo in sami odločamo o svoji usodi. Vključujemo se v mednarodno skupnost in gospodarski tokovi ter informacijska družba so prinesli v naš prostor tudi mnogo tujih besed in tujih kulturnih vzorcev. Morda se sprašujemo, ali bomo zdržali tako močan pritisk amerikanizacije, vsakodnevnih stike s tujino, ki jih moramo opraviti v tujem jeziku. Na vsakem koraku poudarjamo, kako pomembno je, da pripadnik malega naroda, kot je slovenski, zna vsaj en tuj jezik. Bo ostalo sploh še kaj prostora za slovenski jezik? Gotovo. Ko sem lani obiskala slovenski knjižni sejem, me je razveselila množica založb in številnih slovenskih književnih del in tudi prevodov. Skoraj vsak dan odprejo v slovenskem kulturnem prostoru kakšno razstavo, priredijo koncert, itd., skratka, ne mine dan brez kulturnega dogodka. Zato slovenski kulturni praznik ni običajen državni praznik, je praznik vseh ustvarjalcev kulturnih dobrin vseh Slovencev. UREDNICA

ZADNJA SEJA OBČINSKEGA SVETA V LETU 1995

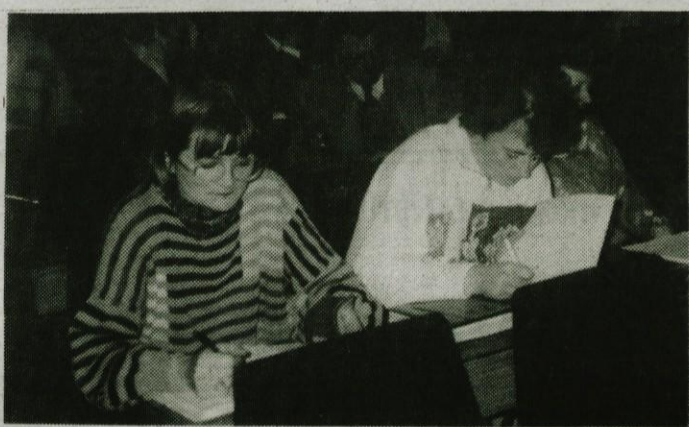
Sprejeta druga sprememba proračuna občine

Člani Občinskega sveta Občine Domžale so se sestali v sredo, 20. decembra 1995, na svoji zadnji, 13. seji v letu 1995. Na začetku seje so člani sveta najprej glasovali o Odloku o grbu, zastavi in prazniku Občine Domžale. Razpravo o njem so končali na 12. seji konec novembra, vendar so po poizkusnem glasovanju takrat ugotovili, da ne dosegajo 2/3 potrebne večine glasov za sprejem odloka. Odloka člani sveta tudi tokrat niso sprejeli, saj je dobil še manj podpore, kot na preizkusnem glasovanju na seji konec novembra. Po izvedenem glasovanju je predsednik Komisije za celostno podobo občine, ki je odlok pripravil, g. Matjaž Vovk, člane sveta seznanil, da nepreklicno odstopa z mesta predsednika in člana komisije.

Več pozornosti in časa so člani sveta namenili letos drugi spremembi proračuna občine za leto 1995, ki ga je predlagala občinska uprava. G. Bogdan Osolin je kot predsednik Odbora za kulturo, šport in dejavnost društev amandma o odkoku o proračunu. Z njegovim sprejetjem naj bi se s pomočjo proračuna pokrivalo del izgube podjetju Carnelius Gallus, ki je organizator koncertov v Grobljah. Člani sveta amandmaja niso podprli, sprejeli pa so odlok o spremembi proračuna v celoti. V nadaljevanju je bil brez večjih razprav sprejet tudi rebalans finančnega načrta Sklada stavbnih zemljišč Občine Domžale za leto 1995.

Sprejeta je bila tudi programska zasnova glasila Slamnik, ki jo je pripravilo Uredništvo Slamnika. Z njo je določeno, kaj vse se objavlja v glasilu. S sklepom je uredništvo tudi samo pooblaščen za sprejemanje cenikov oglasov, objav, obvestil, ...

Precej časa so člani sveta namenili poročilu o informaciji o postopkih za pripravo delitve premoženja bivše občine Domžale med novonastale občine Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče. O delu Komisije za pri-

Svetniki so v lanskem letu sprejeli 224 sklepov

pravo delitve bilance je poročal njen predsednik, g. Jurij Berlot. Ga. županja Cveta Zalokar-Orazem je opozorila, da se stvari odvijajo prepočasi, posledice neresene delitve premoženja pa so velike, z drugimi občinami ne najdejo skupnega izhodišča za nadaljnjo delitev premoženja. Zato je Občinski svet sklenil, da občini Moravče, Lukovica in Mengeš predlaga, da zadolžijo njihove komisije za pripravo delitvene bilance, da pripravijo uskladen predlog bilance do konca februarja 1996. Če do takrat ne bo pripravljen usklajen predlog delitve, bo Občinski svet Občine Domžale zahteval arbitražo.

Ravnateljica srednje šole Domžale, ga. Marijela Lebinger je predstavila članom sveta razvoj poklicnega šolstva v občini Domžale in predlog višješolskega izobraževanja za poklic obratni inženir (prodajni inženir) predelovalnih strok. Občinski svet je podprl priprave in prizadevanja za uvedbo višješolskega študija inženirja predelovalnih strok v občini Domžale.

Z odprodajo stanovanj na Slamenikarski 9 pa se člani sveta tudi tokrat niso strinjali. Prvič bi morali o tem razpravljati na svoji peti seji aprila 1995, pa je bila zadeva takrat preložena, sedaj pa odprodaje niso izglasovali.

G. Franc Reiter, predsednik Odbora za občinska priznanja, proslave in prireditve ter obeležja občinskega pomena, je v imenu odbora predlagal sprejem po postopku Odloka o priznanjih občine Domžale, ki ga odbor potrebuje za svoje delo. Ker je šlo v primerjavi s prejšnjim le za manjše redakcijske popravke v zvezi s poimenovanji odbora, je svet sprejel predlagani odlok po hitrem postopku skupaj s sprejetim amandmajem g. Antona Peršaka, ki govori o tem, kdo je lahko predlagatelj oseb za priznanja.

Seja je bila zaključena po točki: Pobude, vprašanja, predlogi in zahteve članov sveta. Tokrat sta bili le dve vprašanji. Eno izmed njih je opozorilo na dejstvo, da člani sveta niso vabljeni na seje svetov Krajevni skupnosti, kjer imajo stalno prebivališče, čeprav statut občine to izrecno določa. Predsednik Občinskega sveta, dr. Miha Brejc je po izčrpanem dnevnem redu sejo zaključil nekaj pred 20. uro.

Ob koncu še nekaj podatkov o delu Občinskega sveta v letu 1995:

- v letu 1995 se je Občinski svet sestal na 14. sejah, od tega dveh izrednih, na katerih je bila prisotnost svetnikov 92,34%,
- za seje sveta je bilo pripravljenih skoraj 1.900 strani gradiva, večino s strani občinske uprave,
- na sejah so razpravljali o 156 točkah dnevnega reda in sprejeli 224 sklepov,

- seje Občinskega sveta so trajale skupno nekaj več kot 80 ur,
- svetniki so postavili 141 pobud, vprašanj, zahtev,

- v okviru Občinskega sveta je ustanovljenih 11 odborov in 6 komisij, ki so se v letu 1995 skupno sestali 78-krat, eni večkrat, drugi manjkrat, odvisno od problematike, ki so jo kot pristojni obravnavali.

LOVRO LONČAR

POGOVOR Z NAČELNIKOM BRANETOM HEFEPELJEM

Upravna enota Domžale

Prvega januarja 1996 je svoj prvi rojstni dan praznovala tudi UPRAVNA ENOTA DOMŽALE. V novembru 1994. leta je namreč začel veljati nov Zakon o upravi, ki je določil, da s 1. januarjem 1995 država prevzame od občin vse upravne naloge ter pristojnosti na področjih, za katera so ustanovljena posamezna ministrstva ter vse druge z zakonom določene upravne naloge oblastvene narave iz pristojnosti občin.

V juniju je Državni zbor zaradi nekaterih spornih zadev sprejel še Zakon o prevzemu državnih funkcij, v katerem je natančno določeno, katere naloge opravljajo upravne enote.

Ker je rojstni dan tudi priložnost za oceno doseženega, sem g. Branetu Heferlu, načelniku Upravne enote Domžale, postavila nekaj vprašanj.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

V SLAMNIKU PREBERITE

Str. 3

SLOVENKA LETA
Dr. Metka Klevišar

Str. 6

OBČINA LUKOVICA
Uspešno delo občinskega sveta

Str. 9

OBČINA MORAVČE
Primož na sprejemu pri županu

Str. 20

Zasvojenost z dovoljenimi
in nedovoljenimi drogami

ALI VEMO...

Kako je nastala naša občina?

Lokalna samouprava na Slovenskem ni brez tradicije. Prve slovenske občine z lastnimi voljenimi organi so nastale že v času, ko so bile slovenske dežele del avstro-ogrske monarhije – po revolucionarnem (»pomladnem«) letu 1848. Lokalna samouprava, ki se je razvila v avstro-ogrski monarhiji, v Sloveniji ni zamrla tudi po nastanku nove države – kraljevine SHS in kasnejše kraljevine Jugoslavije. Prave samoupravne občine so torej preživele dve državi. Tretja pa je z lokalno samoupravo pometla. V petdesetih letih tega stoletja se je v Jugoslaviji razvil tako imenovani komunalni sistem. Občina je predstavljala »temeljno omejeno celico samoupravljanja«. Po Marxovi ideji naj bi bila občina (komuna) tista skupnost, v kateri naj bi ljudje zadovoljevali vse javne potrebe, razen tistih, ki jih je zaradi širšega pomena mogoče zadovoljevati le na ravni države. Ideja o samoupravnih komuni pa je dejansko zadušila lokalno samoupravo. Občine, ki so nastale, so bile prevelike, da bi bilo v njih prostora za resnično lokalno samoupravo. Poleg tega pa je država obremenila komuno z velikim številom državnih funkcij. Komuna je v bistvu delovala kot »podaljšana roka države«. Po osebnih izkaznicah, vozniška dovoljenja, potne liste, orožne liste in druge oblastne odločbe, ki sodijo med tipične državne naloge, smo hodili »na občino«. Po približnih analizah naj bi bilo med nalogami, ki so jih opravljale stare občine, med 80 in 90 odstotkov državnih nalog.

Zakaj smo se v obdobju preobrazbe družbenega sistema po

letu 1990 spustili v »projekt« nove lokalne samouprave? V čem je bil komunalni sistem zgrešen? Ta sistem je po eni strani zadušil pravo lokalno samoupravo in jo z ravni občin zrinil na raven šibkih krajevnih skupnosti. Po drugi strani pa so občine relativno samostojno in brez učinkovitega državnega nadzora izvajale naloge, ki so po svoji naravi državnega pomena in glede katerih morajo biti v vsej državi zagotovljeni isti standardi.

II.

Med spremembami v družbeni ureditvi Slovenije, ki jih je prinesla nova Ustava, sprejeta decembra 1991, je bilo tudi poglavje o lokalni samoupravi. V Sloveniji naj bi ponovno zaživele prave občine, ki bi bile sposobne in pripravljene poskrbeti za vse javne zadeve lokalnega pomena. Država pa naj bi prevzela odgovornost za tiste funkcije, ki ji gredo.

Žal pa ni šlo tako zlepa. Politične stranke so kmalu spoznale, kako pomemben plen je lokalna oblast, in so začele ob snovanju Zakona o lokalni samoupravi sestavljati vsaka svoje račune. Zato ni čudno, da je bil zakon sprejet šele ob koncu leta 1993 in da je poln strokovno neprimernih in kompromisnih rešitev. Zlobneži pravijo, da je celotna reforma lokalne samouprave pri nas zgrajena na predstavah strank o tem, kakšen sistem lokalne samouprave jim bo prinesel boljši izid na lokalnih volitvah.

Konec leta 1993 je bilo že marsikomu jasno, da do izteka

Nadaljevanje na naslednji strani

RAZGOVOR Z ŽUPANJO CVETO ZALOKAR ORAŽEM

Ob prvem rojstnem dnevu občine Domžale

Prvih 365 dni nove Občine Domžale je minilo in županja ga. Cveta Zalokar Oražem s sodelavci v teh januarskih dneh že načrtuje aktivnosti, ki bodo zagotovile urejeno življenje in delo nove občine. To so delovno gradivo letošnjega proračuna, precej obsežen seznam odlokov, različna poročila in ocene ter drugi dokumenti, ki bodo po obravnavi in sprejemu na sejah Občinskega sveta oblikovali jutri naše občine. Preden pa gremo naprej, še postanek z nekaj vprašanji, kako je bilo v prvem letu življenja nove občine?

Na kratko bi rekla težko in zanesljivo je bilo leto 1995, tisto, ki ga najbrž ne bom nikoli pozabila. Vsak dan zase je pomenil novo preizkušnjo, novo spoznanje, tudi nov problem in velikokrat zahteval takojšnjo rešitev. Za oceno je veliko prezgodaj, ampak preživeli smo in upam, da je z novo »oblastjo« večina občanov zadovoljna, vsi pa ne bodo nikoli in tako je tudi prav.

Začetek ni bil lahek.

Kot sem rekla v prvem intervjuju ob začetku županovanja, smo bili vsi župani postavljeni pred vrsto nedorečenih zadev, ki smo jih reše-

vali tudi po intuiciji, v dobri veri, da so za občane najboljše in v pripravi, da bo čas prinesel še boljše rešitve. Prvo leto je bilo leto preizkušnje, leto postavljanja osnovnih temeljev, letos bo lažje, predvsem zaradi postavljene organizacije občinske uprave, ki jo vodi tajnik Milan Pirman, zaradi pridobljenih izkušenj, pa tudi večje preglednosti nad problemi naše nove občine.

Morda na kratko o glavnih ovirah pri uresničevanju lokalne samouprave.

Največje probleme nam povzročajo drugi. To so nedorečena zakonodaja, neurejeno razmerje država-lokalna skupnost in vse večja centralizacija, ki je zelo opazna s strani države. Če se ji tako župani kot svetniki ne bomo uprli, ji stopili na prste, se bo v nekaj letih prav o vsem odločalo v državi in bo vse odvisno od botrov, ki jih (ne)bomo imeli v posamezni državni instituciji.

Številna področja, več kot sto predlaganih dokumentov, veliko sprejemov in vabil na različne prireditve in še kaj je oblikovalo prvo leto županovanja.

Skupaj s sodelavci smo za obravnavo na sejah Občinskega sveta

pripravili več kot sto različnih do-

kumentov, poročil, ocen in predlogov. Z njimi smo postavljali temelje nove občine. Med pomembnejše štejemo Proračun Občine Domžale, različne dokumente s področja planiranja in urbanizma, poročila s področij družbenih dejavnosti, odlok o organizaciji občinske uprave, gradiva v zvezi z gradnjo avtoceste in rekonstrukcijo ceste Trzin-Črnuče, in še bi lahko naštevale. V vseh teh predlaganih dokumentih, katerih večina je bila tudi sprejeta, je veliko dela in truda vseh, ki smo jih pripravljali. Občinska uprava je skušala pokrivati prav vsa področja, ki so ostala v pristojnosti občin, pri tem so seveda bile tudi pomanjkljivosti, tudi napake, za katere si bomo prizadevali, da jih v prihodnje ne bo več.

Kako ocenjujete sodelovanje z Občinskim svetom?

Na splošno ocenjujem, da je bilo sodelovanje z Občinskim svetom solidno, saj je po našem mnenju do težav prišlo le tedaj, ko smo obravnavali splošne teme, medtem ko smo pri odločanju o strateško pomembnih vprašanjih za razvoj občine Domžale vedno našli skupni jezik. To sodelovanje je prednost naše občine, ki nam daje upanje, da bo tudi v prihodnje delo uspešno.

V tem letu je bilo iz proračuna za kulturo in šport namenjenih precej več sredstev kot prejšnja leta.

Vsi skupaj se trudimo, da bi »sainirali« stanje iz preteklih let, ko sta ti področji iz leta v leto dobivali manj denarja. Da smo na pravi poti, so na novoletnem sprejemu potrdili tudi športni delavci, ki so se strinjali z mano, da je potrebno temu področju nameniti več finančnih sredstev, zlasti za delo z mladimi. Občina bo podpirala pred-

vsem množičnost in vključevanje mladih v društva, pri tem pa bomo vedno veseli tudi vseh vrhunskih dosežkov in jim v okviru možnosti skušali tudi pomagati.

Ko sva že pri prostorih, kako napreduje obnova Kulturnega doma, gradnja telovadnice pri srednji šoli, nekateri predlagajo novo večnamensko dvorano...

Obnova kulturnega doma, ki jo usklajuje in vodi poseben gradbeni odbor, napreduje in jo bomo celovito predstavili svetnikom na januarski seji. Ob tem pa moram povedati, da je to, tudi zaradi vrste nedorečenosti iz preteklosti, ena mojih najtežjih nalog. Občinski svet bo moral odločiti, kako z njegovo obnovo, ki bo zahtevala še kar precej denarja, v naprej. Kljub tem težavam pa sem prepričana, da bo do konca leta 1997 Glasbena šola v novih prostorih.

Jeseni 1996 pričakujemo začetek gradnje telovadnice ob srednji šoli. Ko bo to končano, »gremo naprej« v celovito ureditev Športnega parka, za kar bomo medtem pridobivali potrebno dokumentacijo in usklajevali interese ter želje športnih in drugih društev.

Na katere dosežke ste s sodelavci najbolj ponosni?

Vsekakor na to, da je življenje v občini kljub reorganizaciji potekalo normalno in da občani po mojem mnenju skoraj niso občutili teh sprememb. Če omenim nekatere konkretne aktivnosti, pa so te: formiranje štipendijskega sklada, iz katerega je v novembru že podeljenih 12 štipendij, 15 pa smo jih podelili ob začetku leta izmed več kot 60 prijavljenih kandidatov. Veseli smo, da tako pomagamo res dobrim in vsestransko uspešnim dijakom in študentom, za katere upam, da bodo to pomoč nekoč vrnili z zaposlitvijo in uspešnim delom v občini. Ob vsestranski podpori Občinskega sveta smo ustanovili Center za mlade, ki bo začel s svojim delom v prenovljenih prostorih na Ljubljanski 70 spomladi 1996, ko bomo v njem tudi zaposlili strokovnjaka. Center bo pomagal pri aktivnostih, ki si bodo prizadevale za zdravo preživljanje prostega časa mladih, hkrati pa bo njegova naloga tudi pomagati mladim, ki v tem občutljivem obdobju zaidejo v težave. V okviru centra naj bi se povežale številne institucije, ki delajo z mladimi in zanje, njegova naloga pa bo tudi usposabljanje

ljudi, ki v društvi in drugih oblikah združujejo mlade.

Lani pa je občina namenila 18 milijonov tolarjev za investicije v Zdravstvenem domu Domžale (fizioterapija, nakup reševalnega vozila, jontomata ipd.).

Investicij je bilo preveč, da bi naštevati vsako posebej. Kaj bi na splošno rekli o njih?

Narejenega je bilo veliko, še posebej, če ob tem vemo za velike kadrovske težave, s katerimi smo se srečevali v upravi. Gradili in vlagali so v vse krajevne skupnosti in občini Domžale in sodim, da je odločitev za policentrični razvoj pravilna. Sicer pa vas bomo o delu in investicijskih s komunalnega področja natančneje obvestili v drugem članku.

Veliko govorimo o okolju, o urejenosti okolja, o novih investicijah v komunalno. Na kratko o tem.

Kot žensko me neurejenost, pa naj gre za mesto ali kaj drugega, zelo moti, zato se s sodelavci zelo trudimo, da bi tudi na tem področju naredili določene premike. Začeli smo s konkretnimi akcijami čiščenja in urejanja mesta. Za okolje je pomembno tudi to, da kanalizacijski sistem pokrije območje cele občine, zato urejamo potrebno dokumentacijo za KS Krtina, Dragomelj, Ihan, Rova in Depalo vas, naročimo zazidalne načrte (npr. center Trzina) in še marsikaj bi lahko naštevale.

Pričeli smo tudi s sanacijo sedmih največjih divjih odlagališč v občini, hkrati pa smo se lotili tudi celovite sanacije odlagališča odpadkov v Dobu, saj pravkar usklajujemo pogodbe z Ekološkim inženiringom iz Maribora, ki bo poskrbel za vse potrebne postopke in tudi pripravil dokumentacijo za sanacijo.

Je po vašem mnenju javnost o delu Občine Domžale dovolj obveščena?

Na kratko bi rekla, da se vsi skupaj trudimo. Sprotnemu seznanjanju javnosti so namenjene vsakomesečne tiskovne konference in prav na zadnji, novoletno obarvani, so nas novinarji pohvalili, da dobro sodelujemo, tako v primerjavi z drugimi občinami, kot z vodstvi občine v preteklih obdobjih. Poudarili so, da smo odprti, da informacij ne skrivamo in trudili se bomo, da bo tudi v prihodnje tako in da bomo uspešno nadaljevali sodelovanje z vsemi, ki obveščajo javnost.

Poznamo vas tudi kot pesnico, saj sta skupaj s slikarko Vero Terstenjak Jovičič izdali tudi knjigo. Še pišete pesmi?

V tem letu nisem napisala nobene pesmi, pač pa je nastalo nekaj anekdot in krajših zabeležek. Pri mojem delu je veliko priložnosti za različna srečanja, kar je prijaznejši del županjevanja, ko se zgodi marsikaj zanimivega.

Bodo morda iz tega nastali spomini prve domžalske županje?

Za kaj takega je odločno prezgodaj, ampak kdo ve.

Dogodek, zaradi katerega se boste županovanja v letu 1995 še posebej radi spominjali?

Takšnih dogodkov je veliko, še posebej tistih, ko sem lahko sodelovala pri rešitvi hudih stisk nekaterih naših občanov (npr. stanovanjske, finančne, zaposlitvene) in najbolj sem bila vesela, če sem lahko pomagala. Srečna pa sem bila tudi, da smo v aprilu pripravili lepo slovesnost v počastitev 50-letnice zmage nad fašizmom in nacizmom, in to tako, da se ob tem nismo sprli, pač pa pokazali, da je to tudi priložnost za preraščanje zamer iz preteklosti.

Še vedno ostajajo vrata Županije nega urada odprta za vse, ki bi se želeli pogovoriti z vami. S katerimi problemi so se občani največkrat obrnili na vas.

Oni so bila zanesljivo vprašanja, povezana s prostorskim planom. Srečevala sem se s ljudmi, ki že leta čakajo na končno odločitev o tem, ali bo njihova parcela zazidljiva. Žal jim tudi sama ne morem zagotoviti, da bodo prav na zemljišču, ki so ga izbrali, lahko zgradili svojo hišico, saj smo vsi skupaj odgovorni, da s prostorom ravnamo gospodarno. Vesela sem bila občanov, ki so opozarjali na manjše probleme, ki smo jih lahko odpravili. Tako smo realizirali pobudo o označitvi parkirnih prostorov za invalide, počistili posamezna območja mesta, urejali zelenice, se skupaj s predstavniki društev veselili, ker smo ob naši pomoči pripravili prijetne slovesnosti, kulturne in športne prireditve, v spominu pa so mi ostali tudi obiski ljudi, ki so mi prišli le zaželeto veliko uspehov. Tudi v letošnjem letu bo sreda od 15. do 16. ure namenjena le občanom, zato povabljeni, če menite, da vam lahko pomagamo.

Hvala in uspešno tudi v letu 1996! VERA VOJSKA

ALI VEMO...

Kako je nastala naša občina?

Nadaljevanje s prve strani

mandatov skupščin tedanjih občin ne bo mogoče izpeljati postopka glede ustanovitve novih občin. Ker to ni uspelo, je bilo potrebno mandate teh skupščin podaljšati do konca leta 1994. To pa je bil tudi končni rok za izvedbo reforme.

Nastajanje novih občin je bilo povezano s številnimi težavami. Predvsem ni bilo jasno, kako v praksi izvesti načelo, naj se občine oblikujejo predvsem po volji ljudi, izraženi na referendumu. Zakon o lokalni samoupravi je v prvotnem besedilu dal referendumu za ustanovitev občin izjemno težo – rezultati referenduma naj bi bili za Državni zbor zavezujoči in bi se smeli le izjemoma spregledati. Potem pa je prišel dan sponitve – referendum o ustanovitvi občin je popolnoma pogorel (uspel je le na 111 od 340 referendumskih območjih) in proces nastajanja novih občin se je znašel v slepi ulici. Tudi na referendumskih območjih stare občine Domžale je bil izid porazen. Ljudje so se izrekli proti predlagani členitvi tega območja. Proti so bili tudi na referendumskih območjih Moravče, Dob in Lukovica. Na območju Domžale je propadel s tesnim izidom. Tudi v Trzinu so se ljudje odločili proti lastni občini. Le Mengšani so se strinjali z ustanovitvijo svoje občine. Posebej je bil volilni izid ugotovljen za območje Dragomlja, čeprav je to območje spadalo v okvir referendumskega območja Domžale. Krajanje Dragomlja so se izrekli proti lastni občini oziroma za vključitev v občino Domžale.

V proces nastajanja novih občin, ki je začel v slepo ulico, je na tej točki poseglo (ne prvič in še zdaleč ne zadnjič) Ustavno sodišče, in razveljavilo določbe Zakona o lokalni samoupravi, ki so določale pogoje za postopek ustanovitve občin. Naložilo je Državnemu zboru, naj določi strožje pogoje za ustanovitev občine. Predvsem pa je razveljavilo določbo, da je referendum zavezujoč. Državnemu zboru so se sedaj razvezale roke. Z zakonom je ustanovil 147 občin – 136 »navadnih« in 11 mestnih – med njimi tudi občine Domžale, Moravče in Lukovica, ki so nastale na območju nekdanje domžalske občine.

Teritorialna reforma lokalne samouprave pa še zdaleč ni končana. Pripravlja se poseben Zakon o ustanovitvi občin, ki bo omogočil ozemeljske spremembe občin po volji ljudi, hkrati pa tudi zakonodajalcu, da izpolni nalogo, ki mu jo je naložilo Ustavno sodišče – da do naslednjih lokalnih volitev teritorialno mrežo občin uskladi z Ustavo.

Po enem letu že lahko rečemo, da so se nove občine Lukovica, Moravče in Mengeš kljub velikim težavam in zakonskim nedorečenostim »prijele«. Ljudje v novih občinah spoznavajo, da lahko s svojo sposobnostjo in voljo sami urejajo zadeve lokalnega pomena. Če bo zakonodajalec hotel spremeniti sedanjo ureditev, ne bo mogel prezreti uspehov, ki so jih v prvem letu življenja dosegle nove občine Lukovica, Moravče in Mengeš.

DADA BREJC

POGOVOR Z NAČELNIKOM BRANETOM HEFERLEJEM

Upravna enota Domžale

Nadaljevanje s prve strani

Kakšen je bil začetek?

Upravna enota Domžale je organizirana za območje občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče in opravlja vse upravne naloge razen geodetske službe, nalog upravnega nadzorstva ter nalog na področju obrambe in zaščite, ki jih opravljajo neposredno pristojna ministrstva prek svojih izpostav.

Upravna enota Domžale je, kot vse druge, začela s delom 1. januarja 1995 in reči moram, da je bil začetek dober. Morda tudi zato, ker ni bilo strankarskih »prepirov« in ker ni bilo velikih težav pri postavitvi sedanje organiziranosti. Kljub vrsti odprtih vprašanj tako z matično občino Domžale kot ostalimi novimi tremi občinami ter resornimi ministri je bil začetek nemoten in večina uporabnikov naših storitev teh neresenih problemov ni opazila. Kljub začetnim manjšim nesporazumom, ki so bili največkrat posledica nedorečene zakonodaje, lahko ocenim, da težav pri začetnih korakih Upravne enote Domžale občani niso opazili in so vse svoje zahteve lahko nemoteno uresničevali.

Kako ste organizirani znotraj Upravne enote?

Upravna enota je organizirana v štiri notranje organizacijske enote, in sicer: za upravne notranje zadeve, za gospodarske za-

deve, za zadeve gradbeništva ter za splošne zadeve. Posamezne notranje enote vodijo njihovi načelniki, občani pa najbrž najbolj poznajo enoto za upravne notranje zadeve, kjer urejajo zadeve v zvezi z najosnovnejšimi osebnimi dokumenti, veliko pa se jih oglasi tudi v enoti za zadeve gradbeništva, kjer urejajo vse zadeve, povezane s pripravo in izvedbo, gradbenimi ter lokacijskimi dovoljenji.

Kaj je pravzaprav naloga Upravne enote?

Naloga upravne enote je, da odloča na prvi stopnji o upravnih stvareh iz državne pristojnosti, ki so določene z zakonom o prevzemu državnih funkcij. To pa so predvsem naslednje: vodenje matičnih knjig rojstev, porok in smrti, izdajanje osebnih izkaznic, potnih listov in voznških dovoljenj, registracija vozil, odločanje o prigrisatvah del, lokacijskih in gradbenih dovoljenjih, odločanje o izpolnjevanju pogojev za začetek del gospodarskih organizacij in samostojnih podjetnikov, odločanje o denacionalizacijskih zahtevah in še mnogo drugih.

Zakon določa tudi opravljanje nadzorstva nad zakonitostjo dela občin?

Upravna enota opravlja nadzorstvo nad zakonitostjo dela lokalnih skupnosti oz. nad primerenostjo in strokovnostjo njihovega dela v tistih zadevah iz državne pristojnosti, ki so prenesene na lokalno skupnost. Ta nadzor-

stvena funkcija pa še ni zaživela, saj država doslej na lokalno skupnost še ni prenesla nobene od svojih pristojnosti.

Vam je morda znano, da bo država prepustila katero izmed svojih pristojnosti lokalnim skupnostim?

Težko rečem, čeprav vem, da so težnje lokalnih skupnosti, da bi država prenesla nanje odločanje na področju urejanja prostora.

Kako sodelujete z lokalnimi skupnostmi?

Z lokalnimi skupnostmi sodelujemo preko sosveta načelnika upravne enote. Sosvet je bil imenovan v avgustu in ga sestavljajo predstavniki (po dva) vseh štirih občin. Sosvet je posvetovalni organ načelnika upravne enote in obravnava vprašanja, ki se nanašajo na opravljanje nalog upravne enote. Zelo vesel sem tudi konstruktivnih predlogov, mnenj in pobud posameznih predstavnikov občin, ki jih skušam v okviru možnosti tudi upoštevati.

Ali lahko pričakujemo, da se bodo posamezne upravne naloge prenesle na sedeže novih občin?

Glede na sedanjo organiziranost upravne enote, računalniško opremljenost, bi na hitro najbrž težko prenesli posamezne upravne naloge zunaj sedanje lokacije, dolgoročno pa zanesljivo bodo možnosti tudi za to. Ob tem bi omenil, da smo v letu 1995 ob veliki pomoči občin že »prenesli« na sedeže občin Mengeš in Luko-

vica poročne obrede. Začetek je skromen, morda pa bo nadaljevanje boljše.

Lahko uporabnikom storitev upravne enote obljubite kakšne novosti, morda boljše pogoje?

Upravna enota je ob koncu leta dobila novo računalniško in programsko opremo za pisarniško poslovanje. Pričakujem, da se bomo vsi na upravni enoti v kratkem času usposobili za delo s to opremo, to pa bo pomenilo boljše povezanost in obveščenost zaposlenih in hitrejšo odločanje.

Ob koncu morda še kratek komentar besed redkih (ne)zadovoljnih strank, ki se včasih hudujejo, ker na »občini« (upravni enoti) niso opravili vse, kot so mislili?

Vsako pripombo, pritožbo in predlog skrbno preučimo. Trudimo se, da bi bile stranke z našim delom zadovoljne, saj se zavedamo, da smo tu zaradi njih in ne oni zaradi nas. Res pa je, da se stranke včasih hudujejo zaradi zapletenosti ali dolgotrajnosti postopkov, na katere pa ne moremo vplivati. Seveda pa smo še posebej veseli vsake pohvale in pa sodbude.

Hvala za pogovor!

V. VOJSKA

SLOVENKA LETA

Nekaj misli dr. M. Klevišar

Prepričan sem, da tudi v Slamniki napišemo nekaj misli iz intervjujev, ki jih je dala dr. Metka Klevišar, nesebična in dolgoletna spremljevalka umirajočih na njihovi življenjski poti. Delala je dvajset let z rakavimi bolniki na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Naj spregovori Slovenka leta o stvareh, ki se nekje v globini srca dotikajo prav slehernega človeka. Tudi tebe, tudi vas, bralci Slamnika!

O umiranju

Umetnost umiranja je zelo odvisna od umetnosti življenja, o čemer že govori pregovor ars vivendi, ars moriendi ali umetnost življenja, umetnost umiranja.

O zdravju

Zdravje je zelo subjektiven pojem in ni nikoli stanje, ampak hoja, hoja med vsem, kar te doleti, in iskanje ravnotežja – kako boš kos vsemu, kar te doleti. To je zdravje.

O upanju

Ampak mislim, da je to v srce vsakega človeka položeno, saj vsak človek upa, da se na koncu mora dobro končati, kljub smrti, bolezni, trpljenju, vojnem, korupciji. Če tega upanja v ljudeh ne bi bilo, bi bilo sveta konec. Upanja se človek ne more

naučiti, je dar. Če je človek veren, je upanje preizkus njegove vere – ali mu vera resnično pomaga ohranjati upanje tudi v najtežjih življenjskih trenutkih.

O smislu življenja

Če ima življenje smisel, ga ima vedno, tudi v bolezni, če pa ga nima v bolezni, ga ni imelo tudi prej.

O samoti

Čas namenim za meditacijo in tudi za molitev. Mislim, da je pomembno biti kdaj sam. Ne morem le tekati naokoli. Vzamem si čas, da doma v miru posedim, da se tudi moja duša spočije.

O meditaciji

Ne uporabljam nobene tehnike. Najbolj pomembno se mi zdi, da človek meditira kar svoje življenje, ki ga živi.

O smrti

Tudi pri visoki starosti lahko ljudje doživljajo smrt kot krivično. Gotovo pa je to težko sprejemati pri mlajših in nikomur si ne bi upala razlagati, zakaj je »kaj dobro«, zakaj se je končalo tako, kot se je. So stvari, ko ne vemo, zakaj se je tako zgodilo, čeprav potem pozneje vidimo kakšne povezave in pomene.

O sreči

Sreča je lahko tu in tam, sreča ni odvisna od materialnega stanja. Tako kot ni sreča samo v bogastvu, tudi ne more biti sreča samo v skromnosti, sreča ni odvisna od zunanjih okoliščin. Lahko je kdo srečen bogat, lahko je reven, sreča je v človeku samem.

Njene misli izbral in uredil

BOGDAN OSOLIN

Ali veste, da imamo v Ljubljani Slovensko društvo Hospic?

Zanimiv program v vabilu na seminar »Spremljanje hudo bolnih in umirajočih« me je pritegnil, da sem ga konec lanskega leta obiskala v Ljubljani. Prišli smo iz vse Slovenije: študenti, medicinske in patronažne sestre, upokojenci vseh starosti in poklicev. Nekateri med njimi že z dragocnimi izkušnjami na tem področju. Seminar sta vodili mladi zdravnici Janja Ahčin in Barbara Salobir.

Življenje in smrt sta eno, kot sta ena reka in ocean ...

(Khalil Gibran)

Čeprav se danes na vse načine trudimo izriniti smrt iz našega življenja, ostaja del našega življenja. Verjetno pa se je prav zato vedno bolj bojimo.

Kakovost življenja je odvisna prav od tega, kako sprejemamo neizbežnost smrti in kakšen je naš odnos do umirajočih. Ob zavedanju smrti se učimo razlikovati, kaj je bistveno, kajti smrt spreminja lestvico naših življenjskih vrednot.

Zakaj nihče med nami ne živi zase in nobeden ne umira zase?

(Rim 14,7)

Umiranje bližnjega človeka je vedno tudi moje umiranje ...

Pred umirajočim lahko bežim in se vedno bolj utapljam v svojem strahu. Lahko pa kljub strahu in negotovosti tvegam in spremljam bližnjega v njegovem umiranju. Pri tem pa sam veliko pridobim in se učim živeti.

Umirajoči najbolj potrebuje, da ni sam in da mu lajšamo bolečino. Potrebuje pa tudi

dobro nego, da z njim do konca ravnamo kot z osebo, ki sama odloča o sebi, da smo z njim odkriti, da ima možnost za duhovni pogovor, da z njim upamo, potrebuje molitev, telesni stik, lepo besedo ali glasbo, stik z naravo ...

Četudi bi hodil po temni dolini, se ne bom bal hudega, ker si ti z menoj ...

(Ps 23,4)

Najlepše bi bilo, če bi mogel vsakdo umirati tam, kjer se počuti najbolj varnega. Večinoma je to v krogu družine. Žal pa danes v mnogih družinah ni mogoče spremljati umirajočega.

Tudi pričakovana smrt je za družino nepričakovana. Zato je družina ob umiranju svojega člana zelo prizadeta in potrebuje pomoč. Če bi bilo te pomoči več, bi lahko tudi več ljudi umrlo doma.

Končno ni toliko pomembno, kje človek umira, ampak to, da ima ob sebi spremljevalca. Zato bi se bilo vredno potruditi in omogočiti navzočnost svojcev tudi v bolnišnicah in domovih. Tudi tam poskušajmo ustvariti čimboljše pogoje za umirajoče in njihovo spremljanje.

Največkrat se ljudje bojimo hude in dolge bolezni. Tudi jaz sem vedno mislila, da je najlepša nenadna smrt. Vendar se zdi čudovita misel, izrečena na seminarju: huda bolezen je izziv, da lahko prehodimo še del poti z bolnikom, pri nenadni smrti pa te poti ni. Zato je sedanjí trenutek tisto, ki ga živimo – ne preteklost, niti prihodnost, ki je vedno negotova.

Voditeljica seminarja dr. Ahčinova je lan-

sko leto v Ameriki (v Clevelandu) obiskala Hospic hišo. Hospic hiša pomeni zavetišče, pribežališče, odnos do življenja in umiranja. Povedala je, da je v tej hiši redno zaposlenih 300 delavcev in (600) prostovoljcev, ki skrbijo za nadstandard prebivalcev.

Slovensko društvo Hospic je še mlado in trenutno šteje 50 članov. Društvo ima v Ljubljani stanovanje, ki je namenjeno bolnikom s svojci v diagnostičnih postopkih, kateri prihajajo iz oddaljenih krajev.

Če bi bil kdo pripravljen sodelovati in postati član Slovenskega društva Hospic v Ljubljani, ki ima sedež v Ljubljani, Neubergerjeva 4, naj pokliče tel. 13 71 284. Oglasila se vam bo duša tega gibanja, dr. Metka Klevišarjeva, ki smo jo v začetku januarja izbrali za Slovenko leta '95. Iskrene čestitke tudi v imenu bralcev našega časopisa z željo, da bi ji uspelo napraviti še veliko dobrega, predvsem za bolne, ostarele in umirajoče, h katerim nezadržno dan za dnem hitimo tudi mi ...

... Pogled človeku, ki ti sedi nasproti, v oči in mu reci, da je bilo vajino skupno bivanje zate lepo, da si bil srečen z njim in da si z njim morda preživel najlepši čas svojega življenja.

Nobenih zavor ne imej, kajti vsi naši dragi, ki so umrli, ljubijo iskrenost čustev ...

Iz knjige Jorgosa Canacakis »Spremljam Te v Tvoji žalosti«, ki je izšla pri Mohorjevi družbi.

Udeleženka seminarja
MIHAELA KEPIC

Novi štipendisti

V začetku januarja 1996 je štipendijski sklad občine Domžale dobil nove člane, saj je bilo podpisanih 15 novih pogodb za štipendiranje, na osnovi katerih bodo dijaki in študentje prejeli štipendije.

Na razpis, objavljen v oktobrski številki Slamnika, se je prijavilo več kot šestdeset mladih, ki so s svojimi odličnimi in prav dobrimi učnimi uspehi ter številnimi potrdili in priporočili o uspehih na posameznih področjih dokazovali svojo pripravljenost in prizadevanost. Pristojna komisija je imela težko delo pri izbiri najboljših, ki naj bi jim štipendije iz Sklada Občine Domžale po besedah ge. Cvete Zalokar Oražem, županice Občine Domžale, omogočile

lažji študij, predvsem pa tudi bi pridobila sredstva porabili naj za vse tisto, kar mora mladega človeka spremljati pri njegovem študiju in bogati njegovo življenje: udeležba na različnih jezikovnih in strokovnih dodatnih izobraževanjih, obisk različnih prireditelj, izpopolnjevanja v tujini ipd. Vsem je zaželela tako veliko učnih uspehov kot prijetnih doživetij, zaradi katerih se bodo dijaških in študentskih let vedno radi spominjali.

Štipendije so prejeli: Urša Battis, Simon Brežan, Mirjam Druškovič, Gabrijela Fužir, Katarina Habe, Brigita Jeretina, Lea Kužnik, Simon Mandelj, Borut Peršolja, Jana Pertot, Tjaša Pianec, Barbara Rodica, Martina Rotar, Martin Šala in Peter Škufca.

Štipendistka Sklada Občine Domžale je tudi študentka Medicinske fakultete Mirjam Druškovič, ki je z odličnim uspehom lansko leto opravila mednarodno maturo.

Odsevi ...

Da afera Tam s Tajnikarjem na čelu noče in noče zapluti v bistrejšo vodo, nam je potrdil tudi stavek dr. Bučarja, predsednika komisije za nadzor nad varnostnimi službami, ki je konec decembra dejal, da je bila vlada z ugotovitvami in poročilom Slovenske varnostnoobveščevalne agencije seznanjena že marca oziroma aprila lanskega leta, komisija pa je to obravnavala post festum z veliko zamudo. Predsednik komisije je tudi dejal, da je Sova zaradi ogrožanja gospodarskih interesov države uporabila posebne metode in sredstva (zlasti prisluškovanje pomembnim ljudem v upravnem odboru Tama), torej je vlada vedela za nepravilnosti v mariborskem podjetju, vendar to ni oviralo Tajnikarja, da ne bi bil podpisal dokumenta, ki je tako razburkal slovensko javnost. Bo torej sam odstopil ali bo »odstopljen« ...

Seveda predsednik vlade ne odneha pripovedovati zgodbe o uspehu in se v novoletnem razgovoru z novinarjem pohvali, da so nekatere države potrebovale desetletja, da so zbile inflacijo pod 10 odstotkov, da je bilo leto 1995 gospodarsko uspešno, pozabi pa povedati, da bo tudi predvideni domači bruto proizvod 7.500 dolarjev še vedno za več kot dvakrat manjši od povprečja držav v Evropski zvezi. Prav nič ne omeni tudi dejstva, da je prišlo do rasti domačega bruto proizvoda zlasti zaradi velikega naložbenega razmaha javnega sektorja, da se predvsem obnavljajo zgradbe posameznih ministrstev oziroma vladnih in državnih služb. Niti z besedo ne omeni, da države prav nič ne zanima pravilno obdavčenje slovenskih igralnic, da ji ni do večjega dela proračunskega denarja, ki bi ga dobila na tak način, da še do danes ni sprejela zakona o lastninjenju igralnic, da je industrijska proizvodnja v zadnjih mesecih prejšnjega leta začela padati, da se plačilna nesposobnost in zaradi tega tudi neizvedljivost gospodarstva povečuje, da se povečuje število brezposelnih ... Nasprotno, na novinarjevo trditev, da ostaja kritična točka brezposelnosti, odgovarja, da je naša brezposelnost, če uporabimo evropsko statistiko, 7,6-odstotna, medtem ko je povprečna brezposelnost v EU 10,5-odstotna ...

Ko ga v intervjuju novinar vpraša, »ali bodo zaradi sprejete moratorja na vračanje gozdov odnosi s Cerkvijo postali še bolj tegobni«, predsednik odgovori, da bi težko postali še slabši, kot so, češ, da je Cerkev začela zelo agresivno posegati v politično, posvetno življenje. Kljub vsem poskusom, da bi jo (država Cerkev namreč) disciplinirala in postavila v pat pozicijo, kot ji je uspevalo celih 45 let – ne gre pozabiti »briljantne« izjave poslanke LDS, ki je v parlamentu rekla: »Tudi Cerkev je v nekem smislu tujka. Če ji vrnemo premoženje, ga vrnemo tujcem.« Samo mislimo si lahko, kaj veleumnega bi odgovorila, če bi jo zaprosili, naj vendar razloži, po kakšni logiki lahko označi Cerkev – to so vendar kristjani – za tujko kljub skoraj dvatisočletni tradiciji oziroma njeni 1250-letni navzočnosti na Slovenskem, in kaj je potemtakem zanje stranka, katere članica je. Šturmova. Da strasti lahko zamagljajo razum, je do neke mere razumljivo, manj pa to, kako lahko kdo mirno trdi, da je na primer petdeset več kot dva tistoč.

Če od »tujk« preidemo na tujino, lahko ugotovimo, da tujina Slovenije praktično ne omenja več, da je bila Slovenija v program Natovega Partnerstva za mir sprejeta med zadnjimi vzhodnoevropskimi in srednjeevropskimi državami ... Malokdo najbrž ve, ali se bo torej na seznamu za interpelacijo znašel tudi zunanji minister, in to kljub temu, da z zunanjo politiko ni zadovoljna nobena parlamentarna stranka. Celotno Zdržena lista je pričela negodovati nad njim. Kljub vse pogostejšim kritikam vlada še vedno nima zunanje politične strategije. Naravnost ponižujoče pa je pismo, ki ga je pred časom pisal predsednik vlade vrhovom evropske skupnosti, v katerem sprašuje, kaj bi morala Slovenija narediti, da bi se lahko začela pogajanja o pridruženem članstvu k EU.

Med temami, ki bodo zbudile našo pozornost v razpravah o približevanju Evropi, bodo tudi človekove pravice in svobode. V slovenski Ustavi je človekovim pravicam namenjena ustrezna pozornost, življenje pa ubere pogosto drugačno pot. Kako naj zagotovimo varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic (35. čl. Ustave RS), varstvo osebnih podatkov (38 čl.), ko pa je še vedno v veljavi enotna matična številka občana (EMŠO). Strokovnjaki ugotavljajo, da je mogoče prav zaradi obstoja EMŠO-ja strahovito povečati nadzor nad posameznikom. Saj veste, od rojstva pa do smrti zbirajo država in celo podjetja številne podatke o posamezniku. V šoli so podatki o učnem uspehu, v službi podatki o izpolnjevanju delovnih obveznosti, o plači, disciplinskih postopkih itd., pri zdravniku so podatki o zdravstvenem stanju posameznika, v zavarovalnici podatki o premoženju, ravno tako v banki, na policiji in v pravosodnih organih podatki o prekrških in kaznivih dejanjih. Danes vse te podatkovne zbirke vodijo z računalniki. Si predstavljate, kaj bi se zgodilo, če bi se uresničile namere nekdanjih oblastnikov, ki so hoteli izgraditi integriran informacijski sistem Slovenije. Osebe na vrhu oblastne piramide bi lahko v vsakem trenutku izvedele o posamezniku prav vse! Spreneži s področja računalništva pa bi prav tako globoko posegali v človekovo zasebnost, da kriminalnih združb niti ne omenjamo. EMŠO je namreč povezovalni člen različnih podatkovnih zbirk. V Nemčiji so že pred dvajsetimi leti poskušali uvesti EMŠO, pa je niso, podobno je tudi v drugih razvitih demokratičnih državah. Jugoslovanski eksperti pa so idejo hitro povzeli, saj so vedeli, da bo prav z EMŠO-jem v celoti mogoče nadzorovati posameznika. Ukinitve EMŠO-ja torej ni tehnično vprašanje, ampak preizkus naše volje po resničnem spoštovanju človekovih pravic in svobod.

DADA

POROČILO O FINANČNEM POSLOVANJU POLITIČNIH STRANK V LETU 1994

Le Janševi social- demokrati so se držali črke zakona

Takšne in podobne naslove smo lahko konec lanskega leta prebrali v dnevnem časopisu. Teh nekaj vrstic pišem zato, da bodo s tem seznanjeni tudi bralci Slamnika. Po 24. členu zakona o političnih strankah morajo te vsako leto do 31. marca predložiti državnemu zboru poročilo o poslovanju stranke za leto, ki je minilo. V poročilu, ki ga

pripravijo za računsko sodišče, morajo obrazložiti vse svoje prihodke in odhodke, s posebnim poudarkom na virih financiranja, kajti poleg denarja, ki ga stranke dobivajo iz proračuna, so upravičene tudi do pobiranja članarin, do prihodka od premoženja in dobička iz dohodka podjetja v lasti politične stranke, vendar pa zadnja dva vira ne

VABILO

Stranke slovenske pomladi vabijo na
JAVNO TRIBUNO,

ki bo v petek, 26. januarja 1996 ob 19. uri
v Kulturnem domu na Močilniku v Dobu.

Gost večera bo dr. Miha Brejc, podpredsednik SDSS
in predsednik občinskega sveta Domžale. Naslov
predavanja:

»SLOVENIJA V VOLILNEM LETU 1996«

Demokrati Slovenije v Depali vasi

V sredo, 10. t.m., je občinski zbor Demokratske stranke Slovenije s predsednikom Jožetom Cuzakom na čelu organiziral v Depali vasi večer s poslancem Tonetom Peršakom. Večera se očitno tudi zaradi neprikladnega vremena ni udeležilo veliko obiskovalcev, kljub temu pa je bil pogovor zelo razgiban in celo dolg, saj je trajal več kot tri ure. Vprašanja, o katerih so navzoči želeli razpravljati z državnim poslancem, so bila izjemno raznolika, saj so zadevala tako rekoč vse pomembne aktualne politične teme: od razmerja med cerkvijo in državo do zunanje politike, od odprtih vprašanj denacionalizacije in lastninjenja do statusa javnih podjetij, od šolstva do ljubiteljske kulture, od razraščanja birokracije v Sloveniji do pristojnosti novih občin ter oblikovanja po-

krajin, od preobremenjenosti gospodarstva z dajatvami državi do sivih zon v državnem proračunu in seveda tudi od medstrankarskih razprtij in vprašanj v zvezi s problematiko sprave do volilnih pričakovanj Demokratske stranke Slovenije.

Ponovno se je izkazalo, da so takšni pogovori koristni, četudi se jih ne udeleži veliko ljudi, pa gotovo prihajajo tisti občani oziroma državljani, ki jim je veliko do tega, da lahko kaj vprašajo in tudi sami povedo svoje mnenje. In prav gotovo takšni potem tudi prispevajo k širitvi informacij v svojem okolju. Zato so Demokrati Slovenije pogovor v Depali vasi ocenili kot koristen in uspešen ne glede na omenjeno nekoliko skromnejšo udeležbo.

A. P.

SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA

VABI

Proslava 7. obletnice ustanovitve Socialdemokratske
stranke Slovenije

V petek, dne 16. februarja 1996 bo ob 17. uri v Kulturnem domu Mengeš proslava 7. obletnice ustanovitve Socialdemokratske stranke Slovenije. Vabimo vse člane, aktivne udeležence forumov in klubov, še posebej pa naše simpatizerje in podpornike.

Občinski odbor SDSS Domžale

smeta biti večja od 20-odstotkov skupne vsote stranke v okviru njenih letnih prihodkov.

V primeru, da razni prispevki pravnih in fizičnih oseb ter zasebnikov v celotnem znesku presegajo trikratno povprečno mesečno plačo na zaposlenega, mora biti prikazan tudi podatek o podjetju in sedežu pravne osebe oziroma ime, priimek in naslov fizične osebe oziroma zasebnika in ime njegovega podjetja skupaj z višino skupnega letnega »prispevka«, ki ga je zasebnik oziroma pravna ali fizična

oseba dala. Stranke morajo prikazati tudi podatke o stroških volitev, predstaviti premoženje stranke in pri tem ne smejo pozabiti na spremembe premoženja, do katere je lahko prišlo zaradi različnih novih virov sredstev.

Iz omenjenega poročila je razvidno, da so stranke najpogostejše pozabljale na določila 21. člena zakona o političnih strankah, kar pomeni, da so zamolčale vire svojega financiranja. Prav tako stranke niso upoštevale določila 22. člena zakona, ki govori o tem, da morajo biti v poročilu zapisani točni podatki tiste pravne in fizične osebe ter zasebnika, ki je določeni stranki daroval več, kot je lani znašala trikratna povprečna plača v Sloveniji. Tudi pri navajanju sprememb premoženja (o tem govori 24. člen zakona) stranke niso bile natančne.

Skratka, ko je računsko sodišče pregledalo finančna poročila vseh političnih strank, je lahko ugotovilo, da je edino SOCIALDEMOKRATSKA STRANKA oddala neoporečno finančno poročilo o poslovanju za leto 1994. V poročilu, ki sta ga podpisala predsednik in član računskega sodišča, lahko preberemo: »Na temelju pregledanih dokumentov je bilo ugotovljeno, da finančno poročilo stranke formalno zadovoljuje zahteve zakona o političnih strankah.«

R. K.

Ustanovitev krajevnega odbora SDSS Dob

V prostorih KS DOB smo v teh dneh ustanovili Krajevni odbor Socialdemokratske stranke Slovenije. Za predsednika krajevnega odbora SDSS je bil izvoljen Slavko Cigler iz Doba. Odbor je po razpravi sprejel program dela, dogovorili pa smo se tudi za nekaj konkretnih nalog. Ustanovitvi odbora sta prisostvovala podpredsednik SDSS dr. Miha Brejc in predsednik občinskega odbora SDSS Roman Kurmanšek.

M. K.

Okruški časa

S tem naslovom in v sodelovanju s Knjižnico
Domžale je založba Arterika v sredo, 17. januarja
1996, v prostoru Likovnega razstavišča Domžale
organizirala predstavitev in razstavo dveh svojih
književnih projektov.

Vedute KRANJSKE NOŠE po Goldensteinovih
upodobitvah in vedute iz KUNIKEJEVE SUITE je
predstavil avtor dr. Ivan Stopar.

Vabljeni!

ZGODOVINSKI SPOMIN

Izziv za zgodovinarje

Dr. Tine Hribar piše Novi reviji (št. 163/164, letnik XIV,
nov.-dec. 1995) v uvodniku Poročilo o stanju duha na
Slovenskem (str. 10, 11):

Ker sem bil rojen v prvem letu II. svetovne vojne na naših tleh, se je sam ne spominjam veliko. Dobro se spominjam le štirih reči: 1. dogodka po napadu Nemcev na partizanske novice v Oklem nad Ihanom z začetka leta 1944. (...).

Prvega dogodka se spominjam, ker so preživeli partizani padle peš, kot vprega v kmečkih vozovih, peljali mimo naše hiše: Nemec iz spremlja joče straže mi je, ko sem zrl skozi okno, zažugal in tega sem najbolj spomnim. Kasneje mi je mama povedala, da do poboja tako rekoč neoboroženih ljudi ni prišlo samo zaradi izdaje, ampak tudi zaradi pustnega pijančevanja partizanskega vodstva. Par-

tizanskega veseljačenja pri nas se spomnim, ker sem tedaj menda prvič jedel piškote. Megleno se spominjam, morda bolj iz maminega pripovedovanja kot iz lastne glave, spora, do katerega je prišlo med mamino in partizanskim šefom: prej so plesali v hiši, potem pa so bili zmerom bolj objestni in so, pri tem da je bila nemška postojanka oddaljena le nekaj sto metrov od hiše, začeli ob spremljavi harmonike peti kar zunaj. Mama tega, čeprav je bil med partizani in nemško žandarmerijo najbrž tih dogovor (a vse ima svoje meje) o nenapadanju, ni mogla prenesti, saj so nedavno tega Nemci požgali njen rojstni dom (na Goropčah), družino, sicer zelo katoliško in

aktivno pri Orlih, pa izselili v Nemčijo. Oče je že bil v partizanih, v okolici Žužemberka. Že poprej je bil terenski aktivist, ne pa komunist. Na Dolenjskem so ga očitno imeli za krščanskega socialista ali kaj podobnega, saj so ga partijski poveljniki nenehno pošiljali v nevarne izvidnice ter druge smrtno nevarne in pogosto ponižujoče akcije, recimo na zaplembo vsega živeža pri domobranskih družinah. Zato se je oče s še nekaterimi drugimi, ki so bili izpostavljeni enakemu ravnanju, odločil za beg iz partizanov. Uspelo mu je in kak mesec dni se je skrival doma. Vendar so zanj zvedeli domobranci (spominjam se, da sem nekega dne pritekel pred hišo, kjer sta se pogovarjali mama in sosed, in zaklical, da oče prosi kruh) in prišli seveda ponj. Nato je bil v nemško-domobranski postojanki na gradu Krumperk pri Domžalah. In kljub temu, da je bil med gradom in našo hišo strnjen gozd, je prišel od časa do časa domov na obisk. Tudi med domačimi domobranci in partizani je namreč obstajal tih dogovor o nenapadanju (...)

Izbral: BOGDAN OSOLIN

SLS – PODRUŽNICA DOMŽALE

Zaključek leta

Poslovno leto 1995 se je izteklo in kot je naš običaj že vsa leta, smo uspešno sodelovanje zaključili ob zakuski in kozarčku. Naše srečanje je bilo v nedeljo, 14. 1. 1996, v Gasilskem domu v Žejah pod Sv. Trojico s pričetkom ob 11 uri. Iz uvoda ste najbrž že sami pogrnjali, da srečanje ni imelo kakšne resnejše narave, okolje v katerem smo se nahajali, pa vaše uganbo potrjuje. Takole smo naredili: malo smo se pogovorili, bolj jedli in pili, najbolj pa veselili.

Lansko leto smo torej preživeli kar uspešno. Res nam ni uspelo narediti vsega, kar bi bili radi, toda stvari se vendarle premikajo. Česar nismo lani dokončali, bomo skušali letos. Korupcija, divja privatizacija in sploh vse oblike kriminala – to je stara plošča, ne pa toliko izrabljena, da je ne bi letos ponovno navijali. Strasti okrog slovenskega državljanstva se počasi umirjajo, naše, ali če hočete, moje stališče glede tega pa je: dobi naj ga vsak, ki ima spoštljiv odnos do slovenske države in slovenstva. Še marsikaj se je lani dogajalo, kar bi bilo bolje, da se nikoli ne bi, pa kaj bi o tem na dolgo in široko pisal – saj res ni pravi čas za kaj takega! Tudi o načrtih bi se lahko reklo marsikaj, na kratko

pa samo tole: mi smo pretežno kmečka stranka in prav kmetijstvo je in bo v bodoče naš največji problem, saj smo že v CEFTI, evropska skupnost pa je tudi menda že pred vrati. Tu je še denacionalizacija pa volitve. Morda bi bilo še najbolj prav, da letos še posebej pri vsakem delu, ki se ga bomo lotili, hkrati mislimo tudi na volitve, na sodelovanje z drugimi strankami. Prepričan namreč sem, da sta le v slogi in sožitju moč in blaginja. Kaj mislim s slogo? Če se pogovarjamo, dogovarjamo z drugimi strankami, to po moje še ne pomeni, da izdajamo svoja osnovna načela. Najti pač moramo tiste stične točke, od katerih imamo vsi korist. Pluralizem mnenj je dobrodošla zadeva, toda stvar je vražje živa – kaj lahko se namreč sprevrže v »špetire«, kar pa ni dobro. Marsikaj dobrega nam lahko prinese tudi notranja organiziranost stranke – več poudarka bomo vsaj v naši podružnici namenili interesnim in stanovskim zvezam. Današnje srečanje res ni najbolj primerno za takšno ali drugačno propagando, tudi predvolilno ne, zato z željo, da vam letošnje leto prinese vse dobro, končujem.

Predsednik
Podružnice SLS Domžale
BREGAR MARKO, dipl. inž.

Politika in še nekaj o Hali komunalnega centra

Če bi bili politiki (od svetnikov do ministrov) vseh barv čarovniki, to je obdarjeni s čarovnimi palčicami in seznanjeni s čarovnimi besedami, ne bi bilo težko verjeti ameriški, pardon, slovenski ljudski pravljici z naslovom Zgodba o uspehu. Žal so politiki le navadni ljudje, vendar z močjo, kot možnostjo uresničevanja čisto določenih interesov.

Politiko namreč določajo interesi posameznikov, skupin (lobijev), strank, torej delni interesi. Če pa že nekoliko natančneje opazujemo življenjsko resničnost, kmalu ugotovimo, da ljudje v prvi vrsti ne iščejo najprej skupnega dobrega, ampak uresničitev lastnih interesov. Preteklost in sedanjost nas nenehno opozarjata na veliko nevarnost, da politiki radi dajo prednost svojim interesom oziroma interesom lastne skupine ali stranke (najbrž brez izjem) pred interesi ožje ali širše skupnosti.

Noben hokus pokus ne more pričarati družbe izobilja! Vendar pa je zelo pomemben stik z resničnostjo vsakdanjega življenja. Ko bi naši voditelji znali ugledati bistvene in najpomembnejše težave, ki pestijo in mučijo navadnega državljan! Zakaj njihova je skrb in odgovornost za njihovo reševanje. Zdi se, da so na Slovenskem vse prevečkrat doseženi egoistični cilji posameznih skupin in strank (Tu mislim predvsem na LDS, ZLSD in SNS!) na račun in škodo drugih ali prihodnjih generacij, s tem pa proti skupni blaginji.

Upam si trditi, da se ob t.i. zgodbi o uspehu misli predvsem na »uspehe«, ki so bili doseženi z neetičnimi sredstvi, z raznimi lažmi, korupcijo in prevarami.

Malokatera stvar na Slovenskem vzbudi pravo debato, kjer bi se soočila različna stališča in

pogledi, da bi zadevo in probleme v zvezi z njo osvetili z več strani, da bi informirali nepoučene in neinformirane, menim, da se nekaj podobnega dogaja tudi v naši, domžalski občini. V središču Domžal stoji več kot trideset let stara Hala komunalnega centra, ki v zadnjih nekaj letih »preživlja« hude čase. Le koliko občanov pozna njene probleme? Ob koncu lanskega leta jih je kar dvakrat obravnaval Odbor za kulturo, šport in dejavnosti društev pri Občinskem svetu in dvakrat Občinski svet občine Domžale. Kdo od »občinskih« davkoplačevalcev ve, da so bili samo stroški investicijskega vzdrževanja HKC 6,170.000 tolarjev, ki so bili v lanskem letu nakazani iz občinskega proračuna. Da ne zapišemo še o stroških, ki jih je v prejšnjem letu z njo imel Košarkarski klub Helios, njen upravitelj od leta 1992. Njen lastnik je namreč občina.

Upam, da bodo upravitelji HKC skupaj s strokovno službo Športne zveze Domžale ter Odelkom za družbene dejavnosti, Odborom za kulturo, šport in dejavnosti društev, Občinski svet in vsa zainteresirana, športna, strokovna in druga javnost, uspeli usmeriti interese v skupno dobro, to je k razrešitvi problematike HKC, pa tudi sicer poiskati vizijo in strategijo razvoja športa v naši občini.

Ne dvomim, da bo prišlo do »široke« in argumentirane razprave, da bi se mogli pristojni odločiti v korist vseh občanov. Naj ob tem ne prevladajo egoistični interesi posameznikov ali skupin, naj ne bodo odločitve sprejete na podlagi drugotnih argumentov, ki se v javnosti ne bodo slišali ali brali! Proč z argumenti moči! Pomembne pa so seveda vse posledice odločitve, ne samo njena koristnost.

BOGDAN OSOLIN

Takole lepo novoletno jelko sta v letošnjih praznikih postavila Andrej in Anton iz Krtine, ki sta županji pokazala, kako lepe stvari se lahko naredijo iz vžigalic.

ŽUPANJINI PRAZNIČNI SPREJEMI IN OBISKI

Za srečno, zdravo in uspešno 1996

V lanskoletnih prazničnih dneh je županja Cveta Zalokar Oražem pripravila več sprejemov ter obiskov nekaterih naših občanov na njihovih domovih.

Tako se je srečala s športnimi delavci, ki so sicer ugotavljali, da je v proračunu zanje namenjenega več denarja, da pa ga je še premalo, da bi vsem rekreativcem omogočili vadbo ter uredili športni park v Domžalah. Predstavnike KS je najbolj zanimalo, kako bo s financiranjem komunalne dejavnosti v letu 1996, vodilne s področja šolstva, zdravstva, kulture in sociale pa so opozarjali na problematiko, povezano z delitvijo občine. Poseben sprejem je bil tudi za novinarje. V prvih dneh januarja pa sta županja ga. Cveta Zalokar Oražem in g. dr. Miha Brejc, predsednik občinskega sveta, pripravila novoletno srečanje z duhovniki. V novoletnih voščilih so se vsi

zavzeli za sožitje, razumevanje in skupno sodelovanje pri zagotavljanju boljšega in polnejšega življenja. Duhovniki so se za sprejem zahvalili v prepričanju, da bodo skupna prizadevanja, ki jih je iz leta v leto več, da bo občina v sreči in napredovanju rasla naprej v zado-

voljstvo vseh ljudi, rodila še več sadov. Vsi občani, ki jih je županja obiskala, so bili prijetno presenečeni in veseli njene obiska. Tako je na njegovem domu stisnila roko g. Stanetu Habetu, častnemu občanu naše občine, se pogovorila z go. Marijo, ki si želi boljšega stanovanja, in prisluhnila g. Tinetu, ki kljub boleznim ni osamljen. G. Albina in sina Mateja je razveselila z novim pralnim strojem, drugi pralni stroj pa bo olajšal življenje družine ge. Milene. Posebej prirčna so bila srečanja z družinami z več otroki, saj so bili Nataša in Tina, Grega in Martin, pa Katarina, Gregor in Violeta veseli obiska, še bolj pa daril, ki sta jih Andrej in Anton položila pod novoletno jelko, ki sta jo sama okrasila. Dolgoletna rejnica Marinka Zalaznik je ob obisku povedala, da so rejenci kot vsi otroci potrebni ljubezni in razumevanja, za kar so neizmerno hvaležni.

Ob zadnjem obisku, ki je bil namenjen delavcem Policijske postaje Domžale, je izvedela, da je akcija prinašanja petard tudi v naši občini uspela. Komandir Janez Gradin je povedal, da je bila prometna varnost v letu 1995 na območju nekdanje občine Domžale precej boljša kot prejšnja leta. Skupaj z njo je zaželel, da bi bilo leto 1996 vsaj enako varno.

V. V.

Epigram

Za dan samostojnosti (je le tu in tam visela zastava)

Je praznik – če zastave ne visijo?
Je državljane sram, al' se bojijo?
Z oblasti nas nič ne opozorijo –
(da lastne se države – že bojijo?!)

FRANCE CERAR

Volitve vodstev KS v občini Domžale

Županja Občine Domžale, ga. Cveta Zalokar Oražem, je v oktobru 1995 razpisala volitve vodstev krajevnih skupnosti v Občini Domžale. V skladu s sklepom o razpisu so pričeli teči vsi potrebni postopki, ki pa so bili na zahtevo Republiške volilne komisije ustavljeni. Ustavno sodišče Republike Slovenije je namreč medtem sprejelo Pobudo za oceno ustavnosti 109. člena Zakona o lokalnih volitvah ter do svoje končne odločitve zadržalo njegovo izvrševanje.

Medtem je Državni zbor Republike Slovenije sprejel ZAKON O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH (Uradni list št. 70/95), v katerem v 1. členu tudi določa:

Število članov sveta krajevne skupnosti ter volilne enote za prve volitve v svete teh skupnosti v primeru, da se območje teh skupnosti po uveljavitvi zakona o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij (Uradni list RS, št. 60/94, 69/94) ni spremenilo, določa dosedanj svet krajevne skupnosti za vse na-

slednje volitve pa svet te skupnosti s svojim aktom.

Urad županje je tako vodstvom krajevnih skupnosti posredoval SKLEP Ustavnega sodišča kot ZAKON O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH z namenom, da vodstva krajevnih skupnosti razmislijo o možnostih (potrebah) razdelitve posameznih krajevnih skupnosti na volilne enote, kakor

tudi o morebitnih spremembah doslej veljavnega števila članov posameznih svetov krajevnih skupnosti. V primeru, da bo Ustavno sodišče razsodilo, da je sprejeti Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o lokalnih volitvah primerno nadomestilo za dosednji 109. člen, bo potrebno v krajevnih skupnostih sprejeti ustrezne sklepe v zvezi s številom članov ter oblikovanjem volilnih enot.

Postopki v zvezi z volitvami vodstev KS se bodo torej nadaljevali, ko bo Ustavno sodišče Republike Slovenije sprejelo dokončno odločitev o ustavnosti 109. člena Zakona o lokalnih volitvah in ko bomo prejeli ustrezna navodila s strani Republiške volilne komisije.

Nova javna razsvetljava v Lazah pri Domžalah

Približno 50 ljudi se je v prazničnih dneh zbralo v Lazah, prijetni vasi v Krajevni skupnosti Dob, kjer so v letu 1995, kot zadnja vas v KS, dobili novo javno razsvetljava, ob tej priložnosti pa so postavili tudi kable za elektriko.

Vse to daje že tako prijetno urejeni vasi še lepši videz, je v uvodnem pozdravu ugotovil tudi g. Marjan Cencelj, svetnik Občinskega sveta Občine Domžale ter član Sveta KS Dob, ki je po krajšem kulturnem programu vse prisotne povabil v Dom krajenov v Žejah, kjer so pripravili prijetno družabno srečanje. Kljub pravi zimi ni nikogar zeblo, saj jih je ogrevala prijaznost domačinov, ki so ob tej priliki s pomočjo sponzorjev pripravili tudi manjši ognjemet.

V planu KS Dob za prihodnje leto je še ureditev javne razsvetljave v Zg. Brezovici.

V.

Dobili smo prvo javno stranišče v Domžalah

V neposredni bližini najbolj obiskane veleblagovnice sredi našega mesta smo v zadnjih dneh leta 1995 dobili PRVO JAVNO STRANIŠČE V DOMŽALAH, ki je bilo eden izmed najbolj pogrešanih objektov v našem mestu.

V dogovoru z občino Domžale ga je poizkusno postavilo podjetje JAN SON, ki se tudi sicer ukvarja s proizvodnjo in distribucijo montažnih kemičnih stranišč. Po prvih podatkih naši občani obe stranišči kar pridno uporabljajo (več kot 500 obiskovalcev doslej), zato pričakujemo, da bo PRVO JAVNO STRANIŠČE v Domžalah postalo stalni objekt, morda pa tudi ne edini.

Prav je, da ob tem opozorimo, da bo WC tak, kakršnega bomo želeli

uporabniki, le tedaj, če se bomo ob obisku tega primerno ravnali.

Iz leta v leto manj divjih odlagališč

Čeprav je problematika divjih odlagališč le eden izmed manjših segmentov na področju celovite obravnave in strategije ravnanja z odpadki, je občina na področju varstva okolja v preteklih letih namenjala posebno skrb sanaciji divjih odlagališč odpadkov. Tako je podjetje OIKOS d.o. že v letu 1990 prvič popisalo vsa divja odlagališča v občini, evidenca teh pa je služila tudi za program sanacije divjih odlagališč v občini. Po dogovoru je bil v letu 1995 ponovno opravljen popis divjih odlagališč, na osnovi katerega je pripravljen tudi prioritetni vrstni red sanacije odlagališč, saj bo služil za sanacijo tega področja, ki se pričinja že v letu 1995. Pri tem je bilo ugotovljeno, da sta se število črnih odlagališč in količina odpadkov na njih občutno zmanjšala (za 70 % v primerjavi z letom 1990).

Območje popisa

Občina Domžale meri 79.72 m² in ima skupaj 31.258 prebivalcev, od katerih jih 35 % živi v mestu Domžale. To pomeni 392 prebivalcev/km², kar je skoraj štirikrat več, kot je slovensko povprečje. Približno 3/4 vsega območja predstavlja naplavna ravnina Kamniške Bistrice, katere osrednji del predstavlja kamninsko podlago nasut prod, ki pomeni v lokalnem smislu pomemben gradbeni material. Prav to pa povzroča, da je v ravninskem delu kar nekaj manjših gramoznic, ki so v nekaterih primerih postale neurejene odlagališča. Na robu ravnine v okolici Doba so večinoma nepropustni sedimenti gline ali ilovice, zato ne preseneča, da je tu locirano komunalno odlagališče za potrebe vseh občin, ki so se oblikovale na območju nekdanje občine Domžale.

Metode dela

Osnovna metoda pridobivanja podatkov so bili terenski pregledi celotnega območja občine. Ugotovljeno je, da so divja odlagališča večinoma v bližini naselij na skritih krajih, ker se onesnaževalci očitno zavedajo neprimernosti

sti odlaganja odpadkov v naravi. Popisovalci so natančno pregledali vse poti, ki vodijo iz naselij v gozdove oz. druge odmaknjene kraje, posebej neobdelana zemljišča. Terenski ogledi so bili opravljeni v prvi polovici septembra 1995, ob novih so bila obiskana in popisana prav vsa divja odlagališča, ugotovljena v letu 1990.

Velikost divjih odlagališč in vrsta odpadkov

Glede velikosti odlagališč in količine odpadkov je bilo ugotovljeno, da je na 63 odlagališčih 15.035 m³ odpadkov, ki pokrivajo 33.493 m² površine, glavnina odpadkov pa je locirana na velikih odlagališčih (5 odlagališč nad 1000 m³ odpadkov).

Pri razvrščanju odpadkov je bil upoštevan Pravilnik o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo nevarne snovi in ugotovljeno, da je največ gradbenih odpadkov, sledijo gospodinjstvi in lesni odpadki, plastika in guma ter kosovni odpadki, najmanj je gnoj, kovin ter tekstilnih odpadkov. (TABELA 1). Količina gospodinskih odpadkov (86 %) je zaradi urejenega zbiranja na celotnem območju občine daleč pod slovenskim povprečjem.

Lega odlagališč

Največ odlagališč leži v bližini naselij oz. na njihovih robovih, daleč največ jih je na kmetijskih površinah, sledijo robovi poti, cest in železnic, nato gozdovi ter opuščeni kopi oz. kamnolomi, precej jih je na neobdelanih površinah, manjše količine pa so ugotovljene tudi v grmovjih. Značilnost vseh odlagališč je, da do njih vodijo poti in da jih je največ na neobdelanih površinah.

Lokacije divjih odlagališč glede na krajevne skupnosti so razvidne iz TABELE 2. Ugotavljamo, da jih je največ v KS Ihan (skoraj tretjino), in sicer je večina velikih odlagališč gradbenih odpadkov ob Kamniški Bistrici. V tej KS imajo tudi tri največja odlagališča, v KS Dob, kjer je osrednje občinsko odlagališče, pa je tudi najdenih 910 m²

TABELA 2

grad. odpadki		
Krajevna skupnost	Površina m ²	Količina m ³
Dob	910	327
Dragomelj/Pšata	5	2
Homec	1.700	300
Ihan	1.17.645	8.865
Jarše	2.3.570	1.175
Krtina	1.350	470
Radomlje	2.423	1.282
Rova	3.3.420	886
Simon Jenko	780	171
Tomo Brejc	1.690	1.557

divjih odlagališč.

Povezave med številom prebivalcev in količino odpadkov ni, pomembna je le »primernost« terena za odlaganje.

Primerjava stanja v letu 1995 z letom 1990

Primerjava pokaže, da se je količina odpadkov na neurejenih odlagališčih v teh letih bistveno zmanjšala, in sicer kar za 70 % s 50670 m³ na 15035 m³. Zmanjšanje gre predvsem na račun odlagališč ob Kamniški Bistrici južno od Domžal, ki so ob popisu 1990 prispevala skoraj polovico količine odpadkov, danes pa le še petino. TABELA 3.

Hkrati primerjava obeh popisov pove, da so odpadki še vedno koncentrirani na velikih odlagališčih in da je največ gradbenih odpadkov. Izrazito upada divje odlaganje gospodinskih in kosovnih odpadkov, k čemur bistveno prispeva dvig ekološke zavesti in kulture, pa tudi urejen odvoz komunalnih odpadkov. Eden izmed vzrokov za odlaganje gradbenih odpadkov v velikih količinah na divja odlagališča je najbrž tudi neinformiranost občanov, da lahko do 2 m³ brezplačno odložijo na osrednje občinsko odlagališče.

Poudariti je treba, da pri popisu divjih odlagališč niti v letu 1990 niti letos ni bilo opaženih nobenih odloženih nevarnih snovi, morda pa je pod večjimi kupi gradbenega materiala tudi kakšen sod. Mnogo starih divjih odlagališč, kjer so bili tudi nevarni odpadki, je danes zasutih in o njih nimamo podatkov.

Načrtovani ukrepi

1. Izvedba sanacije obstoječih divjih odlagališč na način, ki bo onemogočal nadaljnje odlaganje, pri čemer posebej opozarjamo, da številna že sanirana divja odlagališča

Primerjava stanja v letu 1995 z letom 1990

Količina odpadkov po velikosti odlagališč ob popisu leta 1990:

Velikost	Število odlagališč	Količina odpadkov [m ³]	Površina odlagališč [m ²]	% količine	% površine
do 10 m ³	45	250	1938	0,5%	3,7%
11–99 m ³	53	1830	3699	3,6%	7,1%
100–999 m ³	19	4690	13420	9,3%	25,6%
nad 1000 m ³	15	43900	33350	86,6%	63,6%

Količina odpadkov po velikosti odlagališč ob popisu leta 1995:

Velikost	Število	Količina [m ³]	Površina [m ²]	% količine	% površine
do 10	22	125	1243	0,8%	3,7%
11–99	22	760	3550	5,1%	10,6%
100–999	14	3650	15700	24,3%	46,9%
1000 in več	5	10500	13000	69,8%	38,8%

lišča zaradi neustreznih sanacijskih postopkov še vedno dajejo vtis neuporabljenega zemljišča, kamor se odlagajo odpadki. Zato je potrebno po sanaciji neurejenih odlagališč obvezno vzpostaviti novo rabo zemljišča.

2. Za preprečevanje nadaljnjega odlaganja gradbenih odpadkov, ki ostajajo praktično edini nelegalni odpadki, ki jih še odlagajo, je potrebno določiti lokacijo odlagališča, ki bo cenejša od deponije komunalnih odpadkov in bo omogočal odlaganje inertnih gradbenih odpadkov.

3. Obveščanje javnosti o sanacijah in hkrati o možnostih brezplačnega deponiranja (do 2 m³) na odlagališču v Dobu in s tem vplivanje na njihovo zavest.

4. Določitev učinkovitega nadzora in poostreitev kazni za onesnaževalce in tudi o tem zagotoviti natančno obveščanje prebivalcev.

5. Povečanje števila organiziranih odvozov kosovnih odpadkov in zagotoviti večjo obveščenost ljudi o poteku teh aktivnosti.

6. V vseh naseljih, kjer še ni uvedenega rednega tedenskega pobiranja odpadkov, čimprej pričeti z rednim tedenskim odvozom odpadkov.

Sanacije odlagališč v letu 1995 ter 1996

V skladu z že sklenjeno pogodbo bo Občina Domžale v decembru 1995 in januarju 1996 sanirala naslednja divja odlagališča:

- tri odlagališča za tovarno Induplati Jarše
- odlagališče Rova
- odlagališče Turnše
- dve odlagališči v Biščah
- dve odlagališči Homec
- tri odlagališča Ihan
- tri odlagališča ob cesti Študa–Ihan

Skupna vrednost sanacije omenjenih odlagališč, med katerimi tri spadajo med največjih 10 divjih odlagališč v občini, je več kot 4.000.000,00 SIT, v skladu s pogodbo pa bo izvajalec na odlagališčih, kjer je potrebno in primerno, zgradil zaščitni nasip, ki bo preprečil nadaljnje odlaganje.

Županja
CVETA ZALOKAR ORAŽEM

NOVICE IZ OBČINE LUKOVICA

SESTALI SO SE PREDSEDNIKI OBČINSKIH SVETOV

Čimprej do razdelitve skupnega premoženja

Na pobudo predsednika občinskega sveta Lukovica g. Cirila Smrkolja so se 16. januarja 1996 sestali predsedniki svetov občin Domžale (dr. Miha Brejc), Lukovica (Ciril Smrkolj), Mengeš (Alojzij Janežič) in Moravče (Jože Razpotnik). Ugotovili so, da komisije za delitveno bilanco, to je komisije, ki naj razdelijo skupno premoženje nekdanje občine Domžale med nove štiri občine, še vedno niso prišle do soglasja o ključu delitve skupnega premoženja. Predsedniki svetov Lukovica, Mengeš in Moravče so predsednika občinskega sveta Domžale dr. Brejca obvestili, da je gradivo, ki naj bi bilo osnova za delitev in ki ga je pripravila občinska uprava občine Domžale, zelo slabo pripravljeno in ne omogoča kakovostne razprave.

Kljub večkratnim zahtevam, županja občine Domžale ni pokazala pripravljenosti, da se za delo komisij pripravijo ustrezni

dokumenti, čeprav je po zakonu občina Domžale dolžna pripraviti ustrezno gradivo.

Predsedniki svetov teh treh občin so menili, da bi nadaljevanje takšne prakse, v bistvu blokade s strani Cvete Zalokar Oražem, oviralo nadaljnje skupno delo na delitveni bilanci in so zato sami pripravili med njimi usklajen predlog delitve skupnega premoženja, kot sledi: Domžale 60%, Lukovica 13%, Mengeš 14% in Moravče 13%. Ključ delitve premoženja je hkrati tudi ključ delitve obveznosti za vzdrževanje in upravljanje skupnega premoženja. Predsednik občinskega sveta Domžale dr. Brejc je soglašal z načelom, da pomenijo deleži delitve premoženja tudi deleže obveznosti, ki jih bo potrebno uveljaviti tudi v bodoče pri upravljanju skupnega premoženja. Dr. Brejc je poudaril pomen strpnega razpravljanja o zelo težavnih vprašanjih delitve skupnega premoženja in predlagal, da se konec januarja sestanejo vsi štirje predsedniki svetov in predsedniki komisij za delitveno bilanco vseh štirih občin in za občinske svete pripravijo skupen predlog ključa za delitev premoženja. Razpravljali so tudi o arbitraži in ugotovili, da bi bil sam postopek arbitraže gotovo dolgotrajen. Vsaka občina bi namreč v arbitražo imenovala dva člana, enega člana pa bi imenovala vlada. Občina, ki ne bi bila zadovoljna z odločitvijo arbitraže, bi lahko sprožila postopek na vrhovnem sodišču. Takšen postopek bi bil drag in zelo zamuden. Predsedniki svetov so zato menili, da bo vsaka stran pač morala nekoliko popustiti pri svojih zahtevah in s tem ustvarila pogoje, ne le za delitev premoženja, ampak tudi za boljše odnose pri bodočem skupnem upravljanju skupnega premoženja.

VINKO PIRNAT

Uspešno delo občinskega sveta v preteklem letu

Zaključili smo prvo leto samostojnega dela v novi lokalni samoupravi in trdimo lahko, da uspešno. Občinski svet kot najvišji organ odločanja je v preteklem letu pod predsedstvom g. Cirila Smrkolja in podpredsednikom g. Andrejem Burjo opravil kar precejšnje število nalog. Naj naštejem le nekaj pomembnejših podatkov: člani sveta so se na sejah sestali štirinajstkrat in obravnavali vsa delovna področja, pomembna za življenje in delo svojih občanov.

Tako so že na polovici leta sprejeli Odlok o proračunu občine za leto 1995, statut kot temeljni splošni akt občine in poslovnik o svoji organizaciji in načinu dela. Sprejetih je bilo tudi več odlokov, na podlagi katerih občina tudi v praksi začne delovati: Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Lukovica, na podlagi katerega

so svetniki sprejeli tudi Odlok o koncesiji za pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka. Koncesija je bila tudi podeljena, in sicer domačinu g. Alojzu Tkalcu. Odlok o notranji organizaciji obč. uprave, Odlok o grbu in zastavi Občine Lukovica (1. obravnava), Odlok o ustanovitvi režijskega obrata kot notranje organizacijske enote občinske uprave. Ta omogoča neposredno izvajanje javnih služb, kar je za novo nastalo lokalno skupnost važnega pomena. 7. decembra je svet brez večjih zapletov sprejel tudi rebalans proračuna, s čimer je omogočil »lažje preživetje« občine.

Celo leto so svetniki razpravljali in dajali pripombe v zvezi s postopki za izgradnjo avtoceste, ki bo močno zaznamovala

naš prostor; razpravljali so tudi o pripravah sprememb in dopolnitve prostorskih sestavin DDP.

Med večimi realiziranimi nalogami je pohvalno tudi dejstvo, da je občina v prejšnjem letu opravila veliko rekonstrukcij lokalnih cest, poleg tega pa tudi omogočila njihovo asfaltiranje.

Aktivno so delovali tudi odbori in komisije občinskega sveta kot njihova posvetovalna oziroma delovna telesa, ki so s svojimi sklepi pripomogli k hitrejšim odločitvam sveta.

Vse naštetje je le del opravljenega; je le bilanca uspešnega dela v grobem pomenu. Kdor malo podrobneje pozna in razume delo lokalne samouprave v novih pogojih in razmerah, mora priznati, da so svetniki v enem letu opravili veliko delo. Ne smemo namreč prezreti dejstva, da živimo na območju občine, ki je občani niso želeli in je ustvarjalno delati (pri tem mislim na vidne, za občane koristne in predvsem boljše pogoje bivanja) v takšnih razmerah nedvomno zelo težko. Skratka, za prvo leto samostojnega dela je več kot dovolj narejenega!

MOJCA S.

Trudimo se, da bi naredili občino, ki bo prijazna do ljudi, ki se bo zavedala, da je organizirana zaradi ljudi, ne pa obratno.

POGOVOR Z ŽIVKOM BURJO,
ŽUPANOM OBČINE LUKOVICA

Začetne težave so mimo

Prvo leto županovanja je za vami. Kako bi ga ocenili?

Samohvala ne bi bila primerna, zato bi drugi veliko lažje ocenili, kaj smo v tem letu naredili. Začeli smo popolnoma iz nič. V prostorih, v katerih sva sedaj, so bili naseljeni ljudje. Zagotovili smo jim boljše bivalne prostore, kljub temu pa so se našli tudi taki, ki so nam nagajali; vendar, na srečo, niso uspeli. Moram povedati, da občinski prostori niso v lasti občine, da lastništvo sploh še ni razčiščeno. Zdelo se mi je pomembnejše, da občina pride do prostorov, o lastništvu stavbe se bomo že še pogovorili. Ali je lastnik zgradbe krajevna skupnost ali so to zadrugi, mogoče kmetijska zadruga, ki si ga tudi lasti, ali je občina, se bo izkristaliziralo čez leta. Moram pa ugotoviti, da je še vedno nekaj ljudi, ki občine ne sprejemajo take, kot je, kar seveda dodatno otežuje delo. Prepričan sem, da bomo tudi tem dokazali, da smo sposobni izpeljati začetne naloge, ker se zavedamo, da se bodo ljudje menjavali, županu bo sledil drugi, tretji in tako naprej, občina Lukovica bo pa ostala, če bo seveda pravilno in dobro delala. Kot veste, so bili na referendumu o ustanovitvi občine ljudje proti, sam pa zagovarjam tezo, da je občina takšna, kot je, ker se bomo le tako lahko postavili na lastne noge. Poslušamo pripombe, da so nas Domžale izkoriščale, z domžalske strani pa obratne očitke, da so nam dajali več. Lahko trdim, da je vsakdo, ki je sposoben sam preživeti, za to, da smo Lukovica samostojna občina. So pa seveda tudi taki, ki so se navajeni naslanjati na druge, živeti tako rekoč na plečih drugih, ki pa niso navdušeni nad samostojnostjo.

Pri postavitvi občinske uprave in pri pridobivanju ljudi smo imeli še največ težav. Sodelavcev nismo iskali po strankarski liniji, ampak smo najprej pogledali po ljudeh, ki so bili zaposleni na domžalski občini in živijo v našem kraju, kar je bilo slišati, da bo v domžalski občini okrog 35 ljudi odveč. Kljub temu da je v Domžalah zaposlenih kar precej ljudi iz Lukovice in okoliških krajev, je bila pripravljena priti k nam samo ena delavka. Domnevam, da verjetno zaradi tega, ker so bili (nekateri so še vedno) prepričani, da naša občina ne bo mogla preživeti. Mislim, da smo našli prave ljudi, trenutno je pri nas zaposlenih šest ljudi in skupaj sestavljamo dober delovni tim. Sam seveda nisem zaposlen na občini, funkcijo župana opravljam honorarno.

Sprejeli smo vse potrebne akte, pravočasno tudi občinski proračun, rebalans, sorazmerno smo zadovoljili vse tiste, ki so odvisni od proračuna. Želja pred sprejemom proračuna je bilo za tretjino več od tega, vendar smo v okviru možnosti nekako uspeli zagotoviti sredstva za najnujnejše stvari in negodovanja v zvezi s tem ni bilo, čeprav se zavedam, da v celoti zadovoljni ljudje nikoli ne bodo, ker je navadno tako, da je želja vedno veliko več kot denarja. Drugo vprašanje pa je, ali smo pri vseh stvareh tudi pravilno ravnali. Upam si trditi, da smo verjetno storili kakšno napako. Vse veste, v prvem letu sem se lahko kdaj tudi izgovoril na to, da sem nov, drugo leto te možnosti ne bo več. Vendar bi kljub vsemu rad povedal, da se vsi skupaj trudimo, da bi naredili občino, ki bo prijazna do ljudi, in se bo zavedala, da je organizirana zaradi ljudi, ne pa obratno.

V nekaterih občinah obstajajo konfliktna situacija med županom in občinskim svetom. Kako je pri vas?

Ko sem začel, nisem imel izkušenj na tem področju,

pa tudi raznih napotkov nisem iskal. Sem v stranki Slovenskih krščanskih demokratov in sem veren človek. V občinskem svetu imamo pet strank. Na prvem sestanku sem povedal, da bom pri svojem delu deloval nepolitično, se pravi, da ne bom za vsako ceno podarjal svoje stranke in da to pričakujem tudi od drugih, ker bomo le tako lahko vsi skupaj kar največ prispevali k razvoju svojega kraja. Lahko rečem, da med nami ni razprtij, razen seveda različnega mišljenja, kar pa je tudi edino pravilno, saj bi v primeru, da bi vsi enako mislili, hitro zašli v enako enoumje, v katerem smo bili pred leti.

Se vam zde razmejitve pristojnosti med županom in občinskim svetom ustrezne?

Prav gotovo ne bi sprejel kandidature za župana, če bi vedel, da se bo obrnilo tako, kot se je. Županovanje sem si zamislil popolnoma drugače. Ker gre za manjšo občino, bi moralo biti zaposlenih čim manj ljudi, kajti to vse predstavlja breme davkoplačevalcev, vendar pa bi zaposleni morali v celoti odgovarjati za vse občane. Kaj se je zgodilo? V našem statutu piše, da je župan lahko prisoten na sejah občinskega sveta. Ker zelo nerad »cepim dlako«, sem bil tiho. Hkrati smo sprejeli določilo, da so krajevne skupnosti pravne osebe, kar že spet zahteva dodatne ljudi, potem je tu toliko in toliko odborov in podobno. Izračunal sem, da predstavljajo vse krajevne skupnosti, vsi odbori, komisije, podkomisije itd. skoraj 400 ljudi. Za naslednjo sejo občinskega sveta sem naročil poročilo o stroških občine v preteklem letu, kajti želel bi, da bi imeli do tolarja natančno razvidno, kam in za kaj je šel denar oziroma koliko je občina, kot uprava draga. Prepričan sem, da je veliko preveč raznih odborov, komisij, ki imajo vlogo posvetovalnih organov in da je to ostanek socialistične navlake, ki bi jo bilo dobro počasi odpraviti.

Kakšni so vaši načrti za leto 1996?

Kar precej težav vidim v letu, ki je pred nami, predvsem z avtocesto, prostorskim planom in seveda z zaostalostjo kraja. Če bomo hoteli, da naša občina ne bo capljala nekje zadaj, bo moral vsakdo nekoliko popustiti in tudi zategniti pasove. Tako, kot so govorili včasih, le da so jih takrat zategnili samo enim, drugim pa dovoljevali, da so se širili. Mi bi radi enakomeren razvoj, ne da bi se razvijala samo Lukovica, ampak tudi drugi kraji, torej ne v smislu uveljavitve odnosa sever-jug. Seveda sem za to, da se Lukovica razvije kot središče v trg, ki bi bil sorazmerno urejen, kajti tu praktično ni nič urejeno, nimamo na primer urejene kanalizacije itd... Upam, da bomo v letošnjem letu uspeli urediti kulturno dvorano. Skratka, leto, ki je pred nami, bo polno trdega dela.

Pripravljate kakšno večjo investicijo?

Letos bomo šli v telefonijo. Če pogledamo grafikon prikaza telefonskih priključkov na število prebivalcev, vidimo, da so Domžale tam nekje pri vrhu v Sloveniji, Lukovica, ki je še pred dobrim letom spadala k domžalski občini, pa je na predzadnjem mestu.

Ugotovili smo, da do telefonov pri nas ne bomo prišli, če ne bomo tudi sami začeli zbirati denar. V lanskem decembru smo razposlali anketo, kajti vsakdo, ki želi telefonski priključek, bi moral prispevati po 1600 DEM, da bi bili upoštevani tudi otročni kraji. Gre za tri pošte Lukovica, Blagovica in Trojanje. Odziv na anketo je bil presenetljiv. V Blagovici, kjer bi morali glede na stanje, ki ga imajo, ljudje sorazmerno največ prispevati, je bilo do določenega datuma vrtnjenih samo 30% pozitivno izpolnjenih anketnih listov, medtem ko je v Lukovici prišlo kar 60% pozitivnih odgovorov, dober odziv je bil tudi na Trojanah. Ob tem moram sicer reči, da imajo ljudje delno prav, kajti zahtevajo odgovore, zakaj smo bili toliko let prikrajšani.

V lanskem letu smo zgradili približno osem kilometrov asfaltnih cest. Včasih so uspeli v enem letu asfaltirati največ 500 metrov. Če pomislimo, da nam je na začetku zmanjkalo za kar 100 milijonov sredstev, se res lahko pohvalimo, da smo z obstoječimi možnostmi storili precej.

So se ljudje že privadili nove občine?

Res je bila občina na nek način vsiljena, ampak mislim, da zadnje čase ljudje že vidijo, da delamo pozitivno in da ne bi toliko pridobili, če ne bi postali samostojni. Kljub temu še slišimo, da tako majhna občina ne more uspevati. Sam pa še vedno poudarjam, da se je bilo nujno postaviti na lastne noge, kajti pri nas ne potrebujemo raznih stolpnic in podobnega, potrebujemo pa primeren otroški vrtec, ki smo ga v okviru domžalske občine že zgradili, zato smo prepričani, da nam po delitveni bilanci tudi pripada. V vsakem kraju potrebujemo nadalje primerno kulturno dvorano in tako naprej.

Omenili ste delitveno bilanco. Kot lahko slišimo, obstajajo precejšnje težave pri delitvi skupnega premoženja nekdanje občine Domžale.

Za delitveno bilanco je vsaka občina ustanovila svojo komisijo, kot smo se župani pred časom dogovorili. Sedaj pa opažam, da se nekateri župani in podžupani preveč vmešavajo v delo teh komisij, kar ni prav, saj s tem povzročajo veliko zmedo v delu komisij. Drugo, kar me moti, pa je neprestano sestajanje županov in predsednikov občinskih svetov z namenom, da bi se dogovorili, kako razdeliti skupno premoženje. Vse skupaj se mi zdi kot tisto sestajanje predsednikov bivših jugoslovanskih republik, ko so hodili iz republike v republiko in sestankovali, dosegli pa nič. Sam vem čas poudarjam, da smo sposobni, da se pogovorimo, čeprav se včasih lahko zazdi, da nekdo govori kitajsko, drugi pa slovensko, kar seveda pomeni, da se tako ne bomo mogli pogovoriti. Kljub vsemu sem prepričan, da bomo v letošnjem letu tudi ta trdi oreh zmogli.

Želim si, da bi ljudje sprejeli občino tako, kot je, ne rdečo in ne črno, ampak občino, kajti le, če nam bodo vsi pomagali, bomo zmogli opraviti vse, kar smo si zastavili.

Hvala lepa za pogovor, gospod župan, in veliko uspeha pri vašem delu.

DADA BREJC

IZ KRAJEVNE SKUPNOSTI ZLATO POLJE

Nov
samoprispevek

Krajani KS Zlato polje so se vse do začetka nove lokalne samouprave, ko so »pristali« v novo nastali Občini Lukovica, bali kako in kaj bo v nadaljevanju z njihovimi plani, ki še niso izvršeni iz časov bivše Občine Domžale (vodovod v KS, ceste, mrliška vežica). Toda vsekakor smo se uštelili, saj pri nas dela tečajo naprej, čeprav v novi Občini Lukovica nimamo svojega predstavnika v Svetu občine, dela tečajo naprej. Zavedamo pa se, da brez dela ni jela.

V mesecu oktobru je župan Občine Lukovica, g. Anastazij Živko Burja, na pobudo sveta KS Zlato polje, sklical zbor krajanov, kjer smo obravnavali nadaljnji razvoj naše KS. Zbora se je udeležil župan g. Anastazij Živko Burja, s tajnikom občinske uprave in »našim« svetnikom Janezom Bernotom. Ugotovili smo, da bo nujno izpeljati še en samoprispevek, saj bi le

tako precej pospešili načrtan investicijski plan, ki ni majhen, nas pa je malo in smo finančno skromni. Zato zaupamo v uspešno delo občinskega sveta in uprave v novo nastali Občini Lukovica, da se bodo z vsemi razpoložljivimi sredstvi še naprej prizadevali, da bo nadaljnji razvoj naše KS neokrnjen.

V letošnjem letu tečejo gradbena dela za novi vodovod iz vrtine na Mali Lašni, globoke preko 130 metrov. Voda je odlična. Sedaj gredo proti koncu dela prve faze – črpališče, izgradnja 100 m³ glavni vodohram in mali vodohram (20 m³) na Mali Lašni za potrebe prebivalcev te vasi. Investicija naj bi stala okrog 29 mio sit. Investitor Občina Lukovica si prizadeva, da bi del teh potreb krila država. Dokončan projekt vodovod pa je ocenjen v vrednosti ca 90 mio sit. Ta vsota bo na koncu precej nižja, saj bomo veliko del naredili krajani sami.

Vsa stvar se vidi v tem trenutku neizvedljiva, toda upamo, da bo v naslednjih dveh letih voda pritekla prav do vsake hiše v naši KS. Posebej je bodo veselili vaščani Male Lašne, saj še sedaj uživajo kapnico. V delu so tudi projekti za rekonstrukcijo – asfaltiranje cest (Preserje, Obrše, Mala Lašna in Brezovica) v dolžini ca 4 km. Investitor tega je KS. Sam projekt je ocenjen v vrednosti 1.725.000,00 SIT. Iz lastnih sredstev bomo plačali 1.400.000,00 SIT, manjkajoča sredstva pa upamo, da nam bo primaknila občina. V naslednjih letih nameravamo tudi obnoviti kapelo lurske Matere božje v Podgori pri Zlatem polju, ki nam naj bi služila tudi za poslednje slovo od naših pokojnih faranov. V kolikor bo zaživel tudi telefonija v letu 1996, bomo pristopili tudi k temu projektu. Po napovedih naj bi stranko telefon stal ca 2.300 DEM.

Vsa ta dela bodo izvedena samo z našo odločnostjo in pripravljenostjo ter seveda z razumevanjem vodstva Občine Lukovica. Verjamem v njihovo podporo, zato je toliko lažje načrtovati nadaljnja dela, ki so zahteven zalogaj za nas in za občino.

VINKO JERAS

Delo občinske uprave v letu 1995

Preživeli smo prvo leto od uvedbe nove lokalne samouprave. Kot občani Občine Lukovica ste spremljali »rojstvo« nove občinske uprave, ki je začela delovati v maju 1995.

V prvih mesecih smo se ukvarjali z osnovnimi težavami (nabavo in montažo opreme, računalnikov, telefaksa...), opravljali sprotne zadeve in počasi prenašali pristojnosti iz občinske uprave Občine Domžale na novo v Lukovici tako, da smo s 1. avgustom začeli s samostojnim delom.

Ker župan in zaposleni zagovarjamo geslo, da predstavljamo prijazno občino, smo vas sprejeli tudi izven uradnih ur. Dela ni manjkalo. Poleg vseh zadev, ki jih prinesejo uradne ure, prejete pošta in množica sestankov, smo se prijavljali na razpise, ki jih država dodatno financira. Tako smo lani dodatno »prislužili« preko 5 mio SIT na področju prostorskega urejanja, celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV) in prometne varnosti.

Navezali smo stike z ministrstvi in službami, ki jih pri svojem delu nujno potrebujemo, saj se zave-

damo, da smo kot nova občina neznanani.

Največ truda smo vložili v spremljanje projektiranja nove avtoceste. Če bi prešli vse sestanke, sta bila približno dva na teden s to problematiko.

Na področju komunalnega urejanja smo se lotili rekonstrukcij cest, izgradenj vodovodov, sanacij plazov in projekta izgradnje telefonskega omrežja. V letu 1995 smo rekonstruirali in asfaltirali okoli 8 km cest. Krajani ste prispevali sredstva za zemeljska dela in opravili veliko prostovoljnih ur. Nape-

ljana sta bila nova vodovoda Blagovica – Zlatenek in Vranke, v delu je tudi obsežen projekt vodovoda Zlato polje. Reševali smo problematiko plazu v vaseh Korpe in Lipa.

Poročili s področja družbenih in društvenih dejavnosti bo objavljeno v naslednji številki Slamnika.

Hvala za vaše razumevanje ob začetnih težavah. Upamo, da bomo še naprej skupaj z županom dajali zgled prijazne občine ter uresničevali vaše želje in interese.

VINKO PIRNAT

V Krašnji poteka projekt celotnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV)

V Krašnji se je te dni pričel uvajalni del projekta celostnega razvoja podeželja in obnove vasi (CRPOV). Na podlagi vloge Občine Lukovica je namreč Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letu 1995 odobrilo omenjeni projekt. Na javnem razpisu je bilo za njegovo izvedbo kot najprimernejše izbrano podjetje pro LOCO d.o.o iz Ljubljane.

Številni vaščani Krašnje so se lahko na uvodnem srečanju seznanili s strokovnjaki, ki bodo v okviru tega podjetja sodelovali pri nalogi; ti so jim predstavili tudi splošno vsebino in rezultate projektov CRPOV. Predstavljen pa jim je bil tudi potek naloge v njihovi vasi. Temu srečanju bo sledilo še okoli šestnajst srečanj z različno vsebino. Na njih bodo strokovnjaki skušali združiti potrebe, želje in predloge vaščanov v najustreznejše rešitve za njihovo uresničitev.

Na prvem srečanju je bilo še posebej poudarjeno, da se nadaljnjih srečanj lahko udeleži kdor koli, ki ga ta projekt zanima, ne glede na starost ali interes. Nadaljnja srečanja, ki bodo prav tako v Podružnični šoli Krašnja, bodo potekala dvakrat na mesec ob 18. uri, in sicer:

Četrtek, 25. januar 1996 NASELITVENI PROSTOR – predavanje: Janez Dolinar, d.i.k.a.

Četrtek, 15. februar 1996 NASELITVENI PROSTOR – predavanje: Janez Dolinar, d.i.k.a.

Četrtek, 29. februar 1996 ŽIVLJENJSKI PROSTOR – predavanje: dr. Stanko Pelc

O naslednjih srečanjih vas bomo obveščali v vsaki številki Slamnika za naslednji mesec.

Lukovski uredniški odbor glasila Slamnik obvešča vse bralce naših strani, da lahko oddajo svoje prispevke najkasneje do 10. dne v mesecu.

Prireditelje različnih prireditvev pa prosimo, da do tega datuma sporočijo vrsto, datum, kraj in čas prireditve zaradi sestave koledarja prireditvev za naslednji mesec.

Prav tako vabimo k sodelovanju tudi nove dopisnike. Naj bodo lukovške strani pestre!

NAPOVEDUJEMO:

sreda, 31. januarja ob 19. uri v Zadržnem domu v Lukovici

POSLANSKI VEČER V LUKOVICI

Občina Lukovica, župan Anastazij Živko Burja, predsednik občinskega sveta Ciril Smrkolj in poslanca državnega zbora Tone Peršak in Jože Lenič vas vabijo na pogovor o žgočih problemih novonastale občine in aktualnih temah v državnem zboru.

četrtek, 1. februarja ob 18. uri v Zadržnem domu v Lukovici

SREČANJE LASTNIKOV GOZDOV IN GOZDARJEV ZAVODA ZA GOZDOVE

Domžalski gozdarji vabijo vse, ki jih zanimajo gozdovi in gozdarstvi, na pogovor o vprašanih z vseh področij pri sedanjem načinu gospodarjenja z gozdovi: pravice in dolžnosti gozdnih posestnikov, ki jih nalaga Zakon o gozdovih, sestava in delovanje Zavoda za gozdove, financiranje gozdarstva in še kaj...

sreda, 7. februarja ob 19. uri v Zadržnem domu v Lukovici

Bog našo nam deželo,
Bog živi
ves slovenski svet...

PROSLAVA OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Vabita
Občina Lukovica in MePz Šentviški zvon

sobota, 10. februarja ob 19. uri v Zadržnem domu v Lukovici

PREMIERA IGRE »MAGNETNI DEČEK«

Mladinska skupina KUD Janko Kersnik vabi na igro Milana Dekleve v režiji g. Danijela Potočana. Posvečena je slovenskemu kulturnemu prazniku.

V OBČINI POTEKA AKCIJA PRIPRAVE IZGRADNJE TELEFONSKEGA OMREŽJA IN CENTRAL; PRED PODPISOM JE POGODBA MED OBČINO IN TELEKOMOM

Izgradnja telefonskega omrežja v občini Lukovica

Leto je okrog in začeli smo novo. V prihodnost se lahko zazremo z negotovostjo, vendar pa je prav gotovo pred nami veliko dela in odgovornosti, katerim ne ubežimo. Minilo je prvo leto, kar imamo svojo občino. Vsi se spominjamo, da je v tistih dneh, ko se je o tem odločalo, v večini sploh nismo želeli. Kljub temu smo jo dobili in začeli z njo tudi živeti. Nekateri izmed nas so se kmalu zavedeli nove situacije, v kateri smo in po svojih močeh pomagamo k boljšemu razvoju in obstanku vseh naših krajev. Spet drugi še vedno ne najdejo svojega pravega mesta v naši občini. Nekateri vidijo v naši občini samo aparat, drugi samo servis za reševanje vseh vrst problemov. Premalo pa se zavedamo, da je občina lahko tudi nekaj, kar nas more povezovati, da smo občina mi vsi in da lahko tukaj združimo svoje moči in premaknemo to življenje tu z mrtve točke. Občina naj bi bila nekaj, kar nas povezuje, vse nas od Prevoj do Trojan, ves ta Črni graben, ki je bil do sedaj, žal, le obrobni prostor, s katerega so vsi bežali, ker tu ni bilo zadostnih možnosti za normalno življenje. Marsikaj lahko spremenimo skupaj, ne ta ali oni posameznik, marveč vsi skupaj.

Večkrat je kje opaziti preveč politike. Zanj smo premajhni, mi potrebujemo voljo, ljudi in delo. Ne veliko dirigentov in mnenj, ampak dejanj in uspehov.

Morda se zdi, da je nova občina začela kar s prevelikimi koraki in da se vse vrti prehitro. Začudenost je opravičljiva, saj do sedaj nismo bili vajeni, da bi na naš prostor sploh kdaj kdo mislil, da bi kdorkoli kdaj vprašal za kakršenkoli problem. Tega do sedaj skoraj ni bilo ali pa je bilo vse to neke daleč stran. Danes je dobro že to, da so v našem kraju ljudje, ki se vsak dan ukvarjajo z našimi lokalnimi problemi in težavami. Če bi že samo razmišljali o našem kraju, bi bilo to zagotovo spodbudno. V preteklem letu pa se je že marsikaj tudi premaknilo. Vse to ni vedno vsem všeč, vendar se vsi od župana, občinske uprave pa do sveta, ki ste ga vi izvolili, trudijo za javno dobro in korist vseh nas.

Problematika telefonije je ena tistih, ki je sprožila veliko vprašanj in dvomov, kar je prav gotovo pozitivno, saj moramo vsi nositi breme pri odločanju o tako pomembnih stvareh. Ne bom ponavljal, da smo na predzadnjem mestu v razvoju telefonije. Vendar moram omeniti nekatere stvari, da bi vam tako razjasnil položaj, v katerem smo.

Občina se je odločila, da gre v razvoj telefonije na celotnem območju občine oziroma v razvoj na področju central Lukovica, Blagovica in Trojan. Vsi vemo, da je telefon v današnjem času nujna in ne razkošje. Pri tem

upam, da se vsi strinjamo, da je potrebno omogočiti telefon vsem v občini, ki si to žele, ponavljam žele. Nihče ni prisiljen, da mora imeti telefon, potrebe pa so velike, to vsi vemo. Želja občine je, da bi vsako gospodinjstvo v občini imelo telefonski priključek. Naj vas spomnim, da je v letu 1986 prišlo do podpisa samoupravnega sporazuma med Občino Domžale in PTT, po katerem naj bi zgradili 4000 telefonskih priključkov, vendar so probleme reševali le v kraju Domžale. Dogovorjeno pa je bilo, da bodo reševali tudi probleme v Črnem grabnu in Moravčah. Do realizacije ni prišlo zaradi zmanjšanja plana investicij in zaradi finančnih problemov v samem PTT-ju. To je bilo leta 1986. Od takrat se je marsikaj spremenilo in danes imamo Telekom ter dobili smo novo občino, v katero smo prišli brez telefonov. V letu 1995 je Telekom, kot ste lahko opazili, položil skozi našo občino optični kabel. Izgradnja krajevnega omrežja pa je v planih za prihodnja leta !!! Zaradi vsega tega je župan, uprava in pa komisija za izgradnjo telefonije pod vodstvom g. Tomaža Cerarja pričela akcijo za ureditev nemogoče telefonske situacije v naši občini. Potrkali so na mnogo vrat, a nikjer ni bilo za nas prevelikih obetov. Za Telekom profitno nismo zanimivi, zato lahko počakamo, da pridemo na vrsto. Avtocesto bodo gradili najmanj pet let in cestarji ne gradijo telefonskega omrežja oziroma za to nimajo zakonske osnove in še in še. Ostala je samo ena možnost: Občina bi sofinancirala izgradnjo telefonskega omrežja. Poskrbela je že, da urejujejo izgradnjo prostorov in montažo novih avtomatskih telefonskih central. Nekje je to že v teku, drugje so v teku projekti, pogodbe pa so že podpisane. Vse to je po izračunih Telekoma zneslo: ATC Lukovica 750 priključkov, izgradnja krajevnega kabelskega omrežja in izgradnja razvodnega naročniškega omrežja 182.500.000,00 SIT. Podobno Blagovica, kjer je 300 priključkov, 103.000.000,00 SIT in Trojan, kjer je 500 priključkov, 135.000.000,00 SIT. Od tega bi občina sofinancirala polovico. Zvedamo se, da je to velika stvar in tako ste dobili na dom anketi, da bi se skupaj odločili za nadaljnji korak.

Zakaj moramo mi toliko plačati? Nekateri ste iskali odgovor tudi na Telekomu, kjer so vam odgovorili, da stane cena priključka 103.000,00 SIT. To drži, povsod po Sloveniji velja ta cena. Vendar če je priključek možen in imate razvod omrežja mimo vašega okna, na primer v Ljubljani, Domžalah ali v Dobu... V Občini Lukovica pa zadostnega omrežja ni. Če želimo telefone in če jih potrebujemo, moramo zdaj sami vlagati v izgradnjo omrežja, drugače bomo sicer plačali telefone po uradni ceni šele čez pet

ali deset let. Telefone potrebujemo zdaj, sicer bomo ostali kje? Torej vsi Slovenci lahko dobimo telefone po isti ceni, le da nekateri zdaj, drugi pa, ko pridemo na vrsto oziroma ko bomo v borzno-denarnem svetu zanimivi za investicije.

Vpraševali ste tudi, kako bomo preprečili Telekomu, da priključi tiste, ki se bodo poskušali izogniti plačilu oziroma vložku v izgradnjo telefonskega omrežja. Prav gotovo so tu sklepi in odloki občinskega sveta (svet je tak sklep že sprejel in posredoval Telekomu), po drugi strani pa je nova občina tako majhna, da se nihče ne more skriti pred vsemi drugimi. Prepričan sem, da so in tudi bodo sredstva, da se bo to preprečilo. Porok bo tudi vaše solastništvo omrežja, je pa to tudi del pogodbe, ki jo podpisujemo s Telekomom.

In končno lahko povem, da občina v ta projekt vstopa. Pogodbo, ki jo je pripravil Telekom, je občinska pravna služba pregledala, popravila in pripombe vrnila v ponovno pripravo Telekomu. Glede na vaš odziv z anketami v to stopamo in v kratkem bo župan s Telekomom podpisal pogodbo; tako se bo izgradnja telefonskega omrežja lahko pričela. Odziv ankete nam to omogoča. Resnici na ljubo, pričakovali smo nekoliko večji odziv v Blagovici in na Trojanah. Saj je namen te akcije prav v tem, da zgradimo telefonsko omrežje po celi občini.

Vsak posameznik bo podpisal pogodbo o sovlaganju v izgradnjo telefonskega omrežja z občino. O izvajanju podpisovanja, časa in kraja boste vsi obveščeni preko občinskega glasila Slamnik in po pošti.

Spoštovane občanke, cenjeni občani. Prav naš skupni namen pri vodenju in izpeljavi akcije izgradnje telefonskega omrežja lahko pokaže, da nismo majhni in nemočni. Znesek je res velik, vendar vsakdo lahko vpraša tiste, ki telefone že imajo, koliko so prispevali zanje in videli boste, da so nekateri zanje odšteli celo več kot naj bi mi, nekateri zelo veliko. Znesek, ki ste ga dobili v informacijo z anketo, ni dokončen, vsi celo upamo, da bo nižji od predvidenega, odvisno seveda od števila podpisnikov pogodb in vložka s strani občinskega proračuna. Zavedati pa se moramo, da bodo na račun sredstev iz proračuna občine, ki bodo namenjena telefoniji, finančno trpele realizacije drugih programov. Celotni letni proračun Občine Lukovica pa je manjši, kot znese finančna realizacija izgradnje telefonskega omrežja samo na območju ATC Lukovica. Zavedamo se, da vsi občani niste finančno enako močni. Za našin plačevanja se bomo pogovarjali z vsakim posebej in vsak od vas bo podpisal svojo pogodbo. Pripravljeni smo pomagati v vsem, kar je v naših močeh. V akcijo ne bi nikdar šli, če ne bi vedeli, da danes telefone vsi potrebujemo, od obrtnikov do kmetov, od uslužbencev do šolarjev in intelektualcev. Število telefonov v kraju je dokaz njegove razvitosti, žal pa je že tako, da nam ni nikdar nič podarjeno, ampak si moramo vse sami postaviti in urediti. Želja vseh na občini je, da bi letos zazvonilo veliko telefonov in da bi z izgradnjo nadaljevali v letu 1997. Upamo tako, da se bo naša nova občina pokazala kot nekaj dobrega za vse nas.

V tem upanju se vam vsem zahvaljujem in vas vabim k skupnemu delu za dobro vseh.

Podžupan občine Lukovica:
MATEJ KOTNIK

ČE TI PREPROST ČLOVEK REČE, A NE BI TI MALO NAPISALA, KAKO PRIJETNE URICE SO BILE LETOS

V Gradišču pri Lukovici od Božiča do Novega leta

Bilo je zares pristrčno, domače in pod pokroviteljstvom TD Gradišče že petič tradicionalno. Tudi mati narava je letos poskrbela, da so bili prazniki tisti »tapravi« – čudovita zimska idila, katero smo zadnja leta gledali le na koledarju. Pred božičem v Gradišču pred vodom v vas postavimo veliko, z lučkami osvetljeno smreko, ki hkrati ožarja tudi vaško kapelico. Za Silvestrovo so vaščani doma, ko odbije polnoč pa počasi prihajajo proti kapelici. Tu gori že novoletni kres, nebo ožarja manjši ognjemet, po vsej dolini, ki je pred nami, se svetlika, poka ...

Čudovita zimska pokrajina, veselo razpoloženje, čestitka in stisk roke vsakemu, ki ga srečaš in pa seveda kakšen kozarček za zdravje pa še polepša razpoloženje. Razidemo se šele takrat, ko nas zazebe v roke in noge.

Med prazniki TD organizira že tudi tradicionalni Novoletni šahovski turnir. Ne samo domačini, udeležijo se ga lahko vsak in se pomeri z gradiščani. Letos je bilo 10 udeležencev, zmagovalac pa je bil Marjan Dolinšek iz Dupelj.

Kar si ob doživljanju letošnjih božičnih in novoletnih praznikov TD Gradišče lahko šteje že od ustanovitve naprej za velik uspeh, je, da je vas oživila ljudi, jih združila in povežala v različne aktivnosti.

TD Gradišče je v preteklem letu zelo pridno delovalo. Naštetjem samo nekaj izpeljanih akcij, seveda s pomočjo vseh vaščanov:

- sanacija strehe na cerkvi na Gradišču
- ureditev fasade, osvetlitev okolice cerkve
- postavitev brunarice ob večnamenskem prostoru za delovanje TD in vaške skupnosti
- itd.

TD Gradišče se pripravlja na nove naloge, zanimivejše Turistično srečanje Gradišče 96, ki bo 22. 6. 96. Vaška turistična društva s svojo prizadevnostjo lahko oživijo in polepšajo svoj kraj, za komercialni turizem pa so potrebna večja sredstva, ki jih pa taka TD nimajo.

K. CERAR

Trije vaški svetniki – račka na vodi!

Premiera, ki jo je v letošnji sezoni postavila na oder dramska skupina KUD Janko Kersnik iz Lukovice, zagotovo sodi med tiste dosežke te odlične skupine, ki nam bo še dolgo ostala v spominu. Ne le, da so igralci uspešno razburkali občinstvo, da se je komičnim situacijam nasmejal do solz, še več, beseda o duhoviti predstavi je pritegnila številne obiskovalce na ponovitve, tako da je bila dvorana kulturnega doma v Lukovici vedno polna skoraj do zadnjega kotička.

Trije vaški svetniki avtorjev M. Neala in M. Fernerja je veseloigra v treh dejanjih, v kateri se je režiserju in scenaristu Danijelu Potočanu posrečilo skupaj z igralci ustvariti razpoloženje, ki gledalca drži v napetosti vse do konca predstave.

Zgodba govori o treh vaških svetnikih, ki imajo za seboj greh iz mladosti – vsi trije so prijateljevali z mlado in lepo deklico Elizabeto; ta je s pomočjo zvijače od vseh treh dvajset let prejemale alimente. Seveda je bilo vse v največji tajnosti, dokler se niso našla obremenilna pisma, ki so jih sedanji svetniki v mladosti pisarili dekletu. Položaj, v katerem so se znašli, ko so izvedeli, da prihajajo pisma v domačo vas, se je še bolj zapletel, ker so bili vsi trije člani Društva za povzdigo čednosti, torej predstavniki najvišje morale v svojem kraju. Še najhujše je bilo, da je godilo najvišjemu svetniku, županu Šimnu Porenti (igral ga je Stane Dolinšek), saj je bil zaradi svoje zmedenosti in slabe vesti prepričan, da bo moral poročiti svojo hčer (Alenka Kos) s svojim sinom (Niko Urbanija). To mu je sicer zakuhala prav njegova žena (Jana Strehar), ki je s pomočjo Lenče (Marjana Grošelj) poiskala ženina za svojo hčer. Ta pa se je zaljubila v učitelja (Milan Klemen), ki je na srečo prvi prišel do pisem in tako izsilil od župana, da mu je obljubil svojo hčer. Zgodba se tako srečno konča za vse. Marjanca (Tanja Vesel), prijateljica županove hčere,

dobi bogatega moža, sina Barbare Lahajnarjeve (Zdenka Stupica), posetnice iz Črmošnjic. Županu drugim dvem svetnikom (Silvo Cerar, Tone Dolenc) se odvli kamen s srca, ko zvedo, da Elizabeta sploh ni imela sina, in hitro pozabijo, da so jo dvajset let prav lepo vzdrževali. Zgodbo sta z odlično igro pomagala zaplesti tudi modri zdravnik (Tone Gostič) in neizprosni župnik (Niko Capuder).

Dramska skupina je delovala kot prava družina, ki zna zavzeti dvorano in jo pritegniti v svojo zgodbo. Seveda je treba pohvaliti tudi zaodrski del predstave, saj je pripomogel, da je tekla kot po olju. (Se-petalka – Barbara Komljenovič, ton – Izток Kos, luč – Jože Grošl, scena – Franci Capuder in Blaž Cerar, maska – Fani Gostič in harmonika – Tone Habjanič).

Župan Potoka je dejal: »Kjer je vsa občina, je tudi župan«. Gledalcem pa priporočamo: kjer so Trije vaški svetniki (in tudi župan Potoka), naj bo vsa občina! Pohitite in ne zamudite predstave, ki bo v kulturnem domu v Šentvidu pri Lukovici v nedeljo, 28. januarja!

TOMAŽ BOLE

Božični koncerti Šentviškega zvona

Za lepi, tihi božični čas, ko se umirita narava in človek, ko postanemo otroško srečni, zaupljivi in dobri, ko zavladajo mir ljudem na Zemlji vsaj za eno – Sveto noč, smo se letos, zaradi daljših praznikov, tudi pevci in pevke MePz Šentviški zvon pripravili s posebnim programom najlepših božičnih pesmi. Izbor je pripravil zborovodja g. Karel Leskovec, ki nas je s svojo nepopustljivo kritično taktiko pilil in brusil dvakrat tedensko na večernih vajah. Na te vaje, se mi zdi, smo hodili posebno radi, saj so nas pesmi osvojile in očarale. V glasbene tone smo polagali svojo dušo in tako bili obogateni za daljše doživljanje in pričakovanje.

Z naštudiranim tematskim programom smo nastopali za tri božiče: v šentviški cerkvi 29. decembra, v župnijski cerkvi v Blagovici 30. decembra in za svete tri kralje v škocjanski božji hiši. V januarju pa bomo gostovali še v Domu upokojencev v Ljubljani-Moste, kjer smo že stari znanci. Vsi trije koncertni večeri so bili svečani in polni miline. Nežni spevi so se razlili

Živeti z otroki, katerim starši ne morejo nuditi pravega doma, ki imajo predvsem spremenjen odnos s sovrstniki, se umikajo vase v svet fantazije, se pojavljajo motnje v spanju, močnejše postelje, agresivnost v negativnem smislu, težave z učnim uspehom, tako izrazita nemirnost, da skoraj ne zaleže nobena beseda; vse to pomeni opravljati delo rejnice.

Nič čudnega, saj so starši zlorabili njihovo zaupanje ali uporabili fizično moč. Pomislite, kako zmedeni so in koliko truda zahtevajo od njih in od družine pri katerih so, da vse spravijo na pravi tir. Glede na to, da so živeli s starši, ki ne morejo kontrolirati svojega življenja, je prav to obvladovanje samega sebe najhujša težava tudi pri otroku.

Skratka, živeti z otroki ni pomembno, čigavi so, uradno in od kot so, so državljani naše države, so produkt naše družbe, odsev našega vrednotenja družine; to je tako, kot bi hodili s prižgano vžgalico okrog soda smodnika. Mirno lahko rečem, da je življenje z njimi polno padcev in vzponov. Pomeni neprestano angažiranost, nepredvidene situacije. Dobro je to, saj nas ohranja mlade po miselnosti, čeprav nas včasih zelo obremenjujejo, si rejnice ne predstavljamo, kakšno bi bilo življenje brez njih in kakšno bi bilo njihovo življenje, če ne bi bilo nas. To so tudi mehke in očarljive dušice, ki nas seveda lahko prizadanejo.

Kaj za nas pomeni vzgoja otrok?

Vzgoja otrok je fenomenalen izziv, ker je to večplastno delo. Ne da se delati obrtniško ali tehnično. Vzgojamo jih v ljudi, da si bodo samostojno oblikovali življenje, znali prisluniti svojim najglobljim željam in pri tem ne bodo imeli občutka, da jim usodo krojijo drugi. Ne bodo se zanašali na druge, temveč le nase.

Imajo pravico, da se zavedo svojih pravih težej, potreb in veselja ter jih izpolnijo. Ne smemo dopustiti, da živijo in rečejo, da to ni njihovo življenje.

Skratka, če želimo doseči uspeh pri otrocih, ki so v rejništvu, je potrebna izredna budnost. Rejnikji smo edini, ki v celoti spremljamo življenje otroka, in edini zaznavamo njegove šibke točke. Zamejen trenutke, kaj šele daljše obdobje, je lahko poguben, saj časa ni možno zavrteti nazaj.

Najpomembnejši nam zdi stik, ki se ga ne da naučiti. Prej bi lahko temu rekli smisel za prihologijo in seveda ljubezen do otrok.

Kako pridobimo ljubezen otrok?

– Z odkritim pogovorom. Vedno povemo tisto, kar mislimo in delamo. Delamo vedno tisto, kar smo dobro premislili.

– Z veliko obzirnostjo. Lahko bi tudi rekli: če na primer meni to ni všeč, še ne pomeni, da komu drugemu tudi ni. Lahko mi je zelo ali pa sploh ne.

– Spoštujemo otrokove odločitve. Vendar bomo odločni, če nam njegova odločitev ni všeč, ni po naših merilih in nam jo želi vsiliti. Odkrito povejmo, zakaj menimo, da to ni dobro zanj ali za nas.

– S tem da pokažemo svoja prava

O REJNIŠTVU MOGOČE MALO DRUGAČE

Kaj pomeni opravljati delo rejnice?

čustva, naučimo otroka, da joka takrat, kadar je res žalosten, ne pa, kadar je trmast in hoče kaj izsiliti. Enako velja za veselje in druge prijetne in neprijetne občutke.

– Z iskanjem resnice. Resnica je tisto, o čemer smo prepričani mi sami. Pravilo je tisto, v kar verjamemo.

Tako postane ljubezen nekaj čudovitega. Otroci spoznajo, da je ljubezen lahko tudi pripravljenost na odkrit pogovor, obzirnost, spoštovanje različnih odločitev različnih ljudi, odločnost, sprejemanje zavrnitev, nevsiljivost, izkazovanje čustev, naša prepričanja, naša vera v dobre stvari.

Kako to, da delo rejnice lahko opravljamo samo določeni ljudje.

Prav gotovo mora biti predanost določenim stvari, določeno občutje, o katerem je težko govoriti, ker ljudje o svojih pristnih občutkih najteže govorimo, kaj šele preko časopisa. Zakaj to delo opravljajo samo določene ženske, določene družine? Mogoče pri tistih drugih tega ni v naravi, ni v značaju, da bi delovali tako. Nič hudega, znajo pa druge stvari čudovito opraviti. Vendar ljudje, ki jim pomeni srečen otrok vse, družine, ki to delo opravljamo, delujemo podobno, dihamo podobno. To je ta lepota in posebna sreča ter čar tega dajanja in dobivanja v tem poklicu. Vsi, ki smo pripravljeni in sposobni opravljati to delo, bi lahko bili varno spravljeni v družbi, katera ima čimveč srečnih družin. Pa žal, za zdaj še ni tako.

Kaj nas moti pri našem delu? Kaj si želimo?

Od rejnikov pričakujejo uspehe brez usklajenega sodelovanja strokovnih služb. Že kar nezainteresiranost je čutili. Mnenja strokovnjakov, kot so socialni delavci, zdravniki, psihologi in psihiatri se pri določenih zelo hudih otrokovih težavah često razhajajo.

Ob namestitvi otroka ni nikjer nikakršne predvidene realne možnosti, kaj lahko dosežemo v nadomestni družini. Največkrat so nameščeni kot zdravi otroci s stanovanjskim problemom. Skoraj nikoli pa to ni res, saj v isti sapi strokovne službe izjavljajo, da se nameščajo samo še otroci z veliko težavami. Drugo se da urediti tako, da so njihovi obiski pogosti v maternih družinah, kjer se pogovarjajo.

Če strokovna služba ne pozna problema, je tudi v rejništvu lahko vse dobro ali vse slabo ali malo mešano. Skoraj smešno bi lahko bilo, če to ne bi bilo manipuliranje z živimi ljudmi. Če poenostavim, je to tako kot resnica o kozarcu, ki je napolnjen do polovice. Lahko rečemo, da je napolnjen ali pa da je napoln poln. Odvisno, kako gledamo na to.

Zato rejnice z območja občin Lukovica, Moravče – in predvidevam, da tudi iz drugih območij Slovenije – želimo, da strokovnjaki, če že delajo z otroki, v ta svoj projekt obvezno vključijo tudi njihove starše.

To utemeljujemo s tem, da biološki starši obstajajo, da jih ne moremo kar izbrisati. Kolikor jim ne pomagamo spremeniti njihovega življenja, me-

nimo, da je bodočnost takega otroka kljub vsemu trudu lahko zelo meglena, siva, če ne črna.

Za starše, ki niso pripravljeni odreči se npr. alkoholizmu, prostituciji, brezdolju, mamilom in vsem raznim oblikam kriminala, naj bi spremenili zakonodajo toliko, da jim odvzamejo pravice do otrok vsaj do določene starosti otroka. Recimo do takrat, ko lahko pričakujemo da si je toliko izoblikoval osebnost, da nanj ne morejo več negativno vplivati.

HELENA JARC

Ne, hvala, alkoholu, cigaretam, drogam

11. decembra sva se udeležila 6. nacionalnega otroškega parlamenta. Prišli smo mladi parlamentarci iz vse države.

Za uvod nas je pozdravila ga. Vika Potočnik kot predsednica ZPMS. Kvartet Tartini pa nam je zaigral klasično sonato.

Predsednik »ta pravega« parlamenta g. Jožef Kolc nas je prepričal, da smo prišli v hišo kreganja, pričkanja, vendar nikakor ne žaljenja. Naj se krešejo naša mnenja. Iz tega se večkrat kaj dobrega dobi.

Iz ministrstva za šolstvo in šport so nas seznanili s programom devetletke. Ugotovila sva, da sploh ne bo tako slabo:

- enkrat letno bi imeli šolski parlament, ki bi obravnaval naše probleme, te pa posredoval učiteljem, svetu staršev ...
- ne bo ocenjevanja vedenja
- imeli bomo varuha otrokovih pravic
- kršitve se bodo reševale z razgovori pristojnih ...

Ga. Rina Klinar, ministrica za delo, pa se je pohvalila, kako njeno ministrstvo pomaga ustanavljati mladinske delavnice, pomaga rejniškim družinam, starejšim, brezposelnim. V Domžalah so lani ustanovili oddelek za preventivno za delo z mladimi.

No, ko so vsi povedali svoje, nas je zabaval Adi Smolar. Ful je cool. Ima zelo povedna besedila, ki so bila kot nalašč za nas.

- Npr. tisto:
- O mama, kaj naj naredim,
- kako naj kompleksov se znebim?
- ali pa:
- Meni se mudi živeti. Tak je pač svet,
- ko dopolniš 16 let, treba je živeti.

V presledkih nas je zabaval trikrat. Saj bi zaplesali, a kaj, ko smo imeli tako resno konferenco in nismo utegnili.

Menim, da lahko s skupnimi močmi napišemo zakon o zaščiti vseh otrok in poskrbimo, da ga bomo izvajali. To utemeljujemo s tem, da je biološki oče ali mati lahko vsak normalno razvit človek, da rodi lahko vsaka zdrava ženska. Spособnost rojenega otroka vzgojiti v zdravo, za družbo koristno, samozavestno osebnost pa je dana samo nekaterim. Želimo si, da bi naša zakonodaja malo manj poudarjala biološke starše in jih ne bi v primeru, ko gre za rejence, ščitila kot kočevske medvede. Lahko pa bi sposobnost in pripravljenost vzgajati tako rekoč »državne« otroke poudarila.

Prava neumnost se nam zdi, da od nadomestnih staršev pričakujemo vse uspehe, računajo na pripadnost, če so grehi, ki onemogočajo upešnost, predvsem v zakonodaji.

Po branju vrste poročil, po zastavljenih vprašanjih in odgovorih pristojnih, smo sklenili naslednje:

– V določenih občinah mladi nimajo družabnih prostorov, zato pohajkujejo. Odgovorni naj poskrbijo za te prostore.

– Treba je organizirati čim več interesnih dejavnosti, da bomo čim bolj zaposleni, sicer nam gredo lahko neumnosti po glavi.

– Bari, točilnice se ne smejo graditi okoli šole, ker nas lahko »zapeljujejo«.

– Stroga prepoved kajenja učiteljev v šoli, v kabinetih! Učitelj naj bo zgled!

– Zvišati cene alkoholnih pijač, cigaret in znižati cene brezalkoholnih!

– Predavanja o drogi naj se prenesejo že na nižjo stopnjo!

– Naj bodo stene za grafito, kjer bi se lahko mladi izživiljali, ne pa, da so zgradbe popisane!

– Telefon za mladostnike naj deluje 24 ur, ne pa 12 ur!

– Legalizacija marihuane??? Kam to pelje!!!

– Naj bi bile nekatere diskoteke, kjer ne bi prodajali cigaret, alkohola! Lahko bi bilo uresničljivo.

– Če zabredeš, imej pomoč družine, šole, prijateljev, okolja. Naj te razumejo, naj ti pomagajo.

Aja, pa še to, da ne pozabiva. Bile so tudi pripombe čez učitelje, češ, da vsi niso usposobljeni za pedagoško delo. No, ampak minister za šolstvo in šport g. Gaber se je takoj potegnil zanje. Logično, kajne!

Minister za notranje zadeve g. Šter pa nam je podal eno globoko misel: »Če si zasvojen, pomeni, da te je nekaj zasvojilo oz. nekdo zasvojil. Nihče pa noče biti zasvojen, ampak vsak samo svoj!«

Vredno premisleka, kaj ne??? Zapisala: CIRIL KOMOTAR in ROK TRČEK – parlamentarca OŠ Janko Kersnik občine Lukovica

26. DECEMBRA V LUKOVICI

Dan samostojnosti

Največji slovenski državni praznik, Dan samostojnosti, smo v Lukovici počastili dostojno in slovesno. Na svečani proslavi, 26. decembra, ki jo je pripravila Občina Lukovica, se je napolnila dvorana. Ljudje so prišli tudi iz oddaljenih krajev, saj je bilo to prvo praznovanje v novoustanovljeni občini in množična potrditev pravilno izbrane poti.

Na prireditvi se je izkazala skoraj vsa organizirana kulturna dejavnost naše občine: MPZ Janko Kersnik iz Lukovice z zborovodjem Jožetom Smrekarjem, MPZ Lipa pod vodstvom Rada Kapusa, MePz Šentviški zvon z vodjo Karlom Leskovcem, domovinski recital so pripravili učenci razredne stopnje Osnovalne šole Janko Kersnik Brdo, zvoke flavte je ubirala Adela Ramovš, učenka glasbene šole Domžale, slavnostni govornik je bil župan, g. Anastazij Živko Burja, program pa je občuteno povezovala ga. Draga Jeretina-Anžin.

Gospod župan je označil zgodovinske dogodke slovenske osamosvojitve pred petimi leti, ko smo Slovenci odločno in enotno vzeli usodo v svoje roke in so se uresničile programske napovedi himne Zdravljice:

»Da oblast in z njo čast ko pred, spet naša bosta last.«

Osvetlil je 5-letno državo v dobrem in problematičnem ob dosežih najvišjih vrednot, to sta mir in demokracija. Poteka pa tudi prvo leto samostojne občine, ko smo dokazali, da smo zmorni lastnega razvoja, usmeritev in načrtovanja za človeka Črnega grabna vrednega materialnega in duhovnega življenja. Vrnili smo temu predelu tisto samoupravo, ki jo je nekoč že imel. Poudaril je prednostne naloge v luči dolgoročnega razvoja naše občine.

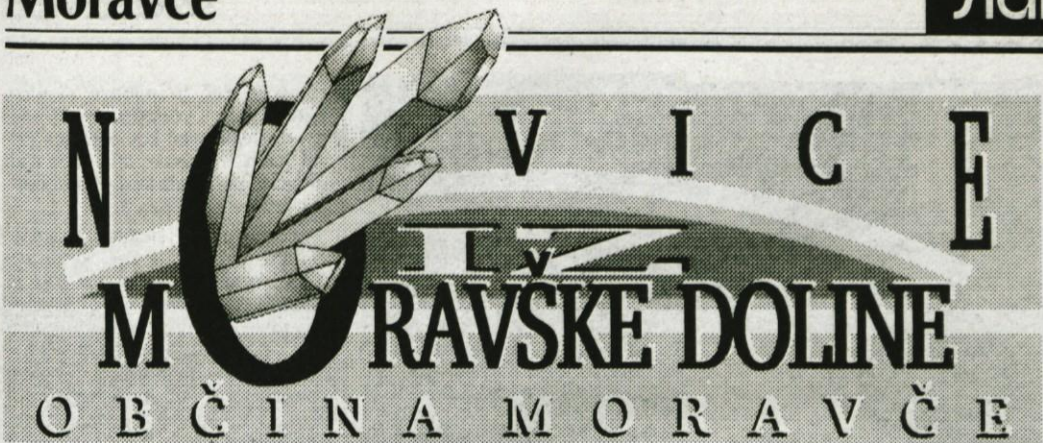
Prireditve je bila svečana, pristrčna. Izzvenele so najlepše Cankarjeve besede – slovesni domovini in državi Sloveniji, najlepši splet želja otroških src za venec ob prazniku in zagotovilo naše ljubezni deželi pod Triglavom. Vsaka domovina pa najbolj potrebuje ljubezen. Pisatelj Kosmač pravi:

Domovine ne ljubimo zato, ker je velika ali bogata, temveč zato, ker je naša.

Prisrčna hvala MePz Šentviški zvon, ki je programsko pripravil celotno prireditev.

MOJCA S.

OBČINA MORAVČE

Prvi rojstni dan

Torte s svečko res ni bilo, a zbrani so bili vsi svetniki in župan ter uslužbenci občinske uprave.

Skupna ugotovitev je bila: Prvo leto je bilo res naporno, a veliko bolj uspešno kot katero koli v preteklosti pod okriljem stare Občine Domžale.

Kako ste osebno doživeli prvo leto samostojne občine in prvo leto vašega mandata?

Prvo leto je bilo res naporno in burno, saj so mnogi pričakovali, da bodo občine, kakršna je tudi naša, že po nekaj mesecih propadle. Dvom je vladal tudi med samimi občani naše doline, saj je bil pred vsemi nami nov korak v neznanu. Vsekakor je to pomenilo nov izziv za vse nas, kakor tudi za mene osebno. Že prve grobe ocene so pokazale, da smo na prvi poti in da je lokalna samouprava pravi korak k hitrejšemu napredku.

Glavna razlika med staro občino in občino Moravče je v tem, da kljub omejenim proračunskim sredstvom lahko kot občina samostojno vodimo politiko razvoja po znanem reku: »Škarje in platno v lastnih rokah.«

Res je, da nam ne padajo »zlati cekini« kot nekaterim, a kljub temu nam ni več potrebno čakati na dobro voljo posameznikov.

Osebnostno mislim, da mi je uspelo oblikovati občinsko upravo na visokem profesionalnem nivoju. Vsi delavci imajo delovne izkušnje na odgovornih mestih in prakso, ki je zagotovila nemoten prevzem novih odgo-

vornosti in nalog. Kar polovica je opravljala dosedanje delo v vladnih službah Republike Slovenije.

Občina Moravče je vsem pomenila izziv in novo možnost kreativnega dela v majhnem kolektivu, a z visoko stopnjo osebne odgovornosti.

Za menoj je res prvo leto mandata. Na samem začetku je bilo mnogo neznank. S trdim delom in veliko mero odrekanja nam je vsem skupaj uspelo zaorati ledino lokalne samouprave. Kljub temu, da v naši občini deluje pet političnih strank z dokaj različnimi vsebinskimi programi, je Občinski svet pod vodstvom gospoda Jožeta Razpotnika znal in zmogel doseči tisto potrebno sodelovanje v smislu – delati v korist občine in naših ljudi.

Razprave v svetu so bile ostre, kritične in polemične, a v večini primerov je prevladala moč argumenta.

Dostikrat pomislim, da bi lahko bili vzor našim poslancem v državnem zboru, kjer prevladuje ožki strankarski interes, velikokrat na škodo naše države in državljanov.

Kako vidite bodočnost naše občine?

Po naravi sem večni optimist. Prav prvo leto delovanja naše občine pa kaže na to, da je moj optimizem povsem upravičen. Pred nami je sicer nekaj ključnih razvojnih usmeritev in odločitev, ki jih bomo morali z vso resnostjo in odgovornostjo proučiti. Pri tem mislim med drugim na globalno strategijo rabe prostora in v pove-

zavi s tem razvoj posameznih krajev, na vso infrastrukturo na celostno podobo občine.

Pri tem bomo morali izkoristiti izkušnje tistih, ki so nas v razvoju sicer prehiteli, a pri tem delali nepopravljive napake, katere bodo občutile tudi bodoče generacije prav na segmentu ekologije. Zdrav človek, zdrava družba, zdravo okolje niso več utopiistični izreki. Evropa je to spoznala že pred leti in zato sedaj vlaga ogromna sredstva, da bi ponovno dosegla to, kar mi danes še imamo. Nekatera občinska vodstva, ki razmišljajo zgolj in samo skozi profitni zorni kot, nekako ne morejo razumeti nas iz Moravške doline v naših odločitvah in načinu razmišljanja. A potihem le priznajo, da nam zavidajo. Poželje je danes, predvsem po pa jutri, vrednota, ki je ne bo mogoče kar kupiti, kakor si misli Evropa, ko nam postavlja pogoje za vstop. Prav okolje, način življenja in ljudje je tisto, kar nas v pozitivnem smislu loči od ostalih.

Vso prednost naše občine vidim zato prav v ljudeh, naših občanih, ki jim ni vseeno in so kljub vsemu še vedno pripravljeni delati in prispevati svoja lastna sredstva za razvoj. Tega v večjih središčih že dolgo ni več.

In še nekaj se mi zdi zelo pomembno. Občina, uprava, svetniki in župan smo in moramo služiti ljudem, krajanom, občanom in ne obratno. Predvolilne obljube so vsaj za mene še vedno in tudi bodo moralna obveza do vseh volivcev. Poštenost in resničnost človeka ali stranke sta velikokrat neprijetna nadloga. A kljub temu rodita uspeh, in to je – zaupanje. Prevladati mora zaupanje v lastne sile, v lastne ljudi in ne nazadnje, v lastno državo.

Vsa obzorja so torej odprta. Še na mnoga leta OBČINA MORAVČE.

Župan

MATJAZ KOČAR, dr. vet. med.

Simbol v Slamniku

Spoštovani bralci!

Prepričana sem, da ste v zadnjih nekaj številkah opazili simbol, ki označuje strani za občino Moravče. Kar nekaj časa smo se odločali med posameznimi predlogi in se nazadnje odločili za predlog gospe Bojane Dorič.

Simbol ponazarja eno izmed številnih oblik zgradbe kremen. Kremenčev pesek, v katerem se kremen nahaja, je bil že v preteklosti pomemben del zaslužka in še danes mnogim delo v peskokopih pomeni možnost za zaposlitev.

Računalniško sta simbol obdelala ga. Leonida Goropevšek-Kočar in g. Tomaž Dostal. Menim, da je simbol zanimivo razložil tudi g. Igor Lipovšek, ki pravi, da je v njem skrito vse, kar je značilno za moravško občino: kremen, geometrijski liki kot opozorilo na matematika Jurija Vego, stolpi kot številni gradovi, ki so nekdanj obstajali in pisalo kot simbol besednih umetnikov (Fran Detela, Dane Zajc, Jože Vidergar idr.)

UREDNIKA

V zadnjih dneh leta 1995 je bilo na zboru krajanov KS Velika vas-Dešen imenovano novo vodstvo krajevne skupnosti.

Funkcijo začasnega predsednika Sveta KS sedaj opravlja gospa Ivanka Kocjančič s Katarije. Vse svoje sile bo novo vodstvo usmerilo najprej v pregled poslovanja KS, nato pa jih čakajo nove naloge in nove zapreke na poti do uspeha. Tekom časa in skozi delo v KS bodo spoznali, da ni vse zlato, kar se sveti in da sta sloga in razumevanje med krajinami ter vodstvom KS ključ do uspešnega dela.

Novemu vodstvu Krajevne skupnosti Velika vas-Dešen želimo mnogo uspeha pri delu, čim več sodelovanja s krajinami ter da bi bili kmalu vidni uspehi njihovega dela.

IVIČA ZORKO-ZUPANČIČ

Primož na sprejemu pri županu

Moravče, 10. 1. 1996 – Župan občine Moravče, g. Matjaž Kočar, je povabil Primoža Peterko in njegove starše na sprejem, ki so se ga udeležili še predstavniki SK Termit Moravče in SK Triglav Kranj, uslužbenci občinske uprave ter predsedniki nekaterih komisij pri županu.

Uresničene sanje, sanjski skoki, odlične uvrstitve so bile besede, ki so označevale Primožev debi na tekmah za svetovni pokal v smučarskih skokih. Uvrstitve (Innsbruck 8. mesto, Bishofshofn 9. mesto, Engelberg 15. in 4. mesto) so izvrstne. Vsekakor pa niso sanjske, temveč so rezultat odgovornega, vztrajnega strokovnega treninga, ki ga je Primož okusil že pred vstopom v šolo. Oče Tone ga je v SK Termit Moravče vpisal leta 1985 in ga skupaj z Janezom Prašnikarjem treniral in spremljal. Kmalu je bil viden Primožev napredek in nadarjenost, saj je po enem letu treniranja preskočil starejše klubске kolege. Vrstili so se uspehi, porazi, poškodbe in dozorela je

Primož Peterka s spominskim darilom Občine Moravče

težka odločitev za boljše pogoje treninga v SK Triglav Kranj.

Na sprejemu pri županu so mu vsi govorniki; župan, Janez Prašnikar, Peter Janežič, Jože Razpotnik in Jani Grilc čestitali, mu zaželeli uspešno športno pot in se spominjali Primoževih začetkov. Župan je v nagovoru posebej povdral, da sta k uspehu največ pripomogla starša z odobravanjem, razumevanjem in finančno podporo, ki sta mu jo nudila. Ob uspehu je vse hudo pozabljeno. Rojevajo pa se novi upi, novi načrti in nove preizkušnje, za katere moravškemu junaku želimo, da bi jih opravil tako, kot najbolj zmoro in da bi mu bila športna sreča naklonjena. In takšna preizkušnja je zagotovo letošnje svetovno mladinsko prvenstvo. Ob koncu se v imenu bralcev Slamnika Primožu zahvaljujem za veselje, ki nam ga je s svojimi uspehi pripravil in izrekam iskrene čestitke.

MAL

Primoževi začetki

Vsaka resnica ima več obrazov

Strokovne institucije bodo morale izdelati študijo o pozitivnih in negativnih vplivih Termita na okolje, na razvoj kraja in prebivalstvo.

Članek z naslovom Je denar tudi razumu vladar objavljen v glasilu Slamnik (št. 11, L 34) je bil v javnosti zelo odmeven. Ker pa ima vsaka resnica več obrazov, sem se tokrat podala iskati drugi obraz resnice o podjetju Termit, kot poje Mija Žnidarič: »Šla bom do njegovih vrat vse odgovore iskati...« Vseh odgovorov nisem našla, zagotovo pa veliko pripravljeno sodelovanje v pogovoru. V njem so sodelovali ga. Alenka Sešek Pavlin, g. Martin Debelak, g. Peter Janežič, g. Roman Capuder in g. Marko Kavčič – republiški inšpektor za rudarstvo, ki je v teh dneh na službenem obisku v podjetju. V odgovorih so se dopolnjevali in ustvarjali ta drugi obraz resnice o podjetju Termit.

Kakšne so zaloge peska v že koriščenih peskokopih in v celotni moravski dolini po ocenah strokovnih raziskav?

Raziskave zalog je opravil Geološki zavod iz Ljubljane in jih potrdila republiška komisija za ugotavljanje rezerv rudnin in talnih voda. Bilančna zalog peska je ocenjena na 10 mil. ton. Pri takšni tehnologiji odkopa, tolikšni proizvodnji in prodaji te zaloge zadoščajo za 30 let. Za nadaljnje koriščenje ostalega rudnega bogastva pa bo potrebno uporabiti novo tehnologijo odkopa.

V katerih peskokopih trenutno kopljete in koliko surovine na dan odkopljete? Kakšni so načrti za nadaljni odkop?

Trenutno kopljemo na treh lokacijah. Peskokop Tomc je v fazi zaključevanja. Zahodni del je že saniran. Zaloge pa je približno še za 5 let. V peskokopu Zabritof, kjer kopljejo surovino za pesek, ki se uporablja v gradbeništvu, so zaloge za 10 let in peskokop Drtija se zaključuje. Na dan se v povprečju odkoplje 1.600 ton surovine, kar pomeni v povprečju 80 prevozov na dan. Dinamika eksploatacije je konstantna in je ne nameravamo povečevati. Manjša je bila le l. 1991 zaradi izgube jugoslovanskega trga. Ko bo zaključena eksploatacija v teh peskokopih se pripravljajo načrti za koriščenje v peskokopih Hudej – Ples (čez 3 leta), Vahtenberk – Gaberje (čez 15 let) in Hribce – Gorica (čez 25 let).

Kakšna je namembnost tega peska in kam ga prodajate?

Prvotna namembnost, zaradi katere se je pesek začel kopati, je uporaba v livarstvu. Ko smo izgubili 50–60% trga, smo del peska preusmerili v uporabo v gradbeni industriji (Bramac, Siporex). Res je, da je edino moravski pesek primeren za uporabo v livarstvu. Pesek iz Puconcev je namenjen izdelavi filtrov, malte, lepila. Pesek iz Globokega je namenjen uporabi v steklarstvu. Največ peska se proda v Sloveniji, ker je pesek poceni surovina in je prodaja nerentabilna, če je prevoz daljši od 200 – 250 km. Oplaščeni pesek se prodaja tudi na Hrvaško in sušeni pesek v Italijo.

Kolikšen odstotek prihodkov porabite za sanacijo opuščanih peskokopov, obnovo in vzdrževanje cest?

Težko je oceniti sredstva, ki so bila porabljena za sanacijo, kajti vračunati bi morali tudi strojne ure in prevoze materiala, ki so ga opravili delavci Termita. Makadamske ceste, ki jih uporabljamo, tudi vzdržujemo. Podjetje Termit je krajanom nudilo pomoč z navozom gramoza iz peskokopa Jelša na ceste za utrjevanje pred asfaltiranjem. Pred leti smo namensko zbirali sredstva za ceste tako, da smo pri vsaki prodani toni peska zaračunali prispevek za vzdrževanje cest. Iz teh sredstev je bila opravljena preplastitev asfaltne prevleke od Drtije do Želodnika. Izgradnja obvoznice Moravč ni bila realizirana zaradi drugih razlogov in ne zaradi pomanjkanja sredstev. Če občane zanima postopek pridobivanja in separacije kremenčevega peska, smo pripravljene pripraviti dan odprtih vrat, da si bodo zainteresirani to lahko ogledali.

Kakšni so načrti za sanacijo?

Načrti za sanacijo so izdelani, ker to zahteva zakon o rudarstvu. Sanacija se izvaja sproti na dokončno izkoriščenih odkopih z odkrivanjem in odpadnim materialom. V letu 1995 je bil saniran del odkopa Tomc in Drtija. Zemljišče v odkopu Tomc je bilo pred koriščenjem zamočvirjeno in kotanjasto. Po dokončni eksploataciji, ki ji je sledila sanacija in reaktivacija je zemljišče primerno za strojno kmetijsko obdelavo. Ob izvajanju sanacije po načrtih, ki jih ima Termit, se odpira novo vprašanje. Kakšno namembnost bodo imeli sanirani odkopi v prostorskem delu srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občine Moravče? Dopolnitve k temu izdeluje Razvojni zavod Domžale. Torej je uspešna in dokončna sanacija izvedljiva le z uskladjitvijo obeh načrtov. To pa bo mo-

goče doseči le, če bo vsaka stran nastopala z utemeljenimi, strokovnimi argumenti in pripravljenostjo usklajevanja.

Ali je zemljišče, kjer so peskokopi v lasti Termita? Ali je urejena namembnost teh zemljišč?

Večino zemljišč, kjer so odkopi je last Termita. Manjši del jo imajo v najemu. Glede namembnosti zemljišča je republiški rudarski inšpektor pojasnil, da pri takšni eksploataciji ne gre za trajno spremembo namembnosti zemljišča, saj se po njej izvaja sanacija in reaktivacija ter je vrnjena v prvotno namembnost in uporabo. G. Borut Ulčar, predstavnik RZ Domžale, je na sestanku, ki ga je sklical župan občine Moravče 19. 12. 1995 in so na njem sodelovali tudi predstavniki Termita, povedal, da po njegovem mnenju staro lokacijsko dovoljenje ne velja, čeprav je v skladu z zakonom o rudarstvu. Po mnenju g. Ulčarja bo podjetje Termit moralo naročiti ponovno izdelavo lokacijske dokumentacije, v kateri bodo upoštevani sodobni pristopi eksploatacije (ozka etapnost eksploatacije na kratke časovne intervale, takojšnja sanacija in agromelioracija).

Kako nameravate izpeljati odkop ali zamenjavo zemljišč ob Drtiščici za ureditev ceste?

To je bil predlog občine, da bi razbremenili cesto skozi Moravče. Možni sta obe varianti, čeprav je menjava zemljišč ugodnejša rešitev. Toda Termit je moral vsa zemljišča, ki so bila v njihovi lasti, zaradi postopka lastninjenja prenesti v sklad kmetijskih zemljišč in z njo ne more upravljati.

Ali razmišljate tudi o ureditvi prevoza za dovoz peska iz odkopa Hudej – Ples, ko boste začeli z eksploatacijo?

Odprtje nove lokacije za odkop je povezano z večletnimi raziskavami, pripravi in načrtovanji. Res so priprave v teku. Koriščenje odkopa Hudej – Ples se bo začelo čez približno 3 leta, ko bo peskokop Tomc izkoriščen. Prevoz je načrtovan po delu ceste Moravče – Izlake, ki je tudi že grajena za težak transport. Na tem mestu bi balce radi poučili, da ne odpiramo novih in novih lokacij za odkop in puščamo za seboj razdejanje. Odprtih je toliko lokacij, ker je namembnost in kvaliteta peska na različnih lokacijah različna.

Na sestanku krajanov vasi Dole in Imenje so krajinam opozorili na možnost dovoza sanacijskega materiala iz gradbišča avtoceste v Črnem grabnu. Kako boste rešili ta problem?

Dovoz sanacijskega materiala z gradbišča avtoceste je predviden za hitro in ekološko neoporečno sanacijo odkopa Tomc. Občini bomo posredovali študijo o tem projektu. Po oceni bi bilo tega materiala približno 400 tisoč m³. Po kateri cesti bo izveden ta transport je odvisno od dogovorov med občino Moravče in podjetjem Termit. Promet lahko poteka iz Črnege grabna preko Negastrna do odkopa Tomc ali iz Črnege grabna skozi Imenje – Dole – Podstran do peskokopa. Izbrana cesta bo na zahtevo občine pred izvedbo projekta utrjena in asfaltirana.

Kaj je sanacijski material, ki ste ga dovažali v odkop Drtija v mesecu novembru?

To je elektrofiltrski pepel iz ljubljanske toplarne. Ta pepel je bil namenjen cementaciji močvirnega terena za cesto v kopu Drtija. Predhodno so bile opravljene raziskave pepela na Inštitutu Jožef Stefan, ki so pokazale, da je radioaktivnost, ki jo oddaja ta pepel v mejah dovoljenih količin. Tudi z ekološkega stališča je material sprejemljiv. Dovoz je že končan.

Ali razmišljate o tem, da bi upravo podjetja preselili v Drtijo, saj je 3/4 proizvodnje tu in 1/4 v Ihanu?

Takšna organizacija je bila postavljena ob ustanovitvi podjetja. Logično bi bilo, da bi se uprava preselila v Drtijo. Vendar o načrtih za preselitev in izgradnjo nove upravne stavbe ne razmišljamo, čeprav je upravna stavba v Domžalah v silno klavrnem stanju. Prizadevanja so usmerjena v izgradnjo avtomehanične delavnice v Drtiji. Pri poslovanju nas bolj moti premajhna kapaciteta obstoječega telekomunikacijskega omrežja, ki ovira hiter in nemoten pretok informacij.

Kakšen je postopek lastninjenja?

Program za lastninjenje smo v določenem roku oddali Agenciji za privatizacijo. Delni zadržki so bili zaradi zemlje, ki smo jo morali prenesti na sklad kmetijskih zemljišč in postopka denacionalizacije, ki je sedaj tudi že rešen. Že v mesecu decembru pričakujemo 1. soglasje. Odločili smo se za notranji odkop do 60% v 4 letih in sicer 20% s certifikati in še 5 obrokov, da bi prišli do 60% večinskega deleža, 40% pa se prenese v sklade.

Pristojne institucije bodo morale izdelati študijo o pozitivnih in negativnih vplivih Termita na okolje, na razvoj kraja in prebivalstvo. Svetniki, župan, predstavniki Termita in predstavniki RZ Domžale bodo ob sprejemanju prostorskega plana imeli težko delo, saj bodo morali vsak argument pošteno pretehtati, kajti priznati moramo, da občina Moravče brez Termita zagotovo ne bi kazala takšne podobe kot jo.

Kakšno mesto bodo v prostorskem planu imeli Termitovi peskokopi, bo do sprejetja le-tega ostala neznanka.

BERNARDA MAL

Obnovljeno vodovodno in hidrantno omrežje v Pečah

Štirne in šepihi so marsikje le še spomin, ponekod so še vedno glavni vodni vir, druge pa predvsem rezervoar požarne vode. Podobno je tudi v Pečah in v sosednjih zaselkih. Na Tlačnici so še vedno odvisni od štirne, v Pečah pa bo drugo leto že štirideset let, odkar v vas priteka voda iz krajevnega vodovoda. Letošnji oktober – mesec varstva pred požari bo ostal zapisan v kroniki peških gasilcev. Krajski skupaj z gasilci končali z glavnimi deli pri obnovi vodovoda. Stare salonične cevi, ki so že močno puščale, so zamenjali z novimi alkatenski. Obnovljeno je celotno skupno omrežje in vsi priključki do 45-ih gospodinjstev. Vas Peče je končno dobila zanesljivo hidrantno omrežje s šestimi nadzemnimi hidranti z vsemi potrebnimi priključki.

Celotno obnovo vodovoda so financirali krajski sami v višini

1.800.000,00 SIT in opravili preko 700 delovnih ur. V 840 m izkopa za hidrantno omrežje so položili cevi premera 110, 300 m izkopa pa je bilo potrebnih za hišne priključke. Gasilec in drugim krajanom sta pomagali le podjetji Petrol, ki jim je brezplačno odstopilo pet malo rabljenih nadzemnih hidrantov, in Belinka, ki je prispevala en nadzemni hidrant.

Vse aktivnosti je vodil vodovodni odbor v sestavi: Janez Jesenšek, Stane Stenko, Milan Kokalj, Miro Kos, Miha Uštar, Albin Prašnikar, Anton Stenko in Marjan Rokavec.

Poleg prizadevnih članov odbora so k obnovi vodovoda veliko prispevali tudi posamezni domači strokovnjaki.

In kako je z vodnimi viri?

Dva vodna vira zagotavljata dovolj gospodinske in sanitarne vode, hidrantno omrežje pa oskrbuje vodni rezervoar s približno

90 m³ vode. Torej je dobro poskrbljeno tudi za požarno vodo. Vendar ni bilo vedno tako. V znanem sušnem obdobju pred tremi leti so tudi Peče, takrat le z enim vodnim virom, ostale brez vode. Treba se je bilo odločiti: ali vsak dan pripeljati v Peče pet cistem pitne vode in zagotoviti še vodo za živino ali pa zelo hitro zgraditi novo črpališče. Odločitev je bila seveda jasna. V zelo kratkem času so zgradili novo zelo dobro opremljeno črpališče kvalitetne pitne vode. Krajski so prispevali vsa potrebna finančna sredstva in opravili še okoli 1000 delovnih ur.

V Krajevni skupnosti Peče so tako od štirne odvisna le še tri gospodinjstva v zaselku Tlačnica. Problem pa je težji, ker še ni zagotovljenih finančnih sredstev. Upamo le, da bo občina Moravče ob širši družbeni pomoči ta problem kmalu rešila.

B. BRVAR

PEČE

Srečanje starejših krajanov

V nedeljo, 10. decembra 1995, se je v dvorani gasilskega doma

v Pečah v prednovoletnem vzdušju odvijalo 12. srečanje starejših kra-

janov iz Peč in njihove okolice. Kljub slabemu vremenu se je srečanja udeležilo več kot polovica povabljenih. Kot vsako leto ga je tudi tokrat organizirala krajevna organizacija Rdečega križa Peče.

Pozdravu so sledile recitacije kulturne skupine iz Peč, ki so prisotne popeljevali v nekdanje čase in obudile spomin na lepe in prijetne dogodke, ki se jih ljudje radi spominjajo. Z domačo pesmijo so prisotne razveselili pevci iz Gore in pevski zbor iz Peč, ki ga je s harmoniko spremljal Jožko Vidregar. Poskočne plesalke iz Peč so pod vodstvom Nuše Sušnik prikazale lepo plesno točko. Kulturni program je z recitacijo popestril tudi dolgoletni član Rdečega križa Peče, 86-letni g. Ciril Merčun.

Zelo prizadevni so bili člani Rdečega križa, ki so poskrbeli za pogostitev in obdaritev. Izdelali so prijazna vabila, ki so bila obenem tudi voščila za Božič in Novo leto. Povabljeni, ki se srečanja niso mogli udeležiti, so obdarovali na domu.

Med povabljenimi je bil tudi moravški župan, g. Matjaž Kočar, ki se je pisno opravičil in zaželel vsem še veliko zdravja in dobrega počutja.

DARKO BRVAR

Fitness studio v Moravčah

Uradna otvoritev fitness studia KOALA v Moravčah je bila na novoletni dan 1. 1. 1996. Pod vodstvom g. Bojana Kosa je ta športni prostor odprt vsak delovni dan in tudi ob sobotah popoldan. Obiskujejo ga ljudje različnih starosti. Vsakdo izmed njih je zelo zadovoljen, kajti dobro počutje in občutek, da je naredil nekaj dobrega za svoje telo, je zelo prijeten.

Gospod Kos je opravil tečaj za inštruktorja fitness vadbe in v letu

1994 začel z gradbenimi deli. Pri delu so mu pomagali starši. Danes so izdelani lepi športni prostori, ki vsakomur izmed nas nudijo dobro rekreacijo.

Telesna aktivnost ima velik vpliv na človekovo telo, saj izboljšuje gibčnost, moč mišic, telesno vzdržljivost in učinkovitost dihalnega ter srčno-žilnega sistema. Tudi pozitiven vpliv na psihično počutje človeka ni zanemarljivo. Vse to je zadosten razlog, da z rekreacijo in razgibavanjem poskrbimo zase in za svoje telo.

Tega se dobro zaveda tudi g. Kos, zato vsakemu obiskovalcu fitness studia predstavi namen in delovanje telovadnih naprav ter ga usmerja k pravilni telesni aktivnosti, da le-ta ne bi postala prevelika obremenitev za telo.

P. G.

Dober dan sosed – Nadloški Jože

Velikokrat grem mimo tvoje doma, večkrat pa te tudi z veseljem obiščem, saj ti lahko kaj zanimivega povem, pa tudi ti me vedno napelješ na kakšno globoko misel, ki mi potem še dolgo ne da miru. Poznavam se pravzaprav že zelo dolgo, še iz obdobja druge svetovne vojne. Ti si se tedaj že učil za ključavničarja pri Frickotu, kot smo rekli mojstru, ki je bil sposoben v tistih nemogočih vojniških časih narediti marsikaj koristnega in uporabnega iz skorajda samega odpadnega materiala. Kot mi je znano, sta popravila tudi marsikateri kos orožja tistim, ki so se borili proti okupatorju, urejala in popravljala vodovodne napeljave in še marsikaj drugega.

Vojna je minila, tudi osnovno šolanje in na vse strani so nas vodila pota usode.

Ti si ostal doma. Zaposlil si se na tedanji Občini Moravče. Službena pota so te vodila vsepovsod, zato ni čudno, da še sedaj veš za vsak kraj, vsak zaselek, pravzaprav za vsak naš dom in da se še sedaj živo zanimalaš, kaj se godi po teh krajih. Dobil si prijazno in ljubeznivo

življenjsko družico. Zgradila sta si topel dom, vanj pa pripeljala dve prijazni dekleti – svojih hčerk. Lepo vama je bilo tedaj, kljub skrbem, ki jih prinaša življenje. Toda slej ko prej se zgrnejo nad človekom temni oblaki, da mu zagrenijo življenje.

Lotila se te je neusmiljena bolezen, ki ti je vedno bolj omejevala gibanje in te končno prisilila na invalidski voziček in posteljo. A ti se ne daš! Poln si neke notranje življenjske sile, vedno nasmejan, dobrovoljen. Z zanimanjem zreš v naš razburkan čas. Mnogo premišluješ, razglabljaš, vse te zanima. Zato kljub bolezni živiš bogato življenje, ki ga marsikateri zdrav človek ne zmore. Pri tem pa ti prav gotovo vedno stoji ob strani tvoja zvesta življenjska družica, tvoji hčerki, vnuki, ki ti že iz oči berejo tvoje skromne želje, pa tudi vsi ostali, ki te imajo nad vse radi, te zelo spoštujejo in te še vedno potrebujejo.

Kaj me je pripeljalo do tega, da sem tole zapisal? To je predvsem želja, da bi vsi, in ni vas malo, ki ste tudi hudo preizkušani, ne omovali nad danim življenjem in ga skušali v danih možnostih kar najbolj bogato živeti.

Dragi Nadloški Jože, ob zaključku ti želim mnogo tihe sreče in veliko lepih doživetij v krogu družine in zvestih prijateljev v letu 1996.

SOSED MARIJAN G.

Mali možje in veliki pogovori

Na čajanki

Dnevi neslišno minevajo. Za nami je staro leto, pred nami pa novo mlado leto. Starega leta se bomo še dolgo spominjali. Spominjali se bomo dobrih in prijetnih doživetij. Vse, kar je bilo slabega bomo poskušali pozabiti ali popraviti.

Zadnje srečanje tabornikov v starem letu je bila čajanka. To je star taborniški običaj, kjer se zberejo vsi taborniki. Na prijeten način se ob vročem čaju posloviyo od starega leta.

Čajanka rodu Moravska dolina je bila 27. 12., ob 17. uri, v taborniški sobi. Že kar nekaj tednov prej so se mladi taborniki pod vodstvom svo-

jih vodnic pripravljali na zaključno prireditev. Na taborniških uricah so izdelovali okraske, voščilnice in se pripravljali na nastop.

Kljub mrzlemu, sneženemu in neprijetnemu dnevu se je zbralo čez 30 tabornikov. Taborniška soba jih je pričakala praznično okrašena in prijetno topla. Na mizah so jih že čakale dobrote, ki so jih spekle njihove mamic. Program so začeli s taborniško himno, nato pa je Nina spretno vodila vse nastopajoče od začetka do konca programa.

Najprej so se predstavili najmlajši – MČ. Anže, Uroš in Anja so povedali nekaj šal, poslušalcem so zastavili uganke in deklamirali pesmico. Simona in Gašper sta skupaj s sestro zapela pesem.

Kot drugi so se predstavili GG. Mateja, Jure, Jaka, Laura in Sašo so kar tekmovali, kdo bo zastavljal težjo uganke.

Sledila je podelitev večšin. Nekateri taborniki so se v preteklem letu ali tudi v prejšnjih letih, izkazali v poznavanju ribišstva, pohodništva, smučanja, igranja, plavanja... Zato so prejeli posebne oznake, na katerih so narisani simboli osvojene večšine. Te oznake si taborniki prišijejo na svoje kroge. Več kot imaš takšnih znakov, bolj uspešen tabornik si. Za konec je starešina voščil vsem zbranim vesel Božič in srečno ter uspešno Novo leto. Čajanka se je nato nadaljevala bolj sproščeno. Taborniki so poskušali pripravljeno pecivo, pili sok in seveda čaj. Ob prijetni glasbi so se pomenkovali o bližajočih se praznikih, delu v šolah in o počitnicah, ki jih bo večina mladih tabornikov preživela na zimovanju na Pohorju.

BOJANA DORIČ

Zimska idila – brez romantike

Obujanje spominov ob soju sveč, pogovarjanje z živimi ljudmi in ne s tistimi s TV ekranov, je bil čar dneva in večera 27. decembra 1995, ker je snežni metej poškodoval telefonsko in električno napeljavno ter zasnežil ceste in jih posul s polomljenim drevjem. Tudi romantika ima svojo ceno!

Sosed Jože je hud astmatik, odvisen od zdravljenja in celo od aparata za kisik. Ta dan je bil zanj in njegove zelo slab. Zdravila mu niso olajšala bolezn, zraka mu je zmanjkovalo, ker aparat ni deloval brez elektrike. Po zasneženih poti so se Jože in domači podali iskat elektriko, ki je niso našli niti pri hčeri v Litiji. Agregat v zdravstvenem domu Litija je bil na voljo le do noči. Zatočiče so našli v Zagorju pri prijateljih. Dva dneva si je nabiral moči za pot do doma, ki je bila po dveh dneh že prevozna. Poslušnost je odpovedal tudi aparat, ki čaka na servisierja, za katerega domači upajo, da bo premagal zasnežene klanice in rešil Prvodarjevega ata ponovne naporne poti v dolino ali celo na Golnik.

Tudi sosedov štirinajstidnevni teliček je ta dan zbolel. Stara kmečka zdravila so odpovedala. Veterinar z vozilom, ki so ga poklicali na pomoč ni zmozel poti do "bolnika", ki ga je v tem času premagala bolezen. S tem še ni bilo konec

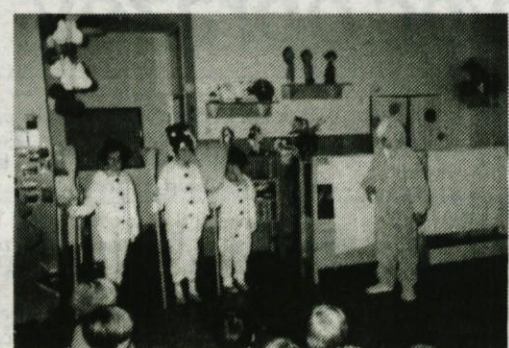
Drago Grad in Bojan Emeršič sta ob sodelovanju otrok postavila snežaka velikana, ki je visok 2,5 m in ima obseg 11,6 m. Porabili so približno 7 m³ snega.

težav, saj je bila mati krava zavarovana in veterinar je zahteval tele za pregled. Del poti do vrha hriba, do koder se je prebil veterinar, so tele prenesli v vreči, da ga je le-ta odpeljal.

BRANKA BIZJAN

Takšnih zgodb bi lahko napisali za cel časopis, saj se je vsakomur v tej kratki snežni zimi pripetilo kaj nenavadnega. Pohvaliti bi pa kazalo vse, ki so pripomogli k temu, da se je življenje normaliziralo že prvi dan po snežni ujmi.

Za otroke smo pripravili pravljčni mesec. Šolska dramska skupina je malčke navdušila z igrco »SNEŽAKI KORENJAKI«. V vrtec smo povabili tudi lutkovno skupino iz Ljubljane s predstavo z naslovom »TRIC, TRAC«.

Snežaki korenjaki

December je mesec veselja

Da bi tudi starši začutili predpraznično vzdušje smo jih sredi decembra skupaj z otroki povabili, da se udeležijo ustvarjalnih delavnic. Skupaj smo oblikovali novoletne okraske in z njimi okrasili prostore v vrtcu. Vsak si je lahko za spomin izdelal pajacka in ga odnesel domov.

Vzgojiteljice smo otroke iz VVZ razveselile z igrco »STRAH«, ki smo jo kar same zaigrale in jo predstavile tudi otrokom v mali šoli, prvem razredu in otrokom iz podružnične šole Vrhpolje. Tudi na tiste, ki ne obiskujejo vrtca nismo pozabile. Popoldan smo v spremstvu dedka Mrza igrco zaigrale tudi njim.

Cisto ob koncu meseca je otroke v vrtcu obiskal dedek Mrz in jih razveselil z novimi igračami. Mesec december je bil zares lep, čeprav za ustvarjalce naporen pa vendar lepši, ker vemo, da se otroci takšnih pozornosti zelo, zelo razveselijo.

Ustvarjalci želimo, da bi bil obisk otrok, ki ne obiskujejo VVZ, ob aktivnostih, ki jih organiziramo prav zanje, večji.

Vzgojiteljice VVZ VOJKE NAPOKOJ

OBVESTILO LASTNIKOM PSOV IN MAČK

Zaradi hitrega širjenja stekline med lisicami in velike nevarnosti prenosa okužbe, obveščamo vse lastnike psov, da morajo biti psi na vrvicah in pod stalnim nadzorstvom, mačke pa zaprte. V nasprotnem primeru bodo lovci LD Moravče morali v skladu z odredbo vse pote-puške pse in mačke pokončati in jih neškodljivo odstraniti.

LD MORAVČE OBČINA MORAVČE

Obisk kolednikov

Skupina kolednikov je ob podeljevanju Trikralskega blagoslova skupaj z župnikom Viktorjem Primožičem v tednu pred praznikom sv. Treh kraljev obiskovala družine moravske župnije in s tem oživila že skoraj pozabljen običaj.

Ob tej priložnosti so zbrali 80.500,00 SIT prostovoljnih darov, ki jih bodo namenili otrokom v misijonih (za internat in šolo za otroke z ulice).

MILKA NOVAK

Vrnitev z Madagaskarja v Moravče

15. 12. 95 se je z Madagaskarja vrnila Polona Gorjup iz Moravč, kjer je delala kot laična misijonarka.

V treh letih bivanja na Madagaskarju je doživela veliko stvari, ki si jih mi v našem razvitem svetu ne moremo niti predstavljati. Spoznala je pravo trpljenje ljudi, o čemer nam je v nedeljo, 7. 1. 1996, pripovedovala ob diapozitivih na srečanju v župnijskem domu v Moravčah. (Slika desno)

Del najlepše podzemne jame nastale na značilnem osamelem moravškem krasu. (Osoletova jama)

Spust v Osoletovo jama

Čudovit si, svet pod Limbarsko goro. Vendar pa nisi lep samo na svojem površju, kjer vabijo obiskovalca čudoviti razgledi in prijazne domačije, raztresene po hribovju. Lepa si, naša dolina, tudi v svojih globinah, jamah in brezni, ki jih kar veliko ponuja tvoj osamel kras.

Ponujena mi je bila priložnost, da sem se lahko udeležil spusta v eno najlepših jam na Moravškem – v Osoletovo jama. Rad sem se odzval povabilu domžalskih jamarjev in tako sva s kolegom Leonom, tudi članom PD Moravče, z veseljem odšla, tokrat ne na vrhove, pač pa v nama neznane globine.

V kar neprijaznem zimskem dopoldnevu smo cepetali na snegu ob vstopu v jama, kjer so jamarji opravljali še zadnje priprave za spust. Drug za drugim smo se s pomočjo izurjenih fantov pričeli spuščati v temno globino. Začetna nelagodnost je hitro minila. Po strmih grušču odlomljenega skalovja smo se prebijali v drobno zemljo. Le acetilenke in baterijske čelne svetilke so razsvetljevale naše tiho napredovanje v globino. Naš vodja in njegovi fantje so nas varno vodili navzdol, nas opozarjali na morebitne nevarnosti ter nas po potrebi tudi varovali. Že se je pred

nami pojavila prva tesen, ki je vsaj nekaterim pripravila kar nekaj problemov, ki pa so bili ob pametnem nasvetu in pomoči hitro rešeni. Tihotapili smo se naprej v temino, včasih vzravnanji, pa zopet sklonjeni, pa tudi po kolenih, če ni šlo drugače.

Spet spust navzdol ob tiho šumljajočem izviru, pa spet po kolenih naprej. Opozorjeni smo bili, da nismo sami v jami in res, med kapniki na stropu smo večkrat lahko opazili posamezne družinice netopirjev, ki so mirno spali svoje zimsko spanje. Po pripovedovanju živi še več drugih nežnih bitij v teh globinah. No, za natančnejše ogledovanje nismo imeli časa.

Spustili smo se do velike dvorane, poimenovane Dvorana V. zbora slovenskih jamarjev, nekako 80 metrov globoko. Ob vhodu je tiho brnel agregat ter omogočil osvetlitev dvorane tako, da je lahko zabrela filmska kamera in so pridno »škljocali« naša fotoaparati.

In že je bilo potrebno oditi nazaj proti površju. Malo pokonci, malo po kolenih, po lestvici navzgor, pa vrv okrog telesa in eden za drugim smo lezli pod oblačno nebo. Za slovo pa še kakšna buška ali malenkostna odgrnina, pa smo se »režali« drug drugemu in ugotavljali, kdo je najbolj umazan. Nekdo je dejal, da smo kot pripravljeni za »pohanje«.

Dragi bralec, dragi obiskovalec Moravske doline, če nanese prilika, podaj se v čudoviti svet s kapniki bogate Osoletove jame. Domžalskim jamarjem in g. Alešu Stražarju iskrena hvala za lepa doživetja!

MARIJAN GRIL

Kar boš jeseni sadil,

Svetovalka za kmečka gospodinjstva ga. Marta Kos in Društvo podeželskih žena Moravče sta v novembru organizirala dve predavanji: o urejanju kmečkega doma mag. Anke Bernard in Napake pri predlavi mesa prof. dr. Renčelj-a.

Peštra struktura poslušalcev nam je povedala, da spoznavamo, da ni dovolj, da so urejeni le kmečki domovi, potrebna je celostna ureditev kraja, ki je del podeželja. Podeželje namreč odlikuje svojstven način gradnje in specifične arhitekturne vrvine značilne za širšo pokrajino, ki naj bi jih v čimvečji meri skušali ohraniti. Nekaj takšnih domačij, ki so znale spojit preteklost s sedanjostjo v smislu funkcionalnosti objektov, smo videli na diapozitivih iz letošnje akcije Kmečkega glasu »Živimo s podeželjem«, ko so izbirali najbolj urejene slovenske kmetije.

Že od nekdaj so v kmečkih vrtovih kraljevale različne popenjavke, sroboti in vrtnice. Zelo lepa je lahko tudi kombinacija rumene vrtnice in lila sroboti, ki se družno vzpenjata po gospodarskem poslopju. Tudi v naših vrtnarijah že lahko izbiramo med različnimi vrstami srobotov (sami jih razmnožujemo z grebenicami), grmastih in pokrovnih vrtnic, ki

so tudi manj občutljive za bolezn. Jeseni naj bi ne pozabili na nizke trajnice in jesenske astre, ki se lepo podajo med vrtnice. Ga. Bernardova je razgrnila tudi nekaj primerov ureditvenih načrtov posameznih kmetij in kmetij s kmečkim turizmom ter odgovarjala na vprašanja poslušalk in poslušalcev.

Za finančno podporo pri izvedbi obeh predavanj se Društvo podeželskih žena zahvaljuje Občini Moravče in vodstvu OŠ. J. Vege za dovoljenje uporabe njihovih prostorov.

Na obeh predavanjih je bilo skupaj prisotnih preko šestdeset slušateljev, zato menim, da so tovrstna predavanja v kraju dobrodošla, in se bomo kot društvo trudili, za njihovo ohranitev.

Za prispevek k lepši ureditvi kraja velja pohvaliti tudi občino Moravče, ki je podjetju Eksterier in ga. Aniki Vrzić naročila ureditev cvetlične gredice ob parku v Moravčah. Ga. Vrzićeva je predlagala, da se nekaj dreves v parku poseka in nadomesti z novimi. Prav tako je izdelala predlog načrta nasaditve ob pokopališču. Tako nas bodo sedaj na cvetlični gredi že spomlad razveseljevale pisane mačehe, poleti pa vrtnice.

Za DPŽ Moravče R. C.

Praznični koncerti

December, praznični mesec, ni zaznamovan samo z mnogimi nakupi, svetlimi lučkami in zunanjim bliščem, temveč tudi z duhovno pripravo na rojstvo Odršenika in pričakovanjem novega leta. K temu sta letos pripomogla tudi dva božična koncerta v moravški cerkvi, tradicionalni Novoletni koncert v Kulturnem domu Moravče pa je bil lep uvod v pričakovanje novega leta.

V paketu decembrskih zborovskih koncertov je bil najprej izvajanje koncert mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Jurija Vege z zborovodkinjo gđ. Mojco Malovrh. Otroci so zapeli deset znanih božičnih pesmi iz zbirke Take božične avtorja Janeza Bitenca. Milina, mehkoba in otroškost ubranih glasov izvajalcev v akustični župnijski cerkvi sv. Martina je marsikomu priklinal v spomin čarobnost vseh doživetih božičev in orosilo se je marsikatero oko. Zagotovo sta k uspelemu koncertu v veliki meri pripomogla instrumentalna spremljava z orglami, na katere je igral g. Lojze Stefan, in solo nastop gđ. Mojce Malovrh, ki je z violino ustvarjala pravo predbožično vzdušje.

Pred-novoletni vandalizem

Ko se popotnik pripelje čez Sokličev klanec, se mu pogled zazre v pokrajino, katera je po dolini posejana z vasi ob eni in drugi strani ceste. Prišel je v prelepo Moravško dolino. Skromne kmečke vasi v zadnjih desetletjih spreminjajo naselja z novimi hišami, izboljšanimi asfaltiranimi cestami in še z marsikaterim drugim, kar daje vtis, da je tu življenje lepo podnevi in ponoči.

Slednje si je morda marsikdo mislil ob božiču, ko je prišel v to dolino, pa ga je ponoči v daljavi pričakala z lučmi lepo okrašena smreka ob izvozu ceste za vasi Selo in Goričice. Vsi smo bili o njeni lepoti ganjeni, ko smo jo občudovali, še posebno, ko jo je kasneje še pobelil prednovoletni sneg. Bila je zares enkratna. Toda ob vsej njeni poštenosti svetlobi so se v noči ob njej ustavili občudovalci, katerim je bila kamen spotike. Niso bili sovaščani, skoraj gotovo pa občani, mlajši ljudje, katerim ni do poštenega življenja, temveč do sovraštva, razbijanja, vandalizma in na koncu tudi kraje. Okrašeno smreko so stoječe prelomili, žarnice s kompletno napeljavo pa do zadnje pokradli in izginili v noč brez sledu, kot morda mislijo. Pa ni bilo tako. Do najdaljše noči v letu, do novega leta je bilo še nekaj dni, razdejanje pa je bilo nezasišano. Mimoidoči so postali nemi z priokusom žalosti, še danes opazujemo prelomljeno smreko in mislimo, da je bil snegolom. Toda, da polomi tudi lučke z napeljavo in se izgubi, to pa ni bilo mogoče. Nekaj vaščanov Sela in Goričice, kateri smo pred zaključkom leta ob materialni podpori KS Vrhpolje-Zalog postavili in okrasili smreko, smo bili zgroženi, saj je bilo naše delo za lepši novoletni videz Moravske doline ob praznovanju zaključka leta uničeno. Dolina ni tako velika, da se ne bi odkrili sledovi, saj so tudi pošteti ljudje, katere prosimo za pomoč, če bi kdo vedel kaj več, kot že vemo. Polomljena smreka bo ostala postavljena, da bo spominjala mimo vozeče vandale na njihovo početje. Morda bo koga izmed njih zapekla vest ob božjih zapovedih, na katere naj pomisli, obračuna sam s seboj ali s sodelavci, si prizna in izpove, da njihovo dejanje ni bilo pohvalno.

Pričakujemo vaš pogum s poravnavo škode, vsem poštenim in delovnim ljudem pa SREČNO V LETU 1996.

IZTOK

Koncert je zaključila ravnateljica osnovne šole, ga. Eva Karažija z zahvalnimi besedami pevcem in šopki rož za gđ. Mojco Malovrh, g. Lojzeta Stefana in gostoljubnega domačega župnika g. Viktorja Primožiča.

BERNARDA MAL

V soboto, 23. decembra 1995 je po večerni sveti maši v župnijski cerkvi sv. Martina nastopil najprej domači mešani cerkveni pevski zbor, ki nam je zapel dve uvodni pesmi. Po pozdravnem nagovoru smo lahko prisluhnili mešanemu pevskega zbora Adoramus iz Logatca. Zapel je nekaj znanih božičnih pesmi, najbolj pa so poslušalce navdušile manj znane kolednice. Nato sta oba zbora, pod vodstvom domačega organista in zborovodje Lojzeta Stefana, skupaj zapela tri božične pesmi, pritegnili so jih pa tudi poslušalci v cerkvi.

Novoletni koncert, ki je bil v petek, 29. decembra 1995 v Kulturnem domu v Moravčah, je bil kljub zasneženim cestam lepo obiskan. Nastopila je Pihalna godba Moravče in združena pevka zbora, to je dekliški in moški pevski zbor, pod vodstvom Milana Kokalja. Zapeli so nekaj radoživih narodnih pesmic, primernih za te dni, navdušila pa je solistka Elizabeta Kunač.

Gosta večera sta bila citrar Miha Dovžan in pevka Jožica Kališnik.

Obiskovalce je nagovoril tudi moravški župan, dr. Matjaž Kočar, ki je ob obletnici naše občine vsem

OBČINA MORAVČE
KUD TINE KOS IN OŠ JURIJ VEGE

vabijo

na predvečer slovenskega
kulturnega praznika na
prireditvi, ki bo 7. 2. 1996
ob 19. uri v Kulturnem
domu v Moravčah.

zaželel uspešno novo leto. Občina Moravče in Termit Domžale sta tudi denarno podprla to kulturno prireditvi.

Neprimerno bi bilo zapisati, da večer ni bil lep, še posebej, če pomislimo, koliko ur vaj in prostovoljnega dela je bilo vložene. Vendar ostaja občutek, da so kulturne prireditve v Moravčah pripravljene na hitro, stereotipno in tudi premalo kvalitetno. Škoda, saj imamo dobre pevce in glasbenike, ki jim ne manjka dobre volje. Treba pa je upoštevati, da tudi poslušalci ob vedno večji ponudbi postajajo zahtevnejši.

MILKA NOVAK

Nenavadni obiskovalec

V decembru nas ponavadi obiskujejo »dobri možje«: Miklavž, Božiček in dedek Mraz. V našo vas je prišel še en nenavaden obiskovalec in še sreča, da se ni preveč približal hišam. Sledi je puščal v bellem snegu, bile so velike in nismo mogli ugotoviti, čigave so. Ponoči niti po vasi nismo upali iti. Otroci so s strahom odhajali v šolo. Naš obiskovalec je bil v njihovih očeh še večji, kot je v resnici. Manjši otroci so ga videli tudi zelene barve in velikega kot mala hiša.

Lovci so ugotovili, da je bil ta nenavaden obiskovalec medved, ki je prišel čez Savo na našo stran. Čez dan ali dva so nas obvestili, da se je obrnil in odšel nazaj čez Savo iskati svoj brlog, v katerem bi moral prespati zimo. Saj tako je bilo včasih! Usodnih srečanj ni bilo. Pripovedi je pa za nekaj večerov, ki so še posebno zabavne, če prihajajo iz otroških ust.

BRANKA BIZJAN

Smučarski skoki za pokal COCTE

Dolgo pričakovani sneg je letos le omogočil članom smučarski klub Termit Moravče, da organiziramo in izvedemo smučarske skoke na Miklavžu. Smučarska zveza Slovenije nam je zaupala izpeljati tekmo za pokal COCKTA – mladinci do šestnajst let na šestdeset metrski skalalnici. Potrudili smo se, da je bila za varnost tekmovalcev skalnica kar najbolje pripravljena in okrašena.

Seveda je ob takšni prireditvi potrebno poskrbeti še za vrsto drugih del in služb. Med slednje spada tudi računalniška obdelava rezultatov, kar omogoči, da klubi in tekmovalci že po končani tekmi dobijo v roke vse rezultate. Nastopilo je enainsemdešest tekmovalcev iz vse Slovenije. Čeprav nam je občasno ponagajal dež, smo videli lepe in dolge skoke. Največjo daljavo in tudi nov rekord skalalnice je dosegel Primož Delavec iz Kranja, saj je s skokoma 58 in 58,5 m osvojil prvo mesto. Drugi je bil njegov klubski kolega Robert Kranjec, tretje mesto pa je dosegel Primož Gostič, Ilirija. Priznanja najboljšim je podelil Primož Peterka, nekdanji skakalec našega kluba; ta nas prav sedaj preseneča s svojimi lepimi in

dolgimi skoki, prav tako tudi vso športno javnost doma in na tujem. Pokrovitelj tekme je bila občina Moravče.

Povem naj še to, da so za boljšo organizacijo prireditve prispevali svoj delež tudi naši dolgoletni

sponzorji: Termit Moravče, butik Resnik Domžale, picerija Travnar, Altech Ljubljana in SKB banka.

Hvala vsem, ki ste prišli spodbujati mlade skakalce, ter z nami preživeli lepo nedeljo.

T. HABJANIČ

Izlet na Primorsko

Člani ekološkega kluba Natura in člani KUD Vrhpolje smo letošnji program popestrili z izletom na Primorsko.

Ker je bila ravno Martinova sobota je bil naš prvi postanek v vinski kleti v Sežani, kjer smo spoznali ves postopek predelave grozdja

v vino. Po ogledu smo letošnje mladino tudi poizkusili. Nato nas je pot popeljala v priznano kobilarno Lipica. Dobro smo jo spoznali. Vodič nam je prikazal tudi sedanje težave, s katerimi se, na žalost, srečuje ta svetovno znana kobilarna.

Naslednji postanek je bil v jami Vilenica. To je ena najstarejših turističnih jam v Evropi. Jama je znana po svojih naravnih lepotah in vsakoletnemu podeljevanju priznanj priznanim svetovnim umetnikom in pisateljem. V jami je največji stalniti, ki meri kar 25 metrov v višino. Po besedah vodiča se bo gotovo nekoč v daljnji prihodnosti spojil s stropom. Čeprav ne manjka veliko, bo ta spojitev trajala še dolgo časa, saj vemo, kako počasi nastajajo kapniki.

Naš zadnji postanek je bil v krasnem mestecu Štanjel. V prijazni gostilni smo se dobobra okrepčali in izmenjali vtise s celodnevne potepanja po Primorski. Po kosilu so nam zaigrali nekaj skladb naših tamburaši. Tudi zvokov domače frajtonarice so se razveselili.

Med izletom smo opazovali odnos do okolja in ekološko osveščenost Primorcev. Videli smo, da je možno zbirati odpadke v zabojnike iz PVC in ne le v kovinske.

Za nami je bil lep dan, v katerem smo videli poučne in lepe strani naše narave in našega življenja.

DUŠAN GROŠELJ

Samostan sester Sv. Križa na Mali Loki

Že vrsto let sem prijatelj samostana na Mali Loki. V mojih študijskih letih je v njem deloval kot hišni duhovnik g. Franc Pleša, kasneje prof. dr. Franc Perko, sedanjí beograjski nadškof, od leta 1987 pa prof. dr. Bogdan Dolenc. Mala Loka spada v župnijo lhan in župnika Franca Zaplato večkrat vidimo v samostanu, zlasti ob hišnih slovesnostih in kadar je potrebna kakšna pomoč.

Sestre sv. Križa so že v prejšnjem sistemu s svojim delovanjem in pomočjo zlasti bolnim in ostarelim v bližnji okolici ter z molitvijo gradile mostove sožitja med različno mislečimi ljudmi in pri svoji pomoči niso nikoli gledale na njihovo »barvo« in prepričanje.

Lansko leto je ta sestrška družba, ki ima svoj sedež v Švici, doživela velik dan. Njihova ustanoviteljica in prva vrhovna predstojnica mati Marija Terezija Scherer (1825–1888) je bila 29. oktobra v Rimu razglašena za blaženo. Ob tem dogodku so sestre v osebni knjižici predstavile javnosti njeno življenjsko pot in tudi zgodovino delovanja sester v Jugoslaviji in Sloveniji. Ustanoviteljico so odlikovale mnoge vrline kot »praktični razum, organizacijski talent, predvsem pa je vse osvajala njena skromna svetost, ki se je hranila iz modrosti križa.« Njeno geslo je bilo: »Potpeti, vztrajati, moliti in zaupati v dobrega Boga.«

Samostan v Djakovu tudi za Slovenke

Danes je usmiljenih sester sv. Križa ok. 5400 na 475 krajih po različnih celinah. Delujejo na področju šolstva in zdravstvene pomoči na vseh ravneh. Na Hrvaško jih je v prejšnjem stoletju poklical djakovski škof Josip Juraj Strossmayer. L. 1868 je bila v Djakovu ustanovljena provinca, to je zveza več redovnih hiš pod eno predstojnico. Tako so tudi številna slovenska dekleta, ki so želela vstopiti, morala na Hrvaško. Leta 1970 je bil ustanovljen sedanji slovenski vikariat na Mali Loki, ta pa je odvisen od vrhovne predstojnice v Švici.

Prihod sester v Slovenijo

Že leta 1896 so sestre sv. Križa prišle v Ljubljano in so v večna-

menskem domu Jožefišču vodile šolo za šivanje. Brezplačno so poučevale revna dekleta. Delovale so tudi v mestni ubožnici v Japljevi ulici, v Marijanišču in na Dornavi pri Mariboru; to so morale po 2. svetovni vojni zapustiti. Nadalje so v Cukrarni vodile otroški dom za vojne sirote. Leta 1897 so bile v bolnišnici Rdečega križa v Prevratu pri Slovenskih Konjicah. Leta 1904 so začele oskrbovati bolnike v Murski Soboti in tam ostale do 1948, ko jim je takratna oblast delovanje prepovedala. Delale so tudi v Delavskem domu v Litiji.

Samostan v Mali Loki

Leta 1918 je vodstvo province v Gradcu kupilo na Mali Loki nekdanjo graščino, ki jo kronika omenja že l. 1332. Sestre so se

Marija Terezija Scherer, ustanoviteljica sester Sv. Križa

takoj po prihodu posvetile strežbi bolnikov v okolici in obdelovale zemljo. Čez nekaj let so bile vse slovenske postojanke priključene hrvaški provinci v Djakovem. L. 1933 so sestre v Ponikvah pri Dobropolju oskrbovale dom za starejše občane, delovale v zdravstvenem domu, vodile gospodinjsko šolo in se posvečale dopust-

nikom. Tu so ostale do l. 1955, ko se je zaradi napetosti po 2. svetovni vojni večina sester morala umakniti iz Slovenije. Sprejele so delo in naloge po župnijah in bolnišnicah po drugih republikah Jugoslavije. Edina postojanka v Sloveniji je ostala na Mali Loki.

Težki vojni in povojni časi

Malološka graščina se je kmalu pokazala kot primeren kraj za duhovne vaje in je dobila naziv Dom duhovnih vaj. V letih 1932–1933 so dozidali kapelo in okrogel stolp s polžastim stopniščem in tako povežali stanovanjsko in gospodarsko hišo. Kapelo je blagoslovil tedanji ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Duhovne vaje so potekale vse do 2. svetovne vojne. Takrat so samostan zasedli Nemci in v njem odprli gospodinjsko šolo za nemška dekleta.

Zaradi izrednih vojnih razmer sta vodstvo graške province ter vrhovno vodstvo v Švici zahtevali, naj sestre zapustijo Malo Loko in se preselijo na Golnik ali v Celovec. Pri zbranju in ob molitvi, da bi se pravilno odločile,

so vlekale listke z napismi. Vsaka je vsakič izvlekla listek z napisom »nikamor«, o čemer so se prepričale tudi sestre iz Gradca. Tako so spoznale, da je božja volja, da ostanejo na Mali Loki. Prišla je tudi ugodna rešitev iz Švice. Sestre so vztrajale kljub težkim časom in različnim pritiskom tedanje oblasti. L. 1954 so znova uredile kapelo. Poleg ukvarjanja z gospodarstvom so se vključevale v dušnopastirsko delo po župnijah in obiskovale bolnike po domovih ter v domu za starejše občane. Mala Loka je postala središče sester sv. Križa v Sloveniji 1. maja 1970, ko je bil ustanovljen sedanji slovenski vikariat.

Žarišče molitve in duhovnega življenja

Sestre na Mali Loki izdelujejo in obnavljajo mašna oblačila, poučujejo verouk, prirejajo duhovne vaje za dekleta in šolarje, opravljajo ročna in kmečka dela, negujejo bolne in ostarele v hiši in okolici, gojijo cvetje, zdravilna zelišča in sadje. S petjem in igra-

njem skrbijo za lepo bogoslužje v samostanski kapeli. K nedeljski maši ob osmi uri radi zahajajo ljudje iz bližnje okolice, saj je kapela ozvočena, ogrevana in vedno okrašena. V samostan se rad vrača tudi nadškof Perko, ki tu preživi kakšen dan oddiha, kadar pride iz Beograda.

Po razširitvi hiše leta 1974 samostan spet vse bolj služi svojemu nekdanjemu namenu, to je duhovnim vajam. Središče vsega življenja samostanske skupnosti je kapela, posvečena Brezma-dežni. Obnovljena je bila po načrtih arhitekta Franca Kvaternika in posvečena l. 1980. Tu se sestre in drugi obiskovalci srečujejo z Bogom in nabirajo novih duhovnih moči za služenje Bogu in ljudem.

Sestre se ravnaajo po Jezusovem naročilu: »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih« (Mt 5,16). O tem, kako je luč nekaterih sester še posebej svetila v težkih in nenavadnih okoliščinah, bomo spregovorili kdaj drugič.

IVAN KEPIC

Letno poročilo Župnijske KARITAS Domžale

Kakor vsako leto tako tudi letos dajemo letno poročilo o delu župnijske Karitas Domžale (ŽKD). V letu 1995 smo se udeleževali na naslednjih področjih:

Pomoč socialno ogroženim in beguncem:

- Materialno pomoč smo nudili 766 ljudem – 505 socialno ogroženim občanom občine Domžale in 261 beguncem, ki so prebivali v občini. Razdelili smo 16.331 kg hrane (9062 kg hrane smo kupili sami, 7249 kg pa smo dobili od škofijske Karitas Ljubljana). Pomagali smo predvsem z osnovno hrano, kot so: moka, sladkor, olje, riž, makaroni, marmelada in konzerve. Razdelili smo tudi še drugo hrano, ki smo jo prejeli od škofijske Karitas Ljubljana – mleko v prahu, fižol, piškote itd. ter tudi vso hrano, ki so jo občani Domžal darovali po trgovinah. Hrano smo kompletirali v pakete sami.
- Denarno pomoč smo dajali redkim posameznikom ob nesrečah ali v hudi stiski. Plačali smo tudi nekaj položnic za stanarino in elektriko.
- Obleke smo nudili vsem, ki so jo želeli prejeti. Oblek smo imeli sorazmerno veliko in si je vsak zainteresirani lahko izbral po lastni želji, seveda v okviru tega, kar smo imeli. O oblekah nismo vodili evidence; primanjkovalo nam je obutve in spodnjega perila.
- 269 toplih obrokov oz. kosil smo plačali posameznikom, ki so bili brez hrane in denarja (brezdomci, 1 narkoman).

Organizirali smo:

- dva dobrodelna koncerta: koncert mešanega pevskega zbora Pentakord, ki je bil v Grobeljski cerkvi, in koncert kamniških Kolednikov v farni cerkvi v Domžalah;
- praznovanje materinskega dneva, 25. marca, v Osnovni šoli Vencija Perka. Sodelovali so učenci osnovnih šol, otroci vrtca Sv. Dominik Savio-Karitas Domžale in VVZ Trzin;
- srečanje in mašo za starejše ljudi s pogostitvijo v Domu upokojenec dne 15. 8. 1995. Na srečanju so sodelovali tudi skavti, pridne gospodinje in osebe doma;
- srečanje in mašo za starejše ljudi, bolnike in invalide v župnijski cerkvi v Domžalah oktobra 1995 s pogostitvijo v veroučnih prostorih; pomagali so nam skavti in mladi iz veroučnih skupin ter pridne gospodinje;

– kot soorganizatorji Miklavževanja v Hali Komunalnega centra v Domžalah smo skupaj s skavti pripravili 1275 daril, prejeli so jih predšolski otroci. Darila je finansirala občina Domžale in domžalski Slovenski krščanski demokrati.

– miklavževanje v domu upokojenec v Domžalah s skromno obdaritvijo 170 varovancev;

– srečanja biblične skupine vsak 2. in 4. ponedeljek v prostorih ŽKD; Srečanja vodi pater Marko Novak iz Kamnika.

V prostorih ŽKD:

- imajo srečanja anonimni alkoholisti – AA – vsak četrtek od 19. do 21. ure;
- ima pisarno Društvo sklerosis multiplex (DSM), ki je odprta vsak četrtek od 9. do 12. ure. DSM nam participira del stanarine.

Vrtec Sv. Dominik Savio Karitas Domžale

Vrtec deluje samostojno in pod enakimi finančnimi pogoji kakor drugi vrtci in je polno zaseden. Povpraševanje je sedaj večje, kakor so možnosti sprejema. Z delovanjem tega vrtca nam je Domžalčanom, enim izmed redkih državljanov Slovenije, dana možnost izbire vzgoje. To je velik prispevek k pravi pluralizaciji vzgoje otrok in demokraciji naše družbe. Zaradi večjega povpraševanja za sprejem, kakor so prostorske možnosti, bi bila potrebna čimprej manjša dograditev vrtca.

Mladinski informativni center LUKA (MIC LUKA)

MIC LUKA je odprt vsak petek, soboto in nedeljo zvečer od 19. do 22. ure, vendar različne dejavnosti potekajo tudi v popoldanskem času. Še več pozornosti bo potrebno posvetiti vzgoji animatorjev. MIC LUKA je odprt za vso mladino, saj se lahko v dejavnosti tudi aktivno vključi.

Brezdomci

Prenočišče za brezdomce s štirimi posteljami je zasedeno. Le v polletnih mesecih so ga nekateri začasno zapustili. Delo z brezdomci je zahtevno. Posamezni so med bivanjem celo odšli na zdravljenje alkoholizma. Ker pa po vrnitvi niso imeli vsaj minimalno urejenega stanovanjskega problema, so se spet vrnili v prenočišče za brezdomce in bili skupaj s tistimi, ki se za zdravljenje niso odločili. Ker so posamezni med njimi bili dokaj agresivni, smo imeli kar nekaj problemov. Za prehrano brezdomcev v glavnem skrbi Center za socialno delo Domžale s pomočjo naročilnic za topli obrok, deloma pa je plačevala tople obroke tudi ŽKD. Kruh za brezdomce nam brezplačno daje pekarna Kancilija, mleko pa družina Stehar. Stanarino in elektriko ter druge komunalne storitve plačuje ŽKD. Opremo in posteljnino smo dobili od dobrotnikov, perejo ga člani Karitas brezplačno.

Poslovanje

Župnijska Karitas Domžale je poslovala s sredstvi, ki smo jih prejeli v letu 1995 kot dotacije dobrotnikov, iz proračuna Občine Domžale, denar, zbran v nabiralniku v cerkvi in ob nabirki pri maši, dohodek od dobrodelnih koncertov, dotacije za miklavževanje – Občina Domžale in Krščanski demokrati Domžale, denar, dobljen na natečaju za delo z mladimi in drugo v skupnem znesku 3.365.901 SIT ter pomoč v hrani, ki smo jo prejeli od škofijske Karitas v Ljubljani. Ob prireditvah so prisločile na pomoč tudi pridne gospodinje in drugi posamezniki, ki so prinesli pecivo, sadje in sokove za pogostitev.

Vsa dela v zvezi z dejavnostjo župnijske Karitas Domžale smo opravili brezplačno. Imamo tedenske sestanke ob torkih ob 20. uri, v prostorih na ljubljanski 34. Vsak tretji tork v mesecu imamo duhovno obnovno – kratek nagovor po maši, ki ga vodijo duhovniki domače in sosednjih župnij ali pa ga pripravimo sami. Uradne ure so v tork in četrtek od 16. do 18. ure. V tork od 18. do 19. ure smo uvedli pogovor z ljudmi v duševni stiski.

Zbrana sredstva smo porabili za nakup hrane, plačilo toplih obrokov hrane, plačilo stanarine, elektrike, ogrevanje, PTT, plačilo polnič socialno ogroženim in beguncem, pomoč ob nesrečah itd. v skupnem znesku 3.231.470 SIT. Izredno so se povečali stroški najemnine prostorov, ogrevanja in elektrike (od januarja 1995, ko je bil račun 39.788 SIT do 83.872 SIT v decembru).

Iz našega poslovanja je razvidno, da smo v letu 1995 prejeli manj sredstev, kakor smo jih porabili. Primanjkljaj smo krili iz ostanka dohodka iz leta 1994. Brez obilne pomoči škofijske Karitas v Ljubljani, ki nam je pomagala s hrano, ne bi mogli pomagati vsem prosiščem. Želja škofijske Karitas je, naj bi vsaka župnija sama oskrbovala pomoči potrebne ljudi. Z ozirom na to, da pomagamo vsem ljudem v stiski, ne glede na njihovo prepričanje, narodnost ali raso in vse težje socialne razmere računamo, da bomo v letu 1996 mesečno potrebovali vsaj 200 osnovnih paketov hrane, kar je vredno okrog 350.000 SIT oz. letno 4.200.000 SIT. Veliko je povpraševanje po pralnem prašku in za plačilo položnic, tako pri socialno ogroženih kakor tudi pri beguncih. Če temu pristoje plačilo stroškov za prostor Komunalno stanovanjskemu podjetju, ki bo brez ponovne podizitve okrog 950.000 SIT, plačilo toplih obrokov in nujnih položnic prosiščev ter organizacijo zgoraj napisanih prireditev, ki jih imamo vsako leto, bomo v letu 1996 potrebovali vsaj 6 mio tolarjev. Pri tem bi vsa dela opravili brezplačno.

Vsem, ki nas podpirate, se iskreno zahvaljujemo za pomoč in upamo, da bomo tudi v letu 1996 deležni vaše podpore. S skrbnim delom in veliko mero ljubezni bomo skušali pomagati čim več ljudem, ki so pomoči potrebni in tako oporaviti vse zaupanje.

Tajnica župnijske Karitas Domžale
dr. MARIJA BIZJAK-SCHWARZBARTL

Poročilo o izvajanju komunalnega dela proračuna občine Domžale v letu '95

Končalo se je proračunsko leto 1995, ki je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti v marsičem specifično. Spremembe na področju lokalne samouprave so pustile posledice tudi pri izvajanju sprejetega občinskega proračuna, kar je bilo še posebej očitno pri izvajanju sprejetega načrta vzdrževanja, rekonstrukcij in investicij iz komunalnega dela proračunskih sredstev. Prav je, da po preteku zaključka leta 1995 tudi za bralce in bralke Slamnika zapišem kratko poročilo o naših uspehih in tudi neuspehih, težavah in rešitvah, ... in nenazadnje tudi nekaj malega o načrtih za tekoče leto, ki bodo v marsičem sloneli na izkušnjah iz preživetega enoletnega obdobja.

Proračun za leto 1995 je bil sprejet v mesecu juniju minulega leta. V primerjavi s prejšnjimi leti sicer dokaz zgodaj, pa vendarle pozno, da bi z optimizmom zrl v njegovo realizacijo. Dodatna obremenitev so bile spremembe, pogojene z lokalno samoupravo in nenazadnje tudi dejstvo, da ga je pripravila zadnja ekipa prejšnjega mandata skupne občinske uprave – neodvisno od želja, predlogov in idej novih izvrševalcev proračuna.

Prvotno sprejeti plan proračuna je znašal 2.436.334 mio SIT sredstev. Na segment komunalne, cestne in energetske dejavnosti je bilo razporejenih 454.464 mio SIT ali 18,65% vseh sredstev proračuna. Med letom je Občinski svet sprejel dva rebalansa (zadnjega v mesecu decembru) ob katerih je na omenjenem segmentu bila rast sredstev naslednja:

- rebalans: 482.389 mio SIT (+27.925 mio SIT) 20,75%
- rebalans: 501.689 mio SIT (+19,3 mio SIT) 21,16%

Prikazani podatki dokazujejo odstotkovno rast deleža sredstev za komunalno, cestno in energetske dejavnost v celotnem letnem proračunu. Rast je bila pogojena z izkazanimi realnimi potrebami, ki so še posebej očitne na področjih rednega in investicijskega vzdrževanja.

V nadaljevanju se bo celotno poročilo nanašalo na realizacijo porabe dokončno odobrenih sredstev, ki so bila opredeljena s sprejemom 2. rebalansa proračuna Občine Domžale za leto 1995.

V celoti je bilo za redno vzdrževanje (mestnih cest, lokalnih cest, nekategoriziranih cest, zelenic, javne razsvetljave, plinskega sistema...) zagotovljenih 121.666 mio SIT, za investicijsko vzdrževanje 32.688 mio SIT, za rekonstrukcijo 10.000 mio SIT in za investicije (ceste, kanalizacija, vodovodi, mrliške vežice, končna dispozicija odpadkov, plinifikacija, javna razsvetljava, čistilna naprava in urbanistični dokumenti) 337.334 mio SIT.

Precejšen obseg zagotovljenih sredstev ter kompleksni postopki do izbire izvajalcev posameznih del sta bila poleg množice ostalih osnovna motiva, ki sta nas s sodelavci prisiljevala v resno, tekoče in optimalno odgovorno izvrševanje delovnih nalog.

V začetku smo delili usodo celotne nove občinske uprave, ki se je srečevala z množico organizacijskih, kadrovskih in vsebinskih odprtih vprašanj, ki so bila praktičnega in tudi pravnega značaja. V relativno kratkem času smo svoje vrste uredili do te mere, da smo še pred sistemizacijo delovnih mest (in z njo povezanimi opredeljenimi delovnimi nalogami) pristopili k operativnemu izvajanju porabe zagotovljenih proračunskih sredstev.

Poraba sredstev za redno vzdrževanje

Na segmentu vzdrževanja je bilo za kontinuiteto izvajanja nalog najlažje poskrbeti, saj večji del opravil izvaja Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale, ki ima status javnega podjetja. Njegova naloga je vzdrževanje mestnih in lokalnih cest, kjer se opravljeno delo (ob sprotne nadzoru) poplačuje na podlagi natančnih poročil oz. situacij. Pri ocenitvi potrebnih sredstev se v osnovi nismo pretirano ušeli, res pa je, da so sprotne preverjanja pokazala možnost optimizacije učinkov – ob nezmanjšani kvaliteti in tudi obsegu storitev. Tekoči nadzor, dogovore z izvajalcem in komunikacijo z uporabniki storitev oz. občani so v celoti izvajali sodelavci Oddelka za komunalno in javne gospodarske službe. Posebno poglavje je vzdrževanje zelenic, kjer smo 7.884 mio SIT na podlagi izdelanega katastra (potrben bo revizije) razdelili neposredno krajevnim skupnostim Občine Domžale.

Za vzdrževanje infrastrukture javne razsvetljave je bilo porabljenih 13.675 mio SIT. Omenjeno vzdrževanje imamo urejeno s pogodbenim odnosom, ki opredeljuje natančen protokol nadzora porabe sredstev. Postopki optimizacije so v sodelovanju z izvajalcem v teku in rezultat bo moral biti viden že v predvidenih sredstvih za leto 1996.

Iz naslova vzdrževanja je bila plačana vsa javna tokovina, poseben strošek pa je bila novoletna okrasitev, ki je zahtevala (brez tokovine) 2,5 mio SIT.

Poskrbeli smo še za redno vzdrževanje hidrantnega omrežja ter plinskega sistema, kar vključuje tudi obvezni pregled merilno–razdelilnih postaj.

Poleg vzdrževanja fizičnih objektov je bilo nujno poskrbeti tudi za vzdrževanje podatkovnih baz na urbanističnem področju, kjer smo za potrebe začetka vzpostavitve GIS-a – geografskega informacijskega sistema o stanju prostora in infrastrukture – namenili 3 mio SIT.

Redno vzdrževanje – usmeritve:

- Optimizacija rezultatov v smislu racionalizacije stroškov ob nezmanjšani kvaliteti;
- Dodatno izboljšanje nadzora z aktualnejšim zajemanjem podatkov;

- Povečanje kvalitete storitev z vzporednim zmanjševanjem reakcijskega časa služb organizacije (uprava) in izvedbe (izvajalec);
- Svobodnejše vendar korektno uvajanje tržnih načel s sprotim preverjanjem konkurenčnosti aktualnega izvajalca;
- Vztrajanje na čimvečji kvaliteti novogradenj, ki nam kljub povečanemu obsegu vzdrževanja zagotavlja minimalno povečanje stroškov vzdrževanja.

Poraba sredstev za investicijsko vzdrževanje in rekonstrukcije

Realizacija je bila 100 odstotna, sredstva pa so se porabila za večje predvidene in nepredvidene posege v komunalno infrastrukturo. Izvedli smo večja popravila makadamskih cest, brvi, ograj, začasno uredili (pred večjo sanacijo) peš brv preko Kamniške Bistrice v Zaborštu, cca. 1 mio SIT porabili za vzdrževanje gozdnih cest (ugotavljamo potrebo po več sredstvih), investicijsko vzdrževali javno razsvetljavo po KS-ih, preplastili ljubljansko cesto od križišča pri Policijski postaji do M-10, izdelali študije prometnih varnostnih ukrepov na območjih KS Radomlje, KS Preseje in KS Homec–Nožice, realizirali postavitev ležečih policajev na nekaterih ulicah mesta Domžale, pridobili konkretne študije in izvedli popravila ali dopolnitve talne in vertikalne prometne signalizacije ter v skladu s potrebami poskrbeli za tehnično zagotovitev povečanja odjemne moči na odjemnih mestih javne razsvetljave.

Pri rekonstrukcijah smo se ukvarjali z Vodovodno ulico, sofinancirali izdelavo načrtov za rekonstrukcijske posege, zamenjali in modernizirali semaforse naprave pri Rondoju in z zagotovitvijo začetnih sredstev pristopili k izvedbi katastra javne razsvetljave.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je celotno vzdrževanje v letu 1995 normalno potekalo in je bila tudi po vsebini (ob upoštevanju zahtev) realizacija optimalna. Trditev je seveda neposredno povezana z upoštevanjem dokaj težkih okoliščin, ki so posamezne napake in neažurnosti delno tudi opravičevale. Stanje se je sedaj bistveno popravilo, kar povzroča optimističen pogled v leto 1996, za katerega se pripravljamo tudi v smislu usmeritev, navedenih pri pregledu rednega vzdrževanja, ki pravzaprav veljajo za celotni segment vzdrževanja komunalne infrastrukture.

Pregled porabe sredstev za investicije

CESTE

V sprejetem proračunu za leto 1995 je navedenih 29 konkretnih cest in ulic, ki so bile letos deležne obravnave. V nekaterih primerih smo resda poravnali odprte finančne obveznosti za dela, ki so bila izvedena že v preteklih letih vendar so bili ti projekti v manjšini. Večino začetnih nalog so predstavljale novogradnje, ki pred začetkom fizične izvedbe zahtevajo pridobitev vse potrebne dokumentacije (projekti, soglasja, zemljišča, dovoljenja), predvsem pa tudi izpeljavo standardnega postopka razpisnega izbora izvajalca del. V letu 1995 sem dosledno vztrajal na korektni izvedbi celotnega postopka pred samim začetkom fizične izvedbe.

Projekti izgradnje cest morajo biti podprti s kvalitetno tehnično dokumentacijo, predvsem pa morajo biti urejena zemljiško–knjižna razmerja v smislu

TO NAS MOTI

Zimska idila, ki lahko tudi ubija!

Na Ljubljanski cesti 70 v Domžalah, kjer med drugimi domuje Center za socialno delo, Zavod za zdravstveno zavarovanje, Študentski servis... so s strehe kar nekaj dni visele dolge ledene sveče in kosi ledu, ter »grozili« mimoidočim, da jim padejo na glavo! Le samozaščitnemu ravnanju zaposlenih v stavbi, ki so s pregradami in opozorilnimi napisi zavarovali stavbo, gre zahvala, da tokrat ob padanju ledu s strehe ni bilo posledic!

Tekst in foto: MARTIN GROŠELJ

Slovenski jezik in uporaba

Oglašam se zaradi slabega odnosa do uporabe slovenskega jezika.

Trgovsko podjetje Mercator je v centru Domžal (nasproti lekarne) preuredilo svojo samopostrežno trgovino. Ob preureditvi so posodobili posamezne elemente ponudbe, med drugim so prilagodili oz. spremenili ponudbo sadja današnjim trendom prodaje.

Pri tej obliki ponudbe si kupec sam izbere željeno blago, ga vstavi v vrečko in postavi na tehnično, kjer izbere še simbol (na tipkah so vrste blaga) in blago se stehta, računalnik doda ceno in izračuna vsoto in tako dalje.

Ko pristopiš k tehnici, te pozdravi napis »Mercator – najboljši sosed«, kar je res prijazno, vljudo in sprejemljivo. Seveda sem pa doživel pravi »šok«, ko je digitalna tehnika stehtala, računalnik

izračunal vsoto in strošek vse to izpisal na listek. Na ekranu ni bil več prijazni »Mercator – najboljši sosed« ali zahvala za nakup, ampak se je prikazal neki napis: »BITTE, WARE AUFLEGEN«.

Tu bi lahko sedaj napisal nesramni napad na zamenjavo slovenskega z nekim tujim jezikom. Ne, ne bom, ker pričakujem, da bo vodstvo trgovine ukrepalo in to samopostrežno trgovino naredilo zopet slovensko.

Naj vas ne bo sram to povedati na poslovdskem (ali kakšnem drugem – ne vem imena) sestanku, naj podobne zadeve, če obstajajo tudi drugod, odstranijo.

Lep pozdrav in oddahnimo se od mark, šilingov in drugih valut in jezikov ter drugih jezikovnih posebnosti in si izpišimo slovenski list v Evropo.

JANEZ STROJAN

Na Japonskem je pogosto mogoče opaziti prežemanje tradicionalnega s sodobnim – narave z velemestom

Njegova cesarska visokost kronski princ Hirohito

Srečanje z Japonsko (3)

Nekateri utrinki z romanja po deželi vzhajajočega sonca se neizbrisno vtisnejo v spomin. To velja predvsem za ohranjanje tradicionalnih vrednot, ki so Japoncem tako rekoč svete in po katerih se tudi poistovetijo kot narod. V ta okvir sodi tudi skorajda božje češčenje najvišjih predstavnikov cesarske družine, ki ima v tej deželi še vedno izjemno velik simboličen pomen.

Kronski princ in navadni smrtniki

To sem lahko opazil tudi na lastne oči, saj smo lahko v živo gledali Njegovo visokost kronskega princa in princeso, ki sta sodelovala na svečani otvoritvi 16. svetovnega energetskega kongresa; ta je, kot že povedano v prejšnjih sestavkih, potekal v Tokiu. Za varnost je bilo izjemno poskrbljeno, še posebej zaradi tega, ker je otvoritev potekala v veliki dvorani japonskega kongresnega centra Makuhari. Domačini so se zelo trudili, da bi dvorano povsem napolnili in tako dali poseben poudarek dogodka, vendar jim to ni povsem uspelo. Številne novinarje in pravi gozd snemalcev in fotoreporterjev so že pred otvoritvijo natrpali v poseben prostor in jih temeljito pregledali. V dvorani pa so imeli poseben prostor, kjer so jih neprestano nadzirali varnostniki. Kronski princ in soproga sta imela na odru posebna sedeža (v obliki prestola) v sredini odra. Ko sta stopila na oder, je nastala mrakobna, skorajda moreča tišina. Vseh pet tisoč navzočih je vstalo, domačini so se priklonili, kakih 2000 tujcev pa seveda ne. Vodja protokola je napovedal vsak prestolonaslednikov korak oziroma gib. Na primer: njegova visokost prihaja na oder, da se bo usedel, bo govoril, se bo ponovno usedel, zapušča oder in bo v dvorani v prvi vrsti spremljal kulturno prireditve, ki je sledila uradnim nagovorom. Kljub temu pa izkazana pozornost ni mogla prikriti nekaterih potez, ki kažejo na dejansko razmerje moči in vpliva. Ko je stopil za govorniški oder kronski princ, sta iz ozadja varnostnika stopila kak korak bliže princu in neprestano opazovala predvsem gručo ljudi s kamerami in fotoaparati. Med govorom je bilo strogo prepovedano fotografirati in uporabljati fleš.

Krajši nagovor je imel tudi japonski ministrski predsednik Tomiichi Murayama. Tedaj sta njegova osebna varnostnika stopila tako rekoč na začetek odra, kar seveda kaže na to, da ima izvršilna oblast največjo težo. (V času našega sestanka je japonski premier že ponudil svoj odstop.) Prav gotovo je bilo srečanje z japonskim kronskim princem in njegovo soprogo (princeso) doživetje, ki ga človek zlepa ne more pozabiti. Tudi spričo dejstva, da se tudi najvišji pripadniki cesarske družine vse bolj vključujejo v japonsko javno življenje in se družijo tudi z navadnimi smrtniki.

Napitnina prepovedana

Na Japonskem praktično ne poznajo napitnine. Že v brošurah, ki govorijo o japonskih navadah, piše, da je napitnina sicer mogoča, vendar jo je treba izročiti izredno diskretno. Seveda ne bi bil novinar, če ne bi tega zanimivega podatka preizkusil tudi v praksi. Na poti z letališča v Tokio me je taksist pripeljal iz Disneylanda (kar je tudi posebnost Tokia) naravnost v hotel tik pred vhodom, in sicer nadstropje pod zemljo. Pri roki sem imel le bankovce po 100 ameriških dolarjev, ki mi jih je z veliko muko vendarle uspešno zamenjal v jeno. Taksist me je ta čas (vsaj 15 minut) čakal mirno; ko sem se vrnil, se je tudi vedel, kot da se ni nič zgodilo. Račun sem zaokrožil in taksist je skrajno previdno in neopazno pogledal okoli. Šele ko se je prepričal, da naju nihče ne opazuje in da je vse »čisto«, je tudi vzel bankovec za 100 jenov, čeprav je bil račun dejansko 5 jenov cenejši. Le slabe pol ure pozneje sem podober eksperiment ponovil v izjemno lepi atrijski kavarni Oriental hotela, kjer sem nekaj drobiža vrnil prodajalki v navzočnosti treh odraslih Japoncev. Vsi so me zelo začudeno gledali, prodajalka pa mi je pri priči odinila nazaj tisti drobiž. Sam pred sabo sem zardel in si dejal, da kaj takega ne bom več ponovil. V tuji deželi je pač treba spoštovati njene običaje in še sreča, da jih poznaš že v naprej, sicer se ti lahko pripeti kaj neprijetnega. (Se nadaljuje.)

JOŽE SKOK

iz zakladnice PREGOVOROV

Dajanje in prejemanje

Darila ljudje pozabijo, dobrote nikdar.

—Tale čudoviti izrek mi je dal pobudo, da tokrat natrosim nekaj pregovorov o dajanju in jemanju, o darilih in o tem, kako dvorezno utegne biti obdarovanje in prejemanje daril. Poleg številnih drugih mi ga je v prijaznem pismu poslala gospa Marija Dečman s Prevoja. Pri srčna hvala njej in tudi gospe Angeli Cerar iz Bišča, ki je prav tako na-

nizala celo vrsto bogatih misli in lepo dodala: »Bog ve, kje in kdaj sem jih prebrala.« Od njenih naj danes zapisem samo eno, ki naj lepše sodi v tale okvir: Sreča je stvar, ki jo lahko dajemo, četudi je sami nimamo.

Za nami je tisti čas v letu, ko se ljudje med seboj obdarujejo. Nedvomno lep običaj, a se mi zdi, da vendarle šele zadnja desetletja vse bolj prodira k nam z Za-

hoda. Ali ni slovensko izročilo predvsem obdarovanje revnih, otrok, beračev in kolednikov, skratka, tistih, ki so resnično potrebni darov? Takšno obdarovanje je bilo zelo evangeljsko in nesebično. Ali ne svetuje evangelij nekako podobno, naj tiste vabimo na gostijo in tistim dajemo, ki nam ne morejo povrniti, sicer smo že na zemlji prešli plačilo? Blizu evangeliju so tudi mu-

slimanski Perzijci, ki pravijo: Radodaren človek je božji prijatelj.

Kako pomembno je darovalčev notranje razpoloženje, nam pove naslednji pregovor: Raje prijazno odreči, kot da bi z nevoljo dal. Afričani pa vedo povedati: Srce je tisto, ki daje, roka samo izroči. Če se pa ujemata »srce« in »roka«, potem drži, kar pravijo Poljaki: Vsaka roka, ki daje, je lepa. Bolj redka vršina pri obdarovanju je tudi skromna misel o sebi: Nihče o sebi ne misli, da ima veliko in da je malo tisto, kar je dal. Darovalec, ki nima pravega in poštenega namena, pa naj premisli tole: So tudi takšni dobrotniki, ki ne zaslužijo zahvale.

Dandanes je vse več ljudi, ki si za praznike ne želijo velikih daril, ampak srečanja, pogovora, dobre besede in časa, ki jim ga je kdo pripravljen posvetiti. Res je: Ena dobra beseda je včasih več vredna kot bogato darilo. Največ pregovorov v tej zvezi opozarja na dvorezno dajanja. Povzeli bi jih lahko v naslednja dva: Darila zavezujejo (angleški) in Kdor jemlje, se daje v zakup (ali tudi: sebe prodaja, izgubi svobodo) (francoski). Ljudska domišljija in duhovnost sta tu skoraj neizčrpni. Naj naštejem le nekaj najbolj klenih izrekov: Majhno darilo je trnek za večje. (francoski) Če so ti podarili globa, se boš moral odločiti s puranom. (kanadski)

Še nekaj je, kar ljudska modrost po pravici biča – veliki in neizpolnjeni obeti. Ljudje obetajo cele gore, dajejo pa krtnine, pravi grški pregovor.

Lepa lastnost je radodarnost, če je pristna, obzirna in nepreračunljiva. Zato so Rusi prepričani, da radodarnemu daje Bog, skopuhu pa hudič krade. Rusom dolgujemo tudi tale rek, ki sem ga prihranil za konec: Kar si podaril, je (zares) tvoje, kar si obdržal zase, si izgubil. Morda je to odmev in najboljša razlaga tistega nelahkega evangeljskega načela, ki pravi: »Kdor življenje zaradi Kristusa izgubi, ga bo našel.«

Drage bralke in bralci, še ste lepo povabljeni k sodelovanju! BOGDAN DOLENC

odkupov ali ustreznih soglasij za poseganja v tujo lastnino. Poseben del proračunskih sredstev se bo v naslednjih letih porabljal za urejanje tovrstnih razmerij na že zgrajenih cestah. Strokovno se ti postopki imenujejo ekspropriacija zemljišč, njihovo nujnost pa dokazujejo tudi občani, ki ste me v lanskem letu v zvezi s temi problemi osebno obiskali.

Relativno pozno sprejet proračun, zagate z dokumentacijami ter dolgotrajni razpisni postopki so razlogi, zaradi katerih pri investicijah govorimo o realizaciji na podlagi podpisanih pogodb z izvajalci. Le-ti bodo ob približno zadostnih vremenskih pogojih pričeli z deli na tistih projektih, ki so imeli v letu 1995 zagotovljena sredstva in so nasploh zadostili vsem pogojem, ki so nas pripeljali do podpisa pogodb. Le časa oz. gradbene sezone je zmanjkalo.

Ker je projektov preveč, naj jih naštejem le nekaj za pokušino:

Podpisana pogodba za prvo fazo rekonstrukcije Koliške (12,5 mio SIT + sofinanciranje Helios), sofinanciranje M-10 Dob (15 mio SIT), 1300m rekonstrukcije ceste Rova-Rafolče (ca. 9 mio SIT), rekonstrukcija + hodnik ob Bolkovih ulici v Homcu (ca. 4 mio SIT), pogodba za hodnik Repovž-Rape (3,5 mio SIT), most čez Pšato v Jaršah (ca. 4 mio SIT), pogodba za pločnik ob Pelechovi v Preserjah, rekonstrukcija Šlandrove ceste v Radomljah (ca. 5 mio SIT), rekonstrukcija ceste Rova-Ziče (4 mio SIT), izgradnja Krumperške ceste, pogodba za ceste v Študi (sofinanciranje Mlinostroj), izgradnja povezovalne ceste Vir-Magan, protiprašna zaščita dela ceste Magan-Krumperk, pogodba za Veselovo ulico v Dobu (4 mio SIT), pogodba za cesto na Kolovec (6 mio SIT), izveden hodnik + razširitev ceste mimo šole v Dragomlju, rekonstrukcija ceste Brdo-Dobovlje, rekonstrukcija Volfrove ceste v KS Jarše-Rodica...

Leto 1996 bo na področju dejanske gradnje zelo bogato, saj bomo poleg novih investicij v začetku leta takoj začeli z izvedbo zapoznele realizacije. Na večini projektov so sodelavci izvajali tudi celoten nadzor, ki je prav tako zasedel del razpoložljivega časa in delovnih kapacitet.

Na podlagi izvedenih del ali že podpisanih pogodb se bo ocenjena realizacija močno približala 90-tem odstotkom zagotovljenih proračunskih sredstev. Realizacija v naravi bo nekoliko manjša, saj bo del nje opravljene v letošnjem letu. Za proračunsko leto 1996 predlagamo novo organizacijo porabe proračunskih sredstev, ki bo poleg segmenta cest veljala tudi za investicije v celoti. Sredstva se bodo delila na projekti in izvedbeni del. V projektne delu bodo vse tiste investicije, ki morajo »preživeti« celoten postopek do izdaje gradbenega dovoljenja, v izvedbeni del pa vse tiste, ki GD že imajo. Če bo investicija v letu 1996 v projektne delu, bo v letu 1997 avtomatsko v izvedbenem. Eno leto je dovolj časa da se opravi vse potrebne postopke, ki pa se v posameznih primerih vendarle lahko argumentirano zavržejo. Zato bo obstajala možnost ponovne vključitve v projekti del novega proračuna vendar mora to biti prej izjema kot pravilo.

Na cestnem segmentu sem se osebno ukvarjal še s prizadevanji za dejansko izvedbo rekonstrukcije magistralne ceste M-10 na odseku Depala vas – Črnuče, kjer smo v lanskem letu začeli praktično z nulte točke in ob koncu leta dosegli izdajo lokacijskega dovoljenja z dobrimi obeti za zagotovitev najmanj 340 mio SIT državnih proračunskih sredstev (+ sredstva protokola z EBRD) – trenutno še predlog proračuna.

Avtocesta pa je že znan kontinuiran projekt o katerem bom več napisal v naslednji številki Slamnika.

KANALIZACIJA:

Glavna projekta na kanalizacijskih novogradnjah predstavljata izgradnji dveh razbremenilnikov:

– razbremenilnik na kolektorju Domžale-Kamnik v Domžalah pri Bertonclju (20,8 mio SIT; vključuje 5,8 mio SIT nepovratnih državnih sredstev pridobljenih iz razpisa) in

– razbremenilnik na kolektorju Domžale-Kamnik v Podrečju.

Na nekaterih območjih smo poravnali zaostale finančne obveznosti občine (Domžale, Trzin, Jarše, Česenik-Turnše), s kanalizacijskim priključkom opremili mrliško vežico v Radomljah, zgradili ca. 100m kanalizacije na Hudem, dokončali kanal A in B na Igriški ulici v Preserjah ter vzporedno skrbeli za redno vzdrževanje primarnih kanalizacijskih vodov – kolektor.

Proti koncu leta smo s pristojnimi projektanti pregledali vse projektne odprte kanalizacijske sisteme, ki zajemajo območja Krtnine, Dragomlja, Pšate, Depale vasi, Ihana ter Rov. Ker je kanalizacija ena od osnovnih prioritet komunalne opremljenosti bomo tem projektom v letu 1996 namenili veliko pozornosti. Ob pregledu projektov smo za njihovo dokončanje postavili nove roke, ki zagotavljajo usposobljenost za izvedbo realno možnega obsega kanalizacijskih sistemov v obdobju enega leta. Vzporedno so že stekli postopki pravnega urejanja in revidiranja aktualnih občinskih odlokov, ki urejajo odnose krajanov do kanalizacijskega sistema na območjih, kjer je le-ta že zgrajen (problem nepriklapljanja, črni priključki, tehnični pregledi sistemov z izdajo uporabnega dovoljenja...).

VODOVODI:

Pri zagotovljenih 42 mio SIT sredstev bo realizacija tudi v naravi skoraj 100 odstotka. Za razširitev vodohrana Homec smo porabili 13 mio SIT, v dolžini ca. 500m so bili zamenjani tlačni vodi vodovodnega sistema, zgrajen je bil del vodovodne zanke južne Domžale na relaciji Domžale-Trzin (ca. 400m), globalno pa smo v sodelovanju s KSP Domžale pristopili k razreševanju problematike čistosti vode iz zajeti na domžalsko-mengeški ravnini. Izvedeni sta dve novi vrtni na Kolovcu, ki se jima bosta kmalu pridružili še dve, kar bi bi v prihodnjem letu zagotovilo zadostne količine zdrave pitne vode za celotno področje občine Domžale. Dejanski razvod te vode bo sicer možen šele z nekaterimi posegi na kritičnih mestih prehodov v vodovodnem sistemu (zanke), kar pa bo s sredstvi proračuna in ER-a upravljalca sistema možno zagotoviti.

Poleg osnovne skrbi – zagotavljanja zadostnih količin kakovitne pitne vode – pa bomo pristopili tudi k večletnemu projektu zamenjavanja tehnološko zastarelih in dotrajanih salonitnih cevi. Izvajanje te naloge je sicer teklo tudi letos, ko smo pri vseh gradbenih projektih, kjer smo naleteli na vodovod, cevi že zamenjali.

MRLIŠKE VEŽICE, DEPONIIJA ODPADKOV, JAVNA RAZSVETLJAVNA:

Sanacija objekta na starem delu pokopališča na Homcu 1 mio SIT, prizidek k mrliški vežici v Radomljah 3.885 mio SIT in poraba prispevka mestnih

krajevskih skupnosti za nakup in usposobitev potrebnih zemljišč za razširitev domžalskega pokopališča. Sestavni del razširitve je tudi gradnja novih mrliških vežic za katere je projekt v sklopu celotne ureditve pokopališča že narisan (20 mio SIT). Realizacija pri mrliških vežicah je 100%.

Leto 1996 bo za sanacijo deponije v Dobu in postopek iskanja nove lokacije deponije ključno. Ker gre za skupen projekt štirih novonastalih občin so nastale časovne zamude, ki posledično pomenijo nekoliko slabšo realizacijo zagotovljenih proračunskih sredstev (9,9 mio SIT). Organizacijsko pa smo pripravljene, da v občini Domžale – poleg prispevka svojega finančnega deleža za sanacijo – v prihodnjem letu financiramo tudi projekt iskanja nove lokacije (konzultantska organizacija izbrana) in fizično uvedemo moderen sistem ločenega zbiranja odpadkov z ločevanjem na izvoru. Neporabljena sredstva se bodo skozi integralni proračun simbolično prenesla v proračun letošnjega leta.

Slabše rezultate smo dosegli pri realizaciji projektov izgradnje javne razsvetljave, kjer je bilo v lanskem proračunu vsebinsko navedenih kar 19 projektov. Razlogi za takšen rezultat so največkrat najdeni v pomanjkanju soglasij lastnikov zemljišč, časovni ali vsebinski neusklajenosti s projekti izgradnje cest ali hodnikov za pešce itd. V letu 1996 bomo s sodelavci stanje izboljšali.

PLINIFIKACIJA:

Poplačali smo zapadle obveznosti, ki so nastale na podlagi podpisanega sporazuma za izgradnjo kompleksa C-15 (6 mio SIT) in podpisali pogodbo za preboj plinovoda pod magistralno cesto M-10 v smeri območja C-12. Usklajeno imamo tudi že finančno konstrukcijo za nadaljevanje plinskega kanala od točke preboja do merilno razdelilne postaje (soinvestitorji + Sklad stavbnih zemljišč), kar predstavlja nadaljnjih cca. 16 mio SIT sredstev. Sicer je bila na segmentu plina realizacija 100%, vsebinsko pa nas že v naslednjem letu čaka dokončen dogovor glede načina financiranja, dinamike in tehničnih rešitev (revidiranje že narisanih načrtov) sistema plinifikacije za območje cele občine.

Zaključek

Osebnost se z opravljenim delom zadovoljen. Ob prehodu v novo obliko lokalne organiziranosti so bile zagotovljene in izvedene vse potrebne vzdrževalne in investicijske dejavnosti, ki so kljub težavam kontinuirano potekale. Res je, da so se poleg vsega pozitivnega pri delu pojavljale tudi napake in pomanjkljivosti, ki pa smo jih tekoče razreševali in skušali zmanjšati njihove posledice.

Trenutno se s sodelavci nahajamo na točki, ko imamo definirane vsebinske in organizacijske ukrepe za izboljšanje kvalitete dela ter učinka porabljenih proračunskih sredstev. Kljub precejšnjim naporom bomo tudi v letu 1996 nadaljevali z nezmanjšano intenziteto dela. Celoten program pa bomo lahko realizirali ob dobrem sodelovanju s posamezniki, ki v krajevskih skupnostih z veliko entuziazma skrbijo za komunalni razvoj lokalnega območja.

Ob koncu bi se zahvalil vsem, ki so nam pri našem delu v letu 1995 kakorkoli pomagali. Tudi v nadaljevanju računamo na njihovo pomoč in, upam, da bomo ob koncu leta 1996 lahko s še večjim zadovoljstvom komentirali rezultate opravljenega dela.

SIMON MAVSAR, podžupan
Načelnik oddelka za komunalno
in javne gospodarske službe
Občine Domžale

Čebelarji Črnega grabna in okolice v novo ustanovljenem čebelarskem društvu Lukovica

Petdeset let organiziranega čebelarjenja je lepa doba. Prav na to obletnico se je Čebelarska družina Lukovica – prej v sklopu Čebelarskega društva Domžale – organizirala dne 9. 12. 1995 v svoje društvo.

Zgodovina govori, da je ta humana dejavnost organizirano delovala že takoj po drugi svetovni vojni. Saj obstajajo zapiski iz prvih občinskih zborov, ki sta jih zapisala g. Kralj Serša Franc iz Čepelj in g. Viktor Sotenšek iz Lukovice.

Potrebe po še večji organiziranosti kot tedaj so zdaj zaradi vse večjega onesnaženja okolja in hkrati tudi zaradi številnih bolezni, ki redčijo čebeljo vrsto.

Društvo šteje 42 članov, na ustanovnem občnem zboru smo se dogovorili, da v bodoče poskrbimo tudi za podmladek, in sicer v sodelovanju z osnovno šolo Janko Kersnik Brdo. Vse ljubitelje čebelarjenja vabimo, da se nam pridružijo, saj bomo le organizirani ohranili zdrave čebele.

Ob jubileju, 50 let čebelarjenja v Črnem grabnu, bomo v mesecu avgustu priredili čebelarsko srečanje v Lukovici.

Za Čebelarsko društvo Lukovica
HENRIK OMAHNA

STROKOVNA ESKURZIJA ZA UČITELJE

Po naših občinah

Pri predmetu spoznavanje družbe v 4. razredu učenci spoznavajo domačo pokrajino z vseh vidikov (zemljepisnega, zgodovinskega, narodopisnega, glasbenega, kulinaričnega, ...), ki zaznamujejo življenje in delo prebivalcev. Ker učbenikov ni, si morajo učitelji sami pripraviti gradiva in spoznati ozemlje, o katerem poučujejo. Zato so učitelji 4. razredov odšli na strokovno ekskurzijo, preden se nanjo odpravijo z učenci. Vse organizacijske naloge je prevzela Slavka Kozel s trzinske osnovne šole, sodeloval pa je tudi svetovalec Zavoda Republike Slovenije za šolstvo.

Pot je vodila iz Domžal do Črnuča, potem skozi Šentjakob, Ihan in Dob na Gorjušo. Od tam po Moravski dolini na Slivno; nato skozi Izlake na Trojane in po Črnem grabnu na Brdo in skozi Radomlje v Domžale. Skupno gradivo, ki je poleg zemljevida poti in podatkov o najzanimivejših stvareh in dejstvih vsebovalo tudi možne naloge za učence, je na petindvajsetih straneh pripravila Slavka Kozel. Vsaka učiteljica je na poti skozi svoj šolski okoliš predstavila pokrajinske in zgodovinske zanimivosti, tako da so se uporabne informacije kar vrstile.

Prvi postanek je bil na Gorjuši, tu je Stane Stražar, najpomembnejši kronist našega območja, popeljal učitelje v Robičevo zbirko kamnin, rudnin in žuželk ter slavnikaški muzej, nato pa še v Železno jamo. Seveda je pojasnil tudi potek naselitve teh krajev od prazgodovine, prek Rimljanov in turških časov, do danes. Zadržali bi se še dlje, če čas ne bi bil priganjal.

Moravsko dolino so si ogledali skozi avtobusna stekla, kljub temu pa je bilo zanimivo in še marsikaj je bilo treba pri predstavitvah preko mikrofona spustiti o gradovih, protiturskih taborih, Juriju Vegi, kremenčevem pesku,

Dosežke šole v Krašnji in njeno vpetost v domači kraj je Vera Beguš predstavila pred kopijo kmečke hiše na šolskem dvorišču.

baročnih cerkvah, kmetijstvu, melioracijah, kraškem svetu, vikendih, dnevnih vožnjah na delo, mlinih, kosezih in ljudskih pesmih.

Zasnežena Slivna s slovensko središčno točko je bila druga postaja ekskurzije. Ob slovenskih simbolih so preskusili svoje znanje orientacije. Udeleženci niso le slišali o situli z Vač, ampak si ogledali še žganjekuho in staro kmečko orodje ter pomalicali.

Na poti v dolini reke Medije se je dalo opazovati delovanje hudournikov in plazenje zemlje. Mimo razvijajočega se turističnega središča v Izlakah so se vzpeli na Trojane in jih orisali in opisali podolgem in počez od rimskega Atransa do danes. Greh bi seveda bil, če ne bi pojedli tudi krofov.

Dan se je prevesil v popoldne in Črni graben je bil zaradi vremena pusto temačen in rokovanjsko strašljiv, a domače učiteljice so ga predstavile za mavrično-barvitega in zanimivega. V Krašnji se je pred šolo pokazalo sonce in še dodatno olepšalo malo mojstrovino, ki so si jo »privoščili« na šoli: **kmečko hišo**; o njej in bogati dejavnosti krašnje šole je spregovorila Vera Beguš. Žal se je bilo treba hitro posloviti, ker je čakala še Kersnikova Lukovica. Tipična tržna postavitev hiš kaže na nekdanjo pomembnost novega občinskega središča, v katerem so gostilne, kot nekoč, glavno mesto izmenjave lokalnih vesti in informacij. Grad na Brdu vse bolj prerasča zelenje, učitelji pa so obnovili znanje o življenju in delu slovenskega pisatelja. Omenili so še vedno živo dilemo: al' prav se naglasi Kersnik al' Kersnik. Skozi Rafole in Rova so se popeljali še ob najpomembnejših tovarnah domžalske občine in zaključili ekskurzijo, ki bo svoj epilog, ovrhnotenje in morebitno dopolnitev doživela na naslednjem sestanku študijske skupine učiteljev 4. razredov.

IGOR LIPOVŠEK

DRUŠTVO INVALIDOV DOMŽALE

Preživimo tudi letošnje leto skupaj

V letu 1995 je Društvo invalidov Domžale praznovalo dve desetletji samostojnega dela. V njem uspešno deluje blizu 1500 članov ter veliko število njihovih družinskih članov in zvestih prijateljev z območja sedanjih štirih občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče.

Tako kot že vrsto let bo društvo tudi v letu 1996 s svojimi aktivnostmi lajšalo vsakodnevne tegobe in lepšalo življenja svojih članov. Uresničevali bodo socialni program, pripravili vrsto rekreativnih dejavnosti, v okviru katerih bo poleg športa tudi veliko okrevanj, izletov in prijetnih srečanj. Že sedaj vas vabijo s seboj v München, na Madžarsko, v Izolo, na Češko, predviden je obisk Rima in Vatikana, na

srečanja s pobratenimi društvu Izola in Laško, pa na tradicionalni obisk Grossglocknerja, Ptuj, Bavarskih gradov, Celovca in še kam. V njihovi družbi je vedno prijetno, zato se jim pridružite.

Njihova pisarna na Ljubljanski c. 99 je odprta vsako sredo od 16. do 18. ure, ob petkih od 9. do 11. ure, pokličete pa jih lahko tudi po telefonu števil. 713-418.

Že sedaj pa posebno povabilo na tradicionalno slovesnost ob MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV; ta bo tudi tokrat 23. marca 1996 v hali Komunalnega centra v Domžalah. Pripravili bodo bogat kulturni program ter prijetno družabno sobotno popoldne, zato si vzemite čas in pridite!

Tudi letos po nagelj na Limbarsko goro

Družabno-rekreativna prireditev PO NAGELJ NA LIMBARSKO GORO je posebej namenjena spominu prazničnih dni naših žena, mater in sploh predstavnic lepšega spola, vabljeni pa vsi ljubitelji narave in prijetne družbe. Organizatorji te tradicionalne, že osme prireditve, vas obveščajo, da tudi letošnja prireditev

PO NAGELJ NA LIMBARSKO GORO BO – 10. MARCA 1996 OB 11. URI.

Še zanimivost: ultramaratonec Drušan Mravlje bo na Limbarsko goro pritekel – naravnost iz Škofje Loke! DOBRODOŠLI!

Vse, kar imamo, je življenje

Marsikomu je težko priznati, da kdaj potrebuje sočloveka, še zlasti, če ste bili vedno navajeni reševati svoje težave sami. Neumno je misliti: »Če pridem na sestanek društva sladkornih bolnikov, s tem priznam svojo bolezen in nemoč, sem torej potrjen bolnik.« In pot teh ljudi je običajno trnova in težka.

Društvo diabetikov v Domžalah združuje sladkorne bolnike, njihove sorce, zdravstvene delavce iz občin: Domžale, Mengeš, Moravče in Lukovica. V občinah je glede na število prebivalcev precej sladkornih bolnikov, društvo pa je še mlado, staro komaj osem let. Aktivni diabetiki v društvu in zdravniški ter medic. sestre v Zdravstvenem domu Domžale smo z zgledno dobrim sodelovanjem v kratkem času razvili uspešno preventivno in vzgojno delo. Po občnem zboru, ki smo ga imeli v mesecu maju 1995, smo obiskali sladkorne bolnike v Domu upokoencev Domžale in Mengeš. Poklepčali smo z njimi in jih obdarili, hkrati pa so nas prijazno sprejeli vodstvo in strokovni delavci obeh domov. Na svetovni dan diabetesa v mesecu juniju smo se zbrali ljudje s sladkorno boleznijo v Jamarskem domu na Gorjuši. Dobra dietna večerja, zabaven kulturni program, podelitev priznanj Zveze diabetikov Slovenije je omogočilo druženje, ko so vsi občutki strahu ali strahu odpadli kot dozoreli plodovi. V lanskem letu smo organizirali dva odlično obiskana strokovna predavanja ter izleta v Moravce in Ptujске toplice. Na srečanjih se soočamo z dietno prehrano v obliki degustacij in spoznavamo različne pripomočke za kvalitetnejše življenje diabetikov. Diabetiki najbolj poznamo blagajničarico našega društva, ki včlanjuje nove člane, razdeljuje vzgojne publikacije in poljudno strokovno literaturo. Vsi že poznamo časopis Sladkorna bolezen. Tajnica društva pripravi (poleg drugih opravil) na tisoče pism na leto, s katerimi nas obvešča o naši dejavnosti. Predsednik društva pa kot dober dirigent koordinira naše delo in je vezni člen z Zvezo diabetikov Slovenije. Pohvalno je tudi, da sva dva diabetika prav iz domžalskega društva prvič prestopila slovenske meje in se vključila v mednarodne aktivnosti sladkornih bolnikov. Vso podporo imamo pri zdravnikih in

medic. sestrah v obeh posvetovalnicah za diabetes, hvaležni pa smo vsem našim donatorjem in zunanjim sodelavcem društva. Zavedamo se, da moramo posodobiti program dela društva, da bi tudi z našo pomočjo ljudem omogočili

»Ni prepovedano peti,« je dejal naš gost Rok Lap

več znanja o nastanku in razvoju te kronično zapletene, razvrstene »smrtonosne vile«. Naj nas ne bo strah kdaj pokazati del tega, kar nosimo v sebi, je napisala dr. Tita Fürst v Grenkobi sladkega življenja. Saj vse, kar imamo, je življenje, ki ga lahko preživimo zelo osamljeni ali pa vsaj kdaj tudi srečni.

ANICA KVAS

SERVIS MOČNIK
Servisiranje motornih žag, motornih kos in vrtnih kosilnic.
Pšata 38, Dol/Lj.
tel.: 061/374-224
Delovni čas:
po., to., čb., pe.:
od 9. - 14. in od 16. - 18.,
sr.: od 14. - 18.,
so.: od 9. - 14.
SE PRIPOROČAMO!

Barbinih osemdeset

Gospa Barbara Lukan – Tomažičeva Barba, je bila rojena na Selah v Tuhinjski dolini v številni družini; danes od devetih otrok živi samo še ona, ima pa še veliko število živih bratrancev in sestričen. Konec minulega leta je praznovala svoj osemdeseti rojstni dan. Ob visokem jubileju je zbrala okrog sebe vse najdražje, in to je bila prilika, da pove marsikaj zanimivega iz svojega življenja. Nekaj vprašanj sem ji zastavil na njenem domu v Trzinu.

Ga. Lukan, kaj vas je privedlo v Trzin?

Ker v rodni kraj ni bilo dela za vse in me je sovaščanka, ki je že delala v Trzinu pri g. Mušiču – Pri Pav, kot se je po domače reklo večji kmetiji, priporočila gospodarju, sem pač odšla na delo v Trzin. Tu sem dobila za svoje delo poleg hrane in stanovanja tudi plačilo; to sem delno pošiljala domov v pomoč družini. Tu sem spoznala tudi svojega bodočega moža in skupaj sva osnovala družino.

Vam življenje ni bilo lahko, doživeli ste veliko hudega, tudi nekaj vojn, pa pomanjkanje, vendar nam povejte kaj bolj prijetnega; česa se najraje spominjate?

Mnogo je bilo grenkih, pa tudi lepih trenutkov. Naj opišem običaj, ki je že pozabljen ali pa tone v pozabo. Kmečki fantje in dekleta smo se družili na več načinov. Eden izmed prijetnejših je bil, ko smo šli »proso met«. Bosa dekle in fant sta se prišla za roke in skupaj sta vrtela pod seboj snop prosa, vse dokler je bilo zrnje v njem. Bilo je tudi veliko smeha, pa petja in igranja na orglice, včasih celo na harmoniko. Veselje so po navadi prekinili pozno ponoči »ta stari«, ki so pazili na nas, dekleta, pa tudi bali so se, da proso ne bi prišlo v nič. Tako smo se tudi spoznavali, se zaljubili in ...

V visoki starosti 78 let ste se čisto zares povzpeli k novi kapelici na Kredarici. Kaj vam je dalo toliko volje in moči, da ste premagali vse težave, ki so vas čakale na poti?

Gnala me je močna vera in želja videti novo kapelo pod samim očakom Triglavom in po možnosti biti pri maši. Ni bilo lahko; ko sem pričela obupavati, sta me hči Jožica in zet Franček najbolj spodbujala in mi dajala moči. Ko sem bila gori, pa so bile vse muke pozabljene, prevečalo me je tako občutje, da želim, da bi imeli tudi mnogi drugi to danost in doživeli tak občutek. Bilo je nepopisno lepo.

Na vaš 80-ti rojstni dan vas je sin

France popeljal z lahkim letalom nad domačimi kraji; kakšni pa so bili takrat vaši občutki?

Bala se nisem nič. Bilo pa je zelo lepo, nepozabno. Videti pod seboj znane kraje: Kamnik z okolico, Domžale, Mengeš, Trzin, pa Šmarno goro, Rašico, Dobeno; skoraj sem prepoznala vsako hišo, pa cerkev, celo vrsto grobov, kjer je pokopan mož, sem prepoznala. Človek skoraj ne more verjeti, da lahko kaj takega doživiš v svojih letih.

Vse svoje življenje ste trdo delali na kmetiji, vzgajali sina in hčer, imate štiri vnuke in že pet pravnukov, še vedno pa vas veseli do dela žene na polje. Kakšen naj bi bil odnos slovenskih ljudi do zemlje, domovine ...

Da bi jo bolj ljubili in spoštovali, zemljo pa skrbno obdelovali. Da bi se zavedali svojih korenin, vzgajali svoje otroke v duhu dobrega odnosa do zemlje, narave, družine. Potem bi bile razlike med nami majhne in ne bi bilo toliko razprtij, držali bi bolj skupaj, kot smo včasih. Tudi odnos države do zemlje in obdelovalcev bi se moral temeljito izboljšati. Saj imamo malo zemlje, ta pa je prečudovita, posejana s polji, travniki, gozdovi, planinami, jeziki; tudi morja imamo za vzorec. Domovina pa je ena sama, in tega bi se moral zavedati sleherni Slovenec.

In še tradicionalno vprašanje: kaj vam v Trzinu najbolj ugaja?

Najbolj mi je bilo všeč, da smo se nekoč vsi med seboj poznali, se imeli radi, nismo bili nevoščljivi drug drugemu, radi smo si med seboj pomagali, posebno pri večjih delih; tako smo se tudi več družili med seboj. No, tudi preprirov in še kaj hujšega se ni manjkalo, vendar smo potem vedno »skup potegnili« in na zamero kar pozabili.

In kaj najmanj?
Nekdaj je bilo veliko znamenj, cerkvenih in posvetnih, ki so dajali kraju posebno podobo. Sedaj so mnoga propadla ali bila namenoma podrt. Potrebno bi jih bilo obnoviti, saj je to del naše kulturne dediščine.

Kakšno bi bilo vaše sporočilo trzinskim bralcem Slamnika?

Najprej, da bi kmetom vrnilo zemljo, ki jim je bila nepravilno odvzeta. Da bi se izboljšali medsebojni odnosi in odnosi do okolice, da bi se vsi v Trzinu živeli imeli med seboj radi in bi s ponosom lahko rekli, kdo in od kje so? Povsod in vselej.

TONE IPAVEČ

Priprava je pol opravljenega dela

Advent je za nami, dočakali smo božič in začetek novega koledarskega leta. Oba ta dogodka nam ne bi pomenila toliko, če se nanju ne bi tako temeljito pripravljali in jima posvetili posebno pozornost.

Omika medsebojnih odnosov in osebne angažiranosti je odskočna deska, s katere lahko mladi odskočimo v odgovorno, neodvisno – odraslo življenje. Naravnost srca se vidi v dejanjih, radi rečejo starejši ljudje in skavti jim radi prisluhnemo, saj se zavedamo, da pav oni skrivajo v sebi mladost, ki jo lahko pridobiš le z leti izkušenj in trdega dela. Zakaj tako dolg »filozofski« uvod? Letos smo se skavti skupaj z drugimi mladimi iz Domžal odločili, da si bomo pripravljali lepo starost. Ja, da bomo začeli misliti in gledati dva koraka dlje od lastnega trebuha. Tako smo skupaj v adventnem času organizirali kar nekaj dejavnosti, ki bi nas obogatile in notranje povezale v celostne osebnosti. Čudovit izlet v zasnežene hribe, kjer mora vsak sam prehoditi svoj del poti, pa vendar upoštevati tudi vse drugo, srečanje in izmenjava izkušenj z drugimi mladimi, ki se držijo v različnih skupinah, priprava na zanimivi okrogli mizi z gostoma Dr. Tonetom Strukljem in Dr. Borisom Koširjem ob čudoviti spremiljavi godalnega tria Burja, ki sta nam nakazala malo širša obzorja in ozadja dogodkov v našem prostoru, srečanje s starši in prijatelji, in srečanje z ostarelimi v domu starejših občanov, kjer smo skupaj peli, si ogledali igrice in obiskali tiste, ki se nam sami niso mogli pridružiti. Priprani smo, da se v vsakem od Domžalčanov skriva še veliko neizrabljenih moči, ki bi jih lahko poklonili drugemu in tako stopili na pot osebne rasti in tlakovanja srečne starosti. Sreča se ne konča z denarjem. Pa lep pozdrav – domžalski skavti.

ASPERGHILLUS

RAZGOVOR S PAVLOM CERARJEM,
PRESEDNIKOM KS DOB

Pa smo dobili rekonstruirano magistralko skozi Dob!

V pogovoru z Pavlom Cerarjem, predsednikom sveta KS Dob, sem najprej izvedela, da je Svet KS vse mandatno obdobje delal v enaki sestavi, bil vedno sklepčen, ter soglasno sprejemal odločitve, včasih tudi po dolgih razpravah, pred katerimi so vedno ugotavljali interese in želje krajanov. K dobremu delu so prispevali tudi društva in organizacije.

Ali lahko leto 1995 ocenite kot uspešno za napredek naše KS?

Leto 1995 ocenjujem kot eno izmed najuspešnejših v zadnjih desetletjih. Rekonstrukcija M-10, ki že ima izgled kakršnega najbrž ni pričakoval nihče izmed nas, je najpomembnejša. Dobili smo namreč moderno, široko magistralko z urejenima peš potjo in kolesarsko stezo, javno razsvetljavo in novima avtobusnima postajama ter bistveno večjo prometno varnost. Veseli me, da je naselje Dob z urejeno magistralko dobilo videz najbolj urejenega naselja ob vsej magistralki. Hvala stalnovalcem ob M-10 ter vsem voznikom, ki so pokazali kljub dolgi gradnji veliko razumevanja. Hvala vsem financierjem, tudi Občini Domžale, zlasti Simonu Mavsarju, podžupanu, saj nam je vedno pomagal. Srečno, vsem!

Kaj je novega na področju komunalnih investicij?

Kanalizacija Česenik-Turnše je v glavnem končana (ca. 80%), po njej smo obnovili tudi cesto skozi Turnše. Žal v lanskem letu ni bilo zgrajenih veliko cest, vendar pogodbe so sklenjene za rekonstrukcijo Šolske ulice, Vegove ulice. Kljub nerednemu plačevanju samoprispevka nekaterih pa bo KS svoj plan asfaltiranja za leto 1995 v novem naselju uresničila – zaradi slabih vremenskih razmer v pomladanskem času. Urejena bo javna razsvetljava, ki so jo lani dobili tudi v Lazah. Hkrati upam na uspešen zaključek razgovo-

rov z lastniki zemljišč v zvezi z Aškerčevo in Tavčarjevo ulico, ki bi ju radi čimprej uredili.

Odlagališče komunalnih odpadkov na Močilniku

KS Dob v vseh razgovorih z Občino Domžale na prvo mesto postavlja zadevo medobčinskega odlagališča odpadkov na Močilniku. Načrtujemo, da bodo v letu 1996 prenehali odlagati odpadke in bo Občina Domžale skupaj z občinami Mengeš, Lukovica in Moravče začela končno sanacijo odlagališča. KS bo zahtevala temeljito sodelovanje pri dokončni sanaciji, zagotovitev nadzora tudi po zaprtju odlagališča ter pridobitev lokacije novega odlagališča.

KD Dob napreduje tudi na drugih področjih?

KS skrbi tudi za druge drobne vsakdanje stvari, brez katerih bi vsi skupaj včasih imeli kar precej težav. Pričeli smo s pridobivanjem dokumentacije, ki jo potrebujemo za razširitev pokopališča. Ob njem pa bi radi uredili parkirna mesta in jih asfaltirali ter po potrebi uredili JR.

Najbrž bodo volitve novega sveta spomladi. Kaj je pomembno za novo vodstvo?

Tudi v novem vodstvu morajo biti člani, ki KS poznajo, živijo z njo in bodo skrbeli za ureditev celotne KS, ne le ulice ali vasi, v kateri živijo. Skupno delo in odločitve niso preproste in so včasih zelo občutljive za posameznike ali del naselja oz. ulice. Zato bo moral tudi novi svet znati razločevati med tistim, kar je nujno, kar je potrebno in kar lahko počaka. Lahko rečem, da smo bili pri sprejemanju odločitev o tem, kaj je najbolj potrebno, kar uspešni. Tudi v imenu vseh krajanov, članov sveta, predsednikov in članov gradbenih in drugih odborov, pa tudi ge. Nežke Rihtar, tajnice KS, hvala vsem.

V. V.

Trzinske tekmovalke v Komnu na Krasu

Najboljši v tekmovanju Mladina in gore

V novembru je bilo v Komnu na Krasu 7. državno tekmovanje MLADINA IN GORE v organizaciji Mladinske komisije pri Planinski zvezi Slovenije; udeležili so se ga tudi mladi člani planinskih skupin, in sicer: dve iz Planinskega društva Onger Trzin ter tri ekipe iz Planinskega društva Domžale.

Idejni oče tekmovanja MLADINA IN GORE je dolgoletni mladinski planinski vodnik Vinko Cedilnik; to tekmovanje je začel že v letu 1984 prav v Domžalah. Letos se je 64 ekip mladih planincev iz vse Slovenije pomerilo v znanju na temo KRAS in GORNIŠTVO, kar dve ekipi iz naše občine pa sta se uvrstili v finale, medtem ko je ekipa PD Domžale iz OŠ Vencija Perka, katere mentorica je Saša Roškar, na pragu finala ostala le zaradi manjkajoče točke.

V razburljivem finalu, kjer so ekipe odgovarjale na enaka vprašanja, so največ znanja pokazale mlade planinke iz PD Onger Trzin, ki obiskujejo Osnovno šolo Trzin. Mateja Erčulj, Urša Štremfel, Nika

Tomažič in Katja Šenk so se z mentorjem Emilom Pevcem veselile naslova državnih prvakinj in planinskega tabora v tujini. Iskrene čestitke vsem zmagovalkam, pa tudi ekipi PD Domžale iz Osnovne šole Dob, ki je pod mentorstvom g. Vinka Cedilnika osvojila tretje mesto. Mladim planincem Janezu Kremzarju, Gregi Burgerju, Poloni Ivanišek in Sabini Cerar čestitamo!

Cveta Zalokar Oražem, županja, je na pobudo Boruta Peršolja, podpredsednika PD Domžale, za vse mlade gornike in mentorje ter vodstvi obeh društev pripravila sprejem, na katerem je vsem čestitala in jim podelila v spomin na prijetno srečanje in dosežene uspehe, s katerimi so dokazali, da so gore njihov drugi dom, knjige s planinsko tematiko. Obenem se je zahvalila obema planinskima društvoma, zlasti Petru Primožiču, predsedniku PD Domžale, in Rudiju Schossu, predsedniku PD Onger Trzin, za njuna prizadevanja; priložnostna darila pa sta prejela tudi prizadevna planinca g. Miro Štebe in g. Aleš Peršolja.

Planinci obeh društev so z vrsto uspešnih dejavnosti na področju izletništva, gorništa in alpinizma, zlasti pa pri delu z mladimi, tudi v letu 1995 dokazali, da je gornišvo pomembna priložnostna dejavnost mladih in starejših, s katero bodo nadaljevali tudi v prihodnje. Županja jim je obljubila vso pomoč, tako pri tradicionalnih akcijah kot članom Planinskega društva Onger iz Trzina pri organizaciji 9. tekmovanja MLADINA IN GORE, ki bo prihodnje leto v Trzinu, ter jim zaželela veliko prijetnih planinskih uric v letu 1996.

Mladinske knjige za šolarje

Slovensko društvo SLOVENIJA Ruti v Švici združuje Slovence, ki že dolga leta živijo in delajo tam. Nekdanja občina Domžale je že pred več kot desetletjem navezala stike z društvom, še zlasti pa so uspešno sodelovali kegljači Keglaškega kluba Domžale.

V okviru SD Slovenija Ruti so imeli v novembru občni zbor. Posebno skrb namenijo šoli slovenskega dopolnilnega pouka, katere učenci so že dvakrat obiskali svoje vrstnike na Osnovni šoli Domžale. Z namenom, da najmlajše Slovence v tem društvu razveselimo v teh prazničnih dneh, smo vodstvo društva povabili, da se oglasijo na občini, kjer smo jim pripravili precej zajeten paket slovenskih mladinskih knjig. Med njimi so tako pravljice za najmlajše kot privlačne živalske zgodbe za malo starejše. Nasmejali pa se bodo lahko tudi ob več kot 100 otroških šalah.

V prazničnih dneh je v domovino prišel g. Mirko Ivkovič, predsednik Slovenskega društva Slovenija Ruti, ter iz Švice prinesel prirske poz-

drave in najboljše želje vsem občanom nove občine Domžale za leto 1996, v katerem bo društvo pripravilo vrsto tradicionalnih prireditev, njihova velika želja pa je, da

Mirko Ivkovič, predsednik SD Slovenija Ruti

obiščejo občino Domžale in se dogovorijo za skupno prireditev ob praznovanju 20-letnice njihovega društva.

V. V.

NOTRANJA OPREMA PROSTOROV

OBNOVA – ŠTILNO OBLAZINJENO POHIŠTVO, TAPECIRANJE SEDEŽNIH GARNITUR IN PREDELAVA STANOVANJSKEGA IN PISARNIŠKEGA TAPECIRANEGA POHIŠTVA. BOKSARSKE VREČE

OBLOGA STEN Z BLAGOM, TAPETE OBLOGA TAL – TEPIHI, ITISON

TAPETNIŠTVO – DEKORACIJE

SEVER PETER, ŠMARCA, PIBERNIKOVA 23
telefon: 061/813-951, 61241 KAMNIK

Umrla je najstarejša naša občanka Terezija Zalokar

V 103. letu starosti se je v prazničnih dneh poslovila najstarejša Domžalčanka TEREZIJA ZALOKAR z Rodice. Prava Domžalčanka je bila, katere spomini so se vedno pomudili v mladosti, ko je v svojem rojstnem kraju pa tudi v tujini pletla tako znane domžalske slamnike.

Ko smo jo v oktobru obiskali ob njenem 102. rojstnem dnevu, nam je prijetno razpoložena pripovedovala, kako je prvič obiskala Zdravstveni dom in ob tem razmišljala tudi o tem, da

je ob svojih bližnjih ostala brez pravih prijateljev in znancev, ki niso dočakali sto let. Še vedno je zvesto spremljala novice, prebrala krajši članek, poklepala ob kavici in bila vesela slehernega obiska. Vse do letošnjega decembra, ko se ji je zdravje poslabšalo in je v prazničnih dneh umrla.

Radi se bomo spominjali prijazne gospe Terezije, najstarejše Domžalčanke, stoletnice, ki je vedno za vsakogar našla prijazno besedo. V. V.

DRUŠTVO IZGNANCEV POROČA

Še je čas za oddajo zahtevkov

Krajevna organizacija Društva izgnancev Domžale, ki po najnovejših podatkih šteje že blizu 700 članov, je imela v decembru, zlasti pa v januarju 1996, resnično veliko dela, saj je bilo potrebno v skladu z zakonom o žrtvah vojnega nasilja

pomagati izgnancem pri uveljavljanju pravic iz omenjenega zakona.

Srečanje, ki bo morda postalo tradicionalno, smo letos pripravili v veliki Majčevi dvorani, vendar je bila skoraj premajhna za blizu 300 izgnancev in njihovih svojcev, ki so najprej prisluhnili prijetnemu novo-

Nageljini za najstarejšo izgnanko Marijo Kosmatin na novoletnem srečanju izgnancev občin Domžale, Lukovica, Mengeš in Moravče.

letno obarvanemu kulturnemu programu učencev Osnovne šole Krašnja. Po pozdravu g. Matkota in g. Pirnovarja je vse prisotne pozdravil g. Jožef Kveder, predsednik društva, lepe pozdrave in novoletna voščila pa so poslali tudi vsi štirje župani občin Domžale, Moravče in Lukovica, g. Janez Per, menški župan, pa jih je ob koncu uradnega dela posredoval kar sam. V razpravi, ki je bila tudi del srečanja, so izgnanci največ vprašanj postavljali v zvezi z uresničevanjem zakona, seznanjeni pa so bili tudi s predvidenim programom društva za leto 1996. Ob koncu je ga. Marija Ko-

smatin, izgnanka iz ene zlatopoljskih vasi, kot najstarejša, saj je že dopolnila 87 let, prejela šopek, z nageljini pa je društvo razveselilo tudi vse starejše od 80 let.

Vse, ki ste žrtve vojnega nasilja (izgnanci, taboriščniki, interniranci in drugi), obveščamo, da zahtevke za uveljavljanje pravic žrtev vojnega nasilja vlagajo v vložišču Upravne enote Domžale, obrazec zahtevka pa dobijo pri vodstvu društva. Vse informacije dobite pri g. Jožetu Kvedru, predsedniku društva, in ge. Veri Vojška, tajnici društva.

Prijetno v letu 1996!

Novice (Bleiweisove) januar 1896

C. kr. poštno in brzojavno ravnanstvo je razpisalo prijavo za pristop k državni telefonski zvezi, ki se ima napraviti v Ljubljani. Telefonska centrala bo povezovala razne pisarne, tovarne, hotele, kolodvore, stanovanja itd., da bodo ljudje med seboj govorili. Dotični udeleženci, ki se bodo prepustili tej napravi, bodo morali plačevati določeno pristojbino. Kdor želi pristopiti k telefonski zvezi, naj prijavi svoj pristop s pismeno vlogo, ki mora biti kolekovana s 50 krajcarji. Vloge je treba oddati na c. kr. poštno in brzojavno ravnanstvo do 30. januarja.

V zvezi s telefonom, ki se ima napraviti v Ljubljani, se je priglasilo do prvega februarja 1896 70 strank (op. LM).

svoje otroke varstvu deklet Marije Ahčan. Ta na otroke ni dosti pazila in triletna hčerka se je 17. tega meseca izgubila. Dva dni kasneje so jo našli v potoku Pšata. Kako je v vodo zašla in tam umrla, se ne ve.

...

Zdi se nam potrebno, da prijatelje družbe sv. Mohorja še posebej opozorimo na jedno knjigo, ki jo bodo zlasti pevci zelo veselili. To je »Slovenska pesmarica«.

Koliko vrednost ima pošteno petje za naš narod, kakor za posameznika tega nam ni potrebno tukaj razkladati. Omenimo le krasne besede našega nepozabnega škofa Antona Slomška, katere je zapisal pred tridesetimi leti v svoji pesmarici »Šola veselega in lepega petja«. On pravi ondi: »Vesela pesem žalostno srce zvedri; mila pesem ohladi njegove rane; lepa pesem je božji dar.«

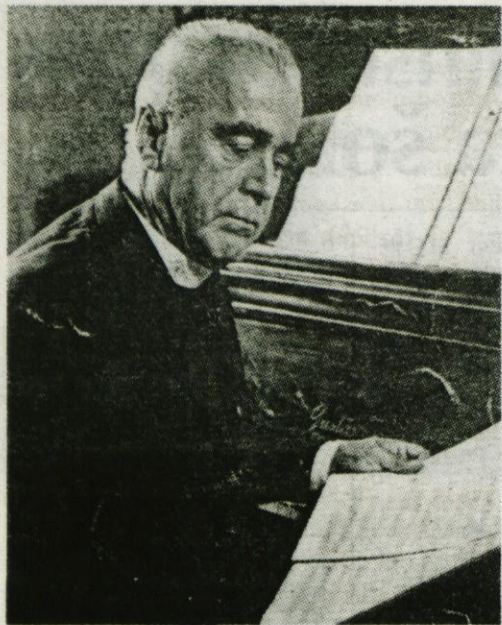
Zbral: MILOŠ LIKAR

POSEBNO OBVESTILO ŽRTVAM VOJNEGA NASILJA!

PO DOGOVORU V OKVIRU SLOVENSKEGA DRUŠTVA IZGNANCEV NAJ BI VSE VLOGE ODDALI DO 31. JANUARJA 1996. OBVEŠČAMO VAS, DA VLOGE LAHKO VLOŽITE TUDI KASNEJE, VENDAR SE PRAVICE UVELJAVLJAJO GLEDE NA DATUM ODDAJE VLOG V UPRAVNI ENOTI.

ČE PRIJAVE SKUPAJ Z DOKUMENTACIJO ŠE NISTE ODDALI, STORITE TO ČIMPREJ!

DRUŠTVO IZGNANCEV SLOVENIJE
KRAJEVNA ORGANIZACIJA DOMŽALE

Ob deseti obletnici smrti skladatelja prof. Matije Tomca

Na slovenski kulturni praznik, 8. februarja letos, bo minilo deset let od smrti velikega slovenskega skladatelja in našega občana profesorja Matije Tomca. Prav je, da temu pomembnemu slovenskemu cerkvenemu in posvetnemu skladatelju 20. stoletja posvetimo nekaj vrstic.

Duhovnik in skladatelj profesor Matija Tomc se je rodil na božič, 25. decembra 1899 v Kapljišču pri Metliki v Beli krajini kmetu Matiji in Mariji, rojeni Žugelj. Osnovno šolo je v letih 1906 do 1910 obiskoval v Podzemlju pri Metliki, od leta 1910 do 1912 pa v Novem mestu, kjer je končal tudi prvi razred gimnazije. Gimnazijo je nato nadaljeval v Škofjih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano, kjer je leta 1912 maturiral. V letih 1920–1924 je študiral na teološki fakulteti v Ljubljani. Leta 1923 je bil posvečen v duhovnika. Ko je bil v letih 1924 in 1925 kaplan v Mokronogu, je pripravil cerkveni koncert in vodil tamburaški zbor.

Mladi Tomc se je z glasbo srečal že v novomeški gimnaziji, kjer je bil učenec takrat slovitega novomeškega glasbenika Ignacija Hladnika. Pri njem se je učil igrati violino in klavir ter igral pri tamburaškem zboru in pel pri dijaških mašah pri frančiškanih. Z glasbo je, ne da bi slutil, da se ji bo s tem zapisal za vse življenje, pridno nadaljeval tudi na šentiviški gimnaziji. Tu so ga, kot je ob njegovi smrti zapisal skladatelj Janez Bitenc, v svet glasbe vodile skrbne in večje roke profesorja Vojteha Hybaška s Češke. Pri pouku instrumentov, gosli, klavirja, roga, orgel in zborovodstva mu je bil praktičen in vsestranski glasbeni pedagog. Hybašek je v Tomcu zasledil bodočega glasbenika. Pri pouku glasbe, ki mu je že tedaj prišla k srcu, je mladi Tomc hitro napredoval. V Šentvidu je pel v dijaškem zboru in ga tudi vodil, v salonskem orkestru je igral gosli, že od pete gimnazije do mature pa je pri dijaških mašah igral.

Leta 1925 se je kot duhovnik vrnil v Škofje zavode za prefekta. V letih 1925 in 1926 je nadaljeval študij glasbe na ljubljanskem konservatoriju pri skladatelju Stanku Premrlu in igral harmoniko, pri prof. Janku Ravniku pa je študiral klavir in druge vzporedne predmete. Vse to poglajbeno znanje je Tomcu odpiralo pot v svet glasbe.

Pot ga je vodila na dunajsko akademijo za glasbo. V letih 1926 do 1930 je študiral kompozicijo pri prof. Francu Schmidtu, orgle pa pri prof. Francu Schützu. Za odlični uspeh na dunajski državni glasbeni akademiji je prejel posebno pohvalno diploma.

Po odlično opravljenih izpitih se je vrnil v Ljubljano

in leta 1930 je postal profesor glasbe na gimnaziji v Škofjih zavodih v Šentvidu. Zaslovel je kot odlični glasbeni pedagog, ki je glasbeno pedagoško literaturo bogatil z novimi izvirnimi deli. Poučeval je harmonijo, klavir, orgle, rog in violino ter vodil dijaški pevski zbor. V Šentvidu je poučeval do leta 1941, ko so šolo zasedli Nemci. Nato je do ukinitve leta 1945 glasbo poučeval na klasični gimnaziji v Ljubljani. Vodil je tudi manjši orkester, pri katerem je igral pozneje svetovno znani violinist Igor Ozim.

Vmes je od leta 1932 do leta 1947 poučeval orgle pri Glasbeni Matici, na Državnem konservatoriju in Akademiji za glasbo.

Leta 1946 je prišel v Domžale za kaplana, kjer je po smrti Franca Bernika leta 1948 postal drugi domžalski župnik. To službo je opravljal do upokojitve leta 1973. V pokoju je živel in še vedno ustvarjal v Domžalah, kjer je 8. februarja 1986 umrl.

Kot dolgoletni glasbenik je bil Tomc imenovan za člana glasbenega sveta ljubljanske nadškofije, leta 1963 za častnega stolnega kanonika, za častnega doktorja teološke fakultete, leta 1951 za člana znanstvenega sveta komisije za slovensko narodopisje Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Že od leta 1934 je bil častni član Akademikega pevskega zbora in tudi pozneje, ko se je zbor imenoval Akademski pevski zbor Tone Tomšič. Zaradi večletnega sodelovanja in skladbe o Adamu Ravbarju za poletne predstave, ki jih je ustvaril, ga je zbor imenoval Akademski pevski zbor Tone Tomšič. Zaradi večletnega sodelovanja in skladbe o Adamu Ravbarju za poletne predstave, ki jih je ustvaril, ga je zbor imenoval Akademski pevski zbor Tone Tomšič.

Šele na jesen življenja je na predlog skladatelja Rada Simonitja končno leta 1977 tudi skladatelj Tomc prejel Gallusovo plaketo Zveze kulturnih organizacij Slovenije in dve leti pozneje, ob 80-letnici, zlato Kersnikovo plaketo Kulturne skupnosti Domžale.

Profesor Matija Tomc je bil več kot štirideset let vodilni skladatelj cerkvene glasbe, prav tako pomembno mesto je zavzemal tudi v posvetni, predvsem vokalni glasbi.

Od leta 1923, ko je v reviji PEVEK objavil harmonizacijo slovenske ljudske pesmi Delaj dekle pušljec, je vse do svoje pozne jeseni življenja s svojim bogatim glasbenim opusom bogatil slovensko glasbeno zakladnico z instrumentalnimi, predvsem pa z vokalnimi deli. V Domžalah, kjer je služboval in nato v pokoju preživel jesen svojega življenja, so nastajala njegova najbolj zahtevna in kakovostna skladateljska dela. Njegov opus obsega več kot 1300 raznih glasbenih del. Slovenski biografski leksikon je prinesel zgostjen pregled njegovih skladb.

O skladatelju Tomcu je Janez Bitenc zapisal: »Po naravi tenkočuten, dosleden in izredno natančen ter strog do sebe, se kaže Matija Tomc tudi v odnosu do svojega ustvarjalnega dela. Nikdar se ne zadovolji z nahitro narejenim. Ne prizna mere majhno – veliko, temveč vselej le dobro in najbolje. To Tomčevo načelo, ki ga je spremljalo skozi vso njegovo skladateljsko pot, se kaže tako v najbolj preprostih klavirskih skladbah in zborih, ki jih je posvetil mlademu rodu, kakor tudi v obširnih orkestralnih in zborovskih partiturah, ki jih je izdelal zmeraj do potankosti natančno in vanje vdahnil svojo razsežno, epsko ustvarjalno moč.

Še prav posebej pa moramo omeniti Tomčev odnos do slovenske ljudske pesmi. Številne priredbe, od čisto preprostih harmonizacij, do izjemno poglobljenih baladnega karakterja, tistih, ki so plod vzajemnega dela s folkloristom in dirigentom slovitega predvojnega APZ, Francetom Maroltom, bodo trajno vklesane v zgodovino slovenske ljudske in zborovske pesmi.

...Z njim smo izgubili velikega umetnika, pomembno skladateljsko osebnost, ki nam je šestdeset let bogato napolnjevala naše glasbeno življenje. Ne samo tu, v ožji domovini. Tudi čez meje je segla, k našim zamejcem in zdomcem, ki radi prepevajo pesmi Matije Tomca.

Lepo je, da se v Domžalah spominjamo tega velikega slovenskega skladatelja. Prav je tudi, da Matija Tomc v Domžalah, kjer je živel in ustvarjal, dobi svoj prostor. Pred leti smo po njem poimenovali ulico. Letos bo njemu posvečenih več kulturnih prireditev. Ob obletnici smrti bodo zbori dekanija Domžale pripravili koncert njegovih skladb, ki obsegajo vse cerkveno leto. Med drugim bodo dekanijski zbori in Simfonični orkester Domžale–Kamnik pod vodstvom zborovodje Toneta Juvana, ki je bil tudi pobudnik, izvedli Tomčevo instrumentacijo za Misa »Surexit Dominus«. Skladbo so okrog leta 1951 izvajali samo enkrat, in sicer v Domžalah.

V Ljubljani pripravljajo za jesen simpozij o skladatelju Matiju Tomcu. Prav bi bilo, da bi se, kot načrtujejo, dvorana in Društvenem domu imenovala po Matiju Tomcu.

STANE STRAŽAR

Božično-novoletne prireditve

Veselo in lepo je, da ob novem letu že nekaj let spet lahko javno slavimo tudi božič. Verniki smo ga praznovali neprekinjeno ves čas, tudi v dobi mračnjstva zadnjih petdesetih let. Nekateri verniki, predvsem pedagoški kader, se res niso upali hoditi v domačo cerkev. Maršikdo, ki je v javnosti pokazal, da je veren, je zaradi tega izgubil delo ali službo. Prav zato so verni pedagogi raje hodili drugam. Kruh je le kruh.

Prijatelj pa mi je pripovedoval, da v vseh petdesetih letih polnočnice v domači cerkvi niti enkrat ni zamudil. Po slabih treh urah spanja, ko je moral »na šit«, pa pri stroju na božični dan sploh ni občutil utrujenosti in je osemurni delavnik v nekakšnem blagoslovljenem počutju varno, dobro, lepo in hitro minil.

Sveta noč, blažena noč. Kar škoda, da naši trgovci z materialističnimi pogledi na svet in življenje to edinstveno pesem uporabljajo v svoje komercialne namene. Vrtijo jo po trgovinah, v tovarnah in gostilnah. Božič trgovcev in komercialistov je denar, promet in prodaja porabniškega blaga. Petje ali melodija Svete noči spada le v cerkev ali kakšen drug božji hram in družine med ljudi, ki so zbrani ob jaslicah. To je pesem domačnosti, verne občestva, duhovnosti in duš.

Po vsej Sloveniji na številnih božično-novoletnih prireditvah, kot so koncerti, glasbeno-zabavne in dobrodelne prireditve, razstave in podobno, pa včasih voditelji ali govorniki omenjajo in naštevajo vse mogoče, kaj da jim ta praznik pomeni. Na široko govorijo, da je to praznik miline, nežnosti, tišine, zbranosti, dobrote, miru, zaupanja, razumevanja, predvsem pa obdarovanja. Prireditve mine, pa ni slišati niti ene besede o tem, kar piše na plakatih: BOŽIČNO. Kot da se še vedno bojijo izgovoriti besedico BOŽIČ. Zdaj menda ni več nevarno, da bi zaradi te besede izgubili delo.

Če pa že kdo omeni pojem BOŽIČ, spet zaide v nekakšno filozofiranje o tajinstveno skrivnostni naravi, v kateri se naša čustva in misli umirijo in poživijo. Niti z eno besedo pa ne omeni bistva, to je SVE-TEGA VEČERA in BOŽIČA – Kristusovega rojstva, jaslic, pravega božičnega miru, upanja, duhovnosti in vernosti. Podobno, kot če bi govorili o kruhu, ki ga kot dišečo, okusno in hrustljivo žemljico z užikom jemo; o kruhu, ki kot dekoracijsko blago z lepo zapečeno barvo krasi razstavno stojnico; o kruhu, pri katerem peki in prodajalne službo denar – besede pa ne bi bilo o žitu, ki je osnova za kruh, predvsem pa

o Njem, ki žitu daje zemljo, vlago, svetlobo in moč, da sploh lahko zraste in dozori.

Mogoče nekaterim ne bi smeli zameriti, saj jim prav svetlobe božiča ali pa vsaj splošne razgledanosti ni nihče pokazal. Tako verjetno še vedno tavajo v senci in objemu kraljestva staroslovenske MORANE, boginje zime in smrti. Čas njenega kraljevanja se začneja tik pred božičem. Njeno moč pa razženejo šele po dveh mesecih pustni ognji in kresovi, ki požigajo koledarsko smrt, mraz, mrakobnost in noč; kurenti pa vse to razganjajo s plesom, veseljačenjem, hrupom in pozvanjem.

Torej – tu nekaj »ne štima«. Ali živiš v objemu Morane, Smrti in Zime, ali pa se te je dotaknil v jaslicah rojeni Odrešenik, ki nam že na začetku zime dá duhovne Ljubezni, Dobrote, Svetlobe, Miru in Upanja, kot tudi medsebojnega Spoštovanja in Sporazumevanja med različno mislečimi.

Božič je bil, je in bo krščanski praznik. Na srečo se po vsej Sloveniji spet oživljajo tudi do nedavna prepovedani stoletni ljudski običaji, ki so povezani z božičem, novim letom in praznikom sv. Treh kraljev.

FRANC CERAR

Ob 45-letnem jubileju

19. decembra 1995 so učenci Glasbene šole Domžale v počastitev 45-letnice svoje šole v avli domžalske osnovne šole priredili koncert. Na vabilu za koncert je ravnatelj Tone Savnik med drugim zapisal, da lahko iščemo zametke organiziranega glasbenega poučevanja

v Domžalah ob koncu prejšnjega stoletja, nekaj let pred železno cesto, ki jo je napeljal avstro-ogrski cesar skozi Domžale do Kamnika. Leta 1884 je domžalski učitelj Franc Pfeifer ustanovil Godbo Domžale, nekaj let kasneje so ustanovili godalni orkester, dejavni so

bili zbori in druge glasbene skupine. Ker so se Domžale v začetku tega stoletja hitro razvijale, se je to poznalo tudi pri kulturi in prišli smo do Godbenega doma. Semejev Toni, prava glasbena legenda iz pred druge svetovne vojne, je poučeval po domovih, šolah, ustanavljal je ansamble. Šele nekaj let po drugi svetovni vojni, leta 1950, pa smo v Domžalah dobili svojo glasbeno šolo, ki je skrbela za 113 učencev, sedaj pa vsako leto obiskuje pouk več kot 500 učencev. V 60. in 70. letih smo, predvsem po zaslugi takratnega ravnatelja Staneta Habeta, dobili Simfonični orkester Domžale–Kamnik in Domžalski komorni zbor. Leta 1989 pa se je morala Glasbena šola zaradi dotrajane stavbe izseliti in začasno naseliti v domžalski osnovni šoli. Ko je IS občine Domžale leta 1993 sklenil podpreti obnovu njihove stavbe, so vedeli, da bodo tudi zanj prišli lepši časi. Tudi mi se pridružujemo željam, da bodo čimprej spet v svojih in obnovljenih prostorih.

Radomeljski hram kulture gostitelj uspešnih prireditev ob zaključku leta

Turistično društvo Radomlje je kronalo svoje uspešno delovanje v letu 1995 z uspešno razstavo: Ročna dela iz skrinje stare mame in z že tradicionalnim novoletnim koncertom Moškega pevskega zbora Radomlje.

V sodelovanju s kulturnim društvom Mlin iz Radomelj je na otvoritvi razstave ob prijaznem tekstu Mije Paladin kar zadišalo po sivki, orehovi potici in starih čipkah. Zvoki kitare Marte Urbanija, petje mladih deklet – SIREN iz Homca in pajčevinaste pesmi Katje Paladin in Zlatke Levstek, so popestrili uvod v ogled izredne razstave. Ta je poleg vezenih prtov in pregrinj, čipkastih zaves in perila, oblek in pokrival, obutve in posodja, pohištva in orodja, pričarala pred obiskovalce delček vsakdana, obstojanja in bivanja naših prednikov. Da so se obiskovalci lahko preselili v prejšnje stoletje, k običajem in predmetom naših starih mam, je zaslug Urške Šraj, Veronike Pogačar, Mojce Kralj, Alenke Pustotnik in Olge Šarc, članic Turističnega društva Radomlje. Ob strokovni pomoči Lili Hribarjeve so uspele ohranjene starine zbrati in povezati v skladno celoto, otresti z njih prah pozabe in vzbuditi željo, da bi jih kar gledali in občudovali, jih cenili in spoštovali.

Razstava je bila odprta od 20. do 28. decembra, ko je bila še zadnjič na ogled obiskovalcem novoletnega koncerta Moškega pevskega zbora Radomlje. Ubrano so prepevali narodne, umetne in seveda, kot se za zaključek leta spodobi, božične pesmi, za dopolnitev in popestritev pa je zapel še pevski zbor iz Dobrne.

Ob pripravi razstave je dozorel sklep, da je ohranjanje tradicije običajev in navad naših prednikov trajna naloga Turističnega društva in da bodo take ali podobne razstave, morda vsakič z drugačno tematiko, pripravljali vsako leto, letošnja je bila tako prva, zagotovo pa ne zadnja.

Predbožični sejem, ki ga je prav tako organiziralo Turistično društvo prvič v Radomljah, pa se ni tako razživel, kot je bilo pričakovano. Delno je bilo krivo vreme, delno pa predbožična preobremenjenost krajanov. Kljub glasbi v živo, toplim napitkom, in medenemu žganju na štanih, se obiskovalcev ni ravno trlo. Vendar, začetek je tu, pa prihodnje leto bolj živahno.

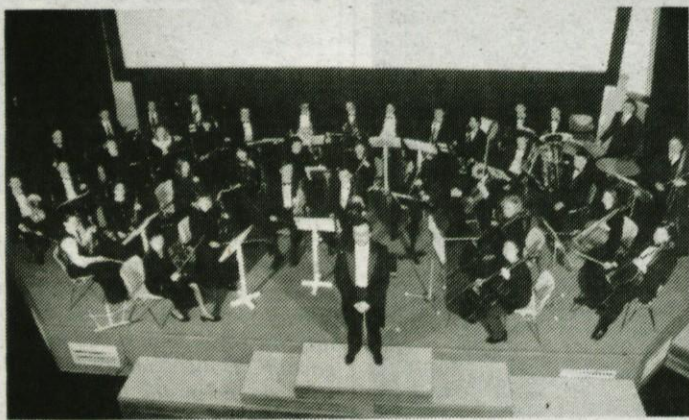
Vsem srečno in prijazno leto 1996 želi
Turistično društvo Radomlje
ZLATKA LEVSTEK

Dan samostojnosti je naš praznik in tudi praznik vseh naših prednikov

V prostorih društva Mirana Jarca iz Škocjana smo ob zaključku razstave akademikega slikarja Daniela Fuggerja 28. 12. 1995 proslavili tudi peto obletnico naše plebiscitarne odločitve za samostojno Slovenijo. Dan samostojnosti je velik dan za vse Slovence doma in po svetu. To je praznik vseh naših prednikov, ki so v težkih časih skrbno negovali misel na slovensko samobitnost in je tudi naš praznik, praznik naše trdne odločitve, da je prišel čas za dosanjanje stoletnih sanj.

Kratek kulturni program so oblikovali mladi s svojim petjem, igranjem in recitiranjem. Z nagovorom in petjem je kulturni program popestril gost večera prof. Janez Majcenovič. V prijetnem ambiantu smo si tako nadzdravili ob Dnevu samostojnosti ter iztekajočem se letu, z željo, da se ob naslednji prireditvi v prostorih kulturnega društva Mirana Jarca spet snidemo.

KD Miran Jarc Škocjan
za SKD Krtina
IVANKA JERETINA

Srebrni novoletni koncert Simfoničnega orkestra Domžale-Kamnik

Že petindvajsetič so dan pred iztekom lanskega leta nastopili v Hali Komunalnega centra simfoniki na tradicionalnem novoletnem koncertu, ki sta ga organizirali Zvezi kulturnih organizacij Kamnik in Domžale. Pred nastopom v Domžalah so simfoniki zaigrali tudi v Kamniku in Mengšu. Dirigiral sta Aleksander Spasič in Tomaž Habe. Pod vodstvom Aleksandra Spasiča je orkester zaigral dela Bizeta, Puccinija, Straussa, Donizettija, Leharja in Verdija. Kot solista sta nastopila sopranistka Irena Baar in tenorist Marjan Trček. Pod taktirko Tomaža Habeta so simfoniki poslušalcem predstavili dela Gershwina, Lesjaka, Sepeta, Curtisa, Haydna in Straussa, solista pa sta bila pianistka Eva Bohte in harmonikar Andrej Trampuž.

Likovno društvo »Petra Lobode« v Škofji Loki

Stalne članice in člani Likovnega društva »Petra Lobode« iz Domžal: Bojan Puklavec, Ida Rebel, Nevenka Semeja, Danica Smerdel, Asta Stante, Anita Šefer in Marjana Tavčar so v soboto, dne 2. 12. 1995, pod vodstvom svojega mentorja akad. slikarja Danijela Fuggerja in ob podpori ZKO Domžale obiskali Škofjo Loko. Namen obiska tega starega in slikovitega mesta je bil skicirati motive, ki bodo tvorili enotno osnovo za pripravo društvene letne razstave spomladi leta 1996 v Domžalah. Izredno lep in sončen zimski dan je še posebej pripomogel k dobremu ustvarjalnemu razpoloženju. Po oceni mentorja so bile skice, izdelane v tehniki po prosti izbiri članic in članov (akvarel, tuš, svinčnik), izredno uspešne.

Seveda bodo člani in članice poleg teh obveznih motivov na razstavi pokazali tudi nekaj svojih del po lastni izbiri.

Glede na to, da je bil dan poprej v Škofji Loki odprt Likovni salon »Kašča«, v katerem je razstavljena stalna zbirka akad. slikarja F. Miheliča, so člani izkoristili priložnost in si ogledali hkrati tudi to razstavo.

ANITA ŠEFER

Koncert Godbe Domžale

V počastitev Dneva samostojnosti in ob božičnih in novoletnih praznikih je Godba Domžale v zadnjih dneh lanskega leta pod pokroviteljstvom Občine Domžale pripravila koncert. Pod vodstvom Frančka Kuhariča je godba odigrala enajst skladb domačih in tujih avtorjev. Gost večera je bil pevec Dimitrij Damjanov, tenorist Opere SNG Ljubljana.

OBISKAL NAS JE ZNANSTVENIK IN PISATELJ VID PEČJAK

Prireditve mir in ljubezen

Že nekaj časa je minilo, kar smo se v gledališki skupini društva SMO (stari mladi otroci) v Domžalah srečali s knjigo Drežek in trije Marsovkci pisatelja Vida Pečjaka. Pisane besede knjige so na gledališkem odru drugače zaživele. Avtorica članka in mentorica gledališke skupine je zaprosila pisatelja, da knjigo ponovno natisne, saj jo želijo brati vsi mladi igralci. Vesel je bil vspodbude, saj je bilo knjigo do sedaj mogoče najti le še na knjižničnih policah, še posebno pa ideje, da jo ilustrirajo otroci.

In tako je minilo leto, ko so Drežek in trije Marsovkci spet

zagledali dan. Posebnost knjige je zgodba, kot tudi sijajne otroške ilustracije, izbrane med 530, ki so za knjižne izdaje prava redkost, če ne celo novost. Ob tej priložnosti nas je pisatelj povabil, da na prireditvi Mir in ljubezen in predstaviti njegove knjige nastopimo z igrice Drežek in trije Marsovkci. Mi pa smo ga povabili na eno izmed gledaliških vaj v našem društvu, na kateri se nam je pridružil.

Tako smo sklenili prijateljstvo najprej s knjigo, se srečali s pisateljem in se združili v prijateljstvu na skupni prireditvi v Ljubljani. **BRANKA ŠPENDE**

Adventni večer

V dvorani domžalske knjižnice smo v četrtek, 14. decembra 1995, imeli okroglo mizo pod naslovom »V pričakovanju posebnega obiska«. Okroglo mizo je organizirala skupina mladih. Gosta večera sta bila prof. dr. Anton Štrukelj in prof. dr. Borut Košir. Z glasbo pa so nas v večer popeljele sestre Burja. Pogovor po predavanju obeh gostov je vodil Tomaž Strehar.

Gosta večera

Dr. Anton Štrukelj je profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani. Tam predava dogmatsko teologijo in kristologijo. Dogmatska teologija je teološka smer, ki ima za svoj osrednji predmet verske resnice. Kristologija je nauk o Kristusu. Središče tega teološkega predmeta je Jezusova zgodovinska oseba.

Poleg predavateljske službe je g. Anton Štrukelj tudi tajnik Slovenske škofovske konference (SSK), ki jo je leta 1993 potrdil papež Janez Pavel II.

Prof. dr. Borut Košir in ljubljanski Teološki fakulteti predava cerkveno (kanonsko) pravo. Cerkev ni samo Božja ustanova. Je tudi človeška, kolikor jo sestavljamo ljudje. Cerkev nujno potrebuje zakone. Zakone, ki jih potrdi apostolski sedež in jih vsebuje cerkveni zakonik, imenujemo cerkvenopravni zakoni in obvezujejo vse ljudi, ki so vključeni v rimokatoliško cerkev. Poleg predavateljske službe je g. Borut Košir tudi direktor škofijske gimnazije.

Dve predavanji

Vsak izmed gostov večera je na sebi lasten način predstavil pogled na petrinsko ali papeško službo in nam predstavil osebo sedanjega papeža. Prvo predavanje je potekalo pod naslovom »O petrinski službi in o osebi Janeza Pavla II.« Drugo predavanje, ki ga je imel dr. Borut Košir, je bilo usmerjeno bolj pravno. Predavatelj je svoje besede usmeril v zgodovino, kot član odbora za pripravo papeževskega obiska pa nam je v nekaj besedah prikazal, kako potekajo priprave.

O petrinski službi in osebi Janeza Pavla II.

Papeštvo je božja ustanova. Petrinsko službo je ustanovil Jezus sam. Prvi papež je bil apostol Peter. Ime Peter v prevodu pomeni: trden kakor skala. Jezusove besede, s katerimi je postavil Petra za prvega papeža, vsebujejo besedo skala. »Ti si Peter – Skala – in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. Dal ti bom ključne nebe-

skega kraljestva; in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.«

Še pred nedavnim so papeže ob ustoličenju kronali s trojno krono (tiara), ki predstavlja trojno oblast: oblast posvečevanja, vodstveno oblast in učiteljsko oblast.

Janez Pavel II. je bil pred svojo izvolitvijo na Petrov sedež nadškof v Krakovu. Njegovo rojstno ime je Karol Wojtyła, rojen 18. maja 1920 v Wadowicah. Med študijem je delal kot delavec v kamnolomu. Leta 1958 je postal krakovski škof, leta 1962 pa tamkajšnji nadškof. Papež Pavel VI. je leta 1967 krakovskemu nadškofu Karlu Wojtyli izročil kardinalski klobuk. Tako je Karol s 47 leti postal najmlajši član kardinalskega zbora.

Papeži v zgodovini Slovenije

»To je zgodovinski obisk«, je poudaril g. Košir, »papež bo prvič obiskal samostojno Slovenijo.« Štirinajst papežev je bilo v zgodovini odločilno povezano s Slovenijo. Hadrijan II. je leta 869/870 dovolil uvedbo slovenskega jezika v bogoslužje. Istega leta je posvetil Metoda za nadškofa v Panoniji. Pij II. je bil v letih 1446–50 tržaški škof. Ko je bil leta 1458 izvoljen za Petrovega naslednika, je potrdil ustanovitev ljubljanske škofije (1462). Klemen VII. je leta 1602 potrdil Dalmatinov prevod Biblije kot uradni prevod za vse katoličane. Pij VI., prvi papež na slovenskih tleh, je leta 1782 skozi Slovenijo potoval na Dunaj. Šest let zatem je ljubljansko škofijo povzdignil v nadškofijo. Pij XI. je leta 1933 dovolil, da se latinski obrednik prevede v slovensčino.

Najodličnejše odlikovanje, ki ga je papež izkazal Slovencem, je bilo leta 1899. Takrat je Leon XIII. imenoval goriškega nadškofa Jakoba Missia za kardinala.

Janez Pavel II. in Slovenija

Janez Pavel II. pa nam je že od vsega začetka svojega vladanja stal ob strani. Imenoval je tri slovenske ordinarije (ljubljanskega nadškofa dr. A. Šuštarja, mariborskega škofa dr. F. Krambergerja, koprškega škofa msgr. M. Priha). S hitro potezo priznanja Slovenije kot samostojne države (13. januar 1992) je papež prispeval k temu, da se je Slovenija izognila dolgotrajni vojni. Še istega leta (8. februarja) je apostolski sedež navezal diplomatske stike s Slovenijo. Naslednje leto (19. februarja 1993) je Janez Pavel II. potrdil statut Slovenske škofovske konference.

ŠTEFAN ROZMAN

Srečanje z Žarkom Petanom in Petrom Amalettijem

V sredo, 20. decembra 1995, ob 19. uri sta obiskala Domžale avtor Žarko Petan in založnik Peter Amalett. Srečanje je bilo v knjižnici, pripravil pa ga je klub Govornik. Konec decembra je izšla pri založbi Amalett pesniška zbirka Zgodbe pesnika Žarka Petana in pri nas smo imeli predpromocijo zbirke.

Za uvod je Mojca Vilar zelo občutno in doživeto prebrala nekaj pesmi iz nove pesniške zbirke. Potem pa se je začel zanimiv, dolg in prisrčen razgovor z našima gostoma. Najprej je Peter Amalett pripovedoval o svojem založniškem delu: kako je oral prve brazde še pred osamosvojitvijo Slovenije, kakšne vsebine in katere avtorje je želel predstaviti domači javnosti. Poseben poudarek pa je namenil zbirki Misel misli misleca, ki nudi bralcu več kot 10.000 aforizmov, izrekov, pregovorov in maksim iz svetovne, domače in ljudske literature. Založnik je tudi sam avtor in prevajalec, opravi pa tudi vse izbore, kar pomeni velikansko delo, bogato znanje in dobro poznavanje besedne umetnosti. V zbirki je izšlo že 11 knjižic, osredotočile pa smo se na zadnje štiri: O uspehu, O denarju, O času in O ljubezni. Iz teh publikacij smo tudi prebrali aforizme, izreke in maksime domačih avtorjev.

Nadzbirka zbirke Misel misli misleca pa je zbirka Ars Aeter-nae, v kateri je med drugimi izšla tudi najstarejša knjiga na svetu, 4500-let stara kitajska modrost Vodnjak modrosti – Ji Čing ali Knjiga sprememb.

Vse publikacije iz obeh zbirk nudijo bralcu sprehod med pisatelji, pesniki, filozofi in modreci svetovne literature; knjižnice pa so tudi praktične – majhne in drobne, da jih bralec lahko spravi v žep ali torbico pa mu vedno in povsod delajo prijetno družbo.

Pisatelja, pesnika, humorista, režiserja in generalnega direktorja RTV Žarka Petana poznamo doma v Sloveniji in v tujini, saj je dobitnik mnogih domačih in tujih priznanj in nagrad. Tem pogovorom je bilo toliko, da smo se morali omejiti na tiste, ki so prisotne najbolj

zanimale. Gost je govoril pri-srčno in je duhovito obujal spomine na lastna doživetja.

V pesmih iz zadnje zbirke, Zgodbe, je prehodil svojo življenjsko pot, preteklost je prepletel v sedanjost, pogled pa je uprl v prihodnost. S kritičnim pomislekom se dotakne vsega, kar se človeku lahko pripeti. Pesmi so vsebinsko bogate, čustvene in imajo jasna sporočila.

Pogovarjali smo se tudi o gledališkem delu, predvsem o avtorski predstavi Dachovski procesi, ki je bila leta 1988 uprizorjena v MGL. Zasuli smo ga z vprašanji in Žarko Petan je na vsa odgovoril: kdaj in kako piše aforizme, koliko jih je že napisal in še marsikaj drugega o njegovih knjigah je zanimalo poslušalce.

Nazadnje smo se dotaknili še odgovornega dela na RTV. Prisotni so se zelo ogreli, a smo zaradi pozne ure morali srečanje skleniti.

Večer je bil vsebinsko bogat in izjemno zanimiv. Prisotni so bili zelo zadovoljni. Upam pa pripomniti, da bi lahko imeli več poslušalcev.

EMA NOVAK

Čarobni božični ples

V tistih dneh leta, ko ima sonce najmanj moči in so noči dolge, za otroke zasije na tisoče luči. V vsakem posamezniku sije lučka pričakovanja, tistega, ko otroci premišlujejo ali se jim bodo vse želje uresničile. Otroške želje so včasih velike, včasih pa skoraj neopazne, velikokrat pa tudi take, da je za njihovo uresničitev potreben čas staršev. Vprašati se moramo: »Kako bomo razporedili svoj prosti čas?« Koliko in kdaj ga bomo namenili svojim otrokom.

Malčki iz vrtca Žabica v Trzinu so s svojimi starši preživeli nekaj prijetnih uric v pravljico osvetljeni diskoteki Life. Obiskal jih je Božiček. Pa tudi Zajec, tisti pravi, ki v hudi zimi živi na polju, si je vzel nekaj prostih uric, da jih je preživel na toplem in v prijetni družbi. Gospod Slavko Sorotar, ki nam je prijazno odstopil pro-

stor, je poskrbel za prijetno zabavno glasbo. Uravnaval jo je tako, da je bila glasnost primerna starosti obiskovalcev.

Tako vidite, dragi bralci, je bilo potrebno zelo malo, da so se otroci imeli lepo in nepozabno. Trije odrasli so se nekoliko prej zmenili za čas, starši so prispevali finančni del, dali tudi svoj čas in ČAS, ki smo ga preživeli skupaj, je bil lep, čaroben in zanimiv.

Zagotavljam vam, imeli smo se zares lepo, zato vas vse, ki tole prebirate, obveščam, da bo tako prijetna tudi pustna zabava v maskah za malčke. Kdaj? Na »ta debel četrtek« 15. 2. 1996 med 15. in 19. uro. Kje? V diskoteki LIFE v Domžalah v Ten-Tenu. Kdo jo pripravljajo? Tisti odrasli člani družine vseh otrok iz občine Domžale, ki se veselijo predvsem takrat, če so zadovoljni otroci. Pri-dite!

MARIJA KAVKA

NOVA KNJIGA DR. VELIMIRA VULIKIĆA

Dr. Jože Rant, oče slovenskega zobozdravstva

Strokovne knjige: Priročnik za bolničarje 1969, Zobozdravstvo v NOB na Slovenskem 1985, Zobozdravstvo na Slovenskem do leta 1940 ter proza: V zrcalu Račnega potoka, Grenka sreča (podlistek), V pajkovi mreži, Pota njegove mladosti, Beg iz pekla, Senator s Sv. Trojice je napisal naš občan dr. Velimir Vulikić; ta je konec leta 1995 v samozaložbi izdal biografski roman DR. JOŽE RANT, OČE SLOVENSKEGA ZOBOZDRAVSTVA.

Roman obsega 317 strani, na kratko bi ga najlaže označili kar z avtorjevimi besedami: Delo in življenje prof. dr. Jožeta Ranta je ena sama zgodovina slovenskega zdravnika. Kar ga je naredilo največjega med velikimi zobozdravniki, pa je njegovo oranje ledine na področju sodobne stomatologije. Iz mnogih drobcev, številnih podatkov in fotografij je dr. Vulikić napisal zelo zanimivo knjigo, ki jo bodo po besedah prof. dr. Mitka Bartenjeva poleg bralcev iz strokovnih zobozdravstvenih krogov z velikim zanimanjem brali tudi vsi drugi, saj je tehnika pisanja profesionalna in vsebuje vse

elemente, ki so potrebni, da bralcu zbudi zanimanje in branje le nerad odloži.

Knjiga je razdeljena v šest vsebinsko zaključnih delov, ki ob-

segajo posamezna življenjska obdobja dr. Ranta, vsako pa bralca pospremi z njegovimi spomini na opisano obdobje. Tako pove, da v šoli ni bil posebno priden študent, da so ga tako rekoč iz šolskih klopi nagnali na fronto, da je bilo njegovo življenje trdo, polno trpljenja in preizkušenj, vedno aktualno pa je tudi njegovo naročilo vsem študentom in mladim zdravnikom:

»Bodite vestni in pošteni do študija, bolnika, naroda in oblasti, zavedajte se, da študirate za bolnikovo blaginjo, kdor se bo z vso silo posvetil študiju, poklicu in bolniku, bo uspel. To zahtevajo od nas bolniki, vaši starši in naša družba.«

Knjiga je lahko berljiva, zanimiva prav za vsakogar, k čemur veliko prispevajo tudi številni podnaslovi in fotografije, s katerimi nas dr. Vulikić pospremi na pot življenja in dela dr. Ranta, pa tudi na pot dela slovenske zgodovine, ki nam prav po zaslugi dr. Velimira Vulikića in njegovega prizadevnega dela ostaja shranjen za vse večne čase.

VERA VOJSKA

DR. JOŽE RANT

OČE SLOVENSKEGA ZOBOZDRAVSTVA

SHARP
SERVIS
MENGEŠ
73 84 09

Iskrene čestitke naj atletom za leto 1995: Jasna Paladin, Anja Završnik, Tomaž Kušar, Matej Juhart in Aleš Pranjic, manjka Boštjan Brnot.

ATLETSKI KLUB DOMŽALE

Najboljši atleti 1995

»Tudi leto 1995 je za Atletski klub Domžale, vodstvo, trenerje ter vse tekmovalce pomenilo izziv, v katerem smo iskali najboljše poti ter rešitve in lepo je povedati, da so spoštovanje, prijateljstvo, zdrava tekmovalnost, prizadevnost v šolah in v klubu tisto, na kar smo posebej ponosni,« je v uvodnih besedah na srečanju ob koncu leta dejal Marjan Gorza, predsednik kluba.

Vsaka sekunda, vsak centimeter, vsak dober tek, skok ali met, klubski ali državni rekord, so vse leto tekmoval-

cem in njunima trenerjema (Damjan Berdik, Tone Založnik) in vsem tekmovalcem, ki so resnično prava klapa, ki se zna veseliti uspehov, prinašali veliko zadovoljstva, sreče, včasih tudi kakšne solzice, ki pa je bila hitro pozabljena. Prav vsi po vrsti od najmlajših, tistih, ki so v letu 1995 prvič prišli v klub, pa do pravih veterani, ki vedno radi pridejo v ekipo Atletskega kluba Domžale, zaslužijo iskrene čestitke, še zlasti pa najboljše mladi atleti, ki jih klub tradicionalno razglasi ob koncu leta.

Letos so to postali:

med pionirji **TOMAŽ KUŠAR**; ob vrsti odličnih rezultatov je dosegel tudi državni pionirski rekord v teku na miljo, med pionirkami **ANJA ZAVRŠNIK**; osvojila je bronasto medaljo na državnem pionirskem prvenstvu in skupaj z mlajšimi mladinkami tudi v štafeti 4 x 300 metrov, med mlajšimi mladinkami je **JASNA PALADIN** dosegla državni rekord v teku na miljo za mlajše mladinke, tretja pa je bila tudi na krosu **DELA**, med mlajšimi mladinci je eden najboljših slovenskih mladih tekačev **BOŠTJAN BER-**

NOT v letu 1995 dosegel kar tri državne rekorde, in sicer na 3000 m v dvorani ter na 10.000 metrov ter 2000 m zapreke, med starejšimi mladinci je najboljši **MATEJ JUHART**, saj je **PRIŠEL, VIDEL IN ZMAGAL** in že v prvem letu svojega članstva v klubu dosegel vrsto vidnih rezultatov,

med člani je bil najboljši **ALEŠ PRANJIC**; ta je z vrsto dobrih tekov, pomeril pa se je tudi v nekaterih metih in skokih, uspešno nadaljeval svojo atletsko kariero.

Med dobitnike medalj na pomembnejših tekmovanjih v letu 1995 pa so se iz Atletskega kluba Domžale uvrstili še naslednji mladi atleti: Ana Naranča, Meta Pungerčar in Bojana Vojška.

Vsem atletom iskrene čestitke, veliko uspehov ter športne sreče tudi v letošnjem letu!
V. V.

Janez Jeglič – alpinist leta

V začetku januarja 1996 je po odločitvi podkomisije za vrhunski alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije je postal Janez Jeglič.

Alpinistični odsek Domžale, najboljši alpinist v sezoni 1994/95. Domžalski vrhunski alpinist je v navezi z Mihom Praprotnikom ponovil smer Sea of dreams, eno najtežjih v ameriški steni El Capitana.

Uredništvo Slamnika mu za visoko priznanje, to je slovenski alpinist leta, iskreno čestita.

Novice iz sveta karateja

V Novi Gorici se je 19. 11. 1995 odvijalo državno prvenstvo za mladince. Tudi tokrat smo se nadejali medalj in tekmovalci nas niso razočarali.

Mlada perspektivna karateista, z že lepo tekmovalno kariero, ki ju tokrat ne omenjamo prvič, sta **Gregor Hribar** in **Luka Vrančič**.

Luki je sedaj že petič pripadel naslov državnega prvaka. Tudi tokrat je dodobra izkoristil svoje potenciale, ki jih razvija že od malih nog. Na stopni-

kah je stal tudi Gregor, tekmovalc, znan po elegantni tehniki in gibljivosti, tokrat z osvojenim drugim mestom.

Oba tekmovalca sta 15. 12. 1995 nastopila na mednarodnem prvenstvu Trbovlje '95, le da je bil tokrat vrstni red zamenjan. Gregor je v borbah mlajših mladincev, v kategoriji nad 70 kilogramov osvojil zlato, Luka pa (tudi v borbah mlajših mladincev) v kategoriji do 70 kilogramov osvojil srebro.

V teh dneh je potekalo še mednarodno prvenstvo Bavar-

ske – Bavaria Open, v Nürnbergu, ki pa je prineslo naslednje rezultate. Za **sankukai ekipo Slovenije** se je zopet boril Luka Vrančič. Ves čas tekmovanja je držal svoj prvi ritem, kar kaže na njegove izkušnje v svetu tekem in borb. V tekmovanju ekip ni bil niti enkrat poražen. Skupaj s še tremi člani ekipe so si v kategoriji do 18 let (absolutno) izborili nehvaležno, a vsekakor pohvalno in obetavno 4 mesto.

Tretji naš mladi up je še osnovnošolec, **Bor Bratovž**, ki se je na tem tekmovanju edini boril v borbah posamezno, v kategoriji starejših dečkov. Tudi on je tekmovalje končal brez kolajne – na **četrtem mestu**

Februarja odhaja Luka na Evropsko karate prvenstvo za kadete in mladince v Istanbulu, ker bo nastopil kot član državne reprezentance.

PRIMOŽ

Kotalkarsko plesna revija za jubilej in zaključek sezone

Ob koncu lanskega leta, ki je bilo za Kotalkarsko drsalni Klub Domžale jubilejno, smo si lahko v Domžalah ogledali kotalkarsko plesno revijo, kakršne v Domžalah še ni bilo in kakršnih bi si v prihodnje želeli še več. V Hali komunalnega centra so se domžalskemu občinstvu predstavili domači kotalkarji z gosti iz Kotalkarskega kluba Renče, kluba Polet iz Opčin nad Trstom in kluba Schio iz Vicenze, z res bogatim in prijetnim programom.

Vrhunske kotalkarice in kotalkarji, med katerimi jih je bilo več, ki se ponajbolj z najvidnejšimi naslovi s številnih kotalkarskih prvenstev in turnirjev, so gledalcem pričarali vzdušje, ki je spominjalo na pred leti zelo popularne drsalne revije Holidays on ice. Mlade kotalkarice in kotalkarji v pisanih oblačilih so gledalce ponesli na Broadway, v Rusijo, na Škotsko in vroče brazilske ulice, manjkalo pa ni niti ščepec kranjske poskočnosti. Najmlajše sta navdušili kar dve pravljici na kotalkah: Sneguljčica in Alice v deželi igrac, gledalcem se je predstavil tudi trenutno najboljši slovenski kotalkar Uroš Stibilj, za popestritev so poskrbeli mladi plesalci iz Kazine in plesnega kluba Wolfy, na koncu pa še Božiček s košaro sladkarij.

Revija je bila enkratno darilo Domžalčanom za konec leta in slavnostni zaključek jubilejnega leta za KDK Domžale. Predsednica kluba Marija Drašček je ob 10. obletnici povedala, da so v klubu zadovoljni s prehojeno potjo in da s vse večjim zaupanjem gledajo tudi naprej. Klub je leta 1992 doži-

vel hudo krizo, saj se je polovica članov odcepila in ustanovila nov klub Pirueta. Tisti, ki so v klubu ostali, so strnili svoje vrste in s premišljeno izbranim programom in trdim delom dokazali, da so na pravi poti. Tekmovalci KDK se s tekmovalci vračajo z vse lepšimi rezultati in odličji, njihovi tekmovalci so zastopani v vseh kategorijah, v klub pa se vključuje tudi vse več mladih perspektivnih kotalkarjev. Kar trije člani kluba: Saša Slanc, Miha Arvaj in Matej Drašček so lani na državnem prvenstvu osvojili naslove državnih prvakov. Tatjana Vrhovšek in Dragana Vujović sta osvojili drugo mesto, z bronasto kolajno se je okitila Anja Šetina, Nataša Gliha pa je med članicami dosegla prvo mesto v obveznih likih. Na evropskem prvenstvu v Angliji je sodelovalo kar 6 članov kluba, ki so dostojno zastopali barve svojega kluba in Slovenije, saj so dosegli zelo lepe uvrstitve, med drugim je bil Matej Drašček 5. S tekmovanjem za pokal Evrope v Franciji se je Matej Drašček vrnil z 2. mestom, Miha Arvaj je bil v svoji skupini tretji, Saša Slanc pa 4., na mednarodni tekmi na Dunaju so osvojili kar dve prvi mesti in eno drugo, na tekmovanju v Italiji za pokal Schio so osvojili kar 3 druga mesta, z zelo dobrimi rezultati pa so se vračali tudi s tekem v Freiburgu v Nemčiji, iz Firenc, Pule, Občin, Renč... Ob tem je treba povedati, da že uveljavljenim starejšim tekmovalcem vse bolj uspešno sledijo najmlajši, ki se s svojih prvih nastopov vračajo s solidnimi uvrstitvami. Oče-

njujejo, da je v njihovih vrstah kar nekaj perspektivnih tekmovalcev.

Poleg tekmovalcev samih ima za tako uspešno nastopanje kotalkarjev KDK največ zaslug trenerka Violeta Mordej, ki se je po tem, ko je zaključila res blestečo tekmovalno kariero, med katero se je okitila v vrsto naslovov državne prvakinja in s številnimi drugimi najvidnejšimi naslovi, odločila za profesionalno delo pri vzgoji mladih kotalkarjev. Violeti pomaga tudi Nataša Gliha, ki še tekmuje, nekaj časa pa je treninge vodila tudi Sandra Grumelič, ki se je kasneje umaknila. Kotalkarji KDK Domžale so lani sodelovali tudi na kotalkarski reviji v Renčah, v Domžalah pa so pripravili že tradicionalno mednarodno tekmovanje Domžalski slamnik.

Za uspehe KDK Domžale so v precejšnji meri zaslužni tudi starši mladih kotalkarjev, saj nesebično pomagajo pri delu kluba, pri prevozih tekmovalcev na tekme, krijejo pa tudi celo vrsto stroškov, ki jih pri tako pestri dejavnosti, kot jo poznajo pri KDK, ni malo. V klubu imajo zdaj največ te-

žav z vadbenimi prostori, saj trenirajo kar na treh mestih: v Hali komunalnega centra in v telovadnicah OŠ Trzin in OŠ Rodica. Lani so sicer dobili kotalkarsko ploščo pred OŠ Vencija Perka v Domžalah, vendar so tam treningi možni le v poletnem času in ob lepem vremenu. Ni čudno, da si zato zelo želijo, da bi ploščo pokrili in da bi ob tem dobili tudi prostor za garderobe, sanitarije in mogoče tudi klubske prostore. Takšna pokrita kotalkarska plošča bi omogočila precej bolj kakovostne in redne treninge, lahko pa bi bili tudi organizatorji kotalkarskih tekmovanj, turnirjev in revij. Za naprej si člani KDK, kot nam je zaupala predsednica Marija Drašček, poleg svojih prostorov in seveda še boljših in številnejših tekmovalnih uspehov, želijo tudi okrepiti strokovni kader za delo z mladimi člani, upajo, da jih bo čim večkrat obiskal mednarodno priznani kotalkarski strokovni delavec Peter Brlec, ki je Domžalčan in hkrati tudi predsednik Zveze kotalkarskih športov Slovenije. Njegove strokovne pomoči so vedno zelo veseli, prav pa bi prišla

tudi večja finančna podpora športne zveze in večji odziv sponzorjev, zelo radi pa bi tudi povečali število mladih kotalkarjev.

Spomladi bodo na vseh osnovnih šolah našega območja razpisali začetne tečaje kotalkanja, ob tem računajo tudi na pomoč športne zveze Domžale, jeseni pa bodo s treningi začetnikov nadaljevali. Med cilje, ki si jih postavljajo za leto 1996, sodi tudi priprava že tradicionalne mednarodne tekme Domžalski slamnik. Predvidoma bo prireditev, ki je vključena že tudi v mednarodni koledar kotalkarskih prireditev, 25. maja, nanjo pa bodo povabili kotalkarje vseh slovenskih klubov in kotalkarje iz Hrvaške, Avstrije in Italije. V Domžalah bi želeli pripraviti tudi državno prvenstvo, vendar zaradi neustreznih prostorov za to nimajo najboljših pogojev, vsekakor pa bodo tudi ob zaključku tega leta pripravili kotalkarsko plesno revijo. Upamo, da se jim bodo načrti uresničili in se bo z državnih prvenstev ter drugih kotalkarskih tekmovanj še več članov društva vračalo z najvišjimi odličji. MIRO ŠTEBE

Karate klub domžale vabi

- Se želite sprostiti, poskrbeti, za svoje telo, pridobiti nove prijatelje?
 - Imate ambicijo postati športni bорец in se udeleževati na tekmovanjih?
 - Se želite posvetiti sebi in spoznavati filozofijo zahoda? Vse to vam naš klub omogoča. Treningi potekajo pod strokovnim vodstvom izkušenih mojstrov. Poleg treningov imajo člani možnost obiskovanja seminarjev karate tehnike, ki jih vodijo priznani mojstri iz Slovenije in tujine; aktivno se lahko udeležujete na tekmovanjih; poleti se lahko udeležite letne karate šole na morju...; se z nami podaste na izlete in se poveseelite na družabnih srečanjih.
- Vpis in informacije: stara OŠ Vencija Perka (za knjižnico), vsak torek in četrtek od 18.00 do 20.00 ure.

Pohodi in delo združujejo planince

Začenja se tretje leto, odkar deluje Planinsko društvo Blagovica in združuje planince v lukovski občini.

V preteklem letu 1995 je društvo opravilo vse zastavljene cilje, ki so bili v programu. Predvsem si je Planinsko društvo prizadevalo pri pripravi in izvedbi programov varnih rekreativnih pohodov. Kljub deževnemu indijskemu letu smo izbrali sončne nedeljske dneve za pohode v planine

Planinci predstavljajo

V letu 1996 bo zanesljivo veliko priložnosti za obisk naših planin in gora, kamor vas v občini Domžale že desetletja vodi Planinsko društvo Domžale ter Planinsko društvo Onger iz Trzina.

V lanskem letu sta društvi izdali dve publikaciji. Mladinski odsek Planinskega društva Domžale je izdal drobno knjižico GREMO SKUPAJ V HRIBE. V njej g. Aleš Peršolja, načelnik Mladinskega odseka, v uvodu pravi, da vas bo popeljala novim doživljanjem naproti. Ob dejavnostih s katerimi se ukvarja Mladinski odsek, boste v njej našli seznam izletov in opisane poti, po katerih se bodo podali mladi planinci v tem šolskem letu, preberete lahko o akcijah Mladi planinec, Gorniška šola, v njej so informacije o planinskih krožkih na posameznih OŠ. Sploh je v knjižici, za katero sta najbolj zaslužna Saša Roškar in Borut Peršolja, prav vse, kar mora vedeti mladi planinec.

ONGERČKI so informativni bilten članov PD Onger Trzin, iz njega izvemo, da je na občnem zboru predsedniško funkcijo prevzel g. Rudi Sachoss. Izvedli so anketo, s katero bodo ugotovili želje krajanov ter se dogovorili za redno izhajanje svojega glasila. Med številnimi kratkimi članki lahko preberemo o ponovni postavitvi križa na Davovcu, prvem mestu mladih planincev v državi, 200-letnici Planinskega vestnika, predstavljajo zgodovino Vršiča, vodstvo društva ter nagradno križanko, poslovi pa se tudi od svojega najmlajšega člana Matevžka. Glavni urednik je g. Tomaž Mesar, odgovorni pa g. Miro Štebe.

in se vedno vračali sicer nekoliko utrujeni, vendar čvrsti in zadovoljni. Letu 1995 smo imeli devet pohodov, povprečno se je pohoda udeležilo 37 pohodnikov, ki so jih vodili Miro Podbelšek, Peter Urnkar in Franc Bergant.

Vsako leto pričnemo z zimskim pohodom 21. januarja na Golčaj, kjer se pri cerkvi Sv. Neže na njen praznik za krajši čas ustavimo. Pot se nadaljuje po romantičnem pobočju gozda mimo vasi Vranke – Borje in po dveh urah hoje pridemo v Doline, tam je krajši postanek za okrepčilo s čajem ali kaj drugega. Pot se nadaljuje v smeri Trojan, kjer si za priboljšek kupiš krofne. Nato se pot nadaljuje po gozdu tišine mimo Lipovca in naprej do gostišča Kekec, kjer se dobi jedača in pijača.

Od gostišča se pot vzpenja po lepo zaraščenem smrekovem gozdu do najvišjega vrha v naši občini Šipek, kjer je krajši postanek pri spomeniku NOV. Tu so ustanovili Šlandrovo brigado. Nato se pot začne spuščati navzdol mimo vasi Gaberje in Jelša in po šestih urah hoje je pot zaokrožena v Blagovici.

Od zgodnje spomladi do pozne jeseni je bila preteklo leto največja udeležba pohodnikov na Snežnik, Lisco, Storžič, Ledine in Konja, kjer je bilo nekaj zahtevnih tur, vendar so naši vodiči stalno bdeli, zato smo brez žuljev prihajali v dolino. Pomembno je še omeniti, da imamo v društvu nekaj osnovnošolskih planincev in planin, ki odlično hodijo po zahtevnih turah v spremstvu staršev.

Cepprav društvo nima sponzorja, smo gospodarili z denarjem samo od članarine in vseeno nekaj postorili na turističnem reklamnem kozolcu in v predprostoru, kjer si urejamo planinsko sobo v zgradbi KS. Društvu je uspelo poslati štiri člane na markacijski tečaj v Žalec, kjer je Savinjski MDO organiziral tečaj markistov. Tečaj so opravili Miro Podbelšek, Aleš Podbelšek, Peter Urnkar in Marko Trdin.

Planinsko društvo Blagovica je z dogovorom PM Domžale in ZB Domžale na območju občine Lukovica prevzelo planinska pota za vzdrževanje in mariranje: domžalsko pot spomi-

nov, Krašnja, Limbarska gora, Blagovica, Golčaj, Blagovica, Špilka v dolžini 41 kilometrov. Poti so bile že precej zaraščene pa so jih naši markeranti očistili in markirali, za kar so porabili oziroma opravili 204 ure prostovoljnega dela.

Društvo je sodelovalo z OŠ Janko Kersnik Brdo, OE Blagovica. Po dogovoru z gospo Gizelo Kosmatin so planinci dne 17. 6. 1995 organizirano vodili otroke in njihove starše na zaključni šolski pohod v naravo. Pot je potekala od šole v Blagovici mimo vasi Prevoje, nadalje skozi vasi Prilesje in Gaberje, nato skozi smrekov gozd Šipek v Tuhinjsko dolino do gostišča Kekec, kjer je bila malica in kratek počitek. Po malici je bilo izvedenih nekaj družabnih igrice z otroki. Vrnili smo se po isti poti nazaj.

Planinsko društvo je sodelovalo tudi na področju civilne zaščite, kot nam nalaga pogodba občine Lukovica. V dveh akcijah, pogrešane odrasle osebe in dva otroka, je iskanje vodila policijska enota iz Domžal, pri tem je sodelovalo devet planincev iz Blagovice.

VIKTOR US

Sankači so se pomerili na Mulejevem memorialu

Prvo nedeljo v tem letu je Planinsko društvo Janez Trdina iz Mengša pripravilo tradicionalno sankaško tekmovanje za Mulejev memorial. Tekmovanje, ki je posvečeno prvemu predsedniku in pobudniku za ustanovitev planinskega društva v Mengšu, alpinisti mengeškega odseka pripravljajo, če jim to snežne razmere dovolijo, že več kot dve desetletji na pobočjih Gobavice.

Tekmovanje je odprto za vse ljubitelje sankanja, letos pa so se pomerili le Mengšani, saj je slabo vreme prejšnjih dni marsikomu od morebitnih udeležencev tekmovanja zblo moralo. Organizatorji tekmovanja so kljub težavam z vremenom progo odlično pripravili, najdogovornejšo organizacijske naloge pa so prevzeli mengeški člani gorske reševalne službe. Tekmovalci so se pomerili v petih jakostnih skupinah. Najhitrejši čas je dosegel Rok Benda, ki je tekmoval v kategoriji alpinistov, progo pa je prevozil v eni minuti in 48 sekundah. Le za 6 stotink sekunde je zaostal njegov klubski kolega Marjan Malus, tretje mesto pa je osvojil Tomaž Fartek, ki je tekmoval

Ekipa mladink KK Domžale, ki si je priborila nastopanje v I. republiški ligi s svojim trenerjem Matjažem PAVLINOM.

V SPOMIN

Matjažu Pavlinu

Boj z zahrbtno boleznijo je v 47. letu starosti izgubil Matjaž Pavlin. Košarkarsko pot je začel v klubskem podmladku. Bil je član pionirske ekipe, ki je leta 1964 osvojila naslov slovenskega prvaka. Igral je

tudi v mladinski ekipi, nato pa je postal nogometaš. Ljubezem do košarke ga je v sedemdesetih letih ponovno pripeljala nazaj v Košarkarski klub k svojim mladostnim prijateljem. Pomagal je na tistem strokovnem področju, kjer ga je klub najbolj potreboval. Kot trener ženske košarkarske ekipe je vzgojil jedro selekcije, ki je nato tekmovala v republiški in

zvezni ligi. Iz vrst teh deklet je izšla tudi Guberiničeva, ki je bila pozneje igralka Olimpije in več let tudi edina Slovenka v jugoslovanski državni reprezentanci. Njegove osebnostne lastnosti – točnost, natančnost, doslednost in dana beseda so bile značilnosti njegovega dela tudi potem, ko je postal sekretar Košarkarskega kluba. Nič ni prepuščal naključju in vedno je bil »šesti« igravec ekipe. Kot športni organizator je vselej posvetil vso pozornost igralcem, da so lahko uspešno opravljali svoje tekmovalne naloge. Igralci in gledalci članskih tekem se ga spominjajo tudi kot doslednega vodje sodniške mize, kjer je bil v svojih odločitvah dosleden in brezkompromisen. Uveljavil se je tudi na področju športnega novinarstva, saj je bil dopisnik vseh pomembnejših časopisov, v katerih je seznanjal slovensko javnost z dosežki domžalskih športnikov. Dragi Matjaž, športni prijatelji te bomo kot igralca in funkcionarja ohranili v trajnem spominu.

V imenu košarkarskih prijateljev
DR. MITJA ŠIRCELJ

na ČRNO BELIH poljih

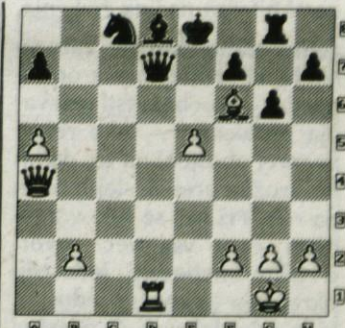
Šahovsko društvo Napredek Domžale srečalo Abrahama

Letošnje leto bo v občini v znamenju ŠD Napredek Domžale, ki praznuje 50. obletnico svojega začetka. V šahovski rubriki NA ČRNO-BELIH POLJIH si bomo v tem letu ogledovali najboljše partije najboljših in najzaslužnejših šahistov in šahistk, ki so v teh dolgih letih vzponov in padcev igrali za enega najboljših slovenskih šahovskih klubov. Ker smo v decembrski številki Slamnika spoznali mojstrskega kandidata Riharda Lorbeka v sliki in besedi, v tej objavljamo še njegovo partijo in lepo zmago. Ker to tekmovalje še traja, mu ob tem želimo še veliko takih in podobnih zmag.

Rihard Lorbek : Janko Potrata

2. državno prvenstvo v dopisnem šahu (1995/96)

1. d4 d5, 2. c4 c6, 3. Sf3 e6, 4. e3 Sf6, 5. Sc3 Sbd7, 6. Ld3 dxc4, 7. Lxc4 b5, 8. Id3 Lb7, 9. e4 b4, 10. Sg4 c5, 11. e5 Sd5, 12. 0-0 cxd4, 13. Te1 g6?, 14. Lg5 Da5, 15. Sd2 La6, 16. Sc4 Lxc4, 17. Lxc4 Lg7, 18. Dxd4! Dxa4, 19. Lxd5 exd5, 20. Dxd5 Sb6, 21. Dd6 Dd7, 22. Dxb4 Lf8, 23. De4 De6, 24. Lf6 Tg8,

25. Tad1 Le7, 26. a4 Td8, 27. Txd8 Lxd8, 28. a5 Sc8, 29. Da4+ Dd7, 30. Td1 !!! črni se preda,

Šah mladih

Najmlajši v Komendi

Odlično izveden turnir je pritegnil kar 39 dečkov in deklic do 12. leta starosti iz kamniških in domžalskih osnovnih šol ter sosesčine, kar dokazuje resnejše delo v šahovskih krožkih. Razveseljuje tudi dejstvo, da je bila polovica nastopajočih iz prav vseh osnovnih šol občine Domžale.

Presenetljivo in zanesljivo je zmagal Uroš Jeglič (Vodice) – sicer član ŠD Mengeš – z 8 točkami pred Lucijo Rovtar (V. Perka) 7 točk in Andrejem Mihoričem (Dob) 6,5 točke. 6 točk so od naših osvojili Aleksander Nadj (Trzin), Tomaž Orehek (Dob), Matej Rovtar in Žiga Podgoršek (oba V. Perka Domžale), Luka Pavlič (Domžale) – osvojil je IV. kategorijo, kar je uspelo tudi Zdenku Hegedušu (Domžale) s 5 točkami. Najboljša deklica je bila Nada Kosec (Prešerje) s 5 točkami. Najboljši so dobili lepe praktične nagrade.

Novoletni turnir Mengeš 96

Med božičnimi in novoletnimi prazniki sta šahovsko društvo in osnovna šola organizirala skupen turnir fantov in deklet do 16 leta starosti. Zaradi zimskih razmer je bila udeležba manjša. Škoda, da so izostali ravno učenci najbližjih šol. Vseeno je 20 fantov in 6 deklet zagotovilo kvaliteten turnir, saj je bilo med njimi kar 10 mnogokategorikov.

Zmagovalec Mark Agović (ŠK Komenda) je zbral 7 točk pred Sandijem Sprukom (Kamnik) s 6,5 točke. 6 točk so zbrali Aleksander Nadj (Trzin), Ana Srebrnič (ŠD Nova Gorica), Lucija Rovtar (V. Perka Domžale) in Saša Kržič (ŠD Vrhnik). Darko Avdič (Mengeš) pa je osvojil IV. kategorijo. Vsi udeleženci so bili obdarjeni.

M. K.

KOTALKARSKI KLUB PIRUETA

Aleksandra in Blaž bronasta v Schiu

Z uspešnim zaključkom kotalkarske sezone z nastopi na državnem in evropskih prvenstvih so se z novim šolskim letom pričele intenzivne priprave na novo tekmovalno sezono. Običajno se glavnina tekem pričena spomladi, izjemoma tudi v jeseni. Ena takšnih tekem je bila 18. novembra 1995 v Schiu, mestu med Padovo in Trentom. Nastopalo je 25 klubov iz 7 držav. Iz Slovenije so nastopili člani iz 5. klubov. Vrste kluba Pirueta so zastopali Aleksandra MOHAR, Blaž RAVNIKAR in Teja RUS.

Konkurenca je bila velika, zlasti iz vrst italijanskih klubov. V skupini kadetinj je Aleksandra zasedla 3. mesto, v skupini pionirjev A pa je Blaž, ki z novim letom prestopa v kadetske vrste, osvojil tudi tretje mesto. V skupini A, ki je bila najmočnejša in najštevilčnejša, je Teja Rus zasedla 10. mesto, kar je bila najboljša uvrstitev slovenskih predstavnic v tej skupini.

Kljub temu, da je v tem času tekmovalci še nimajo optimalne forme, je bila trenerka Suzana TEŽAK z njihovimi nastopi zadovoljna, saj je bilo opazno, da njeni varovanci v znanju iz meseca v mesec napredujejo, kar je dobro znamenje za pomladanske nastope.

Zadovoljna Aleksandra in Blaž za doseženo tretje mesto in osvojenima pokaloma

ANONIMNA SKUPINA PREKOMERNIH JEDCEV

Ste še lačni, čeprav imate poln želodec?

Druga knjiga zdravnice Sanje Rozman je spet vznemirila slovensko javnost. V njej se posebej sklicuje na delo po Dvanajstih korakih Anonimnih alkoholikov in jih tudi opisuje. Doslej so bile anonimne skupine, ki delujejo po sistemu Dvanajstih korakov, pri nas skoraj neznane. To pa še ne pomeni, da niso delovale. Najverjetneje je večini Slovencev, predvsem pa Slovenk še vedno neznano, da v Ljubljani in Kamniku že dve leti deluje posebna skupnost, ki šteje več skupin, v kateri se združujejo ljudje, ki imajo težave s hrano. Skupnost se izvirno imenuje Overeaters Anonymous, slovenska (ki je polnopravna članica svetovne organizacije) pa OA-Slovenska skupnost. Kot smo že omenili, je knjiga Sanje Rozman prva slovenska knjiga, ki sicer na svoj način, pa vendarle interpretira delovanje skupin po Dvanajstih korakih.

Pri nas je bilo področje samopomoči doslej siva pega, ki pa vse bolj kliče po zapolnitvi. Še posebej zato, ker je naša družba v tekmi za zahodnim standardom hkrati obremenjena tudi s slabimi posledicami hitrega načina življenja.

Tempo zahteva svoje, zato so ljudje, ki so nagnjeni k odvisnostim – posebni vrsti reševanja problemov – tako rekoč vnaprej obsojeni na to, da jih bo družba prej ali slej izrinila na rob. Pri nas se šele v zadnjem času vse več govori o tako imenovani industriji okrevanja (recovery industry), ki je zahodni svet, še posebej pa Združene države, zajela že pred tridesetimi leti. Gre za najrazličnejše terapevtske pristope, ki naj bi sodobnemu človeku pomagali živeti zdravo in uspešno. Kljub temu pa število ljudi, ki so vdani taki ali drugačni odvisnosti (alkohol, mamila, hrana,

kartanje, seks...), še vedno bega strokovnjake, predvsem pa ljudi same. Ugotovitve stroke namreč kažejo, da je prav bolezen odvisnosti med tistimi boleznimi, ki je najdražja. Preprosto zato, ker človeka prizadene za vse življenje, njeno odpravljanje je zelo počasno in dolgotrajno, okrevanje pa zahteva popolnoma spremenjen življenjski slog.

Med odvisnostmi v zahodnem svetu je v zadnjih letih na prvem mestu odvisnost od hrane oziroma zasvojenost s hrano, za katero ocenjujejo, da je najhujša in značilna za družbe izobilja (nekateri trdijo, da je Rimsko cesarstvo propadlo prav zaradi neizmernega vdajanja hrani in bruhanja – kar je antična oblika bulimije). V Sloveniji do nedavnega o tem nihče ni ničesar vedel, bulimijo so od anoreksije ločili le strokovnjaki, ki so se posebej ukvarjali s tem področjem. Šele zadnje leto in pol je nekaj posameznikov bilo javno načelo to vprašanje.

Zdaj že mnogi ob besedi zasvojenost s hrano pomislijo na bulimijo (prenajedanje in bruhanje hrane) ali anoreksijo (preprosto odklanjanje hrane, zato, da bi ostali vitki v nerazumnih mejah, daleč pod normalno telesno težo, pogosto pa se konča s smrtjo zaradi izstradanosti). Manj pa je

OA – Slovenska skupnost

Se prenačate?
Vas zanimajo naše izkušnje?

Pišite na naslov:
OA – Slovenska skupnost
p.p. 12
61116 LJUBLJANA

Ali ste kompulzivni jedec?

1. Ali jeste, čeprav niste lačni?
2. Se prenačate brez jasnega razloga?
3. Imate po prenačanju občutek krivde in se kesate?
4. Preveč časa in misli namenite hrani?
5. Se veselite in pričakujete trenutke, ko boste lahko jedli sami?
6. Te skrivne obroke planirate vnaprej?
7. Ali pred drugimi vedno jeste v razumnih merah in to nadknadite, ko ste sami?
8. Ali vaša telesna teža vpliva na način vašega življenja?
9. Ste bili na dieti en teden (ali več), vendar niste mogli doseči svojega cilja?
10. So vam pred kratkim drugi svetovali: »Uporabi malo več volje«, da bi prenehali nezmerno jesti?
11. Kljub nasprotnim dokazom ste še vedno prepričani, da lahko hujšate na svoj način, kadarkoli hočete?
12. Hrepenite po hrani med obroki, ob določenem času, naj si bo podnevi ali ponoči?
13. Jeste, da bi pobegnili pred skrbmi in težavami?
14. Ali ste bili kdaj zdravljeni zaradi odvisnosti ali zaradi problemov s hrano?
15. Ali vaše prehrabene navade vas ali koga drugega onesrečujejo?

Ste z »da« odgovorili na tri ali več vprašanj?

Če ste, morda imate ali pa ste na najboljši poti, da boste imeli probleme s prisilnim nezmernim uživanjem hrane.

znano, da je to bolezen tudi tistih, ki so predebeli ali celo tistih, ki imajo idealno ali vsaj primerno telesno težo, pa so zapleteni v stalni krog hujšanja in ponovnega prenačanja. To so predvsem tisti, ki so na najrazličnejše načine skušali svojo telesno težo obdržati na normalni, pa se je vselej začela spet spreminjati.

V ZDA obstajajo celotne klinike, centri na podeželju, kamor se zasvojenec s hrano lahko umakne, tam pa je deležen najboljših strokovnih pomoči. Ti programi veliko stanejo, zato si jih vsi niso mogli privoščiti. In bolniki so si pomagali sami. Na osnovi bogatih izkušenj Anonimnih alkoholikov (AA) so oblikovali prilagojen program okrevanja po Dvanajstih korakih. Gre za izkušnje bolnikov, ki so prišli do nekaterih splošnih ugotovitev o bolezni. Te v posebnih skupinah za samopomoč med seboj delijo in s tem drug drugemu pomagajo okrevati. Alkoholiki so pred leti praznovali sedemdesetletnico obstoja svetovne skupnosti, v teh letih pa so razvili enega najbolj uspešnih programov za okrevanje od bolezni odvisnosti (kar je potrdila tudi Svetovna zdravstvena organizacija). Overeaters Anonymous OA – Skupnost anonimnih prekomernih jedcev je v Kaliforniji v ZDA nastala trideset let kasneje.

To je skupnost tistih, ki se želijo otresti problema s hrano, pa naj so predebeli, presuhi ali bruhaajo. Sem spadajo tisti, ki so obupali nad dietami, tehtanjem in predavanji o hrani in telesni teži. Člani OA verjamejo, da ne gre le za vprašanje hrane, pač pa za zapleteno triplastno bolezen (telesna, duha in duše). Prekomerna hrana in telesna teža sta le simptoma bolezni, zato sebe jemljejo kot bolnike, ki so zboleli za boleznijo odvisnosti oziroma prehrabene nereda. Prišli so do spoznanj, da diete pomagajo hujšati, obenem pa stopnjujejo prisilno (kompulzivno) prenačanje.

Rešitev, ki jo ponuja skupnost OA, ne spodbuja k dietam ali k različnim prehrabnim planom. Vse to prepuščajo strokovnjakom, saj se v skupinah izbirajo izključno bolniki sami. Gre za to, da ima v skupnosti sebi enakih prisilni jedec možnost, da se istoveti z drugimi, z enakim problemom. Tu najde oporo, se zaveže abstinenici (vzdržnosti od prevelikih količin hrane, od bruhanja ali stradanja). Kot pravijo člani sami, je okrevanje za vsakega njihovega člana zelo osebno proces. Pravijo, da ni pravil, so le izkušnje, ki jih potrpežljivo zbirajo že več kot trideset let.

V Sloveniji je skupnost pred mesecem praznovala drugo obletnico delovanja.

Trenutno delujejo štiri skupine, dve v Ljubljani in dve v Kamniku, člani pa imajo željo, da bi oblikovali novo skupino tudi v Celju in Mariboru. Poleg tega deluje v Ljubljani tudi skupina O-Anon, kjer se združujejo svojci in prijatelji kompulzivnih jedcev. Zato objavljamo tudi poseben vprašalnik, s katerim si morebitni kompulzivni jedci lahko pomagajo določiti svoj problem. Vsi, ki bi želeli več informacij o delovanju skupine, naj pišejo na centralni naslov skupnosti v Ljubljani.

P. J.

Zasvojenost z dovoljenimi in nedovoljenimi drogami

Zasvojenost je bolezenska odvisnost od neke snovi, ki lahko spremeni človekovo počutje. Pojav je star kot človeštvo. Poleg uživanja alkohola, mamil, kajenja, spolne sle, se vse bolj širijo nove oblike zasvojenosti: sla po jedi ali shuševalna zasvojenost, sla po igralnih avtomatih, potrošniška mrzlica, televizija, sla po potovanjih, zasvojenost z delom. Za ta naš trenutek je najbolj zaskrbljujoča narkomanija.

Zakaj iščejo ljudje omamna stanja?

Pred leti so bila mamila znak neke evforije: make love, not war, danes pa je to znak obupa. Profesor TRSTENJAK je napisal: ljudje nimajo časa živeti, zato so v svoji notranjosti revni in prazni. Želijo doživeti nekaj novega, privlačna pa je tudi nevarnost, v katero se podajo. Med ljudmi je vse manj ljubezni. Egoistično porabništvo in neodgovornost do narave sta pripeljala do velikega opustošenja okolja. Tudi AIDS se samo širi – ne zaradi ljubezni, čeprav je tako povezan z ljubezenskim dejanjem, ampak zaradi odsotnosti ljubezni. Zanikanje življenja: človek se prepušča nepristnemu, sanjskemu, magično omamljajočemu, kjer ni treba reševati problemov, saj se sploh ne pokažejo ali se navidez sami rešijo. V svetu TV in video filmov je potrebno samo še gledati. V svetu računalniških iger loviš točke, ki jih ni, igraš tetris, ne da bi sploh stopil iz sobe. V svetu rock glasbe se potopiš v hrup, v katerem umolkne vsako vprašanje. Še močnejše čustvo »osvobojenosti od vsega« je mogoče doživeti v svetu mamil: malo praška, ena injekcija in že plavaš nad življenjem, se odmikaš od življenja v svet, ki človeka zavaja, da je resničen. Neživeto življenje zahteva svoj davek – neredko v obliki obupa in samouničenja.

Značilnosti naše scene drog

Po zlorabi, pa tudi po odvisnosti so najbolj razširjene že udomačene, tako rekoč tradicionalne, legalne psihoaktivne snovi. Do njih smo skrajno tolerantni in prepogosto brezbržni tudi tedaj, ko po njih segajo še posebno rizični uživalci, torej najmlajši.

Najbolj razširjen je še vedno alkoholizem. V Sloveniji imamo vsaj 100.000 zasvojenih z alkoholom, ki delajo v povprečju 10 let manj kot ostali, so 2 meseca na leto v bolnišnem staležu, povzročajo prometne nesreče, umirajo od ciroze jeter, raka, samomorov. Z alkoholom se prvič srečajo 12-letni fantje in 13-letna dekleta, doma ali na zabavah, 47% ljubljanskih osmošolcev in 40% osmošolk pa je bilo že pijanih.

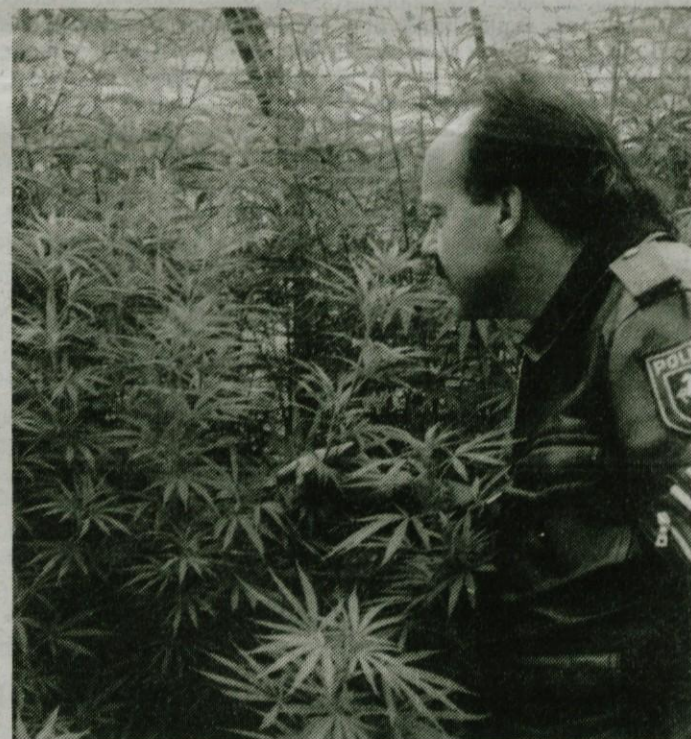
Zelo podobno je z zlorabo druge, že dolgo domače droge, to je tobaka. Kajenje je pri mladih bolj zgodnje in pogostejše, če kadijo tudi starši, kar velja tudi za alkohol. Starši so v Sloveniji velik dejavnik tveganja oziroma s svojim zgledom slabo vplivajo na svoje otroke. Že desetletniki kadijo, redno pa kadi 18% dijakov prvega letnika in 28% dijakov tretjega letnika srednjih šol. Škodljive posledice kajenja so vsem znane: zgodnje staranje, srčni infarkt, rak, obolenja pljuč.

Tretja legalna skupina drog so zdravila, predvsem pomirjevala, uspavala, sredstva proti boleči-

nam, ki so v prosti prodaji v lekarnah. Tablete uživajo predvsem ženske srednjih let, vse več pa tudi mladi in tudi moški. Po zlorabi analgetikov spadamo v evropski vrh, mnogi zasvojenici pa pristanejo na dializi.

Kajenje indijske konoplje, to je marihuane in hašiša, je bilo na začetku znak protesta mladih proti potrošništvu, sedaj pa je postalo del družabnega življenja potrošniško usmerjenih mladostnikov. Izkušnje z marihuano ima vsak deseti učenec sedmih razredov in vsak šesti učenec osmih razredov, v srednji šoli pa vsaj občasno kadi vsak četrti dijak. Zloraba konoplje v glavnem ne vodi do telesne zasvojenosti, kjer sta alkohol in tobak mnogo bolj nevarna, ampak do apatije, depresije, usihanja motivacije, opuščanja izobraževanja. Lažja droga pa vedno lahko zapelje v težjo, nevarnejšo.

Taka zelo zaskrbljujoča je pri nas vse večja zloraba opijav, zlasti heroína. Odvisnost je pogostejša pri moških, starejših od 20 let, so pa v dobi odrasčanja praktično vsi uživali manj nevarne droge. Zloraba heroína, ki je seveda drag, privede do različnih

Tokrat je omamljajoči pridelek indijske konoplje prišel v prave roke.

kriminalnih dejanj. Tak odvisnik se prej sreča s policijo, kot z zdravnikom. Zdravstveno pomoč išče le 5 do 10% zasvojenih z drogami.

Pojavljajo se tudi različna poživila, kokain, amfetamini, halucinogeni, inhalacijska sredstva, sintetične droge, ki jih naredijo kemiki v improviziranih laboratorijih in nihče točno ne ve, kaj vsebujejo.

Med uživalci drog so velike razlike: od eksperimentatorjev (predvsem srednješolci) ki drogo poskusijo zaradi radovednosti, do občnih uživalcev in do pravih funkcionalnih odvisnikov. To so zasvojeni ljudje, ki uživajo drogo tudi 10 let, vendar živijo navzven normalno življenje. Vsi ti uživalci so skriti in nemotečni in se tudi v zdravniško ordinacijo ne zatečejo. Zadnja, najtežja skupina pa so tisti odvisniki, ki ne obvladajo več življenja. Tu je pogost kriminal in prostitucija. V sedemdesetih letih je bil cilj borbe proti drogam abstinenca, danes pa vemo, da so težji narkomani

obsojeni na smrt. Smrt je takojšnja – zaradi prevelike doze mamil ali kasnejša – zaradi odpovedi jeter, AIDSa, avitaminoze.

Kaj narediti?

Predvsem je potrebna preventiva. Oblikovati bi želeli šolo za zakon, kjer bi se bodoči zakonci vzgajali, da bi postali dobri starši. Neljubljen otrok, prestrogo vzgajan ali preveč razvajan otrok bo postal neprilagojen, vedenjsko moten, agresiven, depresiven, neuspešen v šoli – to pa je tista skupina otrok, ki zaide v prestopništvo in narkomanijo. Pomagajmo otrokom krepite sposobnost za ljubezen, sposobnost za odpoved in trpljenje, pokažimo mu lepoto življenja in mu ob stiskah stojmo ob strani. Navdušimo ga za šport, glasbo, hribe, vzgajajmo ga za pogum v življenju. Tudi otrok, ki živi samo z enim od staršev, bo pogostejše osamljen in tako bolj podvržen možni zasvojenosti.

Staršem tu lahko pomagajo otroški in družinski zdravniki, patronažne sestre, socialni delavci, vzgojitelji v vrtcih. Največ stika z otroci in starši imajo učitelji, ki hitro ugotovijo, če v družini škriplje. Izobraževanju učiteljev je v naši občini posvečena velika skrb in so že dobro pripravljeni na borbo z drogami.

Povsod po svetu se ustanavljajo LAS-lokalne akcijske skupine, sestavljene iz socialnih delavcev, zdravnikov, učiteljev, policajev, mladinskih organizacij itd. Ti na lokalni ravni organizirajo borbo proti mamilom. Podobno želimo delovati tudi v Domžalah.

Zdravljenje

Vsak kadilec, ki preneha kaditi, alkoholik ki abstiniira, debeluh, ki shušja, vsi zaslužijo naše čestitke. Zares zasvojenemu je zelo težko prekiniti z drogo, tega tudi brez podpore svoje okolice

KOKALJ-LIMBEK BREDA

RAČUNALNIŠKI KOTIČEK

Pogled v svet skozi okna 95

Vodilno svetovno računalniško podjetje, ki »proizvaja« računalniške programe za osebne računalnike, Microsoft Corporation, je sredi poletja (točneje 24. avgusta) po kar nekaj letih priprav ponudilo trgu končno verzijo novega operacijskega sistema, imenovanega Windows 95 – oziroma po slovensko Okna 95. Zakaj je svet dobesedno ponorel in pohitel z nakupom tega programa, v čem je to tako revolucionaren operacijski sistem, kaj ga loči od »starih« oken (Windows 3.1) in ne nazadnje, kako »močan« računalnik potrebujemo za uspešno delo, bom skušal pojasniti v tem prispevku. Najprej pa se moramo povrniti malo v zgodovino računalništva.

Ko je sredi 80-let ameriško računalniško podjetje IBM naredilo pravi boom s svojim modelom osebnega računalnika IBM PC (PC – personal computer oz. po naše osebni računalnik), si nihče še ni znal predstavljati in predvideti njegove uporabnosti in kasnejše razširjenosti med uporabniki, niti sam IBM ne. Vendar pa je IBM že takrat v svoj računalnik vgradil operacijski sistem z imenom MS DOS (disk operating system), ki ga je izdelalo podjetje Microsoft Corporation (zaradi tega tudi črki MS – MicroSoft), kajti brez operacijskega sistema bi bil računalnik za večino uporabnikov neuporaben. Operacijski sistem je namreč tisti program, ki omogoča delo oz. izvajanje ostalih računalniških programov (poleg kopiranja, shranjevanja itd.).

Microsoft je svoje verzije MS DOS-a stalno izpolnjeval (od začetne 1.0 do zadnje samostojne 6.22). Ker pa je DOS kot takšen za uporabnike precej neprijazen (predvsem za tiste, ki jim angleščina dela nekaj težav), je Microsoft kmalu pričel z izdelavo »grafičnega« operacijskega sistema, ki bi odpravil to neprijaznost (1 slika »pove« več, kot nam pove 10.000 besed). Razvila se je prva verzija novega operacijskega sistema (Windows 1.0), ki so mu kmalu sledile nove verzije do 3.11 (in sedaj do Windows 95), vsaka od teh pa je kot podlago potrebovala tudi osnovni operacijski sistem DOS (torej so windows

le nekakšna nadgradnja DOS-a). Z vsako novo verzijo so se povečale tudi zahteve po »moči« računalnika. To predvsem zaradi tega, ker grafika potrebuje precej računalniškega pomnilnika in hitrejši procesor (od tod izhaja tudi ta večna bitka med proizvajalci strojne in programske opreme – kar je sicer pozitivno, saj dobivamo vedno hitrejšo procesorje in vedno boljše programe, slabo pa je to, da gre vse to na račun uporabnikov, ki so prisiljeni kupovati te izdelke – in to v vedno krajših časovnih obdobjih).

Ime windows (okna) je dokaj posrečen, saj imamo monitor razdeljen na eno ali več oken (v DOS-u je to samo ena ukazna vrstica), med katerimi lahko s pomočjo posebne priprave (miške) »preklapljam«, torej lahko hkrati poženemo več programov (v DOS-u samo enega). To že malo diši po tim. večopravilnosti (delo z več programi hkrati – ko nam tiskalnik tiska dokument, lahko preko modema prejmemo elektronsko pošto, odigramo kakšno igrice, oblikujemo naslednji dokument itd.). Prava večopravilnost pa to še ni. Resda imamo lahko vključenih v delo več programov, praktično pa delamo še vedno samo z enim (lahko pa seveda preklapljam med njimi in v enem programu napišemo besedilo, v drugem naredimo grafikon in ga dodamo besedilu v prvem programu...).

Konkurenca pa v tem času ni spala in je že omogočala pravo večopravilnost (npr. operacijski sistem OS/2 Warp), zato je moral tudi Microsoft narediti nekaj na tem področju. Tako so se po nekaj letih priprav »rodila« Okna 95, večopravilni operacijski sistem za računalnike tipa PC (ki je imel pred uradno izdajo kar dve delovni imeni – Windows 4.0 in Chicago). Nekaj se vas bo vprašalo – kaj pa dobri stari DOS? Marsikdo se ni hotel (na)učiti DOS-a, češ, saj bodo prišla nova Okna in DOS-a ne bo več. To seveda ni res. Okna 95 ga še vedno potrebuje, vendar ga sedaj dobimo že v paketu z Okni (torej kot en program), kar seveda pomeni, da je dobro poznati vsaj osnovne DOS-ove ukaze (Okna

95 vsebujejo namreč MS DOS verzijo 7.0).

Podjetje Microsoft Corporation je s tem, da je zavlačevalo (namerno ali nenamerno) z uradnim izidom programa, pripravilo kar nekaj delovnih verzij in jih pošiljalo uporabnikom v testiranje, povzročilo pravo histerijo. Svoje je naredila tudi izredno agresivno naravnana propaganda (pravijo, da so o Windows 95 govorili vsi – od afriških domorodcev v džungli pa do visoko izobraženih akademikov in znanstvenikov), tako da so nenadoma vsi hoteli imeti ta program in so si želeli njegovega čimprejšnjega uradnega izida. Ostali razvijalci računalniških programov so že pripravljali nove različice svojih programov, ki so jih priredili novemu operacijskemu sistemu, kar je še dodatno povečevalo histerijo, imenovano Windows 95. Kajti v nasprotju s starimi Okni (3.11) je to res pravi večopravilni operacijski sistem, izredno prijazen do uporabnika (od same namestitve dalje), v Sloveniji pa ima od 24. novembra še poseben čar – to je namreč prvi operacijski sistem, ki je preveden v slovenščino (podjetje Microsoft Corporation je namreč ameriško).

Seveda pa so z Okni 95 narasle tudi potrebe po dokupu novega procesorja, delovnega pomnilnika (RAM – Random Access Memory) in zunanega pomnilnika (trdega diska), če naštejemo nekaj najpomembnejših nakupov. Po mojih izkušnjah za kolikor toliko udobno delo potrebujete procesor 80486 DX2/66 (še bolje pentium 90 ali 100), 16 MB RAM in trdi disk velikosti 1,2 GB (oz. 1200 MB). Trdi disk sam po sebi sicer nima kakšnega velikega pomena glede udobnosti dela in hitrosti, vendar pa se sedaj programi grozovito širijo (Okna 95 v celoti zasedajo kar 86 MB) in znalo bi se primeriti, da bo manjši trdi disk (prejmalu poln. O samih Oknih 95 bi lahko napisal še marsikaj, še posebno o tem, kaj vse omogočajo, na kaj moramo biti še posebej pozorni pri instalaciji, kako odpraviti morebitne težave itd., vendar mi prostor v Slamniku tega danes ne omogoča. Zato o tej temi kdaj drugič. Če pa imate kakšne težave pri delu z računalnikom, ki jih ne morete odpraviti (ni nujno, da ravno z Okni 95), nam pišite v Slamnik (rubrika Računalniški kotiček). Navedite tudi, kakšen računalnik imate in natančno opišite problem. Poskusili vam bomo pomagati in poiskati rešitev za odpravo vašega problema.

JANEZ STIBRIČ

ŠOLSKI TABOR UČENCEV OSNOVNE ŠOLE PRESERJE PRI RADOMLJAH

Aktivni tudi pozimi

Iz leta v leto se vključuje več šolskih otrok od prvega do četrtega razreda v tabor, ki je nastal na pobudo gospe Janke Jerman – učiteljice in gospe Metke Čizmek – psihologinje, zaposleni na omenjeni osnovni šoli.

Prvo in drugo poletje smo taborili v Nomenju, na prečudoviti livadi med Jelovico in Pokljuko. Za učence sta pripravili vsestransko razgiban program in k sodelovanju vključili zanimive ljudi in strokovnjake. Ker spremenjeno počitniško okolje omogoča dodatne dejavnosti in več znanja za otroke, sta za leto 1995 poiskali novo poletno presenečenje v nekdanji osnovni šoli na Medvedjem Brdu, ki je danes že znan Center za obšolske dejavnosti.

Celodnevni dogodki in delo otrokom pomagajo in pokažejo

smisel življenja, odprejo otroška prostranstva, krepijo delovne navade in ustvarjalnost, učijo dobrih medsebojnih odnosov. Moje delo na taboru pa je skrb za zdravje otrok in sodelovanje.

Tretje počitnice na Medvedjem Brdu so bile tako enkratne, da jih ni mogoče pozabiti. Še malo zaspani in majavi smo se vsako jutro dodobra zbištrili na vrhu naselja, ko smo telovadili. Sonce je prodiralo skozi meglice, metuljčki so se skrivali v rosnih travah. Kuhar in kuharici so se čudili, kajti po njihovem pripovedovanju še niso videli v jedilnici tako dobro vzgojenih otrok.

Veliko smo hodili. Zapomnili smo si Pikelco in Žejno dolino, šli smo po sledovih Dinozavrovih stopinj. Biologinja nas je vodila na naravoslovni dan,

druga strokovnjakinja v laboratorij. Tako smo v naravi in v epruveti raziskovali rastline in živali. Pod streho krošenj dreves nam je gozdar pripovedoval o naravnih zakonitostih gozda, in kaj se zgodi, če človek te zakonitosti ruši. Akademski slikar Črtomir Frelih nas je z vabljivim pristopom navdušil za umetnost. Tokrat smo modelirali iz gline, ugibali o pomenu izdelkov in jih sestavljali. Razmišljali smo o stari jablani, ki nam je delala senco pred domom. Za nagrado in poslastico pa so zvečer otroci plezali na umetni plezalni steni. Tudi Janki je uspelo. Plesati nas je učila študentka Andreja, iz plesnega kluba v Ljubljani. Pred spanjem smo se srečali pri tabornem ognju, peli

smo in poslušali branje zanimivih odlomkov iz knjig in poučnih pravljic. Razigranost in tekmovalnost v športu je bilo že težko voditi. Obiskala nas je ravnateljica šole, gospa Marija Špendel.

V jeseni smo odšli na kostonjev izlet na Vranjo Peč in prijetno, skupaj s starši, silvestrovali na šoli. In vsakokrat prihajamo domov bolj zdravi kot smo prišli. Nekaj žuljev kaže, da »medved« tudi pozimi ne počiva. Ustvarjalki in veliki humanistki tabora pripravljata zimski izlet in četrti poletni tabor v nekdanji karavli na Javorničnem Rovtu, v pravljicnem okolju gozdov in čudovitega akumulacijskega jezera pod Stolom. Čolni in vesla nas že čakajo.

ANICA LIKAR-KVAS
višja medicinska sestra

FRANCE CERAR

Črki

Stotisočletja so človeška usta si oblikovala glas in govor

Oj črka! čudežni simbol vseh časov, brezmejni in spoznavni znak vseh glasov. Povezana v besede, zloge, stavke učiš nas, um vedriš, nam daješ nauke. Nad duhom ljudstev vseh kraljuješ, ko misli in ideje posreduješ.

Že praljudje so dali sporočila, v votlinah risba se je ohranila. Sumeri in Asirci s klinopisom, s hieroglifskim pa so nas zapisom egiptovski obogatili strokovnjaki. Na svojo pot so šli kitajski znaki.

Ko so v kulturi znani Egipčani, trgovski veterani Feničani posamezne zapisovali črke in ta novost prešla je še na Grke, je to izum, ki nima primerjave! Ta ljudstva bodo naj deležna slave.

Oj črka! Tisočem si že poznana, si v ilovico risana in žgana, na papirus zapisana – vsa sveta – klesana v kamen – zgubi si oteta. Na pergamentu pisma nam ohranjaš in stari testament učiš, oznanjaš.

Velika dela, vojne, tiranije, ovekovečene filozofije, na Vzhodu so ustvarili državo, ves svet urejalo je rimsko pravo – takrat si že bila na knjižnih listih in uporabljena v uradnih spisih.

V stoletjih vojn, gorja, uničevanja vendar bila zakladnica si branja. Bolj v mestih, samostanih si cvetela – barbarskim hordam pa kar otopela v zanosnem upanju in polna vneme, ti, renesanse, razsvetljenstva seme.

Ko Gutenberg iz svinca te ulil je, nov svet in novo dobo s tem odkril je, kar zaživela si v nštetihi knjigah.

Ob rešenih razmnoževalnih brigah si našla pot do malega človeka že vredna kakor hrana in obleka.

Naprej! V vse učbenike in slovarje, berila, katekizme, koledarje. Otrokom si v začetni strah – veselje, ob črkovanju porode se želje, že naučeni kratke abecede sestavljajo in berejo besede.

Skrivnosti v pismih nam prinašaš, novice v časopisih nam razglašiš. Občanom meriš zakone, pravice, v duhovnem svetu iščeš nam resnice. Se šališ, poješ, smeješ se, norčuješ, se z nami jokaš, tožiš in vzdihuješ.

Glej čudo! M-I-Z-A v Z-I-M-A spremeni se, predstavljeno – spet novo oglasi se. V imenih pridobiš si del značaja. S tem košček duše se poraja, ko človek piše, bere te in čuje, si svet, besede in življenje snuje.

Oj črka! ti z besedo nas razvnešaš in mrka, mrzla srca nam ogrevaš navdušujoča, iskra in goreča, svetlo si plameneča, v svet hiteča, vsa stroga, vendar dobra, popustljiva, edina pot, ki danes je rešljiva.

Različne so pisave in jeziki, sto narodov, kjer v njihovi obliki izobražuješ, vodiš, povezuješ, jih vztrajno, prizadevno prepričuješ: v premirju le prihodnost vsem bo dana, človeška vrsta bo obvarovana.

V številnih šolah nam učiš rodove, da bodo si ohranjali domove. Ljubezen, čast, pravica in poštenje, duhovno in telesno nam življenje naj vodijo v svetlejši dni – brez mrka! Vse to ustvarila si – SLAVNA ČRKA.

Panta rei – vse teče

Zgodovina filozofije za izrek pripisuje grškemu filozofu Heraklitu (535-475). Prepričan je bil, da v fizičnem svetu ni nič stalnega. Vse, kar nas obkroža, je v neprestanem teku. Ni mogoče stopiti dvakrat v eno in isto reko. Edina oprijemljiva značilnost sveta je v dejstvu, da se vse spreminja.

S tem sestavkom začnjam daljši opis o nastanku koledarja. Najprej bom razložil pomen in nastanek koledarja. Kdaj in zakaj se je pokazala potreba, da človeštvo uvede koledar? Pogledali pa bomo, odkod izvirajo imena mesecev in kakšen je njihov pomen.

Koledar – pomembno odkritje

Koledar danes štejem za eno najpomembnejših odkritij v zgodovini človeštva. Prvi koledarji so se naslanjali na lunine mene. Luna opravi svojo pot okoli zemlje v približno tridesetih dneh. Pri tem njenem potovanju lahko opazimo spremembe: prvi krajec, žcep, zadnji krajec in mlaj. Visoke civilizacije so to potovanje razdelile na

štiri tedne. Dvakrat po sedem in dvakrat po osem dni. Ta tridesetdnevna razdelitev ne ustreza luninim menam, zato so sčasoma nastale v koledarju razlike.

Z izračunom sončnega leta je postal koledar bolj preprost. Po teh izračunih je sončno leto imelo 365 dni. Mesec je bil prav tako razdeljen na 30 dni. Ostalo je pet dni, ki so jih dodali na koncu leta. Kmalu pa je prišlo do enakih napak kot pri luninem koledarju. Vsako leto je prišlo tudi do pribitka četrtnine dneva, ki je niso upoštevali.

Razlike v sončnem koledarju so bile manjše kot v luninem, vendar bi v štiridesetih letih nanese deset novih dni in miniti bi moralo pol-drugo tisočletje, da bi se koledar vrnil na svoje izhodišče. To pa so bile prevelike razlike. Zato so se ti narodi odločili, da poleg sončnega leta upoštevajo tudi lunino leto.

Prosinec

Primož Trubar, ki je leta 1557 natisnil prvi slovenski koledar, je uporabil izraz Prossimiz, t.j. prozimec z namigom na zimo. Dobrih

trideset let pozneje isti izraz uporabi tudi Dalmatin v Bibliji. V naslednjih stoletjih pa izraz doživi nekaj lepotnih sprememb. Koren (pros-) ostane, pripona pa doživi spremembo. Če natančno pogledamo, bomo videli, da sestavljalce mesečnih imen ne zanima več, kaj so preživeli, bolj jih zanima, kaj bodo jedli.

Okoli leta 1680 je Matija Kastelec za prvi mesec v letu zapisal izraz Prosseniz. Pri tem je vodila misel na proso. Od božiča pa do treh kraljev so nekdanji slovenske matere postavljale na mizo samo proseni kruh.

Danes je v splošni rabi ime prosinac, ki ga izvajamo iz glagola prosevati, sijati skozi.

Pregovori – narodno bogastvo

Če v prosincu ni snega, ga mali traven dá. V prosincu toplota, v svečanu mrzlota. Če v prosincu grmi, slabo vreme sledi. Če Vincenca (22. 1.) sonce peče, dobro vince dozori, ki po grlu gladko teče, motne dela ti oči. Če je svetega Pavla (25. 1.) jasno nebo, dobra let'na, že stari pojo. Prosinec mrzel, da poka, sadje v jeseni in moka.

ŠTEFAN ROZMAN

Sofinanciranje del v zasebnih gozdovih

Nenegovanih in opustošenih gozdov si prav gotovo ne želi nihče. Vemo, da gozdovi, za katere ne skrbi nihče ali pa zanje ne skrbe strokovno, ne zmorejo zadovoljevati vseh tistih zahtev, ki jih imamo do njih, pa naj gre za les, za čist zrak, za varovanje strmin, za užitek pri sprehodu...

Lastniki gozdov ste po Zakonu o gozdovih dolžni opravljati gozdnogojitvena in varstvena dela v svojih gozdovih oz. poskrbeti, da se ta dela opravijo. V pomoč in spodbudo pri izvajanju teh del je vlada konec septembra 1994 izdala Odredbo o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove iz sredstev proračuna Republike Slovenije. Gre za sofinanciranje tistih del, ki so vključena v program vlaganj v gozdove. Program vsako leto pripravi Zavod za gozdove Slovenije. V okviru tega programa in na podlagi gozdnogojitvenih načrtov Zavod za goz-

dove Slovenije lastnikom gozdov izdaja odločbe. Z odločbo je določeno, katera dela so potrebna, usmeritve ter roki za izvedbo oz. ponovitev del. Odločbo ponavadi vroči lastniku gozda revirni gozdar. Ko so dela izvedena, Zavod za gozdove opravi prevzem in obračun del. Na podlagi obračuna del se lastnikom na njihov žiro račun nakažejo sredstva iz proračuna Republike Slovenije. Višina sredstev, ki jih pri-

speva država, oz. tako imenovanih »spodbud«, je za posamezno vrsto del določena v že omenjeni odredbi. Delež sofinanciranja oz. višina spodbud je odvisna od vrste dela ter od stopnje poudarjenosti ekoloških in socialnih funkcij, ki jih ima določen gozd. Da si boste lažje predstavljali, do koliko denarja ste upravičeni, ko v svojem gozdu opravite določena dela, naj navedemo nekaj okvirnih števil:

vrsta dela	višina spodbud (prispevek države)
umetna obnova gozdov	lastnik prejme sadike brezplačno
naravna obnova gozdov (1 ha)	od ca. 4120 do 22920 SIT
obžetev sadik (1 ha)	od 3660 do 23840 SIT
nega mladja (1 ha)	od 2750 do 32090 SIT
nega gošče (1 ha)	od 6870 do 32090 SIT
prvo redčenje (1 ha)	od 9170 do 33010 SIT
zaščita sadik (1 ha)	potrebni material in od 4120 do 8570 SIT
izdelava lubadark	delež povečanih stroškov v primerjavi z redno sečnjo, ki nastanejo zaradi izvajanja zatiralnih ukrepov

Racionalna raba električne energije

Elektrika je v vsakem domu samoumevna dobrina, o kateri nihče niti ne razmišlja. Električna energija nam je vedno na doseg roke. Zato jo dostikrat uporabljamo nepremišljeno, česar se zavemo šele takrat, ko dobimo visok račun. Če pa se odločimo za racionalno rabo, lahko njeno porabo precej zmanjšamo, ne da bi se pri tem odpovedali udobju, ki nam ga nudi.

V Sloveniji porabimo na prebivalca le 15 odstotkov manj primarne energije kot v državah Evropske unije, poraba električne energije na prebivalca pa je celo večja kot v državah EU. Količina porabljene energije v Sloveniji je približno enaka kot v zahodnih in severnoevropskih državah. Poraba energije v gospodinjstvih je pri nas še vedno prevelika predvsem

zaradi neracionalne rabe. Izdatki za porabljeno energijo je zato v družinskem proračunu pogosto tako visok, da ga zaradi splošne nizke kupne moči gospodinjstva le s težavo plačujejo. Varčevanje z energijo na vseh nivojih, tako v domačem gospodinjstvu kot v industriji in podjetjih, postaja zapoved današnje družbe.

Namen varčevanja in racionalna raba energije, je med drugim tudi enakomernejša in bolj smotrna raba energije, zato da bi upočasili pretirano izkoriščanje dokaj pičlih zalog fosilnega goriva, zmanjšali onesnaževanje okolja itn. To pa lahko dosežemo z drugačno energetsko politiko in s takšnimi cenami energije, ki bi na vseh področjih spodbujalo varčevanje, ne da bi pri tem znižale našo življenjsko raven.

Stanje na števcu električne energije preverimo večkrat mesečno

Odjemalec naj odčita števec večkrat na mesec, najmanj pa enkrat mesečno, da bo imel nad porabo elektrike boljši pregled. Mesečna poraba je enaka razliki med stanjem števca na začetku in ob koncu meseca. Z rednim odčitavanjem lahko odjemalec hitro ugotovi, ali poraba pada ali narašča in tudi nepravilnosti pri registraciji porabljene električne energije. Večja ali manjša poraba je od-

visna tudi od letnega časa in sprememb v številu družinskih članov v gospodinjstvu.

Preizkus točnosti števca

Števec mora obstati, če izključimo vse aparate, vključno s hladilnikom in zamrzovalno skrinjo. V tem primeru bo rotor števca, ki je označen z rdečo črto, obmiroval. Če se rotor kljub temu vrti, preverimo, ali smo res izključili vse aparate in opazujemo stanje na pravem števcu. Kateri števec je pravi, ugotovimo tako, da primerjamo tovarniško številko na števcu s številko na položnici.

Pravilnost delovanja števca lahko preverimo tako, da prikličimo tisti aparat, katerega moč (P = moč kW) poznamo. Moč je ponavadi navedena v dokumentaciji o osnovnih podatkih aparata ali na nalepki. Vendar moramo pri preizkusu prikličiti samo ta aparat. Z uro v roki eno minuto štejemo vrtljaje rotorja. Število vrtljajev za dano moč izračunamo z enačbo.

$$n = \frac{P \cdot K \cdot st}{60}$$

Števec deluje pravilno, če se izmerjeno število vrtljajev ujema z izračunanim.

P = moč (kW)
 $K \cdot st$ = konstanta števca (vrt./kWh)

PRIMER:

$P = 1500 \text{ W} = 1,5 \text{ kW}$
 $K \cdot st = 600 \text{ vrt./kWh}$

$$n = \frac{1,5 \cdot 600}{60} = 15 \text{ vrt.}$$

PAVLIC BOŠTJAN

Sofinanciranje iz proračuna je predvideno tudi za druga varstvena dela, kot sta polaganje lovnihih debel in varstvo pred požari, pa tudi za sanacijo zasebnih gozdov po požaru, po naravnih ujmah in v primerih, ko povzročitelj poškodovanosti ni znan.

Lastnikom gozdov, ki imajo stalno prebivališče na demografsko ogroženih območjih, se delež sofinanciranja poveča še za 30 %. Iz navedenega lahko zaključimo, da lahko gozdnogojitvena in varstvena dela v gozdu, če jih lastnik seveda opravi sam, prinesejo poleg negovanega in zdravega gozda tudi zaslužek. Obratno pa, če lastnik odločbe ne spoštuje, je Zavod za gozdove dolžan sam poiskati izvajalca del, stroške pa plača lastnik.

Spodbude veljajo le za dela, za katera so bile izdane odločbe. Če ima lastnik gozda več kot 100 ha lesnoproizvodnih gozdov, do spodbud ni upravičen.

Lastniki gozdov! Zavod za gozdove Slovenije si v skrbi za gozdove želi čim boljše sodelovanje z vami! Pokličite ali pa se oglasite na naslov:

Zavod za gozdove Slovenije, OE Ljubljana, Krajevna enota Domžale
Ljubljanska c. 72/a, 61230 Domžale tel.: 721-275 ali 713-858

MARIJANA TAVČAR,

DIPL. INŽ.

Zavod za gozdove Slovenije
Območna enota Ljubljana
Tržaška c. 2, Ljubljana

Marka
trgovsko in proizvodno podjetje d.o.o.
Brezovca 8, IOC Trzin
61234 Mengeš
Tel./faks: 713-931

Za nedoločen čas zaposli

- POSLOVODJO
- PRODAJALJO(CA) METRSKEGA MODNEGA IN DEKORATIVNEGA BLAGA

Pogoj: trgovska šola.

Ponudbe pošljite na gornji naslov v 10 dneh od objave.

ALTERMED

vseruski Center
alternativne medicine

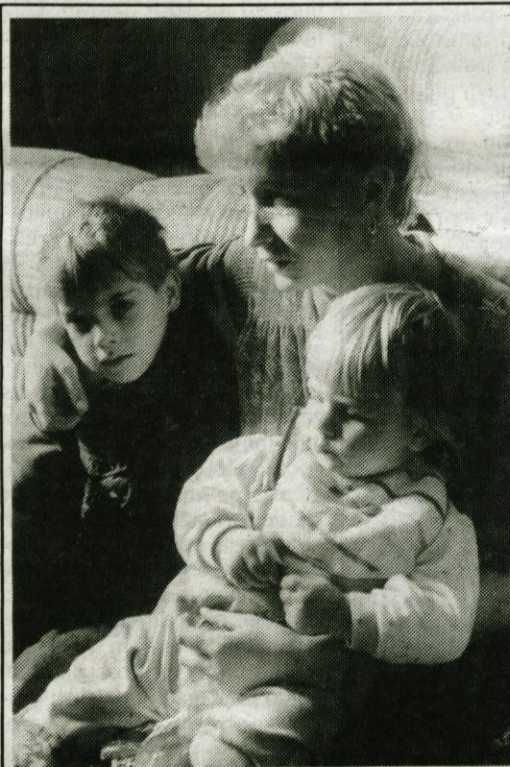
Salon zdravja

Kamniška 21
Preserje pri Radomljah

Uspešno zdravimo sledeče bolezenske simptome:

- Bolečine v hrbtenici, sklepih in udih;
- Glavobole in vrtoglavice;
- Disk hernia;
- Bolečine v miokardu; Otroško skoliozo I. in II. stopnje;
- Nepravilnosti krvnega obtoka

Informacije in naročila: Salon zdravja MO-GY,
tel. 727-818 Vsak delavnik od 15. ure dalje.

Vročina pri otroku

Vročina pri otroku je vznemirljiv znak predvsem za starše in okolico. Vse preveč je razširjeno mnenje, da je vročina škodljiva in jo je potrebno najhitreje znižati. Temu primerna je seveda opremljenost domačih lekarn z zdravili proti vročini, kot so: Aspirin, Panadon ipd., Resnica pa seveda ni tako preprosta. V večini primerov je vročina koristna, saj je pomembna obrambna reakcija organizma. Ob zvišani telesni temperaturi se namreč močno zavre razmnoževanje bolezenskih klic in zmanjša njihova strupenost, zveča pa se tudi učinkovitost antibiotikov. Zlasti pomembna je obrambna funkcija pri virusnih obolenjih, kjer trenutno ne poznamo učinkovitih zdravil. Moramo pa vedeti, da poleg raznih klic in virusov povzroča vročino tudi zunanja temperatura: sončarica, vročinska kap in posebno pri dojenčkih pregretje največkrat zaradi neustreznega oblačenja.

Telesno temperaturo pri otrocih merimo običajno v ritki. Normalna temperatura, izmerjena pod pazduho, je od 36,3 do 37,2, izmerjena v črevesu pa je za pol stopinje višja. V črevesu merimo tri minute, pod pazduho pa vsaj pet minut.

Je pa lahko vročina tudi nevarna predvsem v določenih bolezenskih primerih, predvsem pri

otroku s hujšimi srčnimi obolenji – temperatura namreč pospešuje bitje srca za 15–20 udarcev; pri hujši dihalni stiski, pri možganski poškodbi ali vnetju in predvsem pri otrocih, ki so podvrženi vročinskim krčem.

Vročinski krči nastopijo običajno zaradi nenadnega dviga temperature, so kratkotrajni in navadno ne ogrožajo otroka. Seveda pa je potek krčev dramatičen in prestraši starše in okolico. Otrok s krči spada k zdravniku, da razjasni vzrok, saj se za tem lahko skriva resnejše obolenje, morda božjast, morda vnetje ali možganska poškodba.

Predvsem pa je pri povišani temperaturi pomembno, da znajo starši presoditi, ali je otrok zdrav ali bolan ali je prizadet ali neprizadet. Otroka ni potrebno siliti s hrano, potrebuje predvsem dovolj tekočin, sicer pa naj bo hrana vitaminsko in tudi kalorično bogata, predvsem razni čaji, juhe in kompoti. Pije lahko tudi navadno vodo ali nesladkan, hladen čaj. obroki hrane naj bodo majhni in pogostejši.

Kdaj znižujemo temperaturo? Običajno je ne znižujemo do 38,5°, merjeno pod pazduho, če otrok nima posebnih težav (glavobol, bolečine v udih, razdražljivost, vročinski krči).

Vročino lahko znižamo:

- s splošnimi ukrepi – ponudimo mu več tekočine (šipkov čaj z limono, sokovi, rdeča pesa...), otrok naj bo lahko oblečen in pokrit, bivalna temperatura naj bo okoli 20–21°C.
- z naravnimi metodami: mlačne kopeli (temp. 36–37°C z ohlajevanjem vode do 29°C), mlačni ovitki (golega zavijemo v mokro rjuho),
- z zdravili: največ uporabljamo panadon.

Otrok z vročino potrebuje poostreno nego in higieno ter stalno prisotnost staršev; ti morajo zaznati spremembe, predvsem pa je pomemben njihov pomirjevalni vpliv na otroka.

Pregled pri zdravniku je potreben pri otroku, ki ima mrzlico. Mrzllica običajno spremlja resnejša obolenja, predvsem bakterijske okužbe npr. pljuč, vnetja ledvičnih poti ali septična obolenja, ki lahko ogrožajo otrokovo življenje. Padec temperature ni vedno znak ozdravitve. Če je pri tem otrok prizadet, je to lahko slab znak. Prav tako spada k zdravniku otrok z vročino, ki je zmeden, ima krče ali se duši.

Če vročina po 3 ali 5 dneh ne pade, je prav tako potrebno poiskati vzrok, saj večina nenaravnih virusnih obolenj v tem času mine brez zdravljenja.

Ni razloga, da bi z vročino sami zdravili, dobro premislite, če je ustrezno, da mu ne boste škodovali ali zabrisali bolezenskih znakov. Nikakor pa sami ne dajate antibiotikov, ker je to zdravljenje izključno v domeni zdravnika.

JANEZ GROŠELJ, dr. med.
spec. pediater

- obrezovanje sadnega drevja in trte
- obžagovanje polomljenih dreves
- sprejemamo naročila za urejanje vrtov

LAKOTNIK

tel.: 713-406

Pisma bralcev

SLAMNIK 721-022

Nepravilnosti v komasacijskem postopku

Pozdravljamo novo uredniško politiko ge. Dade Brejc, ki je končno prinesla v Slamnik svež pristop namesto zatohlosti in samohvale.

Od leta 1983 so potekala melioracijsko-komasacijska dela na zemljiščih ob vodotokih Rače, Radomlje in Čudne, ki naj bi lastnikom zemljišč prinesla izboljšanje obdelave in zaokrožitev zemljišč. (Zanimivo bi bilo vedeti, ali je kdo v Sloveniji že izdelal raziskavo o koristnosti komasacije in melioracije na tem področju, ali v Sloveniji nasploh. Če je bilo to izvedeno, se postavljajo vprašanje, zakaj javnost za rezultate vse do danes še ni izvedela.)

S temi posegi pa so se za nekatere lastnike začele same težave in med udeležence komasacij vnesle sovraštvo. Poleg zakonske nedorečenosti so se v komasacijskem postopku dogajale velike nepravilnosti in zlorabe, kljub temu da smo nekateri udeleženci stalno opozarjali občinske in republiške organe ter predsednike teh komisij, ki je bila imenovana v nasprotju z zakonom o upravnem postopku (sodelovali so trije komasacijski udeleženci). Odgovorni, zlasti g. Preskar, g. Primožič in g. Schwarzbartl, niso ničesar ukrenili za odpravo nepravilnosti. Še več,

Spoštovane bralke in bralce prosimo, da vse svoje prispevke podpišete s polnim imenom in navedete točen naslov.

Prispevkov brez točnega naslova ne bomo objavili.

v to se je vključil tudi g. Schwarzbartl ter odločil v korist tistih, ki niso upoštevali komasacijskih odločb. Med komasacijskimi postopki je zemljiška skupnost, brez javnega razpisa, katere tajnik je bil g. Gorše, menjavala družbena kmetijska zemljišča z nekaterimi komasacijskimi udeleženci znotraj enega komasacijskega območja oziroma med območji. S tem so si nekateri udeleženci pridobili veliko gmotno korist.

Moramo poudariti, da si je za rešitev teh problemov prizadeval zadnji predsednik IS, g. Štebe, vendar so mu g. Kramžar in g. Gorše ter drugi odgovorni to onemogočali. S tem problemom smo po volitvah obvestili go. županjo in g. Heferle kot vodjo upravne enote. Na razgovoru, ki se ga je udeležilo veliko oškodovancev z argumenti o dokazovani nepravilnosti, so sodelovali tudi g. Gorše in Kramžar. Z lažnivci sta zmerjala oškodovance, g. Heferle pa jih je pošiljal po pravico v Bruselj, kamor si tako želi vlada g. Drnovška, ki je omenjenega gospoda imenovala.

Na tem sestanku so sodelovali tudi predstavniki nekaterih strank, vendar se za rešitev problema zavzema le Socialdemokratska stranka Slovenije.

Čprav je od tega sestanka minilo že veliko časa, skoraj leto dni, se rešitev ne premakne z mrtve točke.

O delu občinskih organov v zvezi s komasacijo smo obveščali tudi Ministrstvo za kmetijstvo, Ministrstvo za okolje in prostor, Državni zbor in Republiško geodetsko upravo kot odgovorni organ, ki je za recenzijo projekta angažiral upojenega vodjo oddelka za komasacije pri Republiškem geodetskem zavodu, ki naj bi ugotovil nepravilnosti svojih bivših sodelavcev.

Da si g. Heferle in ga. županja ne želita razčiščevanja in rešitev teh nepravilnosti, kažeta z zaposlitvijo g. Kramžarja v občinski upravi ter g. Goršeta in g. Grabrijana kot svetovalca za kmetijstvo v upravni enoti, ki je tudi sodeloval pri izdelavi komasacijskega elaborata in pri izigravanju predpisov.

**JOŽE ŠORN
ANGELCA in JOŽE RESNIK**

Čisto zaresna pravljica o izginulem gozdu in velikem sekaču

V Slamniku št. 12 smo lahko prebrali pravljico gozdnega škrate o srečnem, »nedotaknjem« gozdu z mnogimi hrošči in drevesi z migajočimi koreninami; o ubogih, drobnih gozdarjih in o strašnih divjih možeh.

V resničnem življenju pa ne živimo od pravljic, ampak od dela in dobrega gospodarjenja s tem, kar imamo. Gozdni škrate ob poslušanju brenčanja hroščev in nabiranju borovnic verjetno ne vidi, da je »divji mož« v resničnem življenju kmet, ki poskuša živeti od svoje zemlje.

Ko mora kmet plačati davek, ga nihče ne vpraša, ali ima denar – plačati mora. Zato mora gospodariti s svojim imetjem tako, da bo lahko davke plačal. Gozd, ki je bil posekan, je bil star in ni več priraščal (vsako drevo pač raste do neke starosti, nato pa začne počasi propadati). Že pred leti so vanj po sredini napravili široko zarezo, ko so postavljali električno napeljavo. Kar je ostalo, je bil le še skelet. Zima, kakršna je letošnja, pa bi uničila še večino tega. Kot lastnik nisem imel nobene besede ob tujem goloseku na svoji posesti.

Tla na tem območju so izrazito težka, kisla, ilovnata, z malo hraniva, zato drevesa priraščajo počasi. Tako bi lahko do konca življenja plačeval davek za gozd, od katerega ne bi dobil niti toliko, da bi ta davek pokrili. Zelo verjetno je, da bi bila s tem obremenjena še naslednja generacija.

Gozd je nedvomno eno največjih narodnih bogastev, s katerim je treba pametno gospodariti z nacionalno-ekonomskega stališča. Za to naj bi bila odgovorna gozdna služba, ki bi morala poskrbeti, da gozd ostane na zemljiščih, kjer so tla primerna; kjer pa so tla slaba za gozd, je gotovo bolj upravičeno, da se zemljišče uporablja v drugačne kmetijske namene (mogoče ne za škrate, ki živi od borovnic in ne plačuje davkov, za kmeti pa prav gotovo). V občini, kjer so pozidali veliko kvalitetnih kmetijskih zemljišč, bi lahko kvečjemu čestitali kmetu, ki želi narediti dober travnik ali pašnik in tako dobro gospodariti s svojo zemljo, pa ga raje vsi napadajo. Ali so razni gozdni škrate že izvedli etnično čiščenje nad travniškimi škrate? Glede na našo kmetijsko politiko zelo verjetno.

Kar pa zadeva mejo med sedoma: na sodišču je v teku nepravilni postopek določitve meje. Povsem nedopustno je, da si avtor članka jemlje pravico in pristojnost sodišča, da odloča o tem, kje poteka meja.

ANTON ROJC

P. S.: Ker je iz članka razvidno, da je uredništvo Slamnika zelo naravovarstveno usmerjeno, jih vabim spomladi, naj mi na mojem zemljišču, primernem za uspevanje gozda, pomagajo saditi mlada drevesca. Upam, da bo škrate Silvan pri delu s krampom in lopato vsaj tako prizadeven, kot je pri pisanju neumnosti.

Nova urednica in uredništvo se predstavi

Ne bi se želela vključevati v polemiko med bralko Kristino Brodnik in urednico Dado Brejc v zvezi z urednikovanjem občinskega glasila Slamnik.

Kljub vsemu pa me je k pisanju spodbudila naslednja trditev urednice:

»Že bežen pregled objavljenih člankov v letošnjih številkah Slamnika nedvoumno kaže, da gre za znatno porabo proračunskih sredstev, predvsem za objavo člankov in slik županje, ki je članica ZL...«

Res je moja usmeritev takšna, da želim, da občinska uprava o svojem delu tekoče in izčrpno obvešča javnost, še posebej svoje občanke in občane. Pri tem bomo vztrajali naprej in upam, da bomo svoje mesto za to imeli tudi v občinskem glasilu. Res je, da smo delali veliko in res je, da se tudi sama z velikim veseljem udeležujem vseh obveznosti in dolžnosti, ki mi jih narekuje funkcija, ki mi med drugim nalaga tudi to, da zastopam in predstavljam občino Domžale.

Ker ste v isti številki Slamnika pisali tudi o tem, kaj je lokalna samouprava, najbrž veste, da je župan poleg občinskega sveta in nadzornega odbora s statusom opredeljen kot eden od treh organov občine Domžale. Njegovo vlogo poudarja tudi način izvolitve, saj je izbran na neposrednih volitvah, nova zakonodaja pa mu je določila izvršno in upravno oblast ter mu dodelila tudi to, da navzven predstavlja občino.

Zaradi vsega tega je morda res, da se pojavlja v javnosti bistveno več kot drugi. In če boste natančno prebrali članke, boste ugotovili, da je večina vam spornih člankov bila namenjena obveščanju o izvrševanju teh mojih dolžnosti, ne pa moji lastni promociji. Prav noben pa temu, da sem članica stranke, ki jo omenjate. Večkrat sem že omenila, da sem županja vseh občanov in občan in tako skušam tudi delovati – brez poudarjanja svoje strankarske pripadnosti (ki pa se je ne sramujem, saj nisem nikoli menjala svoje barve), kar pa ne morem trditi za nekatere druge občinske funkcionarje in svetnike. Vsekakor si želim, da bi v našem občinskem glasilu korektno poročali tako o delu občinske uprave kot

o mojem delu in o tem sem svojo željo že posredovala tudi urednici. Upam, da moja strankarska pripadnost ne bo razlog za to, da občani ne bi bili ustrezno in korektno obveščeni o delu občine in njene uprave, ki jo vodim, kajti v zadnji številki Slamnika niso bili objavljeni vsi članki, ki smo jih posredovali iz Urada županje. Želim si, da v resnici samo zaradi pomanjkanja prostora.

**CVETA ZALOKAR ORAŽEM,
županja**

Uredništvo bo v skladu s sprejetim programsko zasnovano časopisa Slamnik objavljalo vse tisto, kar bo pripomoglo k boljšemu obveščanju občanov vseh treh občin. V tem smislu bomo zagotovili ustrezen prostor za vsebinsko zanimiva sporočila javnosti o delu občinske uprave in tudi o delu in stališčih občinskih svetnikov in funkcionarjev. Ključni kriterij za objavo v časopisu bo vsebina prispevka, ne pa, kdo ga je poslal. Že doslej se je dogajalo, da v Slamniku niso bili objavljeni vsi uredniški poslani prispevki. Tako bo najbrž tudi v bodoče, saj uredništvo dobi veliko različnih prispevkov. V decembrski številki tako nismo objavili vseh prispevkov, ki jih je poslala županja in tudi ne vseh drugih, ki smo jih prejeli. Tudi v tej številki ne objavljamo vseh zapisov o številnih sprejemih, ki jih je priredila županja na stroške davkoplačevalcev, ampak smo vsa poročila o tem strnili v eno. Uredništvo se bo odločno uprlo vsem pritiskom in drugim oblikam vmešavanja v uredniško politiko, saj je pri svojem delu neodvisno.

Urednica

Še zadnjič o grbu (z moje strani)

V decembrski številki Slamnika je gospod Jurij Berlot namerano ali morda nenamerno, česar na žalost ne morem verjeti, glede na to, da je bil član takratne komisije, navrgel številke o ceni grba in zastave. Jasno in javno je potrebno povedati, da so številke kar precej napihnjene, tudi v primeru, če bi bila predlagana grb in zastava na 13. seji občinskega sveta sprejeta, kar pa se, kot je verjetno že znano, žal, ni zgodilo.

Komisija za celostno podobo Občine Domžale se je po temeljitih premisleku na začetku svojega dela junija 1995 odločila za vabljeni natečaj s tremi oblikovalci, ki jih je predlagal zunanji strokovni član komisije, dipl. inž. arch. Marjan Kocjan. Mimogrede, gospod Kocjan je tudi predsednik grboslovne sekcije pri Društvu oblikovalcev Slovenije. Z vsakim posebej je bila podpisana individualna pogodba, ki je predvidevala za prispeli šifrirani predlog 2000 DEM v tolaški protivrednosti, za izdelavo kompletne celostne podobe, odkup avtorskih pravic in patentno registracijo po dokončnem sprejetju na občinskem svetu pa izplačilo avtorju izbranega in po-

trjenega predloga dodatnih 4500 DEM v tolaški protivrednosti. Od treh predlogov eden ni ustrejal določilom 9. člena pogodbe, ki je določal, v katerih primerih se honorarja ne izplača, zato se je komisija odločila izplačati samo dva honorarja v skupni višini 4000 DEM v tolaški protivrednosti. Dodatnega zneska pa zaradi zavrnitve s strani občinskega sveta ni bilo potrebno plačati. Poleg tega so bile plačane sejnine, vem pa, da ji pripadajo g. Šter, Osterc, Umek, Deželak in morda še kateri. Imam jih za toliko pametne, da bi gotovo zapustili potapljačo se vladno barko, saj jih g. Peterle gotovo ni prikoval nanjo, kot so v srednjem veku prikovali sužnje na galeje, da so morali veslati, čeprav jim smer vožnje ni ugažala. Upam, da ni samo dobra plača vzrok, da ne poskačejo s te nesrečne barke, saj celo podgane pravočasno zapustijo potapljačo se ladjo, pa čeprav morajo poskakati v morje. Torej so soodgovorni za katastrofo, ki ste jo vi, g. Osolin, predvideli. Upam, da jih je g. Peterle opremil z rešilnimi pasovi, saj je on to barko pravočasno zapustil, zdaj pa z varne razdalje burka valove, da bi vsaj malo zamajal to vladno barčico.

Kako je večina volilcev že sita sedanje vlade, pa kažejo pogoste ankete med državljani Slovenije. Mesta priljubljenosti kažejo resnično sliko javnega mnenja, enako neprijetnost politikov, ki se z vso močjo silijo v ospredje. Vsekakor pa si bo narod pisal sodbo sam in na prihodnjih volitvah izbral tiste, ki jim bo zaupal vodstvo v naslednjih štirih letih mandata. Upam, da med njimi ne bo takih, ki so v anketah na prvih mestih – kot negativne osebnosti.

Še nekaj stavkov v poročilu iz sestanka SDSS v Domžalah. Iz govora Janeza Janše na tem sestanku in njegove prejšnje aktivnosti je mogoče zaključiti, da bi bilo zelo umestno postaviti Janša za zunanjega ministra namesto g. Thalerja. Ta vsevednež in vseznalec bi kar z levo roko, kot pravimo, rešil vse nakopičene težave in probleme. V duhu že kar vidim, kako bi se ob podpisovanju za nas nadvse ugodnih mednarodnih pogodb objemal in rokoval z zunanjim ministrico Italije Agnellijsko in hrvaškim ministrom Graničem, ob navdušenem ploskanju istrskih optantov in hrvaških ekstremistov.

MATJAŽ VOVK

Kratko o grbu

V zadnji številki občinskega glasila Slamnik je kot član komisije za celostno podobo Občine Domžale kratek članek s poudarkom na stroških iskanja novega grba objavil Jurij Berlot.

V njem je kar precej nenatančen in navaja skoraj trikrat večjo vsoto od resnične. Ponesrečeno iskanje grba je stalo skupaj manj kot 500.000 SIT, od tega 360.000 SIT za odškodnine sodelujočim na vabljeni natečaj, trije strokovnjaki – zunanji sodelavci Komisije za celostno podobo – pa so skupaj prejeli nekaj več kot 120.000 SIT. Mislim, da je ob vseh kritikah in razpravah korektno, da je javnost obveščena o natančnih številkah.

**CVETA ZALOKAR ORAŽEM,
županja Občine Domžale**

Predčasne volitve

V zadnji številki »SLAMNIKA« se g. Bogdan Osolin navdušuje v stilu svojega strankarskega šefa Peterleta za predčasne volitve. V svojih izjavanjih pa nas nikakor ne more prepričati o potrebi teh volitev.

Prvič: Kot stranka oz. stranke, ki jih propagirajo, so že bile na oblasti in niso rešile nobenega od problemov, ka-

tere g. Osolin navaja kot aktualne.

Drugič: Volitve ogromno stanje davkoplačevalce, zato ne morejo biti samo zaradi nekaterih, ki se jim iz lažnega domoljubja tako mudi na oblast, da ne morejo počakati še teh nekaj mesecev do rednih volitev.

Tretji: Na barki, ki po veleumni ugotovitvi g. Osolina plove v napačno smer, vneto veslajo tudi ministri iz vrst SKD. Vseh morda niti ne poznam, vem pa, da ji pripadajo g. Šter, Osterc, Umek, Deželak in morda še kateri. Imam jih za toliko pametne, da bi gotovo zapustili potapljačo se vladno barko, saj jih g. Peterle gotovo ni prikoval nanjo, kot so v srednjem veku prikovali sužnje na galeje, da so morali veslati, čeprav jim smer vožnje ni ugažala. Upam, da ni samo dobra plača vzrok, da ne poskačejo s te nesrečne barke, saj celo podgane pravočasno zapustijo potapljačo se ladjo, pa čeprav morajo poskakati v morje. Torej so soodgovorni za katastrofo, ki ste jo vi, g. Osolin, predvideli. Upam, da jih je g. Peterle opremil z rešilnimi pasovi, saj je on to barko pravočasno zapustil, zdaj pa z varne razdalje burka valove, da bi vsaj malo zamajal to vladno barčico.

Kako je večina volilcev že sita sedanje vlade, pa kažejo pogoste ankete med državljani Slovenije. Mesta priljubljenosti kažejo resnično sliko javnega mnenja, enako neprijetnost politikov, ki se z vso močjo silijo v ospredje. Vsekakor pa si bo narod pisal sodbo sam in na prihodnjih volitvah izbral tiste, ki jim bo zaupal vodstvo v naslednjih štirih letih mandata. Upam, da med njimi ne bo takih, ki so v anketah na prvih mestih – kot negativne osebnosti.

Še nekaj stavkov v poročilu iz sestanka SDSS v Domžalah. Iz govora Janeza Janše na tem sestanku in njegove prejšnje aktivnosti je mogoče zaključiti, da bi bilo zelo umestno postaviti Janša za zunanjega ministra namesto g. Thalerja. Ta vsevednež in vseznalec bi kar z levo roko, kot pravimo, rešil vse nakopičene težave in probleme. V duhu že kar vidim, kako bi se ob podpisovanju za nas nadvse ugodnih mednarodnih pogodb objemal in rokoval z zunanjim ministrico Italije Agnellijsko in hrvaškim ministrom Graničem, ob navdušenem ploskanju istrskih optantov in hrvaških ekstremistov.

IVAN LOŽAR

Odgovor na članek »Steklina grozi«

Prav bi bilo, da bi na pomisleke in vprašanja v članku g. Grilja o grozeči steklini odgovoril pristojni organ, to je Veterinarska inspekcija RS, ki je pod Veterinarsko upravo Republike Slovenije.

Osnovna organiziranost veterine se je s 1. 7. 95 spremenila. Veterinarske naloge so drugače razdeljene, kot so bile doslej.

Zaradi spremenjene organiziranosti odnosi med posameznimi službami še niso povsem usklajeni in utrjeni. Vse pogosto se tudi dogaja, da določene zadeve rešujejo le posamezniki, in to vsak po svoje.

Zato se je tokrat zgodilo, da na članek odgovarjam osebno.

Steklina je pač bolezen, ki je skupna živalim in ljudem in za njo obolevajo ljudje in vse toplotne živali. Po naravi je bolezen huda, kruta in se vselej konča s smrtjo.

V sedanjem času se je pač bolezen razširila do take mere, da je bolj opazna, o njej se več govori in strah ima velike oči. V primeru, ko »stekla« lisica pride k hiši, se ponavadi stepe s psom, ki jo večkrat umori, pobije pa jo tudi sam gospodar ali ustreljavec. Dokler sum na steklino ni potrjen s preiskavo

Nadaljevanje na naslednji strani

KMETIJA ODPRTIH VRAT

Feliks LUKATI
Imenje 21, Moravče

Odprto:
od 12 - 22 ure

ponedeljek, torek: **zaprt**

NUDIMO VSE RIBJE SPECIALITETE IN DOBRO DOMAČO HRANO. SPREJEMAMO TUDI ZAKLJUČENE DRUŽBE OD 20 DO 40 OSEB. VABIMO VAS V LEP AMBIENT S PRIJAZNO POSTREŽBO.

Naročila po mob.: 0609 611-641

**– Ne tisti, ki s Tabo se smeje,
ne tisti, ki joče s Teboj,
le tisti, ki s Tabo občuti,
najboljši prijatelj je Tvoj.**

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali ob nesreči, ki nas je prizadela, se iz srca zahvaljujemo.

Družina Kališnik

Martinovi iz Češenika:

Iskrena hvala za pomoč ob požaru!

Dne 8. decembra 1995 je pri Pavlu Marinčku, Češenik 9, po domače pri Martinovem Pavletu, v požaru zgorelo gospodarsko poslopje. Nastala je velika škoda, ki pa bi bila še večja, če nam ne bi pomagali gasilci, sosedje in vsi drugi dobri ljudje. Iskrena hvala prav vsem za pomoč, še posebej pa se zahvaljujemo vsem prostovoljnim gasilskim društvom, Centru požarne varnosti Helios in sosedom.

Hkrati se najlepše zahvaljujemo vsem, ki ste pomagali obnoviti hlev.

Še enkrat iskrena hvala in naj vam leto 1996 prinese veliko sreče in zdravja!

možgan od Veterinarskega inštituta odd. virologija, ne moremo trditi, da je žival obolela za steklino. Vse to je evidentirano in nadaljnji postopek izvede Veterinarski zavod Slovenije, Ljubljana Cesta v mestni log 47a.

V primeru potrditve stekline necepljenega psa, ki je prišel v stik z bolno lisico, odpeljemo in evtanaziramo. Če pa je bil pes cepljen proti steklini, pa zakon narekuje ukrepe, ki jih mora lastnik zagotoviti, če želi psa obdržati.

Lastniki pogosto spuščajo pse v okuženih območjih. Ti pa verjetno pridejo v stik z obolelo lisico; in če so bili cepljeni, do sedaj še noben ni zbolel.

Ali so otroci planinci varni v gozdu pred steklino? Njihova pot čez gozd je manj tvegana in bolj varna, kot pot v šolo po glavni cesti skozi Moravče, ki nima pločnika. Otroka cesta ne reši, če pa bi ga ugriznila bolna lisica, je pravočasno cepljenje vedno uspešno in brez posledic.

Vabe s cepivom, katere so letos metali iz letala po okuženih območjih, gotovo pripomorejo k zmanjšanju števila obolelih gozdnih živali.

Divjačinsko meso se sme prodajati samo v vitrinah za divjačinsko meso, katero mora

biti ustrezno označeno ter obvezno veterinarsko sanitarno pregledano.

Če v gozdu ali med hišami srečamo sumljivo žival, še ne pomeni, da je zbolela za steklino, pustimo jo na miru in se ji ognemo, dolžnost pa je da to sporočimo Veterinarskemu zavodu Slovenije in najbližji lovski družini.

Vsi radi hodimo v gozdove, kakor tudi planinci osnovne šole J. Vega. Seda vas jaz vprašam, ali ste kdaj pomislili na klopni meningoencefalitis? Tudi ta bolezen je zelo pogosta in nevarna. Za njo je zbolelo že veliko otrok in odraslih. Tudi tu je odgovornost s strani organizatorja planinskih izletov in tveganje otrok, kateri proti tej bolezni niso cepljeni.

Vse je nevarno, tvegano in karkoli delamo, delajmo previdno in mislimo na konec.

dr. vet. med.
GAŠPERIN DAMJAN

Odgovor g. Jožetu Nemcu »ZAKAJ TAKO« še enkrat

V Slamniku št. 12 od 22. 12. 1995 ste, ga. županja, odgovorili g. Jožetu Nemcu na njegovo

trditev, da občinska uprava nestrokovno in neodgovorno rešuje probleme s področja izboljšanja prometne varnosti in umirjanja prometa.

Vaš odgovor je bil nepopoln in v našem primeru potrjuje piščevo trditev.

Dne 15. 6. 1994 smo poslali Krajevni skupnosti Venclja Perka dopis, v katerem prosimo, da se na Taborski cesti in cesti Na Zavrteh postavijo protihitrostne ovire. Vlogo je podpisalo 30 lastnikov stanovanjskih hiš teh dveh ulic.

Preverjeno je bilo, da je Krajevna skupnost Venclja Perka poslala dopis komisiji, ki je bila pristojna za reševanje teh vlog. Ker v doglednem času nismo dobili odgovora, sem šel na gradbeni referat po odgovor, kako se naša vloga rešuje. Najprej mi je njihov predstavnik zatrjeval, da vloge niso dobili. Ko pa sem dokazal, da so jo, mi je povedal, da te hitrostne omejitve nimajo zakonske podlage in da nam tega ne morejo odobriti. Opozoril sem ga, da so take ovire že postavljene v nekaterih ulicah Domžal. Prosil sem ga, naj nam pišno odgovorijo na našo vlogo, da bomo lahko, če bo vloga zavrnjena, ustrezno ukrepali.

Do danes kljub ponovni osebni urgenci pisnega odgovora nismo prejeli, čeprav je od dneva, ko smo odposlali vlogo, minilo več kot leto in pol. Sem mnenja, da je stvar kulture, da se na vlogo tudi pisno odgovori. Podpisani občani zahtevamo, da se naša vloga enakovredno rešuje, kot ste reševali tiste, ki jih navajate v svojem odgovoru.

Lep pozdrav.

STANISLAV OMAHNA

Še nekaj resnic o avtocesti skozi Domžale

V vseh dosedanjih razpravah je razbrati glavno sporočilo, da nihče ne mara te avtoceste. Če bi lahko spregovorile živali in rastline, bi tudi rekle, da ne marajo tega, ker kar škoduje človeku, škoduje tudi njim. Lahko bi rekle celo to: če ste si ljudje omislili avto in ga potrebujete zase, naj ostane promet v mestih, kjer je že tako polno hrupa in smrada, zunaj mest pa nam pustite živeti. Kajti če bomo me umrle, potem boste tudi vi.

Lahko rečemo, da ni avtoceste, ki ne bi prizadejala okolja. Razlika je samo v večji ali

manjši škodi. Izjema so puščave. Pa še v tem primeru bi se našel kdo, ki bi nasprotoval takšni gradnji.

Če se eni hočejo znebiti avtoceste, je to mogoče samo na račun drugih.

Koridor za avtocesto skozi Občino (bivšo) je znan že več kot 20 let in veda o varstvu okolja tudi. Sam sem podal poročilo o problemih in varstvu okolja Občinski skupščini leta 1974, pa ni bilo nobenega odziva. Takrat ljudje o tem niti razmišljati niso hoteli in marsikdo tudi danes ne. Večina misli tako: kaj se pozna, če naredim škodo naravi. In če množice tako mislijo in delajo, potem ne more biti drugače, kot je.

Študij tras avtocest zahteva veliko časa in denarja in se zato v kratkem času ne da nič poštenega napraviti. Škoda je, da je šlo mimo dvajset let, ne da bi se bili zanimali, kakšne posledice bo pustila v občini predlagana trasa avtoceste.

Ceste in avtoceste gradimo zato, da medsebojno povežemo kraje in mesta po najkrajši možni poti. Po tem načelu so delali Rimljani ceste po vsej svoji državi. Ta način nam zagotavlja, da porabimo najmanj zemljišč, dosežemo najmanjše gradbene stroške, stroške vzdrževanja in stroške prometa ter najmanjšo obremenitev okolja. Če npr. odmaknemo avtocesto od roba mesta, se podaljšajo priključne ceste do nje in smo zato zelo malo ali nič na boljšem. Voznikov ne moremo prisiliti, da bi npr. po zgraditvi avtoceste Gorenjci vozili skozi Ljubljano na Štajersko ali obratno, ampak jo bodo ubrali po cesti Mengeš-Kranj. Ljudem je tako rekoč prirojeno, da gredo na svoj cilj po najkrajši možni poti.

Zavarovati naravo pred posledicami škodljivih vplivov z avtocest je življenjskega pomena za nas, vendar je to odvisno od razpoložljivega denarja, ki pa ga Slovenija nima in še dolgo ne bo imela na pretek. V tem oziru moramo biti realni in ne zahtevati tistega, česar ne moremo kot država ali kot davkoplačevalci plačati. V skladu z zakonom o varstvu okolja se ne sme spuščati padavinskih voda in slaniče z avtoceste neprečiščene v vodotoke in tako so zavarovane površinske in podzemne vode. Zakon med drugim tudi določa dopustno mejo hrupa, ki ga povzročajo motorna vozila. V ta namen ob avtocestah postavljajo protihrupne konstrukcije, ki omejujejo hrup v naseljih ob

avtocesti, da ne presega dovoljene meje. Drugače pa je z izpušnimi plini. Teh ne moremo zajeti, ker se razpršijo po prostoru avtoceste in jih vetrovi lahko raznesejo v različne smeri in tudi zelo daleč. Izpuh se lahko zniža samo z znižanjem dovoljenega izpuha. To preprosto povedano pomeni izločitev vseh starih avtomobilov in obvezna uporaba katalizatorjev. Seveda pa bi bilo to za veliko večino državljanov preveliko finančno breme. Problem bo rešen šele, ko bo zmanjkalo nafte in bodo to zamenjala elektrika, utekočinjeni vodik ali podobno čisto pogonsko gorivo. Za sedaj pa na tako rešitev ne moremo računati.

Na odsekih, kjer bi avtocesta preveč kruto posegla v prostor, pa je možna rešitev s prekritjem avtoceste. Na tako prekritje se nasuje zemlja in vzpostavi potrebna ozelenitev.

Pogosto sporočilo v obravnavah je tudi, da gradimo avtoceste le za tranzitni promet. Ne poznam države, ki bi tako gradila avtoceste, ker je to nesmisel. Vsak dela tako, da najprej reši svoje probleme in se šele po tem loti drugih. Iz posameznih študij je razvidno, da pretežni del prometa odpade na domača vozila in le manjši del na tuja. Ker pa tudi naši vozniki vozijo po drugih državah, so tudi vozniki teh upravičeni, da vozijo skozi našo državo. Te zadeve ureja vlada z vladami sosednjih držav na osnovi meddržavnih sporazumov. Vlada pa mora v teh sporazumih do-

seči, da kvota dovolilnic za prevoz preko ozemlja Slovenije upošteva stanje cest in velikost domačega prometa ter dovoljeno obremenitev prostora. Ena od možnosti, da se zmanjša tovorni tranzitni promet je, da ga za večje razdalje preusmerijo na vlake. To pa bo možno šele tedaj, ko bo dograjeno železniško omrežje in nabavljeni avtovlaki.

Državni zbor je odgovoren, da bo vlada vodila pametno prometno politiko.

Za konec bi povedal tole: ceste in avtoceste so nujno zlo, brez katerih ne moremo živeti, vendar moramo v okviru realnih možnosti to zlo čimbolj omiliti.

STANISLAV OMAHNA

Te naše tujke ali poltujke

Naš časopis Slamnik se bogati. Med novimi rubrikami je tudi KAJ NAS MOTI. V njej se pomočnik urednice g. Bogdan Osolin spotika ob ime PIZZERIJA. Po svoje ima prav. Škoda je le, da vzporedna slika ne prikaže bistva, to je, ponarejene tuje besede PIZZERIA, torej s črko »J« – PIZZERIJA. Saj je veliko tudi takih oblik. Poglejte v Telefonski imenik.

S tujkami so vsestranske težave. Številne tuje besede »brez carine« uvozimo, pravzaprav pridejo v našo »jezikovno hišo« kot tuj pojem ali kot poimenovanje tujega iz-

Dva časopisa za eno krajevno skupnost

V predprazničnih dneh sta krajane Krajevne skupnosti Dob razveselila kar dva lokalna časopisa.

Uredniški odbor HRASTA, glasila Krajevne skupnosti Dob, ki ga vodi g. Pavle Cerar in ga. Vera Vojska, je izdal tradicionalno novoletno številko, v kateri krajani lahko izvedo prav vse o delu krajevne skupnosti v letu 1995; predstavljena sta tako plan za leto 1996 kot dolgoročni plan razvoja te krajevne skupnosti, potrudila pa so se tudi društva, saj so prav vsa napisala nekaj o svoji dejavnosti v letu 1995. Precej strani je namenjenih tudi predstavitvi dejavnosti osnovne šole Dob, na zadnjih straneh pa so voščila objavili številni podjetniki, obrtniki in podjetja iz Doba in okolice.

Dr. Velimir Vulikič je glavni urednik ŽEJANA, ki izhaja dvakrat letno in tudi tokrat prinaša vrsto prispevkov, saj izčrpno poročajo o življenju in delu območja, ki ga obsega Gasilsko društvo Žeje-Trojica. Številni dopisniki, kar 17 jih je, med njimi tudi osnovnošolec in univerzitetni profesor, poročajo o svojih pogledih in vtisih ob obiskih tega območja, zelo zanimivo pa je tudi slikovno gradivo, ki popestruje tudi to številko ŽEJANA.

V.

Poročilo CPU Domžale

Domžale, 8. XII. 95 ob 6.30 so občani obvestili poklicne gasilce v Centru požarne varnosti Domžale, da v Češeniku 9 gori večjih hlev. Takoj sta izvozili intervencijski enoti in začeli alarmirati prostovoljna gasilska društva.

Na objektu v izmeri 21 x 16 m je popolnoma uničeno ostrešje

s kritino, približno 60 ton sena, 5 ton slame, 5 ton žaganja, 4 tone žitnih krmil, 5 let star traktor, osebni avto Moskvíč, star 3 leta, v prislonjenem lesenem objektu se je zrušil strop. V hlevu je bilo 30 glav govedi,

Rodica, 8. XII. 1995 ob 19.50 je ogenj naredil pravo razdejanje v stanovanju.

katere niso utrpeli poškodb in so ostale kar v hlevu na svojih privezih.

Pri gašenju je sodelovalo šest prostovoljnih enot in poklicna enota CPV, kar je štelu okrog

50 gasilcev, požrtvovalni so bili tudi sosedje.

Do zdaj intervencija še ni končana, kaj je vzrok požara, še ni dokončno raziskano, so pa samo nestrokovne domneve.

Lastnik Pavel M. je po prvi nestrokovni oceni oškodovan od 15–20 milijonov tolarjev.

8. XII. 95 Rodica ob 19.50 so v CPV sprejeli sporočilo o stanovanjskem požaru v Miševi

ulici 13, kjer je gorelo v enem večjem prostoru, ki je bil hkrati dnevna soba in spalnica. V prostoru je bilo popolnoma uničeno več omar, pograd, zakonska postelja, vrata, okno, miza, televizor, video rekorder, glasbeni stolp, stene pa bo potrebno prepleksati. Vzrok požara in škoda nista znana, so-

delovali so še domžalski in mengeški prostovoljni gasilci.

30. XII. 95. Domžale ob 9.40 so gasilci dobili poziv iz ul. Simona Jenka 1, da na stanovanjski hiši gori ostrešje, po domnevah zaradi napake na elektro inštalaciji. Požar so pogasili poklicni gasilci CPV in prostovoljci iz Domžal, Stoba

Požar 8. XII. 1995 ob 6.30 v Češeniku je pogoltnil veliko premoženja ostarelih zakoncev Marinček, ki sta vse življenje vestno obdelovala zemljo s svojimi žuljevimi rokami.

delka. Nekaj let jih pišemo kot tujke, potem pa se počasi udomačijo ali podomačijo in dobe domovinsko pravico. Take besede so na primer: weekend, buffet, crawl, camp, disco, ingénieur, team, jeep. Te in podobne besede so se že podomačile ali poslovenile in jih že pišemo: vikend, bife, kravl, kamp, disko, inženir, tim, džip. Preden take besede poslovenimo, preživljajo nekakšno levitev. Primer sta: teamski ali naša pizzerija.

Ne vem, zakaj se nekateri slovenski inženirji tako krčevito držijo tujega naziva **ing.** Lepa in živa slovenska kratica za besedo inženir je **-inž.**, obenem pa je enakovredna vsem tujim oblikam.

Še bolj žalostno in poniževalno, če že ne kar sramotno za povprečnega Slovenca, pa naj bi bila SAMOPOTUJEVALSKÉ FIRME. Poglejmo samo nekatere. Že za vsakim oglom ali na vsaki drvarnici vidimo napise, kot so: boutique, marketing, tours, extra, commerce, elcomp, engineering intra, supra, trade, security, decor, lux, export in druga šara.

Kje ste, Prešeren, Cankar, Breznik, Ramovš in Šolar, ki ste slovensko besedo, slovensko ime, slovensko čast in ponos postavljali na prvo mesto. Danes se pa oblast in jezikoslovci za vse to vse premalo brigajo. Častna izjema je g. Janez Gradišnik in še kdo. Slovenska oblast naj bi vsaki firmi, ki hoče imeti tuje ime, zaračunala desetkratnik davek.

Mimogrede je g. Osolin bralce izzval, da naj kdo napiše slovensko besedo z dvema z-zjema. O, veliko jih je. Resda so sestavljenke, toda besede, so na primer: brezzakonje, brez-

zavesten, brezzgodovinski, brezzvezdna, brezzračnost, brezzobka, razzlogovanje, razzibati, razzeba, razzvoče in še več drugih. **FRANCE CERAR**

Zahvala Napredku

Večkrat obiščem Veleblagovnico Napredek v Domžalah in kaj kupim, zlasti v diskontu, sicer pa pogosto kupujem v Samopostrežbi na Rodici.

Dne 15. decembra pa sem popoldne kupovala na oddelku pozamenterije. Prijazna prodajalka mi je povedala, da je Napredkov dan in da imajo 5% popusta. Vprašala me je, če sem iz Domžal, ter mi ponudila dve vstopnici za večerno Napredkovo prireditev v Hali Komunalnega centra v Domžalah. Na hitro sem se odločila, da greva z možem na to prireditev. Bila sem prav presenečena, ker je bilo v dvorani zbranih veliko ljudi. Zabavna prireditev z vođjo g. Borisom Kopitarjem, ansamblom Nagelj, Kamniškimi koledniki, Triom Midva in veselimaj Štajercema je bila res prav prijetna. Med prireditvijo je bilo tudi žrebanje vstopnic in razdeljenih je bilo kar nekaj lepih nagrad. Zanimivo, da so bili obiskovalci, tudi izžrebanci, iz okoliških krajev, kar daje vedeti, da Veleblagovnico Napredek radi obiskujejo tudi Kamničani, Ljubljanci in drugi prebivalci iz okoliških krajev. Vsak obiskovalec je dobil tudi srečke, ki so nudile več lepih nagrad.

Bil je lep večer, poln humorja in prijetne glasbe. Mislim, da smo bili res vsi zelo zadovoljni. Ob izhodu pa je še vsak obiskovalec dobil bibito,

ledeni čaj in majonezo. Nihče ni odšel domov praznih rok.

Lepa zahvala in pohvala Veleblagovnici Napredek ter vsem nastopajočim.

ANA MARKIČ

Vaško srečanje

V sredo, 27. 12. 1995, večer, ko je božič že skoraj podal roko novemu letu, je praznovala tudi Depala vas.

Vaščani Depale vasi smo bili prijetno presenečeni, ko nas je kakšen teden prej obiskal g. Jože Cuzak in nas prijazno povabil na vaško srečanje ob koncu leta. Ker v vasi še nimamo skupnega prostora, kjer bi se kaj dogajalo, smo bili vsi povabljeni v novi del bistroja »KIVI«. Že pri vstopu v ta prostor naš je sprejelo toplo domače razpoloženje, saj so organizatorji poskrbeli prav za vse. Domače dobrote – kruh s soljo, pecivo, aperitivi, vino, pivo, sokovi, kava, domače klobase, mrzle pečenke, kislja juha, cvetje, ki ga je prejela vsaka ženska in seveda glasba iz harmonik vaških treh muzikantov nas je zbližala ter radostila vse do jutranjih ur. Posebno doživetje je bil tudi raketomet na jasi za bistrojem, ki nam je pričaral nočno vaško idilo ob novo zapadlem snegu.

V imenu vseh prisotnih vaščanov (bilo jih je preko sto) bi se rada zahvalila organizatorju in njegovemu pripravljalnemu odboru za ves trud in delo, ki so ga vložili v ta naš praznik. Lepa hvala tudi vsem depalskim obrtnikom, ki so finančno in materialno prispevali v ta namen.

ZVONKA URBAS

Razmišljanje o porajajočem se domžalskem grbu

Domžale so mlado mesto in zato je bolj malo zgodovinske podlage, iz katere bi se rojevale zamisli za oblikovanje grba. Vedno pa je mogoče kaj najti. Tudi slamnik bi bil primeren, še posebej zato, ker je na zastavi slamnata kita in bi se med sabo dopolnjevala. Vse pa kaže, da se slamnika kar malo sramujemo, češ da tak lik za v grb ne bi bil primeren.

Pristaši zdajšnjega predloga zagovarjajo iz roga se vsipajoči denar, češ da smo bogata občina. Denar pa je v glavnem le nujno zlo, brez katerega se ne da živeti. Najbolj je lep in zaželen, dokler ga nimaš; ko ga pošteno zaslužiš, si pa zadovo-

ljen. Vendar večinoma postane hudo, vsaj v duhovnem smislu, če je denarja preveč. Koliko je ljudi na svetu, ki zaradi preobilja denarja spremenijo svoja načela ter se predajo le veseljačenju, popivanju in zapravljanju. Da ne bom pretiraval, saj so bogatini tudi zelo dobri gospodarji in nekateri so kar srečni, če imajo veliko denarja. Druge pa zopet skrbi, da celo spati ne morejo. Kakorkoli že, večina bogatih postane vase zaverovana in vase zaljubljena kasta, ki revnih ne more več razumeti.

O tem, kaj ljudem pomeni denar in kako nanj gledajo, govorijo tudi stari reki in pregovori, ki so jih naši predniki ustvarjali skozi stoletja. Le z nekaj besedami je veliko povedanega. Na primer. Denar ga je pokvaril. Denar, sveta vladar. Sita vrana lačni ne verjame. Bogastvo ne odpravi smrti. Denar prebije železna vrata. Denar ima kratek rep. Z denarjem ga je podmazal. Denar le ti imej, a glej, da denar ne bo tebe imel. Prodal se mu je z dušo in telesom. Brez cvenka ni plenka. Dober prijatelj je boljši kot denar. Dosti prijateljev, dokler jedo.

Kot denar v nelepi podobi ljudje večkrat omenjajo Judežve srebrnike, za katere je izdal Kristusa.

Tako v teh starih pregovorih splòh ni zaslediti tistega, kar trdijo zagovorniki zdajšnjega predloga za grb. Po svoje imajo prav le toliko, ko rečejo, da denar lahko pomeni tudi pomoč, dobroto in darežljivost – toda samo lahko in tudi. To bi prišlo v poštev, če bi bilo na svetu več dobrih ljudi. Žal pa smo samo taki, kakršni smo.

In še to. Če bi bila na grbu slamnata kita in denar, bi se ta dva občinska simbola med sabo tepla. Zgodovina pove, da so bili revni ljudje za pletenje kit ponižujoče malo plačani. Stari in mladi po vaseh in zaselkih so pletli kite iz ljubezni do dela in zato, ker drugega niso imeli.

Tudi javne ankete so pokazale, da Domžalčani in okoličani denarju na grbu niso nič kaj naklonjeni. Malo je tistih, ki rečejo, da smo bogati. Posamezniki že; toda če pogledamo, koliko upokojenk in upokojevcev z izredno nizkimi pokojninami je prav v domžalskem okolišju, je boljše, da z nimalanim denarjem ne šarimo preveč. Zato naj tudi končam s pregovorom – Čisti računi, dobri prijatelji.

FRANCE CERAR

Naša turistična društva

Turistično društvo Radomlje

Radomlje so srednje velik kraj z razvitim obrtništvom in podjetništvom, kjer Turistično društvo Radomlje z manjšimi vzponi in padci deluje že od leta 1968. Prav v letu, ko Turistična zveza Slovenije praznuje častljiv jubilej, pa so našli novo moč in energijo ter si rekli: »Kar zmorejo drugi, lahko naredimo tudi mi,« in ponovno oživili delo društva z dejavnostmi, ki so naredile Radomlje še lepše, še zanimivejše, tako za obiskovalce bližnjega svetovno znanega parka Arboretum Volčji potok kot za vse, ki obiščejo ta zanimiv kraj.

G. Igor Kuzmič, predsednik društva, pravi: »Odpri smo za vse, ki si prizadevajo za lepše življenje, za zdrav, varen in privlačen kraj za vse krajane Radomelj, vse obiskovalce in turiste.« Predstavlja letošnje dejavnosti s področja urejanja kraja, razstavne dejavnosti, organiziranja narodnih noš, skupnega nastopa z drugimi društvi, med katerimi posebej omeni Moški pevski zbor, Foto kino video klub Mavrica, Kulturno društvo, še posebej pa prizadevne krajane. Hkrati obljublja, da je njihova priložnost v čisti in neokrnjeni naravi ter v še prijaznejši in turistično obetavnejši ponudbi Radomelj.

Turistično društvo Domžale

Turistično društvo Domžale pokriva vse tri krajevne skupnosti mesta, ki je v zadnjih letih posebno skrb namenilo urejenosti, čistoči in ozelenitvi mesta, saj se dobro zaveda, da ima na področju turizma veliko neizkoriščenih priložnosti. Del teh je bilo v zadnjih letih uresničenih v projektu TURIZEM IN ŠPORT Z ROKO V ROKI. V okviru tega smo dobili vrsto športnih in drugih objektov, po katerih smo znani tudi zunaj meja Slovenije.

Po ureditvi prijetnega lipovega drevoreda ob Kamniški Bistrici in ličnih kozolčkov ob vpadnicah v mesto so prizadevni turistični delavci uredili tudi klopce, na katerih se lahko odpočijejo domačini in obiskovalci, ki v centru mesta na obvestilni tabli lahko presenetijo s praznično okrasitvijo mesta in novoletnim sejmom, za katerega so kupili lične »štante«, ki polepšajo sejem, na katerega so včasih pripeljali tudi sprevod dedka Mraza. Zelo uspešno pa nagrajujejo tudi najlepše urejene domačije.

Turistično društvo Ihan

Oblikovalo se je iz hortikulturnega društva, v katerem so posebno skrb namenjali lepo urejeni okolici in skupaj s starši ter otroki ozelenjevali posamezne površine, pripravljali predavanja in vselej v velikih skupinah, oblečeni v narodne noše, odhajali na različne prireditve.

Njihov program je vsako leto bogatejši in pestrejši, vanj se vključuje iz leta v leto več članic in članov, ki v slovenskih narodnih nošah predstavljajo njihov kraj in občino na mnogih prireditvah v domovini in zamejstvu, kamor jih vedno radi povabijo. Prijetna srečanja članov društva s krajani, kulturne in družabne prireditve, izleti, strokovna predavanja o hortikulturni ureditvi kraja bogatijo življenja vseh krajanov, ki tudi ob pomoči turističnega društva skrbijo, da so njihovi domovi lepi in urejeni.

DRUŠTVO SMO

Starši – Mladi – Otroci
(center ustvarjalnosti mladih)

Ljubljanska 58, Domžale (za knjižnico)

CELOLETNE DEJAVNOSTI:
GLEDALIŠKO-LUTKOVNA DELAVNICA
MODELARSKA DELAVNICA
LIKOVNA DELAVNICA
CICIBANOVE URICE
TRENINGI UČINKOVITEGA UČENJA
RAČUNALNIŠKI TEČAJI
OSTALI PROGRAMI
MLADINSKE DELAVNICE
PODJETNIŠTVO ZA MLADE
INŠTRUKCIJE

PRIMERNO:
predšolski in razredna stopnja OŠ,
osnovnošolci in mladina
osnovnošolci in mladina
osnovnošolci
predšolski otroci
osnovnošolci, srednješolci, študenti
osnovnošolci
mladinci
mladinci
osnovnošolci, srednješolci

in Mengša.

Domžale, 2. XII. 95 ob 21.40 so gasilce obvestili domžalski policisti o hujši prometni nesreči na Ljubljanski cesti 46, kajti v drog javne razsvetljave je čelno trčil osebni avto, iz katerega je bilo potrebno rešiti vse tri poškodovane potnike.

Zgornje Jarše, 23. XII. 1995, ob 6.15 se je zgodila huda prometna nesreča. Zaradi neprimerno hitrosti je vozilo R-5 trčilo v parkiran tovornjak zunaj cestišča. V petki je voznik takoj podlehudim poškodbam.

Mengeš, 4. XII. 95 ob 8.45 so policisti sporočili o prometni nesreči med Preserjami in Mengšem na Kolodvorski cesti; obe poškodovani vozili sta bili zunaj cestišča, pomoč so ponesrečeni voznici v Daihatsuju do prihoda reševalcev nudili gasilci.

Homec, 14. XII. 95 pri gostilni Repanšek se je zgodila huda prometna nesreča, saj so bili kar štirje avtomobili poškodovani. Popolnoma pa je bil uničen R-5, saj so vanj trčila tri vozila, hudo pa je bil poškodovan voznik v R-5, prepeljali so ga v Klinični center.

Zg. Jarše, 23. XII. 95 ob 6.15; zaradi snega in žleda so gasilci CPV posredovali na devetih mestih, pri odpiranju vrat trikrat, pri čiščenju cestišča po

prometni nesreči dvakrat in pri čiščenju kanalizacije enkrat.

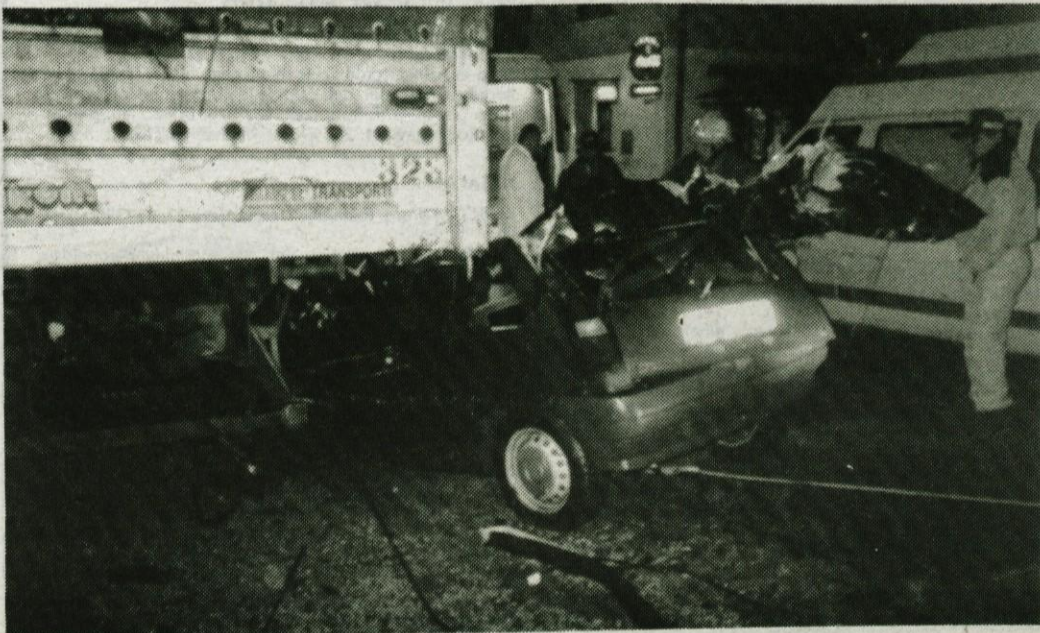
Domžale, 23. XII. 95 ob 6.15 so domžalski policisti obvestili gasilce v Centru požarne varnosti Domžale o hudi prometni nesreči v Zg. Jaršah na Kamniški cesti pri hišni številki 26. Do silovitega trčenja je prišlo, ko je voznik R-5 vozil v smeri iz Domžal proti Preserjam in še do sedaj iz neznanega vzroka zapeljal preko nasprotnega levega voznega pasu in

preko pločnika v parkiran tovornjak približno 2,5m zunaj cestišča. Na kraj dogodka so takoj odtihali gasilci reševali ponesrečenca, a žal je že pred prihodom gasilcev in reševalcev ugasnilo življenje voznika v osebнем avtomobilu R-5 21-letnega Boštjana Gradišarja iz Volčjega Potoka. Vkleščenega

voznika so iz zveržene pločvine in izpod tovornjaka z reg. tablico LJ »FRET« 2 po polurnem delu rešili poklicni gasilci.

Vozilo R-5 je bilo popolnoma uničeno, nekaj materialne škode je nastalo tudi na tovornem vozilu TAM, cesta pa je bila zaprta za ves promet do 8 ure.

Zaradi neprimerno hitrosti je nastala velika gmotna škoda na štirih avtomobilih s tem, da je bil R-5 popolnoma uničen, voznik pa utrpel hude telesne poškodbe.

Potrebe po delavcih

PAPIRNIŠKI DELAVEC

Pančur Stanko – Kopiranje in fotokopiranje, Poljanski nasip 8, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: delavec za kopiranje in fotokopiranje, drugi poklici: pomožni delavec, del. čas: dopoldan, moški, starost od 20. do 30, določen čas 3 mes., delov. izkušnje: 1 leto, drugi pogoji: možn. stalne zaposl., končana OŠ, ročne spretnosti, stanovanje je: družinsko. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: D571657.

GRADBENI DELAVEC

Granula Dragoljub – Gradbeništvo, Ig 432, 61292 Ig. **Dela in naloge:** gradbeni delavec, del. čas: dopoldan, moški, starost od 30 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, bruto plača: 40000 do 46000, drugi pogoji: zaupna oseba, vozniki izpit za kat. B, stanovanje je: družinsko. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C319677.

Dela in naloge: gradbeni delavec, del. čas: dopoldan, moški, starost od 20 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 3 mes., bruto plača: 40000 do 46000, drugi pogoji: pozn. grad. orodja in gradb. mehanizacije, stanovanje je: družinsko, rok prijave: 1. 2. 1996, št. objave: D044462.

UNIVERZAL – RAKIČ d.o.o., Ljubljana Dimičeva 12, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: gradbeni delavec, del. čas: dopoldan, moški, starost od 20 do 35, nedoločen čas, stanovanje je: samsko. Rok prijave: 21. 2. 1996, št. objave: D122787.

POMOŽNI GOSTINSKI DELAVEC

IMPRESX TRADE d.o.o., Ljubljana Tržaška 2, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: razdeljevanje hrane na gradbiščih, drugi poklici: pomožni delavec, del. čas: dopoldan, popoldan, nočno d., turnus-12/24, turnus-18/36, ženska; starost od 20 do 35, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, drugi pogoji: zn. hrvaškega jezika. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: A105204.

URGA d.o.o., Ljubljana Strossmayerjeva 5, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: čiščenje, del. čas: popoldan, ženska, določen čas 12 mes., bruto plača: do 50000. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: B229040.

KUHARSKI POMOČNIK

RESTA GOSTINSTVO TURIZEM d.d., Ljubljana Topniška 33, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: kuharski pomočnik v PE Kranj, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes. Rok prijave: 2. 2. 1996, št. objave: A106946.

POMOŽNI ADMIN. MANIPULANT

AGENCIJA RS ZA PLAČ. PROMET, NADZIRANJE IN INFORM. CENTRALA, Lj. Tržaška cesta 16, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: strojepiska II., del. čas: dopoldan, ženska, določen čas 12 mes., delov. izkušnje: 4 leta, drugi pogoji: posk. delo 2 mes., preizkus zn. iz strop. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C353345.

STROJNI OBDELOVALEC KOVIN

LITOSTROJ – TOVARNA TURBIN d.o.o., Ljubljana Litostrojka 40, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: strojni peskar, drugi poklici: čistilec metal. izdelkov, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, starost od 19 do 35, določen čas 12 mes., delov. izkušnje: 1 leto. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: 9253748.

ISKRA KERTEC d.o.o. Ljubljana Stegne 35, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: delavec v proizvodnji, drugi poklici: orodjar, del. čas: dopoldan, popoldan, nočno d., turnus-12/24, moški, starost od 20 do 45, določen čas 12 mes., delov. izkušnje: 12 mes., bruto plača: do 52748, drugi pogoji: posk. delo 3 mes., lahko strojnik. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: A588978.

ELCOS d.o.o. Ljubljana Zaloška 153, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: elektrikaar-elektromonter, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, določen čas 6 mes., delov. izkušnje: 1 leto. Rok prijave: 1. 2. 1996, št. objave: C168557.

ELEKTROINŠTALATER

ELINS – elektro storitve d.o.o. Ig, Želimirje 5, 61292 Ig.

Dela in naloge: elektroinstalater, del. čas: dopoldan, moški, starost od 22 do 45, določen čas 12 mes., delov. izkušnje: 3 let, drugi pogoji: p. d. 3 mes., državljani Slovenije, slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C015460.

KONFEKCIONAR TEKSTILIJ

Žnidarič Janekline, proizvodnja, storitve, trgovina k.d. Agrokombinatka 2, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: šivilja-konfekar, drugi poklici: šivilja, del. čas: dopoldan, ženska, starost od 30 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 5 let, bruto plača: 40000 do 55000, drugi pogoji: poskusno delo 2 meseca, slovenski jezik – govorno in pisno, stanovanje je: družinsko. Rok prijave: 1. 2. 1996, št. objave: D695216.

Dela in naloge: šivilja-konfekar, drugi poklici: šivilja, del. čas: dopoldan, ženska, starost od 30 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 5 let, bruto plača: 40000 do 55000, drugi pogoji: poskusno delo 2 meseca, slovenski jezik – govorno in pisno, stanovanje je: družinsko. Rok prijave: 1. 2. 1996, št. objave: D695202.

ŠIVILJA

Božnar Olga – krojaštvo Brezje 62, 61356 Dobrova.

Dela in naloge: šivilja, del. čas: dopoldan, starost od 25 do 30, nedoločen čas, bruto plača: 40000 do 45000. Rok prijave: 7. 2. 1996, št. objave: C578916.

ZIDAR

UNIVERZAL – Rakič d.o.o. Ljubljana Dimičeva 12, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: zidar, drugi poklici: tesar, del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, stanovanje je: samsko. Rok prijave: 21. 2. 1996, št. objave: D122773.

POLAGALEC PODOV IN TLAKOV

Horvat Marjan – parketarstvo Milčinskega ulica 73a, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: parketar, drugi poklici: pomožni polagalec podov, del. čas: dopoldan, moški, starost od 22 do 35, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 let, bruto plača: do 100000, drugi pogoji: posk. delo 1 mes., slovenski jezik – govorno in pisno, vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 29. 1. 1996, št. objave: C155307.

PRODAJALEC

SITOGRAF d.o.o. Ljubljana Obrije 25, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: prodajalec grafične stroke, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, starost od 20 do 30, nedoločen čas, drugi pogoji: odslužen voj. rok., p. d. 3 mes., zn. računal., slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: A416867.

Dela in naloge: prodajalec grafične stroke, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, starost od 20 do 30, nedoločen čas, drugi pogoji: odslužen voj. rok., p. d. 3 mes., zn. računal., slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: A416853.

RAPIS d.o.o., Ljubljana Papirniški trg, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: prodajalec tekstila in kozmetike, del. čas: dopoldan, popoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: poskusno delo 1 mesec. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: D124879.

TONIKA d.o.o. Ljubljana Bratovševa ploščad 8, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: prodajalec tehničnega blaga, del. čas: popoldan, moški, nedoločen čas, bruto plača: 50000 do 55000, drugi pogoji: p. d. 2 mes., vloge posl.: Šmartinska 152 Lj. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: B197808.

KUHAR

MLADINSKI DOM MALČI BELIČEVE LJUBLJANA MENCINGERJEVA 65, 61000 LJUBLJANA.

Dela in naloge: kuhar, del. čas: dopoldan, popoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: p. d. 2 mes., delo ob nedeljah in praznikih, slovenski jezik – govorno in pisno, tečaj higien-skega minimuma. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: A172614.

NATAKAR

IMPRESX TRADE d.o.o., Ljubljana Tržaška 2, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: natakak, del. čas: dopoldan, popoldan, nočno d., turnus-12/24, starost od 20 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, drugi pogoji: zn. ang. in nem. jez. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: A105189.

Dela in naloge: natakak, del. čas: dopoldan, popoldan, turnus-12/24, ženska, starost od 18 do 25, določen čas 6 mes. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: 8972884.

PAPIRNIŠKI TEHNIK

GORICANE – Tovarna celuloze in papirja d.d. Medvode Ladjia 10, 61215 Medvode.

Dela in naloge: izmenovodja, drugi poklici: kemijski tehnik, del. čas: dopoldan, popoldan, nočno d., moški, starost od 25 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 3 leta, slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: D153747.

STROJNI TEHNIK

Višje sodišče v Ljubljani Tavčarjeva ulica 9, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: kurir-voznik, drugi poklici: elektrotehnik, del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, drugi pogoji: p. d. 3 mes., ali druga ustr. smer V. stopnje, slovenski jezik – govorno in pisno, vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: B539216.

Tomšič Matej – Zastopanje v prometu blaga in storitev Belokranjska ulica 1, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: trgovski predstavnik, drugi poklici: inž. elektrotehnik, del. čas: deljen, nedoločen čas, drugi pogoji: p. d. 4 mes., lastno voz., lah. druga teh. smer, angleški jezik – govorno, nemški jezik – govorno, vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 14. 2. 1996, št. objave: D158454.

ELEKTROTEHNIK ENERGETIK

Srednja zdravstvena šola in gimnazija Ljubljana Šubičeva ulica 1, Ljubljana.

Dela in naloge: laborant-asistent fizike, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, določen čas 5 mes., slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C264630.

Rajterič Ivan – Klimainstalacije, Cirila Kosmača 30, 61211 Šmartno pod Šmarno goro.

Dela in naloge: elektroinstalater, del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, delov. izkušnje: 5 let, drugi pogoji: p. d. 3 mes., pozn. avtomat. za grad. inst. naprav, angleški jezik – govorno, nemški jezik – govorno. Rok prijave: 29. 1. 1996, št. objave: 7595501.

ELCOS d.o.o., Ljubljana Zaloška 153, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: pripravnik, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, določen čas 6 mes. Rok prijave: 1. 2. 1996, št. objave: C168560.

EL. TEH. ZA IND. ELEKTRONIKO

INTELEKT d.o.o., Ljubljana Aleševčeva 12, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: montažno servisni tehnik, del. čas: deljen, moški, starost od 22 do 25, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, drugi pogoji: p. d. 3 mes., teren. delo, spos. dela s strankami, angleški jezik – govorno, vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 17. 2. 1996, št. objave: C287548.

RAČUNALNIŠKI TEHNIK

R. d.o.o., Ljubljana Trg Republike 3, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: pripravnik, drugi poklici: el. teh. za ind. elektroniko, del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, bruto plača: 70000 do 100000, drugi pogoji: poz. strojne računal. opreme, komponent, angleški jezik – govorno, slovenski jezik – govorno in pisno, windows, vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 5. 2. 1996, št. objave: D634871.

GRADBENI DELOVODJA

Komunalno podjetje Ljubljana, OE komunalne gradnje, Tbilisjska ulica 61, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: gradbeni delovodja za vodenje del na vzdrževanju cest, del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, delov. izkušnje: 3 let, drugi pogoji: posk. delo 2 mes. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C432205.

TRGOVINSKI POSLOVODJA

Rust Janex – Metraža biro sistem: Ig 211, 61292 Ig.

Dela in naloge: trgovski poslovodja, del. čas: dopoldan, popoldan, nedoločen čas, bruto plača: do 100000, drugi pogoji: poskusno delo 1 mesec, stanovanje je: družinsko. Rok prijave: 2. 2. 1996, št. objave: 8553869.

KOMERCIALNI TEHNIK

ITALIAN SHOES STUDIO d.o.o., Ljubljana Omahnova 21, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: komercialist za nabavo usnja in repromat. v proizv. obutev, drugi poklici: usnjarsko predelov. tehnik, del. čas: dopoldan, popoldan, moški, starost od 30 do 40, nedoločen čas, delov. izkušnje: 36 mes., drugi pogoji: lasten avto, poskusno delo 3 meseca, slovenski jezik – govorno in pisno, angleški jezik – govorno in pisno, italijanski jezik – govorno in pisno, vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: B405434.

SOLDAT d.o.o., Ljubljana Einspielerjeva 6, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: komercialist, drugi poklici: ekonomski tehnik, del. čas: dopoldan, popoldan, nedoločen čas, delov. izkušnje: 5 let, slovenski jezik – govorno in pisno, nemški jezik – govorno. Rok prijave: 2. 2. 1996, št. objave: C023085.

JAZON d.o.o., Ljubljana Pot v Hrastovec 21, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: prodajalec neživilske stroke, del. čas: dopoldan, popoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C314774.

RESTA gostinstvo turizem d.d., Ljubljana Topniška 33, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: vodja kuhinje – v PE Kranj, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes. Rok prijave: 2. 2. 1996, št. objave: A106963.

EKONOMSKI TEHNIK

Mizarstvo Vič p.o., Ljubljana Gorkičeva ulica 12, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: finančni knjigovodja, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, delov. izkušnje: 3 let. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: B044418.

JAZON d.o.o., Ljubljana Pot v Hrastovec 21, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: trgovski poslovodja, drugi poklici: trgovinski poslovodja, del. čas: dopoldan, popoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes., izpit za poslovodjo. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C314760.

Dela in naloge: saldakontist, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes., delo na računalniku. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C314956.

POD. J. LITOSTROJ – Podj. za vzdržev. ener. in transp., Ljubljana Litostrojka 40, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: komercialist, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, delov. izkušnje: 3 let, drugi pogoji: zn. enega tuj. jez., posk. delo 3 mes. Rok prijave: 2. 2. 1996, št. objave: C650598.

BANKA SOCIETE GENERALE d.o.o., Ljubljana Trg Republike 3, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: uslužbenec zalednih služb (back office), drugi poklici: gimnazijski maturant, del. čas: dopoldan, starost od 20 do 30, nedoločen čas, drugi pogoji: izk. iz računovod., prošnje v an. jeziku, angleški jezik – govorno in pisno, slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: B046882.

EKON. KOMERCIALNI TEHNIK

MCO d.o.o., Ljubljana Dolenjska cesta 108, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: komercialist, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes., vozniki izpit za kat. B. Rok prijave: 21. 2. 96, št. objave: C260564.

STONEDIVER TRADE FERK & CO D. N. O., Ljubljana Stegne 27, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: komercialist, drugi poklici: prodajalec, del. čas: dopoldan, starost od 23 do 45, nedoločen čas, drugi pogoji: lah. druga ustr. smer, tel.: 573-479. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: B343306.

UPRAVNI TEHNIK

Višje sodišče v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 9, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: strojepiska-zapisnikarica, drugi poklici: ekonomski tehnik, del. čas: dopoldan, ženska, nedoločen čas, drugi pogoji: poskusno delo 3 meseca, slovenski jezik – govorno in pisno. Rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: B539125.

Dela in naloge: strojepiska-zapisnikarica, drugi poklici: ekonomski tehnik, del. čas: dopoldan, ženska, nedoločen čas, drugi pogoji: zn. računal., strojepisja, stenografije, angleški jezik – govorno. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: 5277290.

Ministrstvo za okolje in prostor, Ljubljana Župančičeva ulica 6, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: administrativni sodelavec, drugi poklici: upravni tehnik, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, drugi pogoji: posk. delo 2 mes. Rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: D689117.

ADMIN. TEHNIK

Ministrstvo za okolje in prostor Ljubljana, Župančičeva ulica 6, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: administrativni sodelavec, drugi poklici: upravni tehnik, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, drugi pogoji: posk. delo 2 mes., rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: A538746.

SZT d.o.o. Ljubljana, Cesta v Kleče 12, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: administrativni referent, del. čas: dopoldan, nedoločen čas, nemški jezik – govorno in pisno, windows, rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: D667175.

ORGANIZATOR DELA

Univerza v Ljubljani, Kongresni trg 12, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: tajnica prorektorjev, drugi poklici: višji upravni delavec, del. čas: dopoldan, ženska, nedoločen čas, delov. izkušnje: 2 leti, drugi pogoji: p.d.3 m., ali druga ust. sm., zn. angl. ne. jez., windows, rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: C351651.

PRED. UČIT. LIKOVNE VZGO.

Osnovna šola Milan Šušteršič Ljubljana Štembalova ulica 10, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: predmetni učitelj likovne in tehnične vzgoje, drugi poklici: pred. učit. tehnične vzgo., del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, bruto plača: 75.000 do 80.000, slovenski jezik – govorno in pisno, rok prijave: 30. 1. 1996, št. objave: 6956209.

DELOVNI TERAPEVT SPEC.

Moderna ortopedija d.o.o. Ljubljana, Cesta vstaje 79, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: inženir ortopedske tehnike, del. čas: dopoldan, moški, nedoločen čas, drugi pogoji: posk. delo 3 mes., zaž. delovne izkušnje, angleški jezik – govorno in pisno, rok prijave: 6. 2. 1996, št. objave: A172017.

D. INŽ. ELEKTROTEHNIKE

Iskra Kibernetika-Vega p.o. Ljubljana, Stegne 13a, 61000 Ljubljana.

Dela in naloge: strokovni sodelavec v teh

M a l i oglasi

SLAMNIK

7 2 1 - 0 2 2

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko in osnove elektrotehnike. Tel.: 738-662.

PRODAM MESARSKI PLOH, Eržen Marija, Gorica 31, Moravče.

KUPIM ALI NAJAMEM manjšo hišo, parcelo ali kmetijo. Tel., mob.: 0609 617-349.

PRODAM el. motor 380V, 5.5KW, 2900 min 1. Tel.: 724-157.

KVALITETNE inštrukcije iz matematike, fizike in angleščine nudim. Tel.: 712-061 (zvečer)

INŠTRUIRAM matematiko, fiziko, kemijo za srednje in osnovne šole. Tel.: 739-412.

INŠTRUIRAM matematiko v Domžalah. Tel.: 722-225.

RAČU- NOVODSKI SERVIS

KENIKS, d.o.o.,
Domžale
Telefon: 713-568

Nudimo vam:

- ekspres popravila vseh vrst TV aparatov na domu,
- montažo in prodajo SAT in klasičnih anten, možnost plačila na obroke.

Telefon: 061/727-042
Mobitel: 0609/637-971

SKG d.d., Steletova 8, Kamnik PRODAJA STANOVANJ IN POSLOVNIH PROSTOROV

v poslovno-stanovanjskem bloku v Livarski ulici na Perovem v Kamniku (pri gasilskem domu)
Po zelo ugodnih cenah nudimo kupcem nakup različnih stanovanj v velikosti od 24 do 95 m² in priložnih poslovnih prostorov za mirno dejavnost.
Objekt je že v izgradnji, rok dokončanja je 15. 11. 1996.
Izvajalec je SGP GRADBINEC KRANJ, Nazorjeva 1, Kranj.
Lokacija je zelo ugodna in je v mirnem okolju.
Informacije: SKG d.d., Steletova 8, Kamnik.
Telefon: 061/811-067, ga. Nada Lotrič.

LADA

**UGODNI KREDITNI POGOJI, TUDI STARO ZA NOVO
TRGOVINA REZERVNIH DELOV
MEHANIKA – KLEPARSTVO – LIČARSTVO**

NA ZALOGI VSI MODELI VOZIL ŠE PO STARI CENI
TEL., FAX: 737-313, 737-041

**NOVI
POOBlašČENI
PRODAJALEC
IN SERVISER VOZIL
LADA
AVTODETR d.o.o.
ZORMAN MENGEŠ**

*Redno ali honorarno
zaposlimo*

ČISTILKO

*za čiščenje prostorov
v popoldanskem času
za območje Domžal*

**IN ČISTILCA
STEKEL**

ČISTOČA d.o.o.
tel. 715-771

DIPLOMIRANA inženirja inštruirava matematiko, kemijo, strojniške predmete za srednjo in osnovno šolo. Tel.: 715-474.

INŠTRUIRAM matematiko. Tel.: 728-556.

DOMŽALE z okolico: išče par srednjih let brez otrok v najem trosobno stanovanje za daljše obdobje. Ponudbe tel.: (061) 715-954.

INŠTRUIRAM kemijo, matematiko in angleščino za osnovno in srednjo šolo. Polona, tel.: 711-517.

SERVIS športne opreme (koles, smuči...) v Domžalah, Maslejeva 6 (za Kurivom). Odprto: od 10. do 12. in od 15.30 do 18.30. Ponedeljek zaprto. Tel.: 714-083.

Za polni delovni čas
zaposlimo
**INŠTRUKTORJA
»B« kategorije.**

Pisne prošnje pošljite
na naslov:

RETOS d.o.o.
Trdinov trg 14
61234 Mengeš

Predavanja za člane kmečkih družin občin Moravče, Lukovica, Domžale, Mengeš

Svetovalna služba pri Kmetijskem zavodu Ljubljana, enota v Komendi, v sodelovanju s Centrom za socialno delo, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje organizira razlago:

– **ZAKONA O DRUŽINSKIH PREJEMKIH** (denarno nadomestilo za čas porodniškega dopusta, starševski dodatek, pomoč za opremo novorojenčka, otroški dodatek...)

Center za socialno delo, Enota Domžale, Ljubljanska 70, 723-481

– **PRAVICE IN DOLŽNOSTI IZ ZAVAROVANJA KMETOV**
Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva 24, Ljubljana, tel.: 1721-288

– **POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE KMETOV**
Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov, Kolodvorska ulica 15, Ljubljana, tel.: 1324122

Po kratki razlagi naj bi predstavniki odgovarjali predvsem na vaša vprašanja.

Ker se na kmetijah pogosto pojavljata že dve generaciji in ker je ekonomika pri nekaterih vrstah proizvodnje in obstoječem katastru nizka, opažamo zlasti majhno število zavarovancev za pokojninsko in invalidsko zavarovanje med žensko populacijo in mlado generacijo. Tudi zakonodaja se spreminja. Mogoče nimate zadosti informacij ali je pot do njih težka. Morda je še čas, da poskrbite za vašo socialno varnost v zrelih letih. O tem morate razmisliti še ko ste zdravi in mladi. Predavanja bodo:

V PONEDELJEK, 29. JANUARJA, OB 16. URI, V DVORANI KS LUKOVICA V LUKOVICI, za občane občine Lukovica

V SREDO, 31. JANUARJA, OB 16. URI, V DVORANI KS DOB, za občane občin Domžale in Mengeš
V PETEK, 2. FEBRUARJA, OB 16. URI, V OSNOVNI ŠOLI MORAVČE, za občane občine Moravče.

Vabi! Svetovalka za kmečko družino dipl. inž. Marta Kos v sodelovanju z gosti (tel.: 841-003).

**SHARP
SERVIS
MENGEŠ**
73 84 09

Odvoz odpadkov

Glede na to, da skoraj ni območja v naši občini, kjer ne bi vsak teden organizirano pobirali odpadkov, bo dobrodošlo nekaj informacij, ki sta jih pripravila Janez Repnik, tehnični vodja, ter Stane Ulčakar, vodja javne higijene pri Komunalno stanovanjskem podjetju Domžale.

1. Zaboynike lahko napolnite do vrha, vendar mora biti pokrov zaboynika še vedno zaprt, ker v nasprotnem primeru mehanizem, ki vpne zaboynik,

ob praznjenju poškoduje ali celo uniči pokrov zaboynika.

2. V zaboynike odlagajte samo gospodinjinske odpadke. V kolikor bo v zaboyniku gradbeni material, les, veje, kovinski deli, pesek, kamenje ali žareči pesek, zaboynika ne bodo izpraznili, ker lahko pride do večjih okvar v mehanizmu specialnega vozila za pobiranje odpadkov. V primeru žarečega pepela pa opozarjajo na samovžig.

3. Zaboyniki naj bodo na dan, ko se odpadki pobirajo,

do 5. ure zjutraj postavljeni na mestu, kjer bo omogočen nemoten dostop specialnega vozila, lahko ob cesti ali na pločniku, vendar ne smejo ovirati pešcev oz. prometa.

4. Vse zaboynike, do katerih ni mogoče priti, ker so zaparkirani, postavljeni v mehke travnate površine, od koder jih ni mogoče izvesti, ali pa so postavljeni za ograjami, pozimi zmetani s snegom, ne bomo praznili.

5. V kolikor zaradi zimskih razmer v nekatera območja specialno vozilo za pobiranje odpadkov ne more priti dalj časa, uporabnikom predlagajo,

da odpadke odlagajo v vreče, katere bodo delavci ob prvem možnem prihodu pobrali.

6. Uporabniki, ki imajo zasajeno drevje in grmičevje ob ulicah in cestah, katerih veje posegajo v javno površino ter ovirajo dostop vozilu, prosijo, da le-te sami obsekajo.

Komunalno stanovanjsko podjetje Domžale prosi uporabnike, da vsa ta obvestila sprejmejo z razumevanjem, saj bomo tako zagotovili lažje delo delavcev, ki se ne glede na vremenske razmere, v katerih svoje delo opravljajo, trudijo, da bi ga opravili dosledno – tudi v vaše zadovoljstvo.

v.

Nagradna križanka Treh občin

Pravilna rešitev KRIŽANKE TREH OBČIN je:

dril, lom, lkš, oahu, erotika, gera, maska, karavana, rio, gž, otakar, natak, ankara, šv, tone, jv, ralo, do, oblačitev, se ča, vis, neon, erica, rak, enn, ta, jim, panasonic, tat, enej, lukati, omaka, ota, kamin, namaz.

Uredništvo je prejelo 587 rešenih križank; pri zrebanju je bilo nepravilnih šest. Nagrade so izžrebali člani Uredniškega odbora na svoji seji 17. januarja 1996. Nagrade prejmejo:

- 1. nagrada: telefonski aparat Panasonic 2315 S, prispeva Kabaj Aleksander:** Igor Karlovšek, Češminova 9, 61230 Domžale
- 2. nagrada: 10.000,00 SIT, prispeva LKŠ Gradnje, Prikrnica 18, Moravče:** Ciril Peterc, Marokova 11, 61251 Moravče
- 3. nagrada: dve nedeljski kosili, prispeva Feliks Lukati – kmetija odprtih vrat, Imenje 21, Moravče:** Pavli Frelj, Železniška 2, 61230 Domžale
- 4., 5., 6. nagrada: knjižno darilo uredništva Slamnik »Oj ta Slamnik«:** Rado Jereb, Preserje, Vaška pot 20/A, 61235 Radomlje; Ignac Vilčnik, Železniška 3, 61230 Domžale; Mojca Gerčar, Dupeljne 3, 61225 Lukovica.

Nagrade nagrajenci prevzamejo v uredništvu Slamnika, Ljubljanska 69, Domžale, od 26. januarja 1996 do 7. februarja 1996.

Vsem nagrajencem čestitamo, ostalim se zahvaljujemo za sodelovanje in več sreče prihodnjič.

PEUGEOT

RODEX®

**PooblašČeni
prodajalec in
serviser vozil
PEUGEOT**

Rova 3a,
61235 Radomlje
Tel.: (061) 727-010
servis
Faks: (061) 727-319
(061) 727-798 prodaja

NAJNOVEJŠI PEUGEOT 406

Z ABS-OM, SERVVOVOLANOM IN DVEMA ZRAČNIMA BLAZINAMA V SERIJSKI OPREMI ŽE OD 30.800 DEM NAPREJ

**VSA VOZILA IZ PROGRAMA PEUGEOT
SI LAHKO OGLEDATE IN KUPITE
PRI RODEX-U RADOMLJE**

AVTOŠOLA »JUS« DOMŽALE

AVTOŠOLA »JUS« Ljubljanska 102 61230 Domžale		A	16 let 18 let	Yamaha cooper 125 SR	1.700
Uradne ure:		B	18 let	Peugeot 106 Golf diesel Nissan patrol turbo	1.550 2.000
Pon.: 10.–12. in 16.–18. Sre.: 10.–12. in 16.–18. Pet.: 10.–12. ure		C	18 let	Mercedes 12.13	2.500
Telefon: 715-776 Mobitel: 0609/615-159		H	14 let	Samo teorija CPP	2.500

zasebna glasbena šola

Odpiramo nove oddelke:

- glasbene urice za otroke od 5–7 let
- oddelke kitare
- oddelke klavirja
- trimesečni tečaj sintesizerja

Vpis:

od 29. 1. do 2. 2. do 8. do 9. ure
ali 27. 1. in 3. 2. do 9. do 10. ure
ter 30. 1. od 16. do 17. ure
osebno ali po telefonu na sedežu
podjetja **PARNAS, d.o.o.**,
Prelog, Krožna pot 18,
Domžale.
tel.: 724-275 (Zdenka Kristl
Marinič)

LKŠ GRADNJE d.o.o. LUKAN ZLATKO

nizke gradnje: izkopi,
prevozi, izgradnja cest
MOB.: 0609 638-427

MESNICA

RAPE JOŽE s.p.
Pot za Bistrico 14, DOMŽALE
tel. 714-236

Vam nudi:
Svinjske polovice s slanino
1 kg – 396,00 Sit
Svinjske polovice brez slanine
1 kg – 548,00 Sit
Poleg ugodne cene, tudi brezplačen razsek.
Dobrodošli!

OPTIKA golavšek

Mengeš, Slovenska 30, tel.: 737-968
Domžale, Ljubljanska 88, tel.: 722-911
(v bližini Kuriva)

URKO – trgovina
z instalacijskim
materialom,
montaža, servis in
popravilo vodovodnih
instalacij

Slamnikarska 16
61230 Domžale
Tel.: 061/724-110

IZOBRAŽEVALNO SVETOVALNI CENTER IN GRAFIČNE DEJAVNOSTI d.o.o.

61230 Domžale, Kolodvorska 6

RAZPISUJE programe

* VERIFICIRANE PROGRAME ZA PRIDOBITEV STOPNJE IZOBRAZBE:

- agroživilska šola: PEK, SLAŠČIČAR, MESAR – IV. stopnja
- gostinska šola: KUHAR, NATAKAR – IV. stopnja
- trgovska šola IV. stopnja
- poslovodska šola V. stopnja

Pričetek izobraževanja v februarju 1996.

* PROGRAMI ZA DOPOLNILNO IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

TUJI JEZIKI:

- angleščina 100 urni tečaji vseh stopenj
- nemščina 100 urni tečaji vseh stopenj

RAČUNALNIŠKI TEČAJI:

- seminar DOS, WINDOWS, WORD FOR WINDOWS (25 ur)
- seminar za urejanje preglednic (16 ur)
- seminar za urejanje evidenc in baz podatkov (16 ur)

USPOSABLJANJE ZA DELO:

- vodenje knjig za samostojne podjetnike – obrtnike
- tečaj strojepisja (pisalni stroj + računalnik)
- tečaj strežbe v gostinskih obratih
- tečaj za skladiščno poslovanje
- tečaj za voznike viličarjev
- tečaj za traktoriste – varno delo s traktorjem in traktorskimi priključki
- EX seminar – protieksplzijska zaščita električnih naprav (osnovni in obnovitveni tečaj)
- seminar VARSTVO PRI DELU in POŽARNO VARSTVO
- seminar: HIGIENSKI MINIMUM (osnovni in obnovitveni)

* PROGRAMI ZA PROSTI ČAS:

- tečaj šivanja in krojenja
- kuharski tečaj

* OTROŠKI PROGRAMI

- tečaji tujih jezikov: angleščina, nemščina
- računalniški tečaji: računalništvo za prvošolce, logo (2. do 5. razred OŠ), pascal (5.–8. razred OŠ)

Prijave sprejemamo na Izobraževalno svetovalnem centru (prej Delavska univerza) vsak dan od 7. do 15. ure, ob ponedeljkih in sredo od 7. do 16. ure ali na telefonski številki 711-082 in 712-278.

**OBNAVLJANJE IN PREDELAVA SEDEŽNIH
GARNITUR TER DRUGEGA OBLAZINJENEGA
POHIŠTVA,
IZDELAVA SEDEŽNIH GARNITUR TER
FRANCOSKIH POSTELJ STANDARDNIH DIMENZIJ
ALI PO VAŠIH ŽELJAH.
MOŽNOST PLAČILA NA TRI ČEKE.**

TAPETNIŠTVO JARC

EMIL JARC, PREVOJE 131,
61225 LUKOVICA

MOBITEL: 0609-635-915

JUS-SECURITY

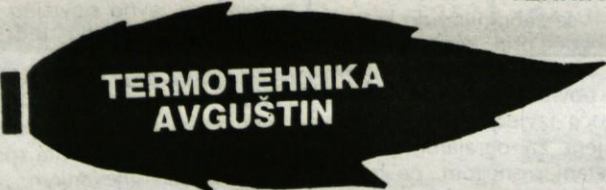
VARNOSTNA, DETEKTIVSKA
IN INTERVENCIJSKA SLUŽBA

JUS-SECURITY d.o.o.
Ljubljanska 102
61230 Domžale

Telefon: 715-776,
mobitel 0609/615-159

Prodaja, montaža in priklop
VARNOSTNIH ALARMNIH SISTEMOV
na 24-urno nadzorno službo z oboroženo
intervencijsko skupino

PRODAJA, SERVIS, MONTAŽA OGREVALNE TEHNIKE

- * oljni gorilniki
- * oljne garniture
- * peči SIME
- * rezervni deli
- * cisterne za olje

STARETOVA 2, 61234 MENGEŠ, TEL.: (061) 739-426

RAČUNALNIŠKI TEČAJI

Ljubljanska 80 (SPB1),
61230 Domžale

ZAČETNI TEČAJ (25 ur):
DOS, WINDOWS,
WORD FOR WINDOWS.
se prične 29.1.1996 ob 16.30 uri.

EXCEL (20 ur)
se prične 12.2.1996 ob 16.30 uri.

AUTOCAD, CORELDRAW, TANGO...

Študentom, dijakom in brezposelnim priznamo 25% popusta!

713-660

LB – Banka Domžale d.d.

ZNIŽANJE OBRETNIH MER ZA BANČNA POSJILA

LB – Banka Domžale je v letu 1996 znižala
obrestne mere za vse vrste posojil, ki znašajo za:

I. OBČANE

	dob vračanja	obrestna mera
GOTOVINSKA POSJILA	od 12 do 36 mes.	TOM + 9% – 13%
NAMENSKA POSJILA		
– za avto	od 12 do 48 mes.	TOM + 9% – 12%
– za druge	od 6 do 36 mes.	TOM + 5% – 12%
namene		
STANOVANJSKA POSJILA	do 15 let	TOM + 10% – 12%

Informacije dobite osebno v Domžalah, na
Ljubljanski 62 v Oddelku kreditiranja občanov
ali po telefonu 715-422 ali v Ekspozituri
Domžale na Ljubljanski 82 in ekspozituri
v Mengšu.

II. PODJETJA, OBRITNIKE IN SAMOSTOJNE PODJETNIKE

Izhodiščna realna obrestna mera znaša za

- kratkoročna posojila 9%
- dolgoročna posojila 11%

Informacije dobite osebno v Domžalah na
Ljubljanski 62 v Oddelku kreditiranja podjetij
in drobnega gospodarstva ali po telefonu:
715-422.

Pokličite nas ali nas osebno obiščite in skupaj
bomo uresničili vaše načrte.

LB – Banka Domžale
Vedno v službi podjetništva, obrti in občanov

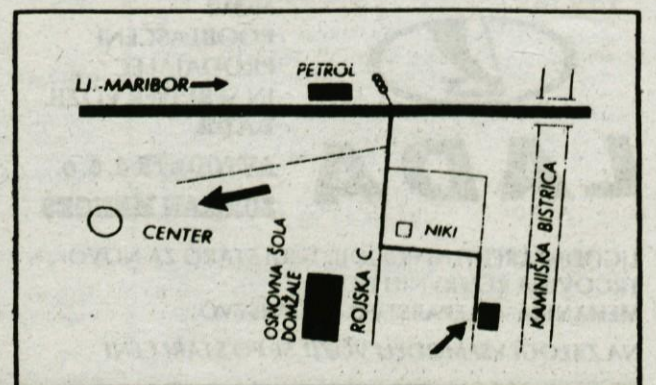
ZASEBNA ZOBOZDRAVSTVENA ORDINACIJA

dr. JAGODA STREHOVEC
Potočnikova 15, Domžale

Obveščam cenjene stranke, da je delovni čas ordinacije:

PON., SRE., ČET. 13.00–19.00
TOR., PET. 8.00–13.00

Informacije po telefonu: 712-990 in 722-122.

ANGLEŠČINA
NEMŠČINA
ITALIJANŠČINA

TEČAJI TUJIH JEZIKOV

INFORMACIJE 723-089, 9.–13.
IN 16.–19.

Ljubljanska 110, Domžale

Občina Domžale in Zveza kulturnih organizacij

vabita na osrednjo občinsko proslavo ob slovenskem kulturnem prazniku v torek, 6. februarja 1996, ob 19.00 uri v Kulturnem domu Radomlje.

Obvestilo!

BILTEN – poročilo o delu in rezultatih MEDNARODNEGA DELOVNEGA TABORA »BISTRICA 95« lahko dobite v KNJIŽNICI DOMŽALE in njenih podružnicah, ter na ŠTUDENTSKEM SERVISU V DOMŽALAH IN KAMNIKU.

Študentski klub Domžale

Iskrena hvala in srečno 1996

Ob letošnjih prazničnih dneh sem prejela veliko pisnih voščil organizacij, društev in posameznikov, nekateri ste se s prijaznimi besedami osebno oglasili v Uradu župnije ali jih sporočili po telefonu. Vesela sem jih bila in prav vsakomur posebej iskrena hvala za dobre želje in vsem skupaj še enkrat **SREČNO 1996!**

CVETA ZALOKAR-ORAŽEM, županja

SERVIS MOČNIK

Servisiranje motornih žag, motornih kos, vrtnih kosilnic in koles z motorjem.

Pšata 38, Dol/Lj.
tel.: 061/ 374-224
Delovni čas:
po., to., č., pe.:
od 9.00-14.00 in od 16.00-18.00,
sr.: od 14.00-18.00,
so.: od 9.00-14.00.

Občina Domžale kot ustanoviteljica Festivala KONCERTI GROBLJE,

objavlja

RAZPIS ZA IZVEDBO FESTIVALA KONCERTI GROBLJE 1996

1.

Stilni koncerti v baročni cerkvi Sv. Mohorja in Sv. Fortunata v Grobljah so namenjeni komorni vokalni in instrumentalni klasični glasbi. Pomenijo enega najkvalitetnejših slovenskih festivalov, zato njihova zasnova temelji na odmevnosti v celotnem slovenskem kulturnem prostoru.

2.

Ustanovitelj festivala namenja za izvedbo Koncertov Groblje 1996 3.000.000 SIT, Ministrstvo za kulturo pa dodatno zagotavlja še 2.200.000 SIT.

3.

Od kandidatov za organiziranje koncertov pričakujemo programe za celoten festival ali posamezne koncerte in sicer vokalne in instrumentalne v izvedbi vrhunskih domačih in tujih umetnikov.

4.

Program festivala Koncerti Groblje 1996 naj vključuje pet do sedem koncertov v obdobju od začetka junija do konca septembra 1996 v cerkvi Sv. Mohorja in Sv. Fortunata v Grobljah pri Domžalah.

5.

Kandidati naj v predlogu programa navedejo:
– ime, sedež in status prijavitelja,
– vsebinsko zasnovo, vrsto in eventuelno izvajalce koncertov,
– finančno vrednotenje posameznega koncerta ter vire financiranja.

6.

Organizatorja festivala Koncerti Groblje 1996 bo na osnovi pravočasno predloženih programov izbral Odbor za družbene dejavnosti pri občinskem Svetu Občine Domžale, upošteva reference organizatorjev, kvaliteto, raznolikost, razmerje med domačimi in tujimi izvajalci ter možnosti zagotovitve dodatnih sredstev za izvedbo festivala.

7.

Ponudbe sprejemamo do vključno 26. februarja 1996. Kandidati naj predloge programov pošljejo na naslov Občina Domžale, Oddelek za družbene dejavnosti, Domžale, Ljubljanska 69.

Kandidati bodo o sprejetem programu obveščeni najkasneje v roku 14 dni po preteku razpisnega roka.

Vse dodatne informacije dobite na Oddelku za družbene dejavnosti Občine Domžale, telefon 721-305.

Obvestilo in vabilo lastnikom psov

Obveščamo vas, da Kinološko društvo Domžale tudi letos organizira tečaj za šolanje psov. To je izredna prilika, da pod strokovnim vodstvom izšolate svojega psa.

Tečaj se bo pričel v mesecu februarju in bo trajal do 17. junija 96, dvakrat tedensko v popoldanskem času. Šolanje bo potekalo na društvenem vadbšču za Šumberkom ob cesti Vir-Ihan. Po zaključku šolanja bodo organizirani izpiti, kjer bodo vodniki s svojimi psi lahko opravili delovni izpit, če bodo imeli ustrezno znanje. Za lastnike rodovniških nemških ovčarjev, ki bodo namenjeni za vzrejo, sporočamo, da mora za pridobitev vzrejnega dovoljenja imeti samec in samica opravljen izpit ISP-1. Ta zahtev velja od 1. januarja 1996 dalje.

Šolanje poteka po naslednjih programih:

1. A – poslušnostne vaje za pse spremljevalce in pse reševalce

2. C – poslušnostne vaje, sledenje in obramba za športne in službene pasme

3. ISP-1, IPO-1 poslušnostne vaje, sledenje, napad in obramba za pse, namenjene za vzrejo (NO), športno dejavnost in osebno uporabo

4. Šolanje reševalnih psov za iskanje zasutih in pogrešanih oseb

5. AGILITY, ki je namenjen vsem, ki se rekreacijsko, kasneje pa lahko tudi tekmovalno ukvarjajo s svojim psom. Ta vrsta športa je zelo primerna za mlade ljudi, ki so sposobni obvladati svojega psa, ta pa mora biti ubogljiv in prosto vodljiv.

VPIS v navedene tečaje bo v četrtek 15. februarja 96 od 16-18 ure v domu društva za Šumberkom (na Viru pri semaforju desno v smeri Ihan), kjer boste tudi dobili vse druge informacije.

Kolikor želite izšolati psa za svoje osebne namene v našem društvu, vas vljudno vabimo na vpis 15. februarja 96.

KD Domžale
Komisija za šolanje

Zveza kulturnih organizacij
in župnija Domžale
vabita na

KONCERT ŠAKRALNE GLASBE MATIJE TOMCA

ob 10-letnici njegove smrti

v soboto, 10. februarja 1996 ob 20. uri
in nedeljo, 11. februarja 1996 ob 18. uri
v župnijski cerkvi v Domžalah

Izvajalci:
Združeni dekanjski zbori
in
Simfonični orkester
Domžale-Kamnik

Dirigent:
Tone Juvan

Pokrovitelj: Občina Domžale

**Maša zadušnica v spomin Matiji Tomcu
bo 8. februarja 1996, ob 18. uri,
v župnijski cerkvi v Domžalah**

Obstalo je srce tvoje,
utihnil je tvoj glas,
ostali so sadovi tvoji
in ljubezen v srcih naših.

ZAHVALA

V sedeminsedemdesetem letu
starosti nas je zapustil naš dragi
mož, oče in stric

Franc Brinovec
iz Domžal, Vodovodna cesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala dr. Janezu Svojsku in dr. Tomažu Mušiču za ves trud. Hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in za zaigrano Tišino ob slovesu. Hvala kolektivu Sarrio Slovenija, Tovarni kartona Količevo, za venec in sožalje.

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga boste ohranili v lepem spominu.

Žalujoci: žena Ivanka, sin Franci, hčerki Breda in Milena z družinami

Če vas zaboli zob

Razpored urgentne zobozdravstvene službe na območju občin Domžale, Mengeš, Lukovica ter Moravče od 5. 1. 1996

Z željo, da vse uporabnike zobozdravstvenih storitev z območja občin Domžale, Mengeš, Lukovica in Moravče informiramo o URNIKU urgentne zobozdravstvene službe, objavljamo razpored, ki velja do konca prve polovice letošnjega leta.

Dnevna zobozdravstvena urgencia

ZD DOMŽALE in Vojko GAŠPERIN, dr. stom., Prešernova 21 a za prebivalce:
DOMŽALE, VIR, KRTINA, IHAN, DOB, DRAGOMELJ, PŠATA

ZDRAVSTVENA POSTAJA MENGEŠ za prebivalce:
OBČINE MENGEŠ in KS TRZIN

ZOBNA AMBULANTA INDUPLATI – Igor PRAPROTNIK, dr. stom.
ZOBNA AMBULANTA LIP RADOMLJE – Ana LUKIČ-MERELA, dr. stom.
za prebivalce:
PRESERJE, RADOMLJE, ROVA, HOMEČ-NOŽICE, JARŠE, RODICA

ZDRAVSTVENA POSTAJA MORAVČE – v. dent. R. SERIANZ za prebivalce občine Moravče

ZDRAVSTVENA POSTAJA LUKOVICA – Matija ANDREJKA, dr. stom. za prebivalce občine Lukovica

Ob petkih popoldne in sobotah dopoldne

Stomatolog	datum petek popoldne	datum sobota dopoldne	Kraj, kjer se izvaja dežurstvo
Ana LUKIČ-MERELA, dr. stom.	5. 1. 1996	6. 1. 1996	LIP Radomlje
Milan VLAISAVLJEVIČ, dr. stom.	12. 1. 1996	13. 1. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Janez NOVAK, dr. stom.	19. 1. 1996	20. 1. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Matija ANDREJKA, dr. stom.	26. 1. 1996	27. 1. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Marta GERIČ, dr. stom.	2. 2. 1996	3. 2. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Vojko GAŠPERIN, dr. stom.	9. 2. 1996	10. 2. 1996	Domžale, Prešernova c. 2
Antonija CEVC, dr. stom.	16. 2. 1996	17. 2. 1996	ZP Mengeš
Marija GROŠELJ, dr. stom. spec.	23. 2. 1996	24. 2. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Maja KOMATAR, dr. stom.	1. 3. 1996	2. 3. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Majda LENASSI-ŠIBIČ, dr. stom.	8. 3. 1996	9. 3. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Gabrijela STROSAR-ROZMAN, dr. stom.	15. 3. 1996	16. 3. 1996	ZP Mengeš
Jelena MARKOVIČ, dr. stom.	22. 3. 1996	23. 3. 1996	ZP Mengeš
Anton MIHAJLOVIČ, dr. stom.	29. 3. 1996	30. 3. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Helena ŠUBELJ-GREGORIČ, dr. stom.	5. 4. 1996	6. 4. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Sonja PERNEŠKARJA, dr. stom.	12. 4. 1996	13. 4. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Mihaela PERTOT, dr. stom.	19. 4. 1996	20. 4. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Igor PRAPROTNIK, dr. stom.	3. 5. 1996	4. 5. 1996	Induplati Jarše, Radomlje
Ivo RAIŠP, dr. stom.	10. 5. 1996	11. 5. 1996	ZP Mengeš
Roman SERIANZ, v. dent.	17. 5. 1996	18. 5. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Ana SMOLEJ, dr. stom.	24. 5. 1996	25. 5. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Gabrijela STROSAR-ROZMAN, dr. stom.	31. 5. 1996	1. 6. 1996	ZP Mengeš
Milan VLAISAVLJEVIČ, dr. stom.	7. 6. 1996	8. 6. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Greta ANDREJKA-JERMAN, dr. stom.	14. 6. 1996	15. 6. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Matija ANDREJKA, dr. stom.	21. 6. 1996	22. 6. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Antonija CEVC, dr. stom.	28. 6. 1996	29. 6. 1996	ZP Mengeš
Vojko GAŠPERIN, dr. stom.	5. 7. 1996	6. 7. 1996	Domžale, Prešernova c. 2
Marta GERIČ, dr. stom.	12. 7. 1996	13. 7. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Marija GROŠELJ, dr. stom. spec.	19. 7. 1996	20. 7. 1996	ZD Domžale, Mestni trg
Maja KOMATAR, dr. stom.	26. 7. 1996	27. 7. 1996	ZD Domžale, Mestni trg

Elektro Ljubljana okolica

prosi občane, da ob morebitnih okvarah pokličejo na telefonsko številko
721-514 ali 721-289.

V letu 1996 vam želimo vse dobro in čimmanj okvar.

Namesto božičnih in novoletnih čestitk posameznikom in kolektivom so delavci in učenci Osnovne šole Vencija Perka, Domžale, darovali sredstva za boj proti raku.

Hvala za razumevanje!

ZAHVALA

V dvainosemdesetem letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedi in pradedi

Jože Žagar

upokojeni mizarski mojster iz Domžal

Iskrena hvala vsem prijateljem, znancem in vsem ostalim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Sedemindvajsetega januarja mineva leto žalosti in bolečine, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Ivan Iglič

iz Blagovice 14

Iskrena hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem spominu, prižigate svečke in stojite ob njegovem grobu.

Vsi njegovi

V SPOMIN

V decembru so minila tri leta, odkar nas je mnogo prezgodaj zapustil skrbni mož in oče, brat in stric

Jernej Hribar

iz Prevoj

Čas mineva, žalost in neskončna praznina ostajata. Hvala vsem, ki se ga spominjate in ohranjate v srcu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V stotretjem letu starosti je za vedno zaspala naša ljuba mama

Terezija Zalokar

roj. Cedilnik, z Rodice

Iskrena hvala vsem, ki ste jo spemili do groba, nam izrekli sožalje, poklonili cvetje, sveče in darove za sv. maše. Najlepša hvala gospodu župniku Rajku za poslovilne besede in za lepo opravljen pogrebni obred, Oktetu bratov Pirnat, Domžalskim rogom in praporščakom. Posebno zahvalo izrekamo dr. Pevcu, dr. Mušiču, patronažnima sestram ga. Vidi in Sabini, UKC Ljubljana Kardiolški kliniki in Domu upokojencev v Domžalah za zdravljenje, nego in skrb med njeno boleznijo. Prisrčna hvala tudi vsem, ki ste ji karkoli dobrega naredili in jo z obiski razveseljevali.

Vsi njeni

ZAHVALA

Po dolgi, težki bolezni nas je zapustil v 85. letu starosti naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Janko Janežič

iz Preloga pri Ihanu

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sosedom, posebno družini Hribar, za pomoč in tolažbo med boleznijo, za izrečena sožalja, za podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala dr. Farkašu za vztrajno pomoč in lajšanje bolečin pri zdravljenju in osebu Zdravstvenega doma Domžale. Zahvala tudi g. Grajerju za poslovilne besede, oktetu Pirnat za zapete žalostinke in praporščakom. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob nepričakovani in nenadomestljivi izgubi drage mami, mame, tašče, sestre in tete

Helene Rode

Kobršinovalne Helene iz Žič

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste v tako velikem številu počastili njen spomin. Hvala vam za vse izrečene lepe besede in misli o njej. Bile so nam v veliko tolažbo v tem težkem času. Hvala za cvetje in sveče. Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in nas tolažili. Posebno zahvalo pa smo dolžni gospe Majdi Koren iz Radomelj in gospe Fani Gerčar iz Žič. Za njuno nesebično in toplo skrb in pomoč se jima najtopleje in iskreno zahvaljujemo. Hvala njenim cerkvenim pevcem in g. župniku za opravljen obred pogreba.

Vsi njeni

ZAHVALA

V sedemindvajsetem letu nas je zapustila naša draga mama, babica in prababica

Marija Cerar

roj. Pestotnik, iz Sp. Tustanja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečeno sožalje, darovane maše, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Še posebno zahvala gospodu župniku iz Vrhpolja za globoke besede ob trenutku slovesa. Vsem drugim, ki ste kakorkoli pomagali, pa iskrena hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

V triinosemdesetem letu starosti nas je po hudi in kratki bolezni zapustil naš dragi oče, dedek, pradedek, brat in stric

Maks Borštnar

iz Vrhovelj pri Lukovici

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za sv. maše in cerkev ter za številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravniku dr. Marku Pippu za dolgoletno zdravniško skrb, župniku g. Svete Andreju za lepo opravljen obred, cerkvenim pevcem, Moškemu pevskega zboru Janko Kersnik iz Lukovice in govorniku Cirilu Gerčarju za ganljive poslovilne besede ob grobu.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji izgubi dragega očeta in dedija

Cirila Judeža

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami. Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izraženo sožalje, podarjeno cvetje, sveče in številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žalujemo hčerki z družinama

ZAHVALA

V stotem letu starosti nas je zapustila draga teta

Marija Gorenc

iz Domžal

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom ter pevcem, ki ste jo spremljali na zadnji poti. Hvala za izrečena sožalja, za darovano cvetje in sveče. Zahvala g. kaplanu za lepo opravljen cerkveni pogrebni obred. Vsem za vse iskrena hvala.

Vsi njeni

*V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini ti zdaj spiš.
Tam lučka ljubezni gori
in tvoj nasmeh med nami živi.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je mnogo prezgodaj sklenil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, stric in tast

Anton Žankar

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, denarno pomoč in darove za maše. Hvala g. kaplanu za lep cerkveni pogrebni obred in tolažilne besede. Zahvaljujemo se GD Stob-Depala vas za poslovilne besede in lepo organizirano zadnje slovo, praporščakom in ostalim društvom ter Oktetu bratov Pirnat za zapete žalostinke. Vsem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani in vsem, ki ste ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je zapustil naš sodelavec – poklicni gasilec

Janez Rode

iz Srednjih Jarš

V spominu bomo ohranili njegovo delavnost, tovarštvo in vedrost.

**Belinka Ljubljana in
Industrijsko gasilsko društvo
Belinka**

*Vital – pomeni življenje
in iz tebe to je vrelo dan na dan
in le svojemu delu ves si bil predan
in ljubil si živali in rastline,
občudoval zvezdne širine.*

*A turoben te glas iz črne je temine
pripeljal do slovesa – ki ne mine,
zakaj, zakaj.*

Še vedno ne moremo doumeti in priti do krutega spoznanja, da nas je že v 18. letu zapustil naš ljubi sin, brat, vnuk in nečak

Živko Dolenc

iz Volčjega Potoka

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so nam takoj priskočili na pomoč, nas bodrili in tolažili, prav tako tudi tistim, ki so bili samo z mislimi pri nas. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za občuteno zapete pesmi, izvajalcu Tišine, vsem sorodnikom, sosedom, sošolcem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegov prerani grob, ga prekrili s cvetjem in mu prižgali sveče.

Radomlje, 16. 12. 1995

V globoki žalosti: mami Marija, oče Jože, brata Aleksander in Iztok z Alenko, stari starši, teta in strici z družinami ter drugo sorodstvo

*V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.
Tam lučka ljubezni gori
in tvoj nasmeh med nami živi.*

V SPOMIN

24. januarja mineva leto dni, odkar nas je
zapustila naša draga mami in stara mama

Nežka Ropič

roj. Hrijar, iz Preloga

Hvala vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen mnogo prerani grob.

Vsi njeni

V SPOMIN

23. decembra je minilo dve leti, odkar nas je tragično in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in stric

Grga Jularič

z Rodice pri Domžalah

Boleč je spomin na ta dan, ko je kruta usoda tako iznenada prekinila njegovo življenjsko pot. Hvala vsem, ki obiskujete njegov prerani grob in mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

*V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer ti v tišini spiš!*

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je po hudi bolezni tiho zapustil naš dragi mož, oče, brat, stari oče in svak

Avgust Štrukelj

iz Vrha nad Krašnja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za maše in drugo. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dr. Frangežu, dr. Mušiču, patronažni sestri Irmi, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, cerkvenemu pevskemu zboru, g. Francu Novaku za poslovilni govor in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Vsi njegovi

V SPOMIN

12. januarja je minilo eno leto, odkar nas je prezgodaj zapustila ljuba žena, mami in stara mama

Veronika Rožič

z Zg. Brezovice pri Dobu

Hvala vsem, ki se je spominjate in obiskujete njen prerani grob.

Vsi njeni

*Vsako dobro opravljeno delo temelji na ljubezni:
kar imamo radi, za tisto ne štedimo ne časa ne moči.*

ZAHVALA

10. novembra 1995 smo se za vedno poslovili od naše drage sestre in tete

Angele Karner

iz Jelše nad Blagovico

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove za sv. maše ter številnemu spremstvu na njeni zadnji poti. Hvala dr. Pippu in medicinski sestri Markovskovi za pomoč ob njeni bolezni. Zahvaljujemo se tudi dr. Vrtovšku za lepo opravljen pogrebni obred in g. Cerarju za poslovilni govor.

Hvala vsem, ki ste nam v času velike bolečine pomagali in nam stali ob strani.

Vsi njeni

V SPOMIN

14. januarja je minilo deset let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

Stanislav Jemec

iz Katarije pri Moravčah

Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Delo in trpljenje
tvoje bilo je življenje*

Ob smrti naše mame in tete

Franciške Luteršek

roj. Jančar, iz Vrhpolja pri Moravčah

Prav prisrčna hvala sosedom – sovaščanom, kateri ste stali ob strani pri tem tragičnem dogodku. Hvala sorodnikom, znancem, prijateljem za darovano cvetje, maše, sveče in sožalja. Iskrena hvala duhovniku, cerkvenemu zboru Vrhpolje in MPZ KUD Moravče za zapete pesmi. Posebna zahvala družini Ibrašinič za oskrbo, negovanje in duševno pomoč naši pokojni mami.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dobre žene, mame, stare mame, prababice in sestre

Marije Cerar

Tičeve mame iz Zg. Javoršnice

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče, darove za sv. maše ter številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

*Spomin na mater pokopano,
komu ni drag,
komu ni svet?
Umrje mati vsem prerano,
naj tudi sto doživi let.*

(A. Medved)

ZAHVALA

V devetinosemdesetem letu starosti nas je zapustila naša draga mama, tašča, stara mama, prababica, teta

Kunavar Marija

roj. Lavrič, Krulčeva mama iz Negastrna

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Hvala dr. Banku in dr. Dežmanu za zdravniško pomoč. Zahvaljujemo se tudi g. župniku Viktorju Primožiču za lepo opravljen pogrebni obred, Moravškemu moškemu pevskemu zboru, ter trobentaču za zaigrano Tišino. Prav tako se zahvaljujemo vsem tistim, ki ste našo drago mamo tako številno pospremili na njeni zadnji poti, jo spoštovali in imeli radi.

Vsi njeni

*Cvetje bujno se razpleta,
ptice pesem polni gaj,
tebe pa v pomlad zelenja,
nikdar več ne bo nazaj.*

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

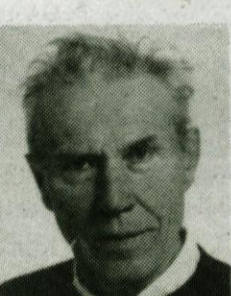
Janeza Rodeta

iz Rov

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno še Rozki Novak, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče ter izrečeno sožalje. Iskrena hvala g. župniku Janezu Jarcu za lep cerkveni pogrebni obred ter pevcem Okteta Tosama za zapete žalostinke. Zahvala tudi g. Cirilu Mrčunu za lepe poslovilne besede.

Vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

*Kje si, ljubi oče,
kje tvoj mili je obraz,
odšel od nas si brez slovesa,
mirno spiš in čakaš nas.*

ZAHVALA

Konec novembra smo se poslovili od našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Kolomana Temlina

iz Turnš 39

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremljali na zadnji poti. Hvala za izrečena sožalja, za darovano cvetje in sveče. Zahvala g. duhovniku Gezi Filu za lepo opravljen pogrebni obred. Hvala gospodinu za lepe poslovilne besede in pevcem za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

V SLOVO IN ZAHVALO

*Kaj bi dal, da bi na svetu tem še živ ostal;
da ne vedel bi, kaj je trpljenje,
užival mirno bi življenje:
v krogu prijateljev, družine,
obdan z ljubeznijo, ki ne mine.*

Dne 22. decembra 1995 smo na prerano zadnjo pot spremili našega dragega moža, očeta, sina, brata in dedka, sedemdesetletnega

Matjaža Pavlina

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče, za pisne in ustne izraze sožalja. Zahvaljujemo se pevcem iz Tržiča, g. Zajcu za odigrano Tišino, g. župniku L. Rajku za lepo opravljen pogrebni obred in prijatelju Borisu Zakrajšku za poslovilni govor, kakor tudi Košarkaškemu klubu Domžale. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Jelki Kovač-Mohar za nesebično skrb ob njegovi bolezni. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Domžale, 6. 1. 1996

Vsi njegovi

*Sprva me obup je stresal,
češ, kdo naj prenese to?
Pa sem vendar vse prenašal,
ne sprašujte me, kako!*

(Heine)

ZAHVALA

V petdesetem letu starosti nas je 1. januarja za vedno zapustil dragi mož, oče, brat, stric, zet, svak in prijatelj

Stanislav Erjavšek

Ob številnem spremstvu na zadnji poti smo spoznali, da ste ga imeli radi. To nam bo pomagalo živeti brez njega. Vsem, ki ste v kakršnikoli obliki stali ob strani, darovali cvetje in sveče, se prisrčno zahvaljujemo.

Žena Milena, hči Romana in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega moža, brata, bratranca, strica, svaka

Jožeta Sobočana

iz Domžal

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem za izrečena ustna in pisna sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za maše ter številno spremstvo na njegov prerani zadnji dom. Zahvaljujem se dr. Mušiču ZD Domžale za požrtvovalno nudenje zdravniške pomoči. Rada bi se zahvalila g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem Okteta bratov Pirnat za zapete žalostinke in Igorju Zajcu iz Kamnika za zaigrano Tišino. Prav posebej bi se pa rada prisrčno zahvalila ge. Roziki Gerič in njenemu možu Ivanu, ki sta mi v najhujših trenutkih mojega življenja stala ob strani. Še enkrat vsem in vsakemu posebej hvala.

Žena Kristina

*Mar prav zares odšla je tja v neznano?
Kako je mogla, ko smo mi še tu?
Nositi moramo vsak svojo rano, da ji ne zmotimo miru!*

ZAHVALA

Dotrpela je naša ljubljena mami, stara mama in prababica

Bernarda Kleinlercher

Iskreno se zahvaljujemo dr. Pevcu in dr. Kokaljevi iz ZD Domžale za dolgoletno zdravljenje, prav tako se zahvaljujemo ge. Slavki, ge. Štefki, ge. Mariji, ge. Lojzki in ge. Minki za nesebično pomoč in postrežbo. Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem in znancem za podarjeno cvetje, sveče ter ustno in pisno sožalje. Lepa hvala za spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem Pirnat za lepo zapete pesmi ter g. Stoparju za lepo zaigrano Tišino.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste ji lajšali življenje.

Vsi njeni

English

ac'cent on Language, d.o.o.
English Language Center

- tečaji za odrasle - vse stopnje
- priprava za MATURO
- konverzacija z *native speakers*
- prevajanje in lektoriranje
- "call or come in" med 8.-11. ali 15.-18. uro

• vpis od 29. jan. do 2. feb. 96

Ljubljanska 36, Domžale
Tel. 061/ 712-658

AST **AHAČIČ**
SERVIS
TRGOVINA

pooblaščenca prodajalna
gorenje

Prešernova 1a, 61230 Domžale, SLOVENIJA
Tel.: 061/722-107

POPUST DO 20 %, PRODAJA NA 10 ENAKIH OBROKOV BREZ OBREŠTI

- pralno sušilna garnitura 96.000 SIT
- pralni stroji od 49.000 SIT naprej
- sušilci perila 37.900 SIT
- hladilniki, štedilniki
- barvni TV Gorenje
- glasbeni stolpi
- mali gospodinjski aparati
- **kopalniški blok Gorenje** (omarice in umivalnik, dolžina 160 cm) 85.000 SIT

Na zalogi celoten program Gorenje!

Brezplačna dostava.

Odperto od 9. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

PRAVI NASLOV ZA NAKUP APARATOV GORENJE!

Uredništvo glasila *Slamnik* obvešča vse bralce,
da lahko oddajo svoje prispevke najkasneje
do 10. dne v mesecu.

Organizatorje raznih prireditev pa prosimo,
da nam do navedenega datuma sporočijo
datum, kraj in čas prireditve.

Spoštovani!

Če želite, da bo vaša reklamo prebralo
najmanj 14.000 ljudi, oglašajte v *Slamniku*.
TELEFON: 721-022

slamnik

Slamnik je glasilo občin Domžale, Lukovica in Moravče in je nadaljevalec tradicij časopisa *Domžalec*, ki je izhajal v letih 1925 (5 številki), 1929 (2 številki), 1934 (1 številka), 1935 (1 številka). *Domžalec* je izšel še v letu 1958 (1 številka), nato pa je 5. 11. 1962 pričel izhajati Občinski poročevalec in je redno izhajal vse do 21. marca 1991, ko se je preimenoval v *Slamnik*.

Odgovorna urednica
DADA BREJC

Pomočnik odgovorne urednice
BOGDAN OSOLIN

Člani uredništva
FRANC CERAR, MARIJA KAVKA,
MARTIN GROŠELJ, VERA VOJSKA,
Dr. BOGDAN DOLENC

Urednik strani občine Lukovica
TOMAŽ BOLE

Urednica strani občine Moravče
BERNARDA MAL

Uredništvo glasila **SLAMNIK**
je na Ljubljanski cesti 69 v Domžalah.

Odgovorna urednica
DADA BREJC, tel.: 721-022

Uredništvo
ERNA ŽABJEK-KOČAR, tel.: 721-022

Tehnični urednik
JANEZ DEMŠAR

Lektor
AVGUŠTIN PIRNAT

Glasilo izhaja v nakladi 14.000 izvodov in ga prejmejo vsa
gospodinjstva brezplačno.
Tisk Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana.

Blagovnica Vele
je na novo bogato založena z domačim in uvoženim blagom.
Na vseh oddelkih zanimiva izbira.

• • •

Posebna ponudba

Vse za pusta na posebnem oddelku v pritličju

Na pustno soboto, **17. februarja, bo ob 10. uri** na ploščadi pred Vele
tradicionalno otroško pustno rajanje.

Tri najlepše otroške maske bomo nagradili.

V tem času nas bodo obiskali tudi kurenti z Dravskega polja.

Pridite, zanimivo in veselo bo!

V vseh Napredkovih živilskih trgovinah in blagovnici Vele bomo prodajali dobre, sveže
Napredkove pustne krofe.

Sprejemamo tudi naročila (tel. 721-531).

• • •

akcija akcija akcija akcija akcija akcija akcija akcija akcija akcija akcija

Še vedno lahko kupite v blagovnici Vele in Super N

barvni televizor Grundig 55 cm TTX 77.900 SIT,
glasbeni stolp Philips FW 330, daljinsko upravljanje 55.900 SIT,
kamera Panasonic VHS C 163.900 SIT.

Akcija traja do prodaje zalog.

Imamo še akustične aparate priznanih svetovnih znamk Technics, Panasonic, Sony, Loewe, Grundig,
Nordmende, Blaupunkt, Goldstar

• • •

Novo v Super N

Fotoaparati in daljnogledi znamk Nikon, Olympus, Canon, Yashica, Praktica – optika Schneider,
Kodak, Minolta

- **oprema za fotoaparate:** čistila, torbice, vse vrste filtrov itd.
- **reklamna cena** proizvodov firme Practica Schneider
- **izredno ugodno:** fotoaparat Yashica Zoom 70 – samo 26.900 SIT
 - **filmi:** Kodak, Konica, Agfa, Fuji
 - sprejem filmov v razvijanje

• • •

Prodajamo tudi **osebne računalnike** PC 486 in PC 586 – Pentium 75 z vso dodatno opremo.

Ugodne cene in kreditni pogoji.

Podjetniki, obrtniki, pozor!

V začetku leta je pravi čas, da začnemo za vas voditi poslovne knjige in opravljati
druge finančne in računovodske posle. Zagotavljamo vam kvaliteto storitev,
spoštovanje rokov in jamčimo tajnost poslovanja. Informacije osebno v Napredkovi
Kooperaciji v Domžalah in po tel. 721-531 int., 284

• • •

Napredek, dobro ime med trgovci!